

Retouradres: Stadhuis, Postbus 511 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de raadscommissie Samenleving

Datum 8 maart 2018
Ons kenmerk 2018/129503
Contactpersoon H. van der Meer
Doorkiesnummer 023-5115091
E-mail jmeer@haarlem.nl
Onderwerp Ondersteuningsplannen VO en PO

Beste raadsleden,

Graag bied ik u ter informatie de Ondersteuningsplannen Passend Onderwijs van het primair en voortgezet onderwijs van de Samenwerkingsverbanden Primair en Voortgezet onderwijs in de RMC regio aan.
De Samenwerkingsverbanden zijn wettelijk verplicht ondersteuningsplannen op te stellen.

Deze plannen zijn eind 2017 besproken met de schoolbesturen en de Samenwerkingsverbanden in de op overeenstemming gerichte overleggen (OOGO) in de regio.

Uitgangspunt is dat er passend onderwijs is voor elke jongere. Elke school in de regio biedt basisondersteuning en extra ondersteuning. In principe volgt de jongere onderwijs op een reguliere school. Als dat nodig is in verband met de onderwijsbehoefte, kan de leerling naar een speciale school.
Een nauwe samenwerking met ketenpartners als jeugdhulpverlening is hier van belang. Aan elke school is een CJG coach verbonden.

Aandachtsgroepen zijn:

- Jongeren, die van speciaal onderwijs naar regulier onderwijs gaan
- Jongeren in kwetsbare posities en voortijdig schoolverlaters
- Thuiszitters

Deze Ondersteuningsplannen worden meerdere keren geactualiseerd.
Hierbij treft u de nu geldende versies aan van Zuid- en Midden-Kennemerland.

Met vriendelijke groet,

Merijn Snoek

2017-2021

Goed onderwijs maak je samen

Ondersteuningsplan primair
onderwijs

Samenwerkingsverband 2704
passend onderwijs Zuid-
Kennemerland

10-07-2017

Voorwoord

Voor u ligt het ondersteuningsplan passend onderwijs van het samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland voor schooljaar 17-18 tot en met 20-21. In het ondersteuningsplan staat hoe wij passend onderwijs organiseren op het basisonderwijs voor alle leerlingen in Zuid-Kennemerland. Samen met de reguliere basisscholen, het speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs zorgt het samenwerkingsverband dat iedere leerling naar school kan. De scholen binnen ons samenwerkingsverband werken met elkaar samen om het onderwijs steeds beter aan te laten sluiten bij de grote diversiteit aan onderwijsbehoeftes van onze leerlingen.

Op 12 april heeft de ondersteuningsplanraad van het samenwerkingsverband ingestemd met het ondersteuningsplan.

Op 21 september wordt het besproken in het PFO. RBO?

Het voor u liggende ondersteuningsplan, aangeboden aan de onderwijsinspectie op 1 juli 2017, beschrijft wat de regio doet en nog wil doen om passend onderwijs verder te optimaliseren. Het ondersteuningsplan is zo geschreven dat het ook als handboek te gebruiken is. Het moet voor iedereen duidelijk zijn hoe we in onze regio passend onderwijs organiseren en wie daarbij betrokken zijn. Om de leesbaarheid te vergroten, zullen we met regelmaat verwijzen naar teksten, procedures en documenten op onze website. Zo blijft u op de hoogte van de actuele ontwikkelingen.

De nieuwe manier van werken zorgt voor meer maatwerk op de scholen. Het ondersteunt de ingezette trend waarbij steeds meer leerlingen de basisschool af kunnen maken op het regulier onderwijs. Daarbij valt voor scholen veel van elkaar te leren.

Goed onderwijs maak je samen!

Lucas Rurup

Directeur samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland

Inhoudsopgave

1.	Samenwerkingsverband passend onderwijs Zuid-Kennemerland	5
1.1.	Inleiding	5
1.2.	Het ondersteuningsplan	6
2.	Visie van het samenwerkingsverband.....	7
2.1.	Visie	7
2.2.	Doelstellingen passend onderwijs.....	9
3.	Doelstellingen passend onderwijs.....	10
3.1.	Goed onderwijs vormt de basis.....	10
3.1.1.	Basisondersteuning en extra ondersteuning	10
3.1.2.	Het onderwijsprofiel.....	11
3.1.3.	Onderwijsconsulenten en consulenten gedrag.....	12
3.1.4.	Expertise SO en SBO	14
3.1.1.	Netwerken, intervisie en scholingsbijeenkomsten	15
3.1.2.	Goed onderwijs vormt de basis: projecten	16
3.2.	Passend onderwijs in relatie tot de zorg voor jeugd.....	17
3.2.1.	De transitie jeugdzorg	17
3.2.2.	Platform jeugd	17
3.2.3.	Het Centrum voor Jeugd en Gezin.....	17
3.2.4.	De CJG coach	18
3.2.5.	Zorgcoördinatie	18
3.2.6.	Sociale kaart	19
3.2.7.	Onderwijs aan zieke leerlingen	20
3.2.8.	Samenwerking met de zorg: projecten en trainingen.....	21
3.3.	Dekkend netwerk	23
3.3.1.	Alle leerlingen naar school	23
3.3.2.	Onze scholen	23
3.3.3.	Toekomst SO en SBO	27
3.3.4.	Leerlingen die thuiszitten of dreigen thuis te zitten	28
3.3.5.	Projecten	30
3.4.	Passend arrangeren in het onderwijs.....	30
3.4.1.	De start op de basisschool.....	32
3.4.2.	Met een toelaatbaarheidsverklaring voor het SO of het SBO.....	32
3.4.3.	Overgang naar het voortgezet onderwijs.....	37
3.4.4.	Passend onderwijs in het voortgezet onderwijs	38
3.4.5.	Warme overdracht	38
3.4.6.	Passend arrangeren: de projecten	40
3.5.	Ouders	42
3.5.1.	Samenwerking tussen ouders en school	42
3.5.2.	Onderwijsloket voor ouders	42
3.5.3.	Ouders: de projecten.....	43
3.6.	Verdeling van de ondersteuningsmiddelen	43
3.6.1.	Het ondersteuningsbudget.....	44
3.7.	Samenwerkingsverband passend onderwijs Zuid-Kennemerland	49
3.7.1.	De vereniging.....	50

3.7.2.	Samenwerking met gemeenten	52
3.7.3.	Geschillen over passend onderwijs	53
3.7.4.	Organogram.....	54
4.	Doelstellingen passend onderwijs.....	55
4.1.	Doelstellingen voor de komende vier jaar	55
5.	Kwaliteitsbeleid en kengetallen	56
5.1.	Plannen en evaluatie	56
5.2.	Kengetallen.....	58
6.	Meerjarenbegroting	59
	Toelichting ondersteuningsbudget per schooljaar.....	60
	Afkortingen.....	61

1. Samenwerkingsverband passend onderwijs Zuid-Kennemerland

1.1. Inleiding

Passend onderwijs betekent dat wij voor alle leerlingen een vorm van onderwijs organiseren. De samenwerkende schoolbesturen krijgen de middelen en de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van passend onderwijs. Zij werken samen in het samenwerkingsverband passend onderwijs Zuid-Kennemerland. De invoering van passend onderwijs betekent:

- alle leerlingen volgen een vorm van onderwijs
- zorgplicht voor schoolbesturen is van kracht
- bekostiging van de nieuwe samenwerkingsverbanden is van start (gefaseerd tot 2020).
- het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de toekenning van extra onderwijsondersteuning
- het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de bekostiging van het speciaal (basis)onderwijs
- het samenwerkingsverband ondersteunt inhoudelijke en financieel scholen bij de uitvoering van passend onderwijs.

Alle scholen voor primair onderwijs uit de regio Zuid-Kennemerland maken deel uit van het nieuwe samenwerkingsverband (behoudens scholen voor cluster 1 en 2). De regiogrens van het samenwerkingsverband is via een ministeriële regeling vastgesteld en loopt in beginsel gelijk met de grenzen van de gemeenten: Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede en Zandvoort. Het samenwerkingsverband met nummer 2704 heeft de volledige naam samenwerkingsverband passend onderwijs Zuid-Kennemerland (hierna: samenwerkingsverband). Het samenwerkingsverband beschikt over alle middelen voor lichte ondersteuning (voorheen WSNS) en middelen voor zware ondersteuning (voorheen SO-bekostiging en LGF). De verevening van de zware ondersteuning loopt tot en met schooljaar 19-20.

Het algemene doel en de definitie van passend onderwijs voor het samenwerkingsverband is:

“Passend onderwijs betekent voor ons samenwerkingsverband dat wij onderwijs aanbieden voor iedere leerling passend bij zijn of haar onderwijsbehoefte en mogelijkheden. Het is onze ambitie om binnen het regulier basisonderwijs, en waar nodig in het speciaal (basis) onderwijs, een zodanig gedifferentieerd onderwijsaanbod te creëren dat ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen.”

Het samenwerkingsverband heeft een grote mate van beleidsvrijheid om het onderwijs aan leerlingen in te richten. Het ondersteuningsplan beschrijft de wijze waarop het samenwerkingsverband zorgt voor een inhoudelijk sterk onderwijsaanbod, voor een snelle schakeling tussen voorzieningen, weinig bureaucratie (deregulering) en een transparante verdeling van middelen in een organisatorisch en financieel systeem dat het geven van passend onderwijs voor scholen belooft.

1.2. Het ondersteuningsplan

In het ondersteuningsplan staan de afspraken die scholen in onze regio hebben gemaakt in afstemming met de gemeenten en het voortgezet onderwijs. Het ondersteuningsplan geeft grotendeels de regels, afspraken en mogelijkheden in onze regio weer en laat zien aan welke ontwikkelingen de regio verder werkt. Volgens het wettelijke kader wordt minimaal iedere vier jaar het ondersteuningsplan vastgesteld.

Het samenwerkingsverband herzielt en bespreekt het ondersteuningsplan ieder jaar met alle betrokkenen. Het ondersteuningsplan wordt uitgewerkt in een activiteitenplan per schooljaar waarin de doelstellingen worden geconcretiseerd. Alle activiteiten met de deelnemers in het samenwerkingsverband leveren kennis en kunde op uit de praktijk. Het jaarlijkse event, onderdeel van het intern toezichtskader, zorgt tevens voor informatieve verhalen uit de praktijk. De opbrengsten hiervan worden jaarlijks verwerkt in het ondersteuningsplan en vanuit deze actuele stand van zaken wordt continu vier jaar vooruit gekeken. Zo geven wij vorm aan een lerende organisatie die bereid is zichzelf voortdurend aan te passen aan haar veranderende praktijk.

Het ondersteuningsplan beschrijft volgens de wet:

- a. de wijze waarop een samenhangend geheel van voorzieningen voor extra ondersteuning wordt georganiseerd met als doel dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen;
- b. de procedure en de criteria voor de verdeling, besteding en toewijzing van ondersteuningsmiddelen en ondersteuningsvoorzieningen aan de scholen, inclusief een meerjarenbegroting;
- c. de procedure en criteria voor de toelaatbaarheid en plaatsing van leerlingen op speciale scholen voor basisonderwijs in het samenwerkingsverband en op scholen voor speciaal onderwijs, met inbegrip van de advisering daaromtrent;
- d. de procedure en het beleid met betrekking tot de terugplaatsing en overplaatsing naar het basisonderwijs van leerlingen van scholen voor speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs;
- e. de beoogde en bereikte kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning behoeven en de daarmee samenhangende bekostiging;
- f. de wijze waarop is voorzien in informatieverstrekking aan ouders, met inbegrip van informatie over ondersteuningsvoorzieningen, de wijze waarop persoonsgegevens mogen worden gebruikt en worden verwerkt en beschermd;
- g. de wijze van bekostiging van het speciaal onderwijs en het speciaal basisonderwijs.

In het ondersteuningsplan staat eerst de visie van het samenwerkingsverband beschreven. De visie geeft sturing aan de organisatie en inrichting van zowel de inhoudelijke als de financiële kant van passend onderwijs. De visie mondt uit in onze zeven hoofddoelstellingen, aan de hand waarvan dit ondersteuningsplan is ingericht.

2. Visie van het samenwerkingsverband

2.1. Visie

Passend onderwijs gaat over aansluiten bij de onderwijsbehoeften van leerlingen en de wijze waarop dit is georganiseerd en gefinancierd. Dit betreft niet alleen 'de zorgleerlingen', maar alle leerlingen in onze regio. Dit betekent dat goed onderwijs voor alle leerlingen het uitgangspunt is.

Leerlingen profiteren van goed onderwijs. De meeste leerlingen kunnen het basisonderwijs probleemloos en met goede resultaten doorlopen. Leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte zijn sterker afhankelijk van de kwaliteit van het onderwijs. De mate waarin hun ondersteuningsbehoefte een belemmering vormt, hangt af van de basiskwaliteit van het onderwijs. De mate van onderwijsbehoeften en hoe zichtbaar deze behoeften worden in een klas, heeft mede te maken met de capaciteit van de school en haar team. De leerkracht speelt dus een grote rol in het aanbieden van een passend onderwijsaanbod. Passend onderwijs vraagt een continue investering in goede didactische en pedagogische vaardigheden van leerkrachten, hoge verwachtingen en een schoolcultuur waarin resultaten op alle niveaus zichtbaar worden gemaakt (referentiekader, 2011). Het samenwerkingsverband speelt een ondersteunende en faciliterende rol bij het continue optimaliseren van het onderwijs.

Het realiseren van een goed onderwijsaanbod vraagt in sommige gevallen om de expertise van externe zorgpartners. Het geven van passend onderwijs moet in nauwe samenwerking met de expertise rondom de scholen georganiseerd worden. Wat is er voor deze leerlingen nodig om in de klas goed te kunnen functioneren? Het gaat soms om ondersteuning in de klassensituatie zelf en soms om ondersteuning van de leerling of het gezin, waarbij de mening van de school en de ouders gelijkwaardig moet worden meegenomen. In samenwerking met de zorgpartners is het mogelijk om meer leerlingen onderwijs te laten volgen op het regulier onderwijs. De gemeenten in onze regio willen de zorg voor jeugd herkenbaarder, dichterbij en minder bureaucratisch organiseren. De visie van het samenwerkingsverband en de visie van de gemeenten op de jeugdhulp sluiten sterk op elkaar aan. Bij de ondersteuning van school en gezin gaat het om de kracht van ouders, jongeren en hun sociale omgeving als basis, ondersteunen in plaats van overnemen, hulp inzetten in de directe leefomgeving en snelheid: minder schakels en minder gezichten.

In de regio Zuid-Kennemerland mag geen enkele leerling thuis komen te zitten. De scholen hebben zorgplicht. De school moet, indien zij geen passende onderwijsplek kan bieden aan een leerling, ervoor zorgen dat de leerling elders kan worden geplaatst. Leerlingen mogen niet langer geweigerd of verwijderd worden vanwege hun extra ondersteuningsbehoefte voordat er een plek op een andere school gevonden is. Om dit te realiseren werken de scholen samen in het samenwerkingsverband. Deze samenwerking moet ervoor zorgen dat er voor alle leerlingen een passend aanbod is. Dit betekent dat er met grote regelmaat gekeken moet worden naar het aanbod in de regio en de behoeften van de leerlingen.

Er zijn altijd leerlingen waarvoor een vorm van speciaal onderwijs beter aansluit bij hun onderwijsbehoeften. De ouders, waar mogelijk ook de leerling en de school, kunnen vinden dat een andere school een passender aanbod biedt. School en ouders kunnen advies vragen aan allerlei organisaties om hen heen. De zeggenschap over wat de beste onderwijsplek is, moet echter op maat door school, ouders en de nieuwe school zelf geregeld kunnen worden. Deze driehoek kent

de leerling het beste of gaat straks daadwerkelijk met de leerling werken. Zij bezitten en organiseren zelf de benodigde expertise en beslissen gezamenlijk over een passende onderwijsplek. Het samenwerkingsverband gaat altijd uit van tijdelijke plaatsingen naar het speciaal onderwijs of het speciaal basisonderwijs. Het is belangrijk dat bij plaatsing ook direct over een mogelijke terugplaatsing wordt gesproken. Wanneer het scholen lukt om eerder de problematiek te signaleren (bij jonge leerlingen) is de kans van een terugplaatsing het grootst.

Deze nieuwe situatie vereist dat scholen anders met ouders gaan praten. Het bepalen van een passend onderwijsaanbod gaat in overleg met ouders. De betrokkenheid van ouders lukt alleen als ouders ook deelnemen aan de totstandkoming van de beslissing. Het samenwerkingsverband moet ouders leren zien als gelijkwaardige partners die een stem hebben in het kiezen van een passend onderwijsaanbod. Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor het organiseren van voldoende kennis over het onderwijs en speelt een bemiddelende rol bij meningsverschillen en conflicten.

Het realiseren van kwalitatief goed onderwijs en het efficiënt arrangeren naar de speciale voorzieningen wordt zoveel mogelijk op schoolniveau worden georganiseerd. Dit betekent dat de bijbehorende middelen ook zoveel mogelijk op schoolniveau inzetbaar zijn. De bekrachtigingsstructuur is zodanig ingericht zijn dat het basisscholen bevordert hun onderwijs kwalitatief goed te ontwikkelen en minder beroep te doen op dure speciale onderwijsvoorzieningen. Van directeuren vraagt deze aanpak het vermogen om 'out of the box' te denken en de bereidheid om zich intensief bezig te willen (of moeten) houden met het primaire proces. Zij behoren onderwijs en zorg als één gaan zien, leeropbrengsten centraal stellen en een datagestuurd kwaliteitsbeleid nastreven. Het samenwerkingsverband zorgt dat er genoeg middelen op schoolniveau beschikbaar komen, waarmee de directeuren passend op de school zelf onderwijs kunnen organiseren.

Bovenstaande visie is vormgegeven in een transparante organisatie. Dat wil zeggen dat de organisatie helder en toegankelijk is voor alle interne en externe betrokkenen bij het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband organiseert de inbreng van alle partijen, zoals het eigen personeel, de teams op de scholen, de ouders, de gemeenten en zorgpartners.

2.2. Doelstellingen passend onderwijs

Dit leidt tot de volgende zeven doelstellingen voor het samenwerkingsverband:

1. **Goed onderwijs vormt de basis**
Het ondersteunen en faciliteren van goed onderwijs op de scholen.
2. **Passend onderwijs in relatie met de zorg voor jeugd**
Goede samenwerking met de zorgpartners realiseren.
3. **Dekkend netwerk**
Zorgen voor een dekkend netwerk voor alle leerlingen.
4. **Passend arrangeren**
Betrokkenen zelf passend laten arrangeren naar specifieke onderwijsvoorzieningen.
5. **Ouders**
De ondersteuning van ouders realiseren.
6. **Verdeling van de ondersteuningsmiddelen**
De financiële beheersbaarheid en transparantie bewaken.
7. **Samenwerkingsverband passend onderwijs Zuid-Kennemerland**
Een transparante organisatie zijn.

3. Doelstellingen passend onderwijs

3.1. Goed onderwijs vormt de basis

3.1.1. Basisondersteuning en extra ondersteuning

Het is de opdracht voor scholen en schoolbesturen in het samenwerkingsverband om tot een onderwijscontinuüm te komen. Basisondersteuning vormt hiervoor het fundament. De basisondersteuning zorgt dat ouders weten wat zij tenminste van iedere school in de regio mogen verwachten als het om onderwijs en onderwijsondersteuning gaat. De basisondersteuning legt vast welke bekwaamheidseisen aan het personeel gesteld worden en wat de mogelijkheden van de school zijn. Een verbreding van interventies in de onderwijsstructuur binnen de school heeft immers consequenties voor het handelen van leerkrachten. Iedere school is verplicht deze bekwaamheidseisen te beschrijven in het onderwijsprofiel van de school en dit minimaal iedere vier jaar bij te stellen. Het advies is om de ontwikkeling in de school jaarlijks op nemen in het onderwijsprofiel.

Alle scholen moeten voldoen aan de basisondersteuning. Het samenwerkingsverband definieert geen niveau voor basisondersteuning. Als er bovenschols een niveau wordt gedefinieerd waaraan alle scholen voldoen, is dit per definitie het minimumniveau waar het overgrote deel van de scholen niet door wordt uitgedaagd. Scholen beschrijven passend bij hun eigen organisatie het niveau van basisondersteuning in het onderwijsprofiel. Het bestuur en de directeur van de school zijn verantwoordelijk voor deze kwaliteit. Het samenwerkingsverband ondersteunt de verschillende besturen door kennisuitwisseling over goed onderwijs door alle grenzen heen.

De basisscholen zijn ook verantwoordelijk voor de ondersteuning van leerlingen op het terrein van Voor- en vroegschoolse educatie (VVE), dat onderwijs aan leerlingen met een VVE-indicatie geeft. VVE is onderwijs voor leerlingen met een (taal)achterstand in de leeftijd van 2,5 tot 6 jaar (groep 2). Voor vroegschoolse educatie zijn de basisscholen verantwoordelijk. In overleg met de gemeente en de voorschoolse instellingen worden VVE-middelen ook op school ingezet om de achterstand in taal- en sociaal-emotionele ontwikkeling te verminderen, dan wel weg te werken. Dit valt onder de basisondersteuning van een school.

De doelstelling van passend onderwijs is niet het aantonen van extra onderwijsbehoeften en daar middelen aan te koppelen, maar het onderwijs zodanig aan te passen dat een extra onderwijsbehoefte geen belemmering meer vormt. De basisscholen kunnen dus geen extra middelen aanvragen door het aantonen van extra onderwijsbehoeften. Het samenwerkingsverband geeft scholen direct de beschikking over de ondersteuningsmiddelen waarmee zij extra ondersteuning op maat en tijdig kunnen inzetten. Het bedrag wordt bepaald door het aantal leerlingen van de school (lump sum financiering).

Een school kan deze extra middelen op school inzetten om de basisondersteuning verder te verbreden. Dit kan met expertise vanuit de school of met expertise van buitenaf. Als de basisschool binnen de basisondersteuning extra aandacht besteedt aan één leerling, kan zij dit laten zien middels een ontwikkelingsperspectief. Als er ondersteuningsmiddelen specifiek op leerlingniveau zijn ingezet, dient dit opgenomen te worden.

De school kan er ook voor kiezen om de ondersteuning te gebruiken voor het inkopen van een tijdelijke plaatsing op het speciaal onderwijs of het speciaal basisonderwijs. Dan worden de middelen ingezet voor extra ondersteuning die de school zelf niet kan organiseren. De mate waarin de middelen ingezet worden op de school zelf als verbreding van de basisondersteuning of als extra ondersteuning in het speciaal (basis)onderwijs, verschilt dus per basisschool. Onze partners uit de zorg indiceren leerlingen voor plaatsing op de basisschool. De school krijgt voor deze leerlingen een extra bedrag toegekend om de juiste ondersteuning in te zetten. Dit bedrag komt boven op het ondersteuningsbedrag per leerling.

3.1.2. Het onderwijsprofiel

Alle scholen in de regio hebben een onderwijsprofiel beschreven. Het onderwijsprofiel is gericht op het onderwijs in de klas op het gebied van onderwijsaanbod, leertijd, didactisch handelen, pedagogisch handelen en klassenmanagement. In het onderwijsprofiel staan ook de leerresultaten en de planmatige aanpak van schoolontwikkeling beschreven. Het expliciteren van deze kennis geeft inzicht voor de school zelf, maar ook inzicht voor de scholen in de buurt. Het transparant maken van de onderwijsprofielen op het niveau van het samenwerkingsverband maakt leren van elkaar mogelijk. Het onderwijsprofiel van iedere school bestaat uit een plusaanbod, een basisaanbod, een breedteaanbod en waar beschikbaar een diepteaanbod. Het gedifferentieerde aanbod van de school en de te verwachten vaardigheden van het team staan voor iedere school beschreven voor de volgende onderdelen:

- planmatig werken en de leerresultaten
- het onderwijsaanbod beschreven in methodieken
- de gestelde leertijd
- het didactisch handelen & pedagogisch handelen
- het klassenmanagement

De onderdelen sluiten aan bij de begrippen in het waarderingskader van de inspectie en bij veel gebruikte kwaliteitsinstrumenten. Het onderwijsprofiel hangt op deze wijze sterk samen met het onderwijskundig deel van het schoolplan en de onderdelen uit het kwaliteitssysteem van de school. Wij stimuleren de scholen en de besturen om deze documenten samen te voegen. De vaste onderdelen van het onderwijsprofiel zijn voor al onze scholen gelijk. De onderdelen worden beschreven in concreet waarneembaar gedrag. Het gedrag is meetbaar en beschreven in termen van 'wat zie ik'. Iedere school is zelf verantwoordelijk om het onderwijsprofiel inhoudelijk vorm te geven en een eigen ambitie te formuleren. Het betekent dat de onderwijsprofielen qua vorm vergelijkbaar zijn, maar qua inhoud per school en per bestuur verschillen om tot een dekkend netwerk te komen. Het samenwerkingsverband wil dat het onderwijsprofiel zichtbaar maakt hoe de school werkt aan passend onderwijs en welke ontwikkeling zij daarin willen maken. De nieuwe onderdelen van het onderwijsprofiel om dit beter in beeld te brengen zijn:

- Te ontwikkelen expertise (in samenhang met het schoolplan-jaarplan van de school)
- Consequenties voor scholing
- Op welke onderdelen de ondersteuningsmiddelen worden ingezet

<http://www.passendonderwijs-zk.nl/scholen>

Het onderwijsprofiel en de medezeggenschapsraad

De medezeggenschapsraad van de school heeft adviesrecht op de vaststelling of wijziging van het onderwijsprofiel. Dit zorgt ervoor dat zowel personeel als ouders inspraak krijgen over de inhoud van het onderwijsprofiel en het draagvlak voor het opgestelde onderwijsprofiel wordt vergroot. De medezeggenschapsraad heeft ook inzage en adviesrecht op de besteding van het ondersteuningsbudget van de school. Het bestuur verantwoordt het ondersteuningsbudget achteraf aan het samenwerkingsverband volgens het principe 'pas toe en leg uit'. De scholen wisselen uit hoe zij het ondersteuningsbudget inzetten om leren van elkaar mogelijk te maken.

3.1.3. Onderwijsconsulenten en consulenten gedrag

Het is onze ambitie om waar mogelijk in het regulier basisonderwijs, en waar nodig in het speciaal (basis)onderwijs, een zodanig gedifferentieerd onderwijsaanbod te creëren dat iedere leerling zich optimaal kan ontwikkelen. De school kan dit niet altijd alleen. Het samenwerkingsverband heeft onderwijsconsulenten en consulenten gedrag die de scholen ondersteunen bij het organiseren van passend onderwijs. De onderwijsconsulenten zijn structureel gelijkwaardig beschikbaar voor alle scholen. Zij zijn de meest schoolnabije, direct benaderbare en laagdrempelige ondersteuningsmogelijkheid binnen het samenwerkingsverband. Daarnaast werkt het samenwerkingsverband nauw samen met de scholen voor speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs die ook in staat zijn om de basisscholen bij specifieke vragen te ondersteunen.

De onderwijsconsulenten

De onderwijsconsulent heeft een kennisfunctie, signalering- en analysefunctie en een makelaarsfunctie.

In de kennisfunctie ondersteunt de onderwijsconsulent de school vraaggestuurd. De ondersteuning kan zeer divers zijn, maar sluit altijd aan bij de ontwikkelingen uit het jaarplan van de school. Iedere onderwijsconsulent kan vragen beantwoorden over:

- Kennis van de interne begeleiding en de zorgstructuur
- Begeleiding van de intern begeleider (positionering, observaties, implementatie, etc.)
- Kennis van het samenwerkingsverband (projecten, procedures, etc.)
- Sociale kaart
- Actuele onderwijsontwikkelingen
- Inhoudelijke onderwijsverbeteringen op de basisvakken
- Groepsplannen en ontwikkelingsperspectief
- Opbrengstgericht werken (inclusief toetsen/ testen, leerlingvolgsystemen)

En er zijn specialismes in het team als het gaat om:

- Cognitieve talentontwikkeling
- Datagestuurd werken met 4D (data, duiden, doelen, doen)
- SVIB (Video interactie begeleiding)
- Dyslexie en dyscalculie

De onderwijsconsulent neemt aan het eind van het schooljaar met de directeur en de intern begeleider van de school de plannen voor komend schooljaar door. De directeur kan desgewenst uiteraard bij alle gesprekken aansluiten. Er worden gezamenlijke afspraken gemaakt over de

onderdelen waarop de school ondersteuning wenst. Deze plannen worden schriftelijk vastgelegd en aan het einde van ieder schooljaar met de onderwijsconsulent geëvalueerd.

De signalering- en analysefunctie houdt in dat de onderwijsconsulent een beeld heeft van het onderwijs op de school en de zorgleerlingen. Een zorgleerling is een leerling waarbij de interventies uit het onderwijsprofiel onvoldoende zijn of dreigen te worden om te voldoen aan zijn of haar onderwijsbehoeften.

In de makelaarsfunctie brengt de onderwijsconsulent scholen bij elkaar op de onderwerpen waar van elkaar geleerd kan worden of waar samenwerking voor de hand ligt. De onderwijsconsulent moet op de hoogte zijn van de ontwikkelingen en ambities van de school, moet zicht hebben op de vragen die op school leven en moet de mogelijkheden en onmogelijkheden van de school kennen. De onderwijsconsulent kent de onderwijs- en de sociale kaart van de regio om scholen te ondersteunen bij het leggen van de juiste verbindingen. Daarnaast signaleert de onderwijsconsulent gemeenschappelijke vragen vanuit de scholen. Zij organiseren op basis van deze signalen de inhoudelijke netwerken, intervisies, trainingen en projecten. Afhankelijk van ieders takenpakket is een consulent bij een of meerdere projecten betrokken als lid van de projectgroep of als projectleider. Als er een duidelijke ondersteuningsvraag is van een directeur hebben enkele consulenten ook de ruimte gekregen om deze vraag op te pakken. De directeur van de school kan deze ondersteuning aanvragen bij het samenwerkingsverband.

De consulenten gedrag

Het samenwerkingsverband heeft consulenten gedrag die de scholen ondersteunen bij vragen over gedrag. Dit kan gaan over groepen of over individuele leerlingen met een hulpvraag. Er zijn geen voorwaarden verbonden aan het inzetten van een consulent gedrag. Samen met de school wordt gekeken naar de hulpvraag en of deze gezamenlijk kan worden beantwoord.

De consulenten gedrag hebben geen vaste school en kunnen direct ingezet worden naast de onderwijsconsulent. En er zijn specialismes in het team als het gaat om:

- Kinderpsychiatrische stoornissen
(bijv. ADHD, ADD, ASS, Angststoornissen, Gilles de la Tourettes, ODD, CD etc.)
- Autisme specifiek
- Positive behavior support
- Kindgesprekken (teken je gesprek)
- Begeleiding van veranderingsprocessen in de school
- Individuele leerlingbegeleiding

Naast het ondersteunen van de scholen werken ook de consulenten gedrag in diverse projecten en ondersteunen zij inhoudelijke netwerken en trainingen.

passendonderwijs-zk.nl/consulenten

3.1.4. Expertise SO en SBO

Algemeen

De regio Zuid-Kennemerland werkt intensief samen met het speciaal onderwijs (SO) en het speciaal basisonderwijs (SBO). Deze scholen werken dagelijks met leerlingen met een grote diversiteit aan specifieke onderwijsbehoeftes. Het samenwerkingsverband wil de expertise van deze scholen benutten bij het versterken van de basisscholen.

passendonderwijs-zk.nl/expertise-so-en-sbo

Expertise vanuit cluster 3

De leerlingen in het voormalig cluster 3 onderwijs vragen specifieke begeleiding. Het gaat om leerlingen die zeer moeilijk leren, langdurig ziek zijn en/of een lichamelijke beperking hebben. De expertise is verdeeld over verschillende beroepsgroepen zoals leerkracht, orthopedagoog, ergotherapeut, fysiotherapeut, vakleerkracht gymnastiek, verpleegkundige, logopedist. Er is gekozen om deze expertise voor de basisscholen niet vanuit het samenwerkingsverband zelf te organiseren, maar vanuit de scholen De Schelp, de Dr. Prof. van Voorthuijsenschool en de Parel. Deze scholen stellen personeel beschikbaar voor ambulante vragen vanuit de andere scholen in onze regio. Zij zijn in staat om de scholen te helpen hun vraag te expliciteren en in afstemming een passend begeleidingstraject vast te stellen. Dit kan geheel op maat worden vormgegeven.

passendonderwijs-zk.nl/expertise-inzet-vanuit-cluster-3

Cluster 1 en cluster 2

De instellingen voor cluster 1 en 2 krijgen het totale budget voor de begeleiding van leerlingen in het reguliere onderwijs. Concreet betekent dit dat de instellingen voor cluster 1 ook de middelen ontvangen die nu bestemd zijn voor de regelingen visueel gehandicapten in het regulier onderwijs (po en vo). De instellingen in cluster 2 krijgen de volledige lgf-middelen voor po en vo, zowel het deel dat in de huidige situatie naar het reguliere onderwijs gaat als de middelen voor de ambulante begeleiding. Hiermee krijgen de instellingen de volledige verantwoordelijkheid om leerlingen met een visuele, auditieve of communicatieve beperking in het reguliere onderwijs te ondersteunen.

Leerlingen met epilepsie

Voor leerlingen met epilepsie is binnen de wet Passend Onderwijs een uitzondering gemaakt. Leerlingen met epilepsie en aanverwante neurologische stoornissen kunnen, als er sprake is van specifieke onderwijsbehoeftes, rekenen op ondersteuning vanuit het Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE).

Het LWOE wordt gevormd door de ambulante diensten van de twee Nederlandse epilepsiescholen 'De Berkenschutse' in Heeze en 'De Waterlelie' in Cruquius. Beide scholen zijn verbonden aan een Epilepsiecentrum (3e-lijns ziekenhuis) voor epileptologie en neurologisch bepaalde leerstoornissen, respectievelijk Kempenhaeghe en Stichting Epilepsie Instellingen Nederland (SEIN). Het LWOE biedt ondersteuning aan leerlingen met epilepsie in het reguliere onderwijs en leerlingen in het speciaal

onderwijs. Na aanmelding bij het LWOE door ouders, arts, school of samenwerkingsverband volgt directe, preventieve betrokkenheid door een onderwijskundig begeleider van het LWOE. Indien meer intensieve ondersteuning nodig is, wordt de ondersteuningsbehoefte en het begeleidingsarrangement voor de betreffende leerling vastgesteld.

Naast de eerste preventieve interventie worden de volgende arrangementen onderscheiden: lichte begeleiding, medium begeleiding en zware onderwijszorg. De lichte begeleiding is screenend en kortdurend van aard. De medium begeleiding is handelingsgericht en langer durend van aard. In voorkomende gevallen zal het LWOE het samenwerkingsverband zware onderwijszorg adviseren om een leerling toe te laten tot het (voortgezet) speciaal (basis) onderwijs.

Ter toerusting van leerkrachten en docenten biedt het LWOE een signaleringslijst aangaande het herkennen van epilepsieproblematiek. Tevens biedt het LWOE voorlichting, workshops en scholing met betrekking tot epilepsie, leren en gedrag.

3.1.5. Netwerken, intervisie en scholingsbijeenkomsten

Netwerken

Het samenwerkingsverband organiseert vier keer per jaar een inhoudelijke netwerkbijeenkomst voor intern begeleiders en twee keer per jaar voor directies. De onderwijsconsulenten organiseren netwerkbijeenkomsten voor intern begeleiders met daarin ruimte voor zowel een inhoudelijk thema als de mogelijkheid tot kennisuitwisseling tussen de deelnemende scholen. Daarnaast worden er ook losse trainingen georganiseerd. De directeur van het samenwerkingsverband organiseert directienetwerkbijeenkomsten. Ook voor directieuren kan als vervolg op een netwerk een trainingsactiviteit worden georganiseerd. Eén keer per jaar is er een groot netwerkbijeenkomst voor directieuren, intern begeleiders en geïnteresseerden.

Leerkrachtdagen

Het samenwerkingsverband organiseert ook bijeenkomsten voor leerkrachten. Het samenwerkingsverband probeert door de keuze van innovatieve trainingdagen, dagen die aansluiten bij de netwerken van IB-ers en trainingdagen met duidelijke thema's richting de zorg aanvullend te blijven aan het professionaliseringsaanbod van de schoolbesturen. Twee keer per jaar wordt dit met de grotere schoolbesturen afgestemd. De consulenten inventariseren via de intern begeleiders waar de vragen van leerkrachten liggen. Op basis daarvan organiseert het samenwerkingsverband een programma.

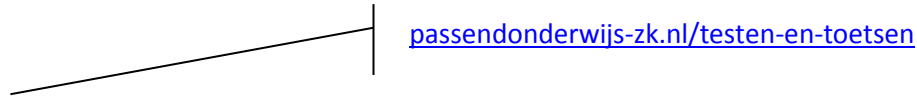
passendonderwijs-zk.nl/leerkrachtdagen

Intervisiebijeenkomsten

Tijdens intervisiebijeenkomsten met de intern begeleiders staat leren van elkaar centraal. Er wordt gezamenlijk gekeken naar ingebrachte casuïstiek van de intern begeleider. De intervisiebijeenkomsten staan onder leiding van twee onderwijsconsulenten.

Toetsbibliotheek

Het samenwerkingsverband beschikt over een toetsbibliotheek met toetsen die door de individuele basisscholen geleend kunnen worden. Indien gewenst kan de onderwijsconsulent ondersteunen bij de afname en interpretatie van de toetsresultaten.

3.1.6. Goed onderwijs vormt de basis: projecten

Interventiemethode gedrag

Om gedragsproblemen in de bovenbouw van de basisschool te voorkomen willen we samen met de scholen een interventiemethode gedrag ontwikkelen die intern begeleiders en/of gedragspecialisten een instrument in handen geeft om effectief en preventief om te gaan met gedragsproblemen. Deze interventiemethode wordt in gezet eind groep 4 en in groep 5, de jaren dat kinderen in de latente fase komen en meer grip krijgen op zichzelf en de wereld om hun heen. Leerkrachten vanaf eind groep 4 en in groep 5 zien gedragsproblemen in hun groep. Samen met de IB en/of gedragspecialist brengen ze concreet in kaart wat de wenselijke situatie is, welke interventie nodig is en samen met leerling, ouders en in samenspraak met collega's wordt er een plan van aanpak gemaakt.

Schoolplan-onderwijsprofiel

Alle scholen hebben het onderwijsprofiel waarin ze beschrijven wat zij leerlingen kunnen bieden. Er zijn met twee besturen gesprekken over het invoegen van het onderwijsprofiel in de jaarlijkse kwaliteitscyclus van de besturen. Daarin krijgt de analyse van de leerresultaten extra aandacht, omdat er in het onderwijsprofiel bewust voor een andere werkwijze is gekozen. Het doel is om voor scholen tot één document te komen waarin ze beschrijven hoe ze nu werken en wat de school verder wil ontwikkelen.

Werken met 4D, data-duiden-doelen-doen

Naar aanleiding van de trajecten rondom het onderwijsprofiel, het opbrengstgericht werken dat daarmee samenhangt en het aanbod van 4D vanuit het samenwerkingsverband, zetten we een volgende stap: het werken met 4D waarden op leerkrachtniveau. Waar tot op heden de 4D waarden met name gebruikt werden op directieniveau, voor het bepalen van de schoolnorm en het stellen van doelen, gaat dit project aandacht besteden aan hoe leerkrachten in de klas, via hun groepsplannen, met 4D kunnen werken.

- een betere analyse maken van het niveau van de leerlingen in hun klas
- eenvoudiger informatie over leerlingen kunnen uitwisselen met collega's vakoverstijgend
- een goed beredeneerde uitspraak kunnen doen over de koppeling van de lesstof aan de doelen van de leerlingen (per groep: plus – basis – breedte)

3.2. Passend onderwijs in relatie tot de zorg voor jeugd

3.2.1. De transitie jeugdzorg

De gemeenten zijn samen met de schoolbesturen verantwoordelijk voor alle ondersteuning aan kinderen en hun gezinnen. De gezamenlijke opgave van de gemeenten en het samenwerkingsverband is om zo veel mogelijk leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden zodat ze later zo veel mogelijk zelfstandig kunnen participeren in de samenleving. Naast de preventieve zorg voor jeugd worden gemeenten met de decentralisatie van de jeugdzorg (verder jeugdhulp genoemd) verantwoordelijk voor:

- De jeugd- en opvoedhulp
- De jeugdbescherming en jeugdreclassering
- De gesloten jeugdzorg
- De crisisdienst
- De pleegzorg
- De ondersteuning voor kinderen met een psychische of psychiatrische stoornis
- De ondersteuning voor jeugdigen met een (licht)verstandelijke beperking (L)VB)

Dit betekent voor gemeenten en samenwerkingsverbanden nieuwe mogelijkheden voor verbindingen tussen de zorg voor jeugd en het onderwijs. De gemeenten voeren de taken met minder middelen gaan uit. Er gaat dus op een andere manier gewerkt worden en er moeten creatieve verbindingen gelegd worden. Bij het inrichten van de nieuwe zorg voor jeugd gaan de gemeenten in Zuid-Kennemerland uit van de volgende uitgangspunten:

- Kracht van ouders, jongeren en hun sociale omgeving als basis
- Ondersteunen in plaats van overnemen
- Hulp inzetten in de directe leefomgeving
- Snelheid: minder schakels en minder gezichten

De gezamenlijke opgave van de gemeenten en de samenwerkingsverbanden PO en VO is om leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden zodat ze later zo veel mogelijk zelfstandig kunnen participeren in de samenleving. Daarbij vormen scholen een onderdeel van de sociale omgeving van de jeugd. Een ongestoorde ontwikkeling van een kind draagt bij aan een ongestoorde ontwikkeling op school. Een goede ontwikkeling op school draagt ook bij aan een algemene goede ontwikkeling van een kind. Het onderwijs en de jeugdhulp moeten daarbij nauw samenwerken.

3.2.2. Het Centrum voor Jeugd en Gezin

De Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) vormen een belangrijke basis voor de nieuwe zorg voor jeugd. Het CJG is een laagdrempelige (netwerk)organisatie zijn van professionals die luisteren en ondersteunen bij alle grote en kleine vragen over opgroeien en opvoeden. De professionals staan naast de ouders bij het zoeken naar de oplossing. Ook professionals kunnen bij het CJG terecht voor

informatie en advies. De gemeenten in de regio Zuid-Kennemerland werken gezamenlijk aan het versterken van deze Centra voor Jeugd en Gezin. Het samenwerkingsverband besteedt met de gemeenten veel aandacht aan de nauwere samenwerking tussen school en het CJG. De samenwerking tussen de school en het CJG zorgt dat kinderen zowel op school als thuis een goede ontwikkeling kunnen doormaken. Deze domeinen zijn namelijk onlosmakelijk met elkaar verbonden. De samenwerking met het CJG vervult een sleutelrol.

3.2.3. De CJG coach

De gemeenten in Zuid-Kennemerland werken met CJG-coaches. De CJG coach ondersteunt gezinnen en jeugdigen met complexere opvoed- en opgroei problemen. Zij gaan uit van de kracht van ouders, opvoeders en jeugdigen en hun sociale omgeving. De CJG coach staat naast het gezin en de jeugdigen, kan het netwerk betrekken of versterken, zelf hulp bieden of waar nodig rechtstreeks gespecialiseerde zorg raadplegen of inzetten. Hierdoor wordt eerder en lichtere hulp ingezet met minder schakels. Gezamenlijk hebben de gemeenten het profiel, de taken en de verantwoordelijkheden van de CJG-coach vastgesteld. De verdere invulling vindt plaats per gemeente. Alle basisscholen hebben een 'eigen' CJG coach gekregen voor consultatie en om met gezinnen met complexere vragen aan de slag te gaan. De CJG coaches maken waar nodig met het gezin één plan. Hierin zijn signalen vanuit het onderwijs, die de kinderen bijna dagelijks ziet, belangrijk. Aan het onderwijs wordt gevraagd tijdig signalen te bespreken met ouders en waar nodig met een CJG coach of een andere betrokken professional uit de zorg. Ook kunnen in het plan met ouders en onderwijs afspraken gemaakt worden over de rol van het onderwijs in de uren dat het leerling op school zit. Handelingsplannen binnen het onderwijs en afspraken rondom zorg moeten elkaar versterken. Beide zijn onderdeel van 'één gezin, één plan'.

3.2.4. Zorgcoördinatie

Bij het werken volgens één gezin één plan horen ook afspraken over de zorgcoördinatie. In de regio hebben alle instanties het 'Convenant zorgcoördinatie' getekend. In het convenant zijn afspraken rondom zorgcoördinatie op hoofdlijnen vastgesteld.

De definitie van zorgcoördinatie in het convenant luidt: *"coördinatie van zorg is de functie, die de afstemming van de hulp en zorg regelt, die vanuit verschillende voorzieningen aan een kind/ jeugdige en diens gezin geboden wordt. Op die manier ontstaat een op het kind en gezin toegesneden samenhangend pakket van verschillende soorten hulp, zorg en diensten waardoor gezinnen zo veel mogelijk zelfstandig en vanuit hun autonomie de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding dragen en de veiligheid en de rechten van het kind zijn gewaarborgd. De coördinatie betreft zowel de zorg in en aan het gezin, als de afstemming en het proces tussen de professionals. Er is één plan van aanpak".*

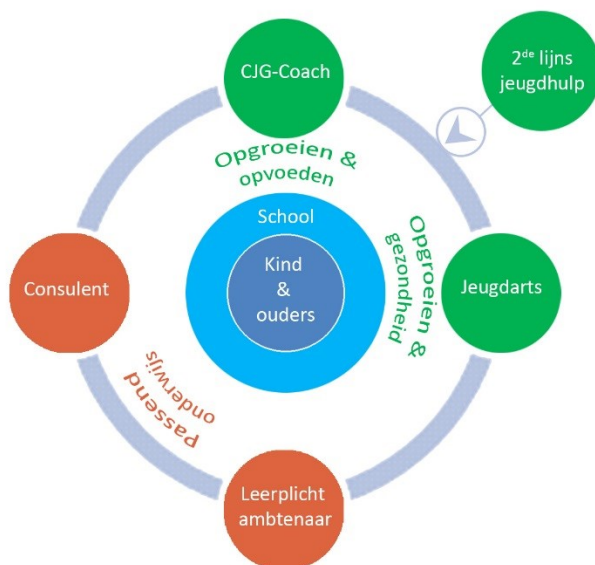
Indien twee of meer professionals bij een jeugdige/het gezin betrokken zijn, is de zorgcoördinatie van toepassing. Uitgangspunt van de zorgcoördinatie is dat deze zo vroeg mogelijk wordt ingezet en niet zwaarder is dan noodzakelijk. Wanneer de zorgcoördinatie niet op gang komt, is er ook een escalatiemodel afgesproken. De zorgcoördinatie wordt uitgevoerd volgens de afgesproken regietabel. Daarin zijn alle organisaties opgenomen. Hieronder is de volgorde van regie opgenomen van de belangrijkste organisaties voor het onderwijs.

1. Jeugdbescherming/voogdij instellingen
2. CJG-coach
3. GGD/JGZ
4. MEE
5. Kontext
6. Kenter
7. Scholen

3.2.5. Kernteam onderwijs-jeugdhulp

Veel vragen rondom het opvoeden en opgroeien worden met de school gedeeld of worden zichtbaar in het onderwijs, waar de eisen aan de leerlingen toenemen naarmate ze ouder worden. De onderwijskundige aanpassingen bespreekt de school met de onderwijsconsulent of met de consulent gedrag. Wanneer er daarnaast ook vragen zijn over opvoeden en opgroeien werken school en ouders in eerste instantie samen met hun CJG-coach en jeugdarts. Indien er meer hulp nodig is kan de CJG-coach of jeugdarts ook intensievere jeugdhulp organiseren. De samenwerking in deze vorm tussen onderwijs en zorg is relatief nieuw en kent, binnen de zich ontwikkelende context van passend onderwijs en de nieuwe jeugdhulpwet, veel dynamiek. De transformatie, het anders werken volgens de doelstellingen van de transitie, begint pas net vorm te krijgen. Het feit dat er meer hulp ingezet wordt in de directe leefomgeving verandert het verwijzen van leerlingen naar het bijhalen van hulp en verscherpt de discussie wie is waarvoor verantwoordelijk (inhoudelijk en financieel).

Kernteam onderwijs-jeugdhulp

1. De CJG-coach ondersteunt bij de opgroei- en opvoedvragen en de jeugdarts ondersteunt bij medisch gerelateerde vragen. Beide kunnen waar nodig extra jeugdhulp inzetten.
2. Het samenwerkingsverband en leerplicht ondersteunen bij onderwijs gerelateerde vragen.

3.2.6. Werkgroep onderwijs-jeugdhulp van het RBO-platform jeugd

Het platform jeugd zorgt waar nodig voor (bestuurlijke) besluitvorming op het terrein van passend onderwijs en jeugdhulp. Hierin zijn de betrokken ambtenaren jeugd en onderwijs (6 gemeentes) en de directeurs van de samenwerkingsverbanden actief. De samenwerkingsverbanden PO en VO en de daarbij betrokken gemeenten overleggen één keer per zes weken. Zij geven daarmee invulling aan werkgroep 5 onderwijs-jeugd van het RBO. In het platform worden alle relevante onderwerpen uit het OOGO besproken en overige actuele thema's op het snijvlak onderwijs en jeugd.

3.2.7. Sociale kaart

Het samenwerkingsverband heeft een sociale kaart gemaakt van de regio. Hierin staan allerlei instellingen en hulpverleners vermeld waar scholen contact mee onderhouden. Scholen die ervaringen met een bepaalde instantie hebben, staan erbij vermeld. Scholen kunnen contact met elkaar opnemen om ervaringen uit te wisselen. Categorieën die op de sociale kaart staan zijn:

- Dyslexie
- Fysiotherapie
- Logopedie
- Motorische remedial teaching
- Psychologische onderzoeken
- Remedial teaching
- Sociale vaardigheidstrainingen
- Speltherapie, overig

passendonderwijs-zk.nl/sociale-kaart

3.2.8. Onderwijs aan zieke leerlingen

De school kan een zieke leerling aanmelden bij de consulent Onderwijs Zieke Leerlingen. Ouders kunnen dit ook zelf doen. De consulent OZL verzamelt informatie over het ziektebeeld en het verloop van de ziekte. De consulent OZL start met een overleg op school met alle betrokkenen om de stand van zaken in kaart te brengen en na te gaan welke mogelijke belemmeringen er kunnen ontstaan in de onderwijsleersituatie. Vervolgens wordt besproken welke mogelijkheden er zijn om het onderwijs aan te passen aan de leerling. In onze regio wordt de dienstverlening Onderwijs Zieke Leerlingen beschikbaar gesteld vanuit Onderwijsadvies, Anita Guth a.guth@onderwijsadvies.nl en Gerardine Honig g.honig@onderwijsadvies.nl.

3.2.9. Samenwerking met de zorg: projecten en trainingen

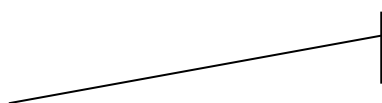
Impuls CJG-traject

Het CJG en passend onderwijs willen gezamenlijk investeren in de verbinding tussen school en jeugdhulp. Het CJG ondersteunt ouders en kinderen bij vragen over opvoeden en opgroeien. Veel van deze vragen komen naar voren op school. De school werkt in eerste instantie samen met de CJG-coach en de jeugdarts om ouders met vragen over opvoeden en opgroeien ook met deze vragen te kunnen ondersteunen. Samenwerking in deze vorm tussen onderwijs en zorg is relatief nieuw en kent, binnen de zich ontwikkelende context van passend onderwijs en de nieuwe Jeugdhulpwet, veel dynamiek en kan beter. Aan het einde van het traject kunnen alle partners (school, CJG, GGD en LP) gezamenlijk de volgende vraag beantwoorden: “Hoe werken de partijen effectief samen in de hele keten van gebeurtenissen ten einde kinderen gezond en veilig te laten opgroeien met een doorgaande schoolloopbaan op een passende plek?”

Verwijsindex

De gemeenten in Zuid-Kennemerland willen dat alle professionals rondom leerlingen zich aansluiten bij de Verwijsindex. Leerkrachten op de scholen van ons samenwerkingsverband zijn de professionals die dagelijks hun best doen om hun leerlingen zo goed mogelijk te helpen bij hun ontwikkeling en het opgroeien in de maatschappij. De school wil in bijzondere gevallen ook andere professionals in Zuid-Kennemerland op de hoogte stellen van de extra aandacht die de school geeft. De scholen kunnen hun aanpak ook verbeteren en afstemmen als zij op de hoogte zijn van de aanpak van andere professionals.

De Verwijsindex is een digitaal samenwerkingsinstrument om een ‘match’ te maken tussen professionals zoals leerkrachten, hulpverleners en begeleiders in heel Nederland. De samenwerking tussen professionals van instellingen kan sneller op gang komen doordat bekend is wie contact heeft met een bepaald kind of jongere. De Verwijsindex is opgenomen in de wijziging van de Wet op de jeugdhulp en daarmee verplicht voor alle professionals in de jeugdketen. 78 scholen, 90% van alle scholen zijn aangesloten op de verwijsindex. Het samenwerkingsverband organiseert jaarlijks een grote intervisiebijeenkomst en maakt onderdeel uit van het instellingscoördinatorenoverleg.

passendonderwijs-zk.nl/verwijsindex

Training kindermishandeling

In samenwerking met het Kinder- en Jeugdtraumacentrum (KJTC) onderdeel van Kenter Jeugdhulp worden op school trainingen georganiseerd rondom de meldcode kindermishandeling. Alle scholen zijn verplicht een meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling te hanteren. De meldcode beschrijft welke stappen een school moet doorlopen bij (een vermoeden van) kindermishandeling. De meldcode is een stappenplan waarin de handelingsmogelijkheden beschreven worden bij het signaleren en handelen bij (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling. Het doel van een verplichte meldcode is dat sneller en adequater wordt ingegrepen. Door het consequent toepassen van de meldcode zal de vroegsignalering van huiselijk geweld en kindermishandeling verbeteren en zullen minder kinderen worden geconfronteerd met geweld en mishandeling. Op basis van de landelijke meldcode heeft het JSO (Expertisecentrum Jeugd, Samenleving en Ontwikkeling) een meldcode ontwikkeld voor basisscholen. De meldcode is beschikbaar via de website. Alle scholen zijn wettelijk verplicht de stappen uit het protocol op school te implementeren. Het samenwerkingsverband heeft samen met het KJTC een meerjarenbeleid voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

- ieder jaar is het voor 15 scholen mogelijk om een training Huiselijk Geweld en Kindermishandeling te volgen, op school voor het team zelf;
- daarnaast zorgt het samenwerkingsverband dat aandachtsfunctionarissen opgeleid en geschoold worden door trainingen en intervisiebijeenkomsten

passendonderwijs-zk.nl/huiselijk-geweld-en-kindermishandeling

Trainingen voor individuele leerlingen

De Haarlemse CJG's organiseren onder de naam M-power! trainingen per wijk gericht op individuele leerlingen voor het PO en het VO. De wijkgerichte aanpak zorgt dat het aanbod passend gemaakt kan worden voor de vragen uit de wijk en maakt groepstrainingen op specifieke thema's voor individuele leerlingen mogelijk. In de evaluatiegesprekken werd duidelijk dat een aantal vormen van ondersteuning voor leerlingen ontbreken. Er is een kanjertraining, rots en water, zandkastelen, faalangst reductie, mindfulness en kiestraining.

3.3. Dekkend netwerk

3.3.1. Alle leerlingen naar school

Het samenwerkingsverband wil en heeft de plicht om te zorgen dat alle leerlingen uit de regio onderwijs kunnen volgen. Deze plicht is verankerd in de wet, waarin staat dat het bevoegd gezag van de school verantwoordelijk is voor de uitvoering van de zorgplicht. Zorgplicht betekent dat een school de aangemelde leerling zelf een passend onderwijsaanbod biedt of een onderwijsaanbod organiseert op een andere school. De school heeft zorgplicht voor alle leerlingen die zich aanmelden met een extra onderwijsbehoefte. Dit betekent dat de zorgplicht al in werking treedt vóór inschrijving op een school.

Het samenwerkingsverband heeft een onderwijskaart van alle onderwijsplekken in Zuid-Kennemerland. De scholen ontwikkelen een onderwijsprofiel, zodat er zicht is op de mogelijkheden van alle basisscholen dan wel van scholen voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs (S(B)O). De specifieke onderwijsvoorzieningen in Zuid-Kennemerland zijn apart in kaart gebracht, zodat iedereen snel zicht heeft op alle mogelijkheden. Daarnaast is in het ondersteuningsplan al beschreven de ondersteuning vanuit de SO en SBO scholen, de mogelijkheden op de sociale kaart en de nauwe samenwerking met het Centrum voor Jeugd en Gezin om de basisscholen te ondersteunen.

Het belangrijkste doel is het ondersteunen van scholen op een zodanige wijze dat leerlingen maximaal profiteren van onderwijs op maat. Onderwijs op maat is bij voorkeur thuisnabij op de reguliere basisschool, maar niet uitsluitend. Voor een aantal leerlingen zal het onderwijs op de reguliere basisschool met extra ondersteuning alsnog onvoldoende blijken. Het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs spelen een belangrijke rol om voor deze leerlingen onderwijs op maat te realiseren. Maar ook (tijdelijke) plaatsing van leerlingen op een andere basisschool behoort tot de mogelijkheden. Voor een klein deel van de leerlingen zijn geheel op maat oplossingen noodzakelijk om daadwerkelijk te realiseren dat alle leerlingen onderwijs volgen.

3.3.2. Onze scholen

Basisscholen

In de regio gaan de meeste leerlingen naar het regulier onderwijs. Er gaan 20.876 (97.18%) leerlingen naar een reguliere basisschool (1-10-2016). In de regio zijn 78 verschillende basisscholen. De basisscholen zijn verdeeld over 17 schoolbesturen. Het samenwerkingsverband is interzuilair, wat betekent dat algemeen bijzondere, protestants-christelijke, islamitische, openbare en rooms-katholieke scholen zijn aangesloten. De scholen zijn verdeeld over de vijf gemeenten van het samenwerkingsverband.

- Bloemendaal
- Haarlem
- Haarlemmerliede en Spaarnwoude
- Heemstede
- Zandvoort

Scholen voor Speciaal Basisonderwijs (SBO)

In de regio gaan 392 (1,82%) leerlingen naar het speciaal basisonderwijs (1-10-2016). Er zijn vijf scholen voor speciaal basisonderwijs, verdeeld over drie schoolbesturen.

Het SBO is voor leerlingen die wel extra begeleiding en voorzieningen nodig hebben, maar niet zo intensief dat ze in aanmerking komen voor het speciaal onderwijs. Het SBO is voor moeilijk lerende leerlingen en leerlingen met gedragsproblemen die (tijdelijk) niet in het regulier basisonderwijs naar school kunnen. Momenteel biedt het SBO ook steeds vaker onderdak aan leerlingen met gedragsproblematiek die voorheen naar SO verwezen zouden zijn. De grenzen tussen het SO en het SBO worden minder scherp.

De scholen bieden onderwijs aan leerlingen van 4 tot en met 13 jaar. SBO 's en reguliere basisscholen hebben dezelfde kerndoelen. De SBO 's hebben echter meer middelen waardoor de klassen over het algemeen kleiner zijn, de leerkrachten extra geschoold en er intern ondersteuning is van een orthopedagoog en/of psycholoog. Daarnaast hebben SBO 's vaak de beschikking over andere specialisten als een logopedist, kindfysiotherapeut, speltherapeut, dyslexiebehandelaar of maatschappelijk werker. Hierdoor zijn onze SBO scholen in staat het onderwijs verder af te stemmen op de behoefte van de leerling.

Voor ouders moet er waar mogelijk keuzevrijheid blijven bij het kiezen van een school. Iedere school voor speciaal basisonderwijs heeft zijn eigen specialismes. Het vergaand specialiseren waardoor ouders naar één specifieke school toe moeten is niet wenselijk, omdat dit de keuzevrijheid beperkt.

Prof. dr. J.J. Dumontschool

www.dumonthaarlem.nl

De Hildebrandschool

www.hildebrandschool.nl

Trapeze

www.sbodetrapeze.nl

IKC Zuid-kennemerland, locatie de Focus

www.focus-sbo.nl

IKC Zuid-Kennemerland, locatie de Satelliet

www.desatelliet.stichtingsintbavo.nl

IKC Zuid-Kennemerland, integraal kindcentrum

Het IKC Zuid-Kennemerland (IKC) is een combinatie van het speciaal basisonderwijs, het speciaal onderwijs en jeugdhulppartners. De samenwerking zorgt dat het IKC leerlingen beter en meer in samenhang kan ondersteunen. Het IKC kan een mix maken van onderwijs, begeleiding, ondersteuning en opvang. Ouders, leerkrachten, jeugdhulp en overige betrokkenen uit het netwerk rondom het kind trekken gezamenlijk op; gericht op zowel het kind als op het gezin.

IKC Zuid-Kennemerland is een samenwerking van Samenwerkingsverband passend onderwijs Zuid-Kennemerland, SBO De Satelliet (stichting Sint Bavo), SBO Focus (Spaarnesant), de Antoniussschool (Aloysius Stichting), Kenter Jeugdhulp en Lijn 5. Daarnaast kunnen we een beroep doen op de expertise van andere partners, zoals Centrum voor Jeugd en Gezin, GGD en Sensazorg.

Scholen voor speciaal onderwijs

In de regio gaan 213 (0,99%) leerlingen naar het speciaal onderwijs (1-10-2016).

Het speciaal onderwijs is voor leerlingen die vanwege leer- of gedragsproblemen, lichamelijke, zintuiglijke en/of verstandelijke handicaps of vanwege gedragsstoornissen extra zorg op school nodig hebben. De leerlingen krijgen in het speciaal onderwijs meer aandacht en ondersteuning en volgen het onderwijs in kleinere klassen dan in het reguliere onderwijs en het speciaal basisonderwijs. In het SO zijn deze specialismes veel scherper aanwezig, echter ook in deze scholen worden de grenzen tussen de afzonderlijke voorzieningen minder scherp. Bijvoorbeeld: het primaire kenmerk bij De Waterlelie is epilepsie, maar steeds nadrukkelijker in combinatie met ZML en/of gedragsstoornissen; het SBO biedt onderdak aan steeds meer leerlingen met gedragsproblematiek die voorheen naar SO cluster 4 verwezen zouden zijn.

De Schelp en de van Voorthuijsenschool

Deze scholen bieden een goede onderwijsplek met een passend ontwikkelingsperspectief voor zeer moeilijk lerende leerlingen van 4 tot 18 jaar (met de mogelijkheid dit te verlengen tot uiterlijk de 20 jarige leeftijd). Het gaat om onderwijs aan leerlingen met een verstandelijke beperking of ernstige leerproblemen. De scholen streven ernaar om, in overleg met de ouders, alles uit een leerling te halen wat er in zit op het gebied van schoolse vaardigheden, communicatie, sociale en emotionele ontwikkeling en praktische redzaamheid.

De leerling en zijn/haar onderwijsbehoefte staan centraal. Ondersteuning en begeleiding van een orthopedagoog, logopedist, fysiotherapeut, ergotherapeut, creatief therapeut, vakleerkrachten en assistenten is mogelijk. Veiligheid, duidelijkheid, structuur en aandacht voor de Totale Communicatie zijn de kernwoorden in de omgang met de leerlingen. Er is speciale deskundigheid op het gebied van onderwijs aan leerlingen met een stoornis binnen het autistisch spectrum die zeer moeilijk leren, leerlingen met het syndroom van Down en leerlingen met andere syndromen.

De Voorthuijsenschool heeft in samenwerking met Ons Tweede Thuis (KDC) een onderwijs-zorggroep. Het gaat om leerlingen waarbij gekeken wordt of leerlingen op deze wijze toch in het onderwijs kunnen participeren. De leiding van de groep is in handen van pedagogisch medewerkers van het KDC. Een groepsleerkracht van de school voert op gezette tijden een onderwijsprogramma uit, waarmee de vaste groepsleiding de gehele week verdergaat.

De Schelp heeft in samenwerking met de Hartekampgroep onderwijs-zorggroepen voor leerlingen vanaf 4 jaar (KDC de Hermelijn en KDC het Duinhuis). Het gaat om leerlingen die een combinatie van onderwijs en zorg krijgen waarbij het geven van zoveel mogelijk onderwijs de uitdaging vormt. Hierbij bestaat de mogelijkheid tot het uitstromen van een leerling naar het onderwijs. Ook kan het zijn dat een leerling naar een dagbesteding uitstroomt waarbij de leerling daar door het toegevoegde onderwijs zo zelfstandig mogelijk kan functioneren. De leiding van deze groepen is in handen van groepsleerkrachten van de school en begeleiders van de KDC's.

De Parel

Hier wordt onderwijs geboden aan leerlingen van 4 tot en met 18 (met de mogelijkheid dit te verlengen tot uiterlijk de 20 jarige leeftijd), die vanwege hun lichamelijke beperking moeite hebben om het onderwijs op een reguliere basisschool te volgen. Er werkt een multidisciplinair team, bestaande uit leerkrachten, assistenten, logopedisten, fysiotherapeuten en ergotherapeuten. Omdat

een motorische beperking geen indicator is voor de cognitieve ontwikkeling, is er een groot verschil in de leerbehoeften tussen de leerlingen. Daarom zijn er verschillende leerstromen gemaakt om onderwijs op maat te kunnen bieden.

De combinatie van zorg, revalidatie en onderwijs maakt het voor leerlingen met een chronische aandoening mogelijk om 'gewoon' naar school te kunnen gaan. De aanwezigheid van de schoolverpleegkundige ten behoeve van zorg, begeleiding, zelfstandigheidsbevordering en het leren omgaan met en het accepteren van de aandoening, is verweven in het schoolprogramma dat vergelijkbaar is met de basisschool en wordt op 3 niveaus aangeboden. De uitstroom na groep 8 varieert van praktijkonderwijs tot VWO.

Prof. dr. Gunningschool

Op deze school ligt de deskundigheid op het gebied van emotie regulatie, lichte psychiatrische problematiek, werkhoudingsproblemen, omgang en gedrag. Het personeel is gespecialiseerd in gedragsproblematiek. De aandacht voor de sociale en emotionele ontwikkeling van de leerlingen is geïntegreerd in het dagelijks pedagogisch klimaat van de school. Het onderwijsaanbod is afgestemd op wat elke leerling qua gedrag aankan. De meerderheid van de leerlingen stroomt aan het eind van de basisschoolperiode uit naar vormen van regulier onderwijs. Samenwerking, overleg en uitwisseling van informatie met de ouders/verzorgers en de hulpverlening is van groot belang voor de ontwikkeling van de leerling.

Antoniusschool, onderdeel van IKC de Focus en IKC de Satelliet

Op de dagbehandeling van OCK het Spalier worden kinderen van 0 tot 7 jaar met psychosociale problemen behandeld. Er is ook een expertisecentrum voor autisme. In het dagbehandelingscentrum worden allerlei activiteiten gedaan zoals spelletjes, knutselen en muziek maken. Er wordt gewerkt aan taal, motoriek, samenspel en verstandelijke ontwikkeling. Binnen de dagbehandeling wordt het onderwijs voor leerlingen vanaf 4 jaar, die daar aan toe zijn, verzorgd door leerkrachten van de Antoniusschool voor speciaal onderwijs. Na een behandelperiode van ongeveer 1 ½ jaar worden de leerlingen verwezen naar een onderwijsvorm die het beste aansluit bij de problematiek.

Professor van Gilseschool

De Professor van Gilseschool (cluster 2) valt wettelijk niet onder het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband onderhoudt wel een warme relatie met de school om schoolwisselingen van leerlingen goed af te kunnen stemmen. De school biedt onderwijs aan leerlingen van 3,5 tot 13 jaar die slechthorend zijn of om een andere reden problemen hebben met spraak of taal. Er wordt ook onderwijs geboden aan leerlingen met een stoornis binnen het autistisch spectrum. Er werken groepsleerkrachten, logopedisten, klassenassistenten, vakleerkrachten voor muziek en bewegingsonderwijs, intern begeleiders, een audioloog, orthopedagoog, kinderfysiotherapeut en een maatschappelijk werker. Er is een grote afdeling ambulante dienstverlening. De leerlingen krijgen onderwijs op maat en worden voortdurend gevolgd in hun (taal)ontwikkeling.

De Waterlelie

De Waterlelie biedt speciaal onderwijs aan leerlingen van 4 tot en met 18 (eventueel met uitloop tot 20 jaar) met epilepsie, andere medische/neurologische aandoeningen, vaak gecombineerd met een lichamelijke en/of cognitieve beperking. Uitgangspunt is het ontwikkelingsperspectief van de leerling, waarbij een eigen leerroute wordt gevolgd en rekening wordt gehouden met de onderwijs – en

ondersteuningsbehoeften. Naast het werken in een multidisciplinair team is de school gespecialiseerd in het aanbieden van onderwijsondersteunende therapieën.

De Ster

De Ster is een cluster 4 school voor kinderen met problemen in gedrag, ontwikkelingsproblemen en/of psychiatrische problemen. De school is verbonden aan Triversum; een centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie. Beiden zijn gevestigd in Hoofddorp. De Ster biedt onderwijs voor kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar en is een nevenvestiging van De Pionier in Duivendrecht. Sinds het schooljaar 16-17 kunnen er ook kinderen geplaatst kunnen worden die niet in behandeling zijn bij de zorgpartner.

Internationale Taalklas (ITK) en de 8+ klas

Gemeenten en schoolbesturen hebben gezamenlijk een schakelvoorziening in het basisonderwijs voor anderstalige leerlingen gerealiseerd. De Internationale Taalklas bestaat op dit moment uit vier groepen voor leerlingen vanaf 6 tot en met 12 jaar die niet langer dan een jaar in Nederland zijn. Het onderwijsaanbod is met name gericht op het spreken, lezen en schrijven van de Nederlandse taal, zodat deze leerlingen na ongeveer een jaar in staat zijn om het onderwijs op de basisschool onder verdere begeleiding te kunnen vervolgen. Daarnaast is er ook veel aandacht voor het sociaal emotionele aspect en het inburgeren in de Nederlandse samenleving.

De 8+ klas is voor leerlingen van 11, 12 of 13 jaar met een taalachterstand. Deze leerlingen hebben baat bij een extra jaar waarin de Nederlandse taal centraal staat. Het doel hiervan is dat ze na dit jaar kunnen instromen in een vorm van voortgezet onderwijs dat past bij hun cognitieve vaardigheden.

passendonderwijs-zk.nl/scholen

3.3.3. Toekomst SO en SBO

De ontwikkeling op de basisscholen en de invoering van passend onderwijs hebben invloed op de leerlingaantallen op de SO en SBO scholen. De leerlingaantallen op deze scholen krimpen. In het speciaal basisonderwijs wordt al een aantal jaren een terugloop geconstateerd. Het speciaal onderwijs is de afgelopen jaren qua leerlingaantallen stabiel. De ontwikkeling van andere samenwerkingsverbanden om zelf een dekkend netwerk in de eigen regio op te zetten zal invloed gaan hebben op ons speciaal onderwijs. Een groot percentage van de leerlingen komt namelijk van buiten onze eigen regio. De inperking van het leerlingvervoer door gemeentes versnelt deze ontwikkeling.

Een andere ontwikkeling is het verwijzingsgedrag van de basisscholen. In het verwijzingsgedrag constateert het samenwerkingsverband weinig verandering. Er is sprake van stabilisering in het aantal verwijzingen, wat ook zal leiden tot een stabiel aantal leerlingen op school. Slechts een kleine daling wordt nog verwacht. De ontwikkelingen van de afgelopen jaren en de opdracht in de toekomst om alle leerlingen een passend plek te bieden, roepen vragen op bij de S(B)O-besturen zorgen over de financiële exploitatie, de schaalgrootte, overformatie, behoud van de minimaal noodzakelijke

expertise e.d. Besluiten van individuele besturen hebben direct invloed op het dekkend netwerk van het samenwerkingsverband.

Er wordt in het samenwerkingsverband met grote regelmaat gesproken over een gezamenlijke, gedeelde visie over een bestendig SO en SBO aanbod in de regio. Het is duidelijk dat de druk op de leerlingaantallen veranderingen gaan afdwingen. Per december 2015 is er bestuurlijk draagvlak gekomen om dit uit te werken in één gezamenlijk plan voor de regio. Veranderingen zullen 'organisch' plaats moeten gaan vinden door krachtenbundeling tussen individuele besturen, maar binnen de kaders van een gemeenschappelijk plan. Deze ontwikkeling wordt met regelmaat op samenwerkingsverbandniveau met elkaar gedeeld. Het samenwerkingsverband kan zo de actuele ontwikkelingen nauwlettend in de gaten houden waarbij het de taak heeft het dekkende netwerk in stand te houden.

3.3.4. Leerlingen die thuiszitten of dreigen thuis te zitten

Melden bij het bestuur, het samenwerkingsverband en leerplicht

Alle scholen moeten samen met elkaar een dekkend netwerk vormen. Het is de taak van alle professionals om thuiszittende leerlingen, of waar thuiszitten dreigt, direct te melden. Een thuiszitter moet bij zowel het bestuur, het samenwerkingsverband als bij leerplicht gemeld worden. Het samenwerkingsverband kan ofwel door bemiddeling ofwel door tijdelijke extra ondersteuning het thuiszitten voorkomen. Het samenwerkingsverband organiseert direct de benodigde samenwerking met specifieke onderwijsvoorzieningen, leerplicht en de eventuele zorgpartners. Het samenwerkingsverband kan tot nu toe voor alle leerlingen een passende onderwijsplek organiseren. Dit illustreert dat er in de regio Zuid-Kennemerland al een dekkend onderwijscontinuüm is voor onze huidige leerlingpopulatie. De problemen ontstaan als leerlingen vanwege extreme onderwijsbehoeften, meestal voorkomend uit psychiatrische problematiek, niet in staat zijn (volledig) in een groep te functioneren. Vaak ontstaat er een situatie van thuiszitten, omdat door de complexe situatie niet direct duidelijk is wat een passend vervolg is. Momenteel is er voor deze leerlingen een zeer nauwe samenwerking met het CJG opgezet om te komen tot een gemeenschappelijk aanpak en waarbij grenzen van mogelijkheden opgerekt kunnen worden.

Om het thuiszitten goed te kunnen monitoren, volgen we de volgende vijf stappen:

1. tel ze	zowel thuiszittende leerlingen als waar thuiszitten dreigt
2. volg ze	hoe lang, wat zijn de acties
3. ken ze	ken de casus
4. maak tempo	zorg voor tussenoplossingen en probeer acties te versnellen
5. neem regie/stem af	wees de verbindende schakel waar nodig en stem af met partners
6. ondersteun	ondersteun om de periode naar de definitieve oplossing te overbruggen

Samenwerking met jeugdhulp bij complexere problematiek

De leerlingen waarbij het ook een zoektocht is om passende jeugdhulp te organiseren worden besproken in overleg met het management van het CJG en de directeur passend onderwijs. Samen wordt gekeken welke arrangementen uit de jeugdhulp en het onderwijs beschikbaar gemaakt

kunnen worden en afgestemd met elkaar. Alleen de casuïstiek waarin de reguliere wegen geen oplossing bieden, worden in dit overleg besproken. Waar nodig worden partners en/of de gemeente erbij gehaald om tot een oplossing te komen.

Specifieke begeleiding voor dreigende thuiszitters

Het samenwerkingsverband wil dat iedere basisschool een goed onderwijsaanbod biedt aan de leerlingen van hun school en populatie uit de eigen wijk. Het uitgangspunt is dat zoveel mogelijk leerlingen thuisnabij naar school kunnen gaan. In sommige situaties blijft extra ondersteuning echter noodzakelijk. Dit kan gaan om ondersteuning op school of ondersteuning op een nieuwe school. In ons samenwerkingsverband is er een poule met oproepkrachten beschikbaar. Deze medewerkers kunnen worden ingezet voor individuele begeleiding van leerlingen op school om thuiszitten te voorkomen. Dit kan gebeuren bij een overgangssituatie naar een andere onderwijsplaats of als er sprake is van een wachtlijst op een speciale onderwijsvoorziening. De directeur van het samenwerkingsverband beslist in overleg met het betreffende bestuur over het inzetten van de ondersteuning. Deze begeleiding start altijd met een gesprek tussen school, ouders en het samenwerkingsverband.

Belangrijke afwegingen hierbij zijn:

- wat is de wens van ouders?
- welk aandeel kan de school en/of schoolbestuur zelf leveren?
- hoe ziet de overgangssituatie naar een andere voorziening eruit en in welke afgebakende tijdsperiode?

Indien er geen sprake is van een overgangssituatie wordt er wekelijks afgesproken om verder te zoeken naar de structurele oplossing waar naar toe wordt gewerkt. Ook wordt besproken hoe te handelen als de gekozen oplossing niet haalbaar blijkt tijdens het traject.

Samenwerking met leerplicht

Het samenwerkingsverband heeft direct contact met de betreffende leerplichtambtenaar bij thuiszitten of bij een situatie waarin thuiszitten een reële situatie kan worden. In overleg worden de benodigde acties in werking gezet en afgestemd. Het samenwerkingsverband sluit twee keer per jaar aan bij het regionale overleg van leerplichtambtenaren. Dit gaat niet om casus-overleggen, maar om de samenwerking in de afgelopen periode te bespreken en te verbeteren. Verder wordt in het overleg de registraties van thuiszitters vergeleken. Leerplicht hanteert de landelijke definitie van thuiszitters, namelijk: "een leerplichtige jongere van 5 tot 18 jaar, die ingeschreven staat op een school of instelling en die zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt en hierbij niet beschikt over een vrijstelling van leerplicht". De afspraak met leerplicht is dat er direct contact is na een melding van een thuiszitter. De samenwerking en de registratie start hierdoor veel eerder dan de wettelijke definitie van thuiszitters.

In 2016 is het samenwerkingsverband voor het eerst gaan kijken naar het aantal leerlingen met een vrijstelling 5a. Deze leerlingen hebben vrijstelling voor onderwijs gekregen. Veel van deze leerlingen hebben een dagopvang bij een jeugdhulpinstelling. Deze instellingen werken in de regio nauw samen met de zml-scholen om waar wenselijk onderwijs aan te bieden. Het uitgangspunt is dat het samenwerkingsverband wil uitgaan van de belastbaarheid van leerlingen. In de huidige situatie is er sprake van wel of geen onderwijs en in de nieuwe situatie zullen er allerlei tussenvormen ontstaan.

Ouders die een vrijstelling aanvragen krijgen altijd de gelegenheid om samen met leerplicht en het samenwerkingsverband de mogelijkheden te onderzoeken. Als er sprake is van geen belastbaarheid voor onderwijs moeten de ouders minimale 'last' hebben van deze procedure.

Bestuursafpraak over doorzettingsmacht

Er is in een bestuursbesluit vastgesteld dat er geen thuiszitters mogen zijn in onze regio, omdat er geen school is die ze wil opnemen. Dit betekent dat waar nodig een leerling op de bestuurstafel kan komen, waarna een bestuur er zorg voor draagt dat een leerling op school kan starten. Dit betekent dat te allen tijde een school de zorgplicht op zich neemt.

3.3.5. Projecten

Day a week

De samenwerkingsverbanden hebben de opdracht gekregen ook voor hoogbegaafde leerlingen (Motie Straus) passend onderwijs te bieden. De samenwerkingsverbanden krijgen om deze brede doelstelling van passend onderwijs te realiseren structureel extra middelen. Net zoals sommige leerlingen ondanks alle inspanningen zijn aangewezen op het speciaal(basis)onderwijs, is er ook een zeer selecte groep waarin de differentiatie aan de bovenkant op de school zelf niet afdoende is. Deze leerlingen krijgen passend bij hun onderwijsbehoefte de kans om andere vaardigheden en andere inhoud te ontdekken. Slechts voor een enkele leerling zal het nodig zijn om op deze specifieke onderwijsbehoeften in te spelen. Dit maakt het wenselijk om een bovenschoolse voorziening te creëren waarin scholen vanuit het ondersteuningsbudget een plek in kunnen kopen. Het samenwerkingsverband heeft vanaf januari 2017 voor een beperkte groep cognitief talentvolle leerlingen het aanbod uitgebreid met een bestaand programma, Day a Week School. In het Day a Week School concept komen enkele leerlingen van verschillende scholen één dag per week samen om onderwijs te krijgen afgestemd op de onderwijsbehoeften van cognitief talentvolle kinderen. Daarnaast ontmoeten zij ontwikkelingsgelijken van verschillende scholen.

Het creëren van deze aparte voorziening vraagt direct een extra inzet op de versterking van het regulier onderwijs. Uiteindelijk is het de bedoeling om waar mogelijk leerlingen in het regulier onderwijs te bedienen. Dit vraagt gerichte aandacht voor het vergroten van de deskundigheid van leerkrachten in het omgaan met verschillen en het bieden van uitdagend passend onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen. Het samenwerkingsverband zal daartoe gerichte acties ontwikkelen in de richting van directies, intern begeleiders en leerkrachten.

Plancius- de Gentiaan

Het Plancius project is voor leerlingen in situaties waarin er sprake is van een zeer bedreigde ontwikkeling. De leerling heeft dusdanig ernstige problemen heeft dat gespecialiseerde zorg en onderwijs op maat nodig is. In het reguliere aanbod in de jeugdzorg en in het speciaal onderwijs zijn de leerlingen vastgelopen. De leerlingen zijn zowel in het CJG als binnen passend onderwijs opgeschaald tot het management om zeer specialistisch maatwerk te realiseren.

Het project is een onderwijs-zorg locatie aan het inrichten waar de specialistische jeugdhulp de opdracht heeft om buiten hun eigen kaders te werken, zodat er in de directe omgeving van deze leerlingen een maatwerk pakket opgezet kan worden. Het samenwerkingsverband wil de ambitie realiseren dat alle leerlingen een vorm van onderwijs kunnen genieten. Ook in die gevallen waarin de jeugdhulp rondom een leerling prioriteit heeft boven het leren. Deze zeer complexe

ondersteuningsvraag betekent dat het onderwijs buiten de reguliere speciale groepen een flexibele 'klas' op zet waarin zorg en onderwijs continue afstemmen en afwisselen. De leerling wordt hier begeleid door een begeleider uit de jeugdhulp en een leerkracht vanuit de school en krijgt continue één-op één begeleiding.

3.4. Passend arrangeren in het onderwijs

3.4.1. De start op de basisschool

Aanmelding bij het regulier onderwijs

In de wet passend onderwijs is opgenomen dat ouders hun kind schriftelijk bij de school van voorkeur aanmelden. Het blijft net als nu mogelijk om een leerling bij meerdere scholen tegelijk aan te melden. Scholen moeten ouders vragen of ze hun kind al bij een andere school hebben aangemeld. De schriftelijke aanmelding betekent in de praktijk dat ouders een inschrijfformulier van de school invullen en ondertekenen. Dit doen zij minimaal tien weken voordat zij plaatsing op een basisschool willen. Ouders kunnen aangeven dat zij vermoeden dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft. Bij de eerste aanmelding in het primair onderwijs is die informatie, eventueel aangevuld met informatie van een kinderdagverblijf of peuterspeelzaal, de belangrijkste basis voor de school van voorkeur om vast te stellen of een kind extra ondersteuning nodig heeft.

De school moet binnen zes weken beslissen of de leerling kan worden toegelaten. Deze periode kan eenmaal met maximaal vier weken worden verlengd.

- Wanneer een school de leerling niet kan toelaten, moet de school (of het schoolbestuur) een passende onderwijsplek op een andere school zoeken. Dat kan een reguliere school zijn of een school voor speciaal onderwijs. Daarbij is belangrijk dat een goede balans wordt gevonden tussen de wensen van ouders en de mogelijkheden van scholen.
- Voor leerlingen waarvan vanuit de zorg bekend is dat ze extra ondersteuning nodig hebben, geeft het samenwerkingsverband een 'toelaatbaarheidsverklaring' af. Daarmee kan de leerling met extra ondersteuningsmiddelen naar de basisschool of naar het speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs.

3.4.2. Een toelaatbaarheidsverklaring voor het SO of het SBO

Toelaatbaarheidsverklaring

Het samenwerkingsverband bepaalt of een leerling in aanmerking komt voor extra ondersteuning en geeft daarvoor een toelaatbaarheidsverklaring af. Er zijn vier verschillende toelaatbaarheidsverklaringen (TLV).

- SBO
- Categorie I (laag) (zml, lzk, epilepsie, cluster 4)
- Categorie II (midden) (lg)
- Categorie III (hoog) (mg)

Aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring

Ieder samenwerkingsverband is vrij om een eigen vorm van indicatie op te zetten. Voor het inschakelen van extra ondersteuning werkt ons samenwerkingsverband met de triade school, ouders en het speciaal onderwijs of het speciaal basisonderwijs. Zij komen in overleg tot een gezamenlijke oplossing voor de benodigde ondersteuning. Het kan gaan om extra ondersteuning op de basisschool of om een tijdelijke plaatsing op het SO of het SBO. Het uitgangspunt is dat de oplossing op de werkvloer samen met ouders, school en leerling (kerntriade) handen en voeten

krijgt. Dit impliceert dat het samenwerkingsverband vertrouwen heeft in het vinden van oplossingen, door de triade, die aansluiten bij de mogelijkheden van de leerling.

De wet verplicht de triade om bij een overstap naar het speciaal (basis)onderwijs gebruik te maken van een tweede deskundige te weten een kinder-jeugdpsycholoog, een pedagoog, een kinderpsychiater, een arts of een maatschappelijk werker zoals een CJG-coach.

De tweede deskundige

Het samenwerkingsverband is nog steeds van mening dat de triade ouders, basisschool en speciale voorziening prima in staat is om te beslissen over de intensivering van onderwijs en de noodzaak van een stap naar het speciaal (basis) onderwijs. Er kan naast de intensivering van het onderwijs meer nodig zijn voor een leerling of het gezin. De basisschool kiest voor de tweede deskundige uit de volgende opties:

1. De jeugdarts

Preventief gezondheidsonderzoek (PGO) is voor alle leerlingen die instromen in het speciaal onderwijs opgenomen in het basistakenpakket van de jeugdgezondheidszorg. Ook het herhalingsonderzoek en onderzoek op indicatie behoren tot het basistakenpakket. Deze onderzoeken worden uitgevoerd door de jeugdarts. School zal in samenspraak met ouders vaststellen dat intensivering van onderwijs noodzakelijk is. De jeugdarts zal aan de hand van het PGO bepalen of medische en/of psychosociale aspecten een rol spelen en toeleiding naar o.a. jeugd GGZ noodzakelijk is. Het is belangrijk dat school tijdig een leerling aanmeldt bij de jeugdarts. Met tijdig wordt bedoeld op het moment dat voor het eerst gesproken wordt over plaatsing op het speciaal basis onderwijs. Na aanmelding van een leerling, nodigt de jeugdarts leerling en ouders uit voor onderzoek en maakt een onderzoeksverslag dat opgestuurd wordt aan school. Jeugdartsen kunnen op dat moment ook de toelaatbaarheidsverklaring ondertekenen.

2. De CJG-coach

De CJG-coach ondersteunt gezinnen met opvoed- en opgroei problemen, waarbij uitgegaan wordt van de kracht van ouders, opvoeders en jeugdigen en hun sociale omgeving. De CJG-coach staat naast het gezin en heeft de tools in handen om ouders, opvoeders, kinderen en jongeren zelf hulp te bieden, hun netwerk te betrekken of te versterken en waar nodig rechtstreeks gespecialiseerde zorg te raadplegen of in te zetten. School zal in samenspraak met ouders vaststellen dat intensivering van onderwijs noodzakelijk is. De vraag aan de CJG-coach is wederom niet of de overstap een juiste oplossing is, maar wel of ouders naast de intensivering van onderwijs nog extra ondersteuning vanuit het CJG wenst. Zodra het duidelijk is bij de CJG-coach of ouders wel of geen extra ondersteuning willen, kan ook de CJG-coach in deze rol als tweede deskundige optreden. Ook voor de CJG-coach geldt dat zij als tweede deskundige tijdig betrokken moeten worden in het proces. Ouders moeten in een eerder stadium het gesprek met de CJG-coach voeren, zodat bij afronding van de TLV de coach betrokken is bij de schoolwisseling.

3. Een betrokken andere deskundige

Uiteraard zijn er soms meerdere deskundigen betrokken rondom een leerling. Aangezien een overstap naar het speciaal (basis) onderwijs een grote invloed heeft op een leerling is het belangrijk dat iedereen op de hoogte is. Ook deze begeleiders, mits ze voldoen aan de functies kinderveugdpsycholoog, een pedagoog, een kinderpsychiater, een arts of een maatschappelijk werker kunnen als tweede deskundige optreden.

De triade

De triade kan samen vaststellen welke extra deskundige er bij het traject betrokken wordt.

De oplossing kan gevonden worden in ondersteuning op de basisschool of door de plaatsing op het speciaal onderwijs of het speciaal basisonderwijs. In het eerste geval ondersteunt het SO of het SBO de basisschool en de ouders met hun vragen over de extra ondersteuning op de basisschool. Het SO en SBO leveren zo een bijdrage aan het vormgeven en realiseren van een passend onderwijsaanbod op de basisscholen. De SO en SBO scholen vormen het 'gereedschap' waarvan leerlingen, ouders en leerkrachten gebruik kunnen maken bij het oplossen van problemen.

Bij een schoolwisseling naar speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs moet het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring afgeven. De beschikbaarheid en toegankelijkheid wordt vanuit bovenbeschreven vertrouwen in de triade zo optimaal mogelijk georganiseerd. Het SO en SBO zorgt dat zij daarin vertegenwoordigd zijn door een orthopedagoog/psycholoog en de triade kiest gezamenlijk een tweede deskundige. De schoolarts en de CJG-coach zijn partners dicht bij de school die ingezet kunnen worden. Uiteraard zullen professionals alleen tekenen voor een toelaatbaarheidsverklaring wanneer ze ook daadwerkelijk betrokken zijn bij een leerling.

De procedure van plaatsing kent vijf fases, waarin het SBO en het SO de ouders en de basisschool ondersteunen in fase III tot en met V.

- I. Signaleringsfase: leerkracht signaleert handelingsverlegenheid met een leerling
- II. Indicatiefase: ouders en school leggen in een gezamenlijk overleg de onderwijsbehoefte van de leerling vast en kiezen een gewenste school. Ze kijken gezamenlijk wie de tweede deskundige in het traject wordt.
- III. Afstemmingsfase: de ouders, de basisschool en het S(B)O gaan in overleg over het opstellen van een overeenkomst rondom plaatsing, zij vragen een toelaatbaarheidsverklaring aan.
- IV. Plaatsingsfase: de leerling volgt het onderwijs op het speciaal (basis) onderwijs
- V. Terugplaatsingsfase: de leerling vervolgt het onderwijs op de basisschool via begeleiding van het S(B)O

Aan de ondersteuning vanuit het SO en het SBO zijn enkele voorwaarden verbonden:

- afspraak bij de start of er sprake is van een terugplaatsingsfase.
- intensiteit van contact tussen de betrokkenen tot de terugplaatsingsfase is schriftelijk en op initiatief van de basisschool.
- wanneer een ieder besluit tot terugplaatsing, komen alle partijen verplicht bij elkaar (minimaal 3 maanden van te voren). De fase start met een overleg tussen de scholen en de ouders over het te lopen traject.

Het samenwerkingsverband geeft in het geval van een gezamenlijke oplossing altijd een TLV af. Het samenwerkingsverband controleert alleen of de oplossing door alle partijen wordt gedragen. Aangezien alle betrokken partijen in het plan een rol spelen, kan veel sneller dan in het systeem voor passend onderwijs tot uitvoering worden over gegaan. Een belangrijk verschil met de huidige situatie is dat alle plaatsingen op het SO en SBO tijdelijk van aard zijn. In de afspraken is bij de start direct het moment van terugplaatsing vastgelegd. Bij een tijdelijke plaatsing kunnen de scholen in korte lijnen afspraken met elkaar maken en die informatie uitwisselen die voor de inzet van de extra ondersteuning nodig is. Uiteraard zijn de betrokkenen ook vrij om de periode zo te kiezen dat er geen sprake is van terugkeer. Het contact tussen de basisschool en het speciaal (basis) onderwijs is dan niet noodzakelijk.

Er zijn door het samenwerkingsverband vier formulieren ontwikkeld voor verschillende situaties waarin de toelaatbaarheidsverklaring wordt aangevraagd.

Toelaatbaarheidsverklaring A: van PO naar S(B)O

De leerling zit op een reguliere basisschool en wil een passend onderwijsaanbod op het speciaal onderwijs of het speciaal basisonderwijs. Bijvoorbeeld van een basisschool naar een SBO-school.

Toelaatbaarheidsverklaring B: S(B)O naar S(B)O

De leerling wil van de ene vorm van speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs naar een andere vorm van speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs. Bijvoorbeeld van een cluster 2 school naar een SBO-school.

Toelaatbaarheidsverklaring C: uit een andere regio

Het kan voorkomen dat een leerling uit een andere regio in Zuid-Kennemerland komt wonen. De leerling die in een ander samenwerkingsverband extra ondersteuning heeft gekregen, zal dit in onze regio ook nodig hebben. Het samenwerkingsverband zal een toelaatbaarheidsverklaring uit een andere regio altijd overnemen. Wanneer er sprake is van een andere vorm van ondersteuning, zal het samenwerkingsverband in overleg met ouders en school kijken welke ondersteuningsmogelijkheden uit ons samenwerkingsverband het beste aansluiten. Ouders, school en samenwerkingsverband zoeken gezamenlijk naar de best haalbare oplossing.

De leerling kan met een toelaatbaarheidsverklaring direct instromen in het speciaal (basis) onderwijs of met extra middelen naar een basisschool gaan. Deze TLV komt, indien het een basisschool betreft, bovenop het ondersteuningsbudget.

Toelaatbaarheidsverklaring D: vanuit de voorschoolse jeugdhulpverlening

De leerling heeft nog niet eerder op school gezeten. Vanuit een zorginstelling is al duidelijk dat extra ondersteuning nodig is. De leerling kan met een toelaatbaarheidsverklaring direct instromen in het speciaal (basis) onderwijs of met extra middelen naar een basisschool gaan. Deze TLV wordt afgegeven voor de gehele basisschoolperiode. In het eerste geval start de leerling op het speciaal onderwijs of het speciaal basisonderwijs. De leerling kan daarna altijd doorstromen naar een reguliere basisschool. De extra middelen verhuizen in dit geval met de leerling mee. In het tweede geval gaat de leerling direct naar een basisschool. De basisschool krijgt gedurende de basisschoolperiode extra middelen bovenop de reguliere ondersteuningsmiddelen. De leerling kan met de TLV altijd tussentijds naar het speciaal (basis) onderwijs gaan. De extra middelen verhuizen

uiteraard wederom met de leerling mee. Dit geldt ook voor leerlingen die pas één jaar gestart zijn in het onderwijs en waarvan op school blijkt dat extra ondersteuning nodig is. Het blijft de jeugdhulpinstelling die de TLV bij het samenwerkingsverband aanvraagt.

Het samenwerkingsverband heeft afspraken gemaakt met instanties die in een vroeg stadium de ouders en het kind, waarvan bekend is dat het ook op school extra ondersteuning nodig heeft, begeleiden. Het betreft de JGZ, Kenter -Antoniusschool, Hartekampgroep, Heliomare, Ons Tweede Thuis, Kleine maatjes, Triversum, Integrale Vroeghulp, NSDSK (peuterspeelzaal voor kinderen met spraak/ taalproblematiek), LWOE (epilepsie). De hulpverlenende instantie zoekt samen met ouders een school naar keuze en kan vervolgens een TLV aanvragen bij het samenwerkingsverband. Ook hier is het uitgangspunt dat passende oplossingen het beste bedacht kunnen worden door de triade van ouders, zorginstelling en school. Het samenwerkingsverband wil een bureaucratische indicatiestelling voorkomen. De betreffende leerlingen zijn al bekend bij de zorgverleners. Het oordeel van de triade wordt serieus genomen en is voor de aanvraag van een TLV voldoende. Een aanvraag vanuit deze instellingen kan ook nog aangevraagd worden als een leerling eenmaal is gestart op de basisschool. Mocht er bij de kleuters al blijken dat er een intensieve hulpvraag rondom een leerling is, kunnen deze betrokken instellingen alsnog een TLV voor de basisschool aanvragen.

Het samenwerkingsverband monitort het aantal leerlingen met een TLV dat het uitgangspunt vormt voor een jaarlijks evaluatieoverleg met de zorginstellingen. Mocht de leerling niet tijdig genoeg gesignaleerd zijn, maar is er wel sprake van grote zorg dat kan ook een TLV aangevraagd worden door de zorginstellingen als de leerling al op school is gestart.

Bestuurscommissie

Het samenwerkingsverband heeft een bestuurscommissie samengesteld om overgangssituaties en bijzondere casussen te bespreken. Het bestuur van de betreffende leerling meldt een leerling aan bij de bestuurscommissie. De bestuurscommissie is gemandateerd om uitzonderingen te maken. De bestuurscommissie bestaat uit drie leden, waarvan er altijd twee leden, niet zijnde het bestuur met de zorgplicht voor de betreffende casus het besluit nemen. De directeur van het samenwerkingsverband brengt advies uit. Dit besluit wordt enkel genomen als beide bestuursleden dit kunnen ondersteunen. Dit kan gaan over overgangssituaties naar het nieuwe systeem en/of voor leerlingen die gedurende de schoolperiode zodanige (medische) zorg nodig hebben, dat zij afhankelijk zijn van het speciaal onderwijs of extra ondersteuning op de basisschool.

Symbiose

De wettelijke regeling van symbiose maakt het voor leerlingen op het speciaal onderwijs mogelijk om een deel van het onderwijs op een reguliere school of een school voor speciaal basisonderwijs te volgen. Regulier en speciaal onderwijs maken onderling afspraken over het programma en de bekostiging en leggen dit vast in een symbioseovereenkomst. Er zijn geen voorwaarden voor de minimale lengte en het minimale aantal uren. Deze flexibilisering maakt het voor scholen gemakkelijk om een onderwijsarrangement te bieden dat past bij de mogelijkheden van de leerling. De gemaakte afspraken worden opgenomen in het ontwikkelingsperspectief van de leerling.

passendonderwijs-zk.nl/tlv

3.4.3. Overgang naar het voortgezet onderwijs

Het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) in Zuid-Kennemerland is opgericht om tegemoet te komen aan de toenemende behoefte aan afstemming en besluitvorming op regionaal niveau. Het RBO is een overleg waarvan alle besturen van scholen voor primair onderwijs, speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs, die in de regio Zuid-Kennemerland actief zijn, deel uit maken. Daarnaast zijn alle in de regio aanwezige gemeenten lid van het RBO. Het RBO bestaat uit meerdere werkgroepen waarvan de werkgroep onderwijs-jeugdhulp en de werkgroep PO-VO van direct belang zijn voor het samenwerkingsverband.

De werkgroep PO-VO van het RBO heeft een toelatingsprocedure ontwikkeld. De toelatingsprocedure wil het proces van de overgang van de basisschool naar het voortgezet onderwijs van elke leerling zo goed mogelijk laten verlopen. Het basisschooladvies, de schoolkeuze, de aanmelding en de inschrijving van een leerling op een school voor voortgezet onderwijs staan hierbij centraal.

De leerlingen melden zich met het basisschooladvies bij een VO-school aan voordat de eindtoets gemaakt is. De school voor voortgezet onderwijs beoordeelt het basisschooladvies in relatie tot de aanvullende onderwijskundige informatie uit het leerlingvolgsysteem (LVS) en besluit op grond hiervan of de leerling wel of niet toelaatbaar is. Is er sprake van discrepantie tussen het basisschooladvies en de onderbouwing dan volgt altijd overleg tussen VO en PO. Het resultaat van de eindtoets is een tweede gegeven, naast het schooladvies. Wanneer een leerling de eindtoets beter maakt dan verwacht, moet de basisschool het schooladvies heroverwegen, wat kan leiden tot een nieuw schooladvies. Dit gebeurt in nauw overleg met de betreffende ouders en de leerling.

Bovenstaande staat los van de aanvraag voor Iwoo- of Pro-beschikkingen, waarvoor wel aanvullende informatie nodig is. De basisschool levert een volledige uitdraai van het Cito-LVS of de uitslag van het Drempelonderzoek, waaruit de DLE's en de relatieve leerachterstanden blijken; voor mogelijke Pro-leerlingen ook het IQ. Hierbij moet vermeld worden welke toetsen gebruikt zijn, met de datum van afname. Deze gegevens zijn noodzakelijk bij de aanvraag van een Iwoo-aanwijzing of een toelaatbaarheidsverklaring voor het Pro.

Bij de overstap van de basisschool naar het voortgezet onderwijs is het basisschooladvies leidend. Het basisschooladvies moet onderbouwd worden met:

1. Het basisschooladvies (het eerste gegeven)
2. Een onderbouwing van het schooladvies vanuit het Cito-LVS op de vakken rekenen (vanaf eind groep 6 t/m midden groep 8) en begrijpend lezen (vanaf midden groep 6 t/m midden groep 8)
3. Aanvullende onderwijskundige informatie

passendonderwijs-zk.nl/overgang-po-vo

3.4.4. Passend onderwijs in het voortgezet onderwijs

Alle VO-scholen van het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs werken aan een goed functionerende ondersteuningsstructuur. De ondersteuningsstructuur bestaat uit het tijdig signaleren, preventief handelen, handelingsbekwame docenten, ondersteuning van professionals bij niet-onderwijsgerelateerde zorg, inzet van speciale pedagogische en didactische programma's en een interne trajectvoorziening.

De VO-scholen hebben in het ondersteuningsprofiel beschreven wat het ondersteuningsaanbod van de school is. Binnen het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs is ervoor gekozen dat de VO-scholen zich breed profileren. Alle VO-scholen hebben een trajectvoorziening voor specifieke leerlingen of een geïntegreerde ondersteuningsstructuur voor alle leerlingen. Vanuit de trajectvoorziening kunnen leerlingen met uiteenlopende specifieke onderwijsbehoeften de nodige ondersteuning krijgen. De trajectvoorziening heeft drie pijlers: het begeleiden van leerlingen, het coachen van docenten en het partnerschap met ouders. De trajectleerling volgt zoveel mogelijk de reguliere lessen, maar kan terugvallen op extra begeleiding op momenten waarop het niet lukt in de gewone klas. Het doel van de trajectvoorziening is af- en uitstroom van leerlingen tegen te gaan. Op scholen met een geïntegreerde ondersteuningsstructuur (zorgscholen) zijn specialistische ondersteuners aanwezig, zoals orthopedagogen en psychologen.

3.4.5. Warme overdracht

Iedere overgang in het onderwijs is een grote stap en een belangrijke mijlpaal in het leven van leerlingen. De onderwijsorganisaties hebben weliswaar veel overeenkomsten maar de culturen verschillen van elkaar en de leeromgeving is wezenlijk anders. Met name voor de meer kwetsbare leerlingen brengt de overstap risico's met zich mee. Daar komt bij dat de overstap samenvalt met een andere fase van ontwikkeling waar leerlingen in terechtkomen.

De basisscholen moeten een warme overdracht organiseren als zij denken dat kennis over de leerling noodzakelijk is om een doorgaande ontwikkeling te garanderen. Leerlingen die een specifieke aanpak nodig hebben, zijn extra gebaat bij een warme overdracht. De warme overdracht wordt door scholen onderling geregeld en bestaat doorgaans uit een (telefoon)gesprek tussen de leerkracht of IB'er van de basisschool en de zorgcoördinator of brugklascoördinator van de VO-school.

- **Leerlingen met extra onderwijsbehoeften**

Leerlingen die in het basisonderwijs extra ondersteuning kregen of dat nodig hebben in het voortgezet onderwijs, worden bij het voortgezet onderwijs aangemeld via een warme overdracht. Dit wordt aangegeven op het formulier 'Basisschooladvies t.b.v. het VO'. Alle VO-scholen hebben inmiddels een breed ondersteuningsaanbod. Hierdoor kunnen leerlingen in principe bij alle VO-scholen terecht. Als een warme overdracht niet volstaat om de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte te beschrijven, wordt een MDO georganiseerd (zie § 3.4.6).

- **Leerlingen met leerwegondersteuning**

Leerlingen die aangewezen zijn op lwoo in het vo worden direct aangemeld bij een VO-school met leerwegondersteuning volgens de bestaande toelatingsregeling van het RBO. Zij kunnen, evenals PrO-leerlingen, eerder aangemeld worden, vanaf 1 januari.

- **Leerlingen voor Praktijkonderwijs**

Voor PrO-leerlingen moet een toelaatbaarheidsverklaring aangevraagd worden. Voor deze leerlingen wordt een MDO-T met de PrO-school gehouden.

3.4.6. MDO-O en MDO-T

Er zijn ook leerlingen voor wie de overstap minder vanzelfsprekend verloopt. Bij deze leerlingen is een warme en handelingsgerichte overdracht cruciaal. Op didactisch niveau kunnen soms algemene afspraken volstaan, maar bij leerlingen met intensieve ondersteuningsbehoeften is het van belang dat er zorgvuldig wordt gekeken naar de verschillende mogelijkheden en dat er duidelijke afspraken gemaakt worden over de toeleiding en overdracht. De kans op een doorlopende en succesvolle schoolloopbaan wordt op deze manier vergroot en de kans op uitval verkleint.

Het komt voor dat een leerling een specifieke onderwijsbehoefte heeft, die van de VO-school een intensief ondersteuningsaanbod vraagt, dat het basisondersteuningsaanbod overstijgt. De ondersteuningsbehoefte kan ook betekenen dat de leerling is aangewezen op een vorm van speciaal onderwijs. Of dit daadwerkelijk zo is, wordt in eerste instantie overeengekomen tussen ouders en de basisschool. De basisschool initieert vervolgens een MDO met de betreffende VO-school. Een MDO is een multidisciplinair overleg waarbij ten minste de ouders/verzorgers, de basisschool en de VO-school aanwezig zijn; bij voorkeur ook de leerling zelf. Voor de overstap naar een reguliere school is dat een overdrachts-MDO (MDO-O) en voor een PrO-school of vso-school is dat een toelatings-MDO (MDO-T).

- **MDO-O: Leerlingen met intensieve onderwijs- en ondersteuningsbehoeften of leerlingen die aangewezen zijn op het aanbod van één specifieke reguliere school**

De basisschool initieert dan een MDO-O met ouders, basisschool, VO-school en eventueel andere betrokkenen. De basisschool brengt eerst de onderwijsbehoeftes van een leerling in kaart en bespreekt deze met ouders. Na dit overleg besluiten ze eventueel om een MDO-O te initiëren met de VO-school waarvoor ouders hebben gekozen. De VO-school krijgt de onderwijsbehoeftes van te voren op papier, zodat ook zij zich goed kunnen voorbereiden. Het doel van het MDO is om verdiepende vragen te stellen en elkaars redenering te horen. Deze MDO-O gesprekken vinden plaats tussen 1 november en 1 februari. Leerlingen die vroegtijdig middels deze overdracht worden aangemeld vallen buiten de reguliere aanmelding en daarmee buiten de loting.

Voor leerlingen die naar een 'zorgschool' gaan (dit is een vmbo-school met een geïntegreerde ondersteuningsstructuur) wordt altijd een MDO-O gehouden. Bovendien moet de basisschool al in groep 7 starten met het opstellen en uitvoeren van een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP).

- **MDO-T: Leerlingen die een toelaatbaarheidsverklaring nodig hebben (voor het VSO/PRO)**
Voor leerlingen uit het basisonderwijs (ook voor leerlingen die in het basisonderwijs al een TLV hebben), die aangewezen zijn op het ondersteuningsaanbod van het vso of het PrO dient een toelaatbaarheidsverklaring aangevraagd te worden bij het samenwerkingsverband VO. Dit geldt ook voor leerlingen die aangewezen zijn op een specifiek onderwijsarrangement. Er vindt met het VO een MDO-T overleg plaats.

De samenwerkingsverbanden monitoren vanaf schooljaar 14-15 de overgang van bovenstaande leerlingen. Daarbij staan de volgende drie vragen centraal:

- Zijn de leerlingen met extra ondersteuning goed overgedragen?
- Hadden alle leerlingen volgens de VO-scholen ook daadwerkelijk extra ondersteuning nodig?
- Waren er leerlingen zonder overdracht/extra ondersteuning, waarbij dit wel had gemoeten?

samenwerkingsverband-zuid-kennemerland.nl

3.4.7. Passend arrangeren: de projecten

De kleine Eigen Wijzer

In de regio Zuid-Kennemerland is de overdracht van een voorschoolse voorziening naar het basisonderwijs op verschillende manieren geregeld. In bijna alle situaties is er minimaal sprake van een papieren overdracht. De informatie in de huidige instrumenten is beschreven in kenmerken van de leerling. De instrumenten gaan daarbij in meer en mindere mate uit van een positieve vraagstelling. Bij leerlingen met extra (onderwijs)behoeften leidt dit echter tot een ontkennend antwoord, waardoor ook in een formulier met positief opgestelde vragen een negatief beeld van een leerling naar voren komt.

In het project is een nieuw overdrachtsformulier peuter-kleuter gemaakt met de naam De kleine Eigen Wijzer. De kleine Eigen Wijzer gaat uit van de punten:

- In het formulier staan oplossingen beschreven die effectief zijn gebleken; succesvolle aanpakken rondom een leerling in plaats van kindkenmerken.
- In het formulier staan geen adviezen, maar beschrijvingen van de aanpak in een context; een succesvolle aanpak in de ene context hoeft niet per definitie toepasbaar te zijn in een andere.
- Er is altijd sprake van feedback naar de ouders en de overdragende instantie. Ook in gevallen waarin er geen bijzonderheden zijn te melden.

Het formulier is digitaal beschikbaar gemaakt via de website van het samenwerkingsverband. De gemeentes Haarlem en Heemstede voeren nu gezamenlijk een implementatieplan uit bij de voorschoolse voorzieningen en de basisscholen.

passendonderwijs-zk.nl/dekleineeigenwijzer

De Eigen Wijzer

Vanuit een opdracht van het RBO, werkgroep PO-VO, is met basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs nagedacht over hoe de warme overdracht van leerlingen naar het voortgezet onderwijs het beste gerealiseerd kan worden. Uitgangspunt is dat alle leerlingen hun onderwijsbehoeften formuleren en dat zij ook eigenaar zijn van de informatie die wordt overgedragen naar het voortgezet onderwijs. Deze overdracht maakt geen deel uit van de aanmeldingsprocedure en zal voor alle leerlingen plaatsvinden in april/mei groep 8. De leerkrachten van groep 7 en 8 hebben een coachende rol in dit proces. Zij zullen met hun leerlingen het gesprek moeten aangaan om uiteindelijk te komen tot een beknopt overdrachtsdocument. In deze pilot wordt ook bekeken wat de rol van de ouders in dit proces kan zijn en wordt de privacy ander bekeken. In augustus 2013 zijn de eerste leerlingen met een dergelijke overdracht in het voortgezet onderwijs gestart. In schooljaar 16-17 zijn er 55 (70%) basisscholen die hun leerlingen overdragen naar de voortgezet onderwijs scholen. Het aantal deelnemende basisscholen breidt de komende jaren verder uit. Het is een vrijwillig project voor de scholen. Het streven is dat in schooljaar 18-19 meer dan 80% van onze basisscholen meedoet.

passendonderwijs-zk.nl/projecten

3.5. Ouders

3.5.1. Samenwerking tussen ouders en school

Scholen en ouders hebben elkaar nodig bij het vormgeven van passend onderwijs. De betrokkenheid thuis levert een bijdrage aan het succes op de school. Het samenwerkingsverband wil ouders meer leren zien als gelijkwaardige partners die een stem hebben in het kiezen van een passend onderwijsaanbod. Scholen komen sneller tot een passende oplossing met ouders die zich een gelijkwaardige partner voelen. Dit laatste is alleen mogelijk wanneer ouders actief betrokken zijn bij de totstandkoming van oplossingen. Scholen moeten leren met ouders (en leerling) te spreken en de ideeën van ouders voldoende aandacht te geven. Ouders weten wat hun kind nodig heeft. Bij een oplossing die vooral vanuit de school komt, bestaat de kans dat deze na verloop van tijd minder bruikbaar is, omdat het een oplossing is die in de ogen van ouders niet mede met hen bedacht is.

De oplossingsrichting van school en ouders is niet altijd gelijk. De oplossing kan gezocht worden in de dialoog waarbij de leerkracht, de ouder(s) en de leerling ideeën mogen aandragen. In de dialoog wordt gezocht naar oplossingen en toepassingen die in het belang zijn van de verdere ontwikkeling van de leerling. Op deze wijze is iedereen eigenaar van de oplossing, dient de oplossing meerdere belangen en zullen alle betrokkenen zich verantwoordelijk voelen voor het te behalen resultaat.

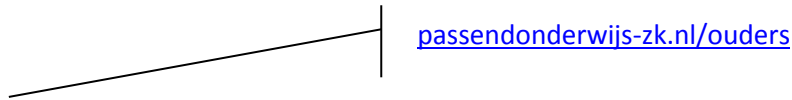
3.5.2. Onderwijsloket voor ouders

Het onderwijsloket is een specifieke voorziening voor ouders. Schoolbesturen in Zuid-Kennemerland hebben het onderwijsloket in een vroeg stadium vormgegeven. In het kader van de leerlinggebonden financiering en de verwijzingstrajecten naar het speciaal onderwijs vonden de schoolbesturen het voor ouders belangrijk om onafhankelijk informatie te kunnen krijgen. De invoering van passend onderwijs zet de ouderpositie weer sterker op de kaart.

Het onderwijsloket geeft ouders onafhankelijke voorlichting. Ouders worden geïnformeerd over de mogelijkheden van begeleiding op de basisschool en over de route naar het speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs. Het onderwijsloket onderhoudt contact met scholen en andere instellingen die specifieke zorg of deskundigheid bieden. Juist ouders die te maken krijgen met een schoolwisseling hebben behoefte aan een goed overzicht en onafhankelijk advies. Een schoolwisseling is voor ouders een ingrijpende gebeurtenis, waarbij het bijna onmogelijk is de consequenties goed te overzien. Alleen ouders die goed geïnformeerd zijn en vertrouwen hebben in de informatie zijn in staat om samen met de school op zoek te gaan naar een passende oplossing. Het wegvallen van de landelijke indicatiecriteria per 1 augustus 2013 zal het gebrek aan overzicht in het begin nog versterken.

Het samenwerkingsverband wil de positie van ouders versterken. Alleen ouders die volledig op de hoogte zijn van hun rechten en plichten kunnen gezien worden als gelijkwaardige partners en een goede gesprekspartner van de school. Het onderwijsloket geeft ouders dus geen advies, maar zorgt dat ouders goed op de hoogte zijn van alle regels, mogelijkheden en procedures. In de praktijk blijkt dat deze ouders meer bereid zijn om samen met de school na te denken over een passende oplossing voor hun kind. De invoering van passend onderwijs en de daarbij behorende zorgplicht maakt scholen nadrukkelijker verantwoordelijk om zelf onderwijs te bieden aan iedere aangemelde leerling

of om ouders een alternatief te bieden. De onderwijsprofielen worden een belangrijk middel in het zichtbaar maken van en het bepalen of een school het juiste aanbod voor een leerling heeft. Dit geldt juist voor de leerlingen met specifieke begeleidingsvragen.

3.5.3. Ouders: de projecten

Training oudercommunicatie voor teams

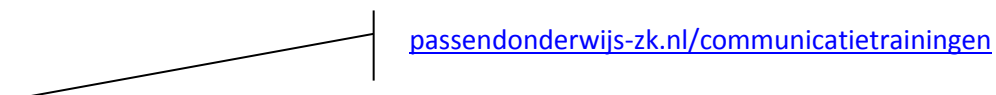
Het samenwerkingsverband heeft uitgangspunten in de communicatie geformuleerd om tot gezamenlijke oplossingen te komen en hier een training voor teams op gebaseerd. Met scholen die deze uitgangspunten delen kijken we samen hoe deze oudercommunicatie versterkt kan worden. Het uitgangspunt is dat ouders volledig geaccepteerd worden en dat je eerst naast ouders moet kunnen staan om samen verder te komen. Deze training komt voort uit een eerder project TOP-ouders waarin met een groep ouders gesproken is over de wensen en ideeën van hun rol in passend onderwijs. Dit heeft onder andere geleid tot een gezamenlijk ontwikkeld gespreksinstrument voor ouders om het gesprek met school effectief te laten verlopen. Oplossingen zijn pas echt effectief als ouders ook achter de oplossing staan.

Ouderavond

Voor scholen die met ouders samen aan de slag willen over oudercommunicatie is er het aanbod van een ouderavond. Deze wordt verzorgd door een trainingsbureau. De thema-avond gaat uit van de aanwezigheid van zowel ouders als teamleden en is interactief. In het programma worden beide gezichtspunten belicht: zowel het ouderperspectief als het perspectief van leerkrachten. Aanwezigen worden direct bij het thema betrokken en gevraagd om een actieve bijdrage. Er wordt gewerkt met het 'regiemodel'. Doel van de avond is het vergroten van wederzijds begrip en het vergroten van inzicht in communicatieve vaardigheden: hoe ga je op constructieve en doelgerichte wijze met elkaar in gesprek?

Trainingen en lezingen voor ouders en leerkrachten

Het samenwerkingsverband organiseert zelf of in samenwerking met externen ook trainingen en lezingen over communicatie voor ouders, en leerkrachten, IB-ers en directeurs. Begrippen die daar centraal staan zijn gelijkwaardigheid, het belang van keuzemogelijkheden, perspectief van de ander, 'ontschuldigen' en het werken aan oplossingen in wederzijds belang.

3.6. Verdeling van de ondersteuningsmiddelen

3.6.1. Het ondersteuningsbudget

Het samenwerkingsverband krijgt geleidelijk de beschikking over alle middelen voor de lichte ondersteuning en middelen voor de zware ondersteuning. Het aantal leerlingen bepaalt de hoogte van het ondersteuningsbedrag (lump sum financiering) van het samenwerkingsverband. De lichte ondersteuning wordt bepaald door het aantal leerlingen op het regulier onderwijs en bedraagt €164,- per leerling in 2016-2017. De zware ondersteuning wordt bepaald door het aantal leerlingen op het regulier en het speciaal basisonderwijs en bedraagt €353,- per leerling in 2016-2017. Het bedrag staat los van de ondersteuningsbehoeften van individuele leerlingen en is voor ieder samenwerkingsverband gelijk. Dit betekent dat er bij minder verwijzingen naar het SO en het SBO direct meer geld beschikbaar is voor de reguliere basisscholen en andersom. De financieringssystematiek is een waterbedconstructie, waarbij de verdeling van middelen verandert, maar de hoeveelheid middelen enkel is gebaseerd op het leerlingaantal. Er moet wel rekening gehouden worden met het feit dat het samenwerkingsverband niet altijd een directe invloed kan uitoefenen op de leerlingstromen. Denk aan de leerlingen die in het speciaal onderwijs worden geplaatst via een zorgindicatie of bijvoorbeeld de populatie leerlingen met een ernstige meervoudige beperking.

Passend indiceren (model van de CED-Groep)

Passend Indiceren is een verdeelmodel voor de ondersteuningsmiddelen voor samenwerkingsverbanden. Het Passend Indiceren ondersteunt de inhoudelijke wens van ons samenwerkingsverband om scholen te stimuleren leerlingen thuisnabij een passend onderwijsaanbod te doen. Passend Indiceren gaat er vanuit dat het totale beschikbare ondersteuningsbudget van het samenwerkingsverband verdeeld wordt over de basisscholen. De basisscholen krijgen daarmee zeggenschap over alle ondersteuningsmiddelen. Parallel aan het landelijk beleid krijgt iedere basisschool een ondersteuningsbedrag per leerling. De basisschool moet vervolgens alle extra ondersteuning vanuit het eigen budget organiseren. De basisschool is vrij in de besteding van haar budget en legt na ieder schooljaar verantwoording af aan het samenwerkingsverband volgens het principe 'pas toe en leg uit'. De school kan de extra ondersteuning binnen de school zelf mogelijk maken of ondersteuning inkopen. De extra ondersteuningskosten van een onderwijsplaats in het SO of het SBO koopt de basisschool ook in vanuit het eigen ondersteuningsbudget.

Het legt de prikkel voor het creëren van een breder onderwijsaanbod bij de school zelf. De basisschool die passend onderwijs kan creëren voor al hun leerlingen hoeft minder externe ondersteuning in te kopen. Het inkopen van de extra ondersteuning maakt tevens alle kosten direct transparant voor de scholen. Omdat het geld vast ligt, zullen verdere afspraken en procedures in het samenwerkingsverband uitsluitend over de inhoud van het onderwijs gaan. Verder is dit verdeelmodel geen open einde regeling middels een indicatiecommissie, waardoor de budgettaire beheersbaarheid op het niveau van het samenwerkingsverband grotendeels is geregeld. Het samenwerkingsverband hoeft op deze wijze weinig reserves op te bouwen en de middelen kunnen zoveel mogelijk op het niveau van de school ingezet worden. Passend Indiceren geeft veel ruimte om aan bovenstaande financieringssystematiek een eigen invulling te geven. Het samenwerkingsverband heeft dit gedaan onder de noemer TOP-initiatief.

TOP-initiatief

TOP-initiatief staat voor transparant, opbrengstgericht en passend onderwijs. TOP-initiatief is een eigen uitwerking van Passend Indiceren. In TOP-initiatief worden niet alle middelen direct doorbetaald aan de reguliere basisscholen. In het samenwerkingsverband zijn afspraken gemaakt over welke middelen bij de start van passend onderwijs op samenwerkingsverbandniveau worden betaald. Het deel dat overblijft gaat wel volgens het model van Passend Indiceren naar de basisscholen. Onderstaande geldt voor alle scholen voor primair onderwijs uit de regio Zuid-Kennemerland (behoudens scholen cluster 1 en 2 en leerlingen met een indicatie cluster 1 en 2).

Inkopen van een plek in het SBO en SO

Scholen moeten een plek in het SO en het SBO inkopen vanuit het eigen budget voor verwijzingen na 1-10-2012. De kosten van de onderwijsplaatsen in het SO en het SBO voor deze periode en de directe instroom worden gedragen door het samenwerkingsverband. Dit betekent dat alle scholen op 1-08-2013 zijn gestart met eenzelfde ondersteuningsbedrag per leerling, waarbij het aantal verwijzingen van alle scholen nul is. Per 1-08-2014 hebben de scholen voor het eerst te maken gekregen met een ondersteuningsbudget dat afhankelijk is van het aantal ingekochte plaatsen op het SO of het SBO.

De scholen krijgen ieder schooljaar een ondersteuningsbudget om dit te realiseren. Het ondersteuningsbudget stijgt de komende jaren, maar iedere school betaalt daaruit dus zelf de extra ondersteuning. Het aantal leerlingen waarvoor een onderwijsplek in het SO en/of SBO ingekocht moet worden zal in het komend jaar stabiliseren. Er zullen namelijk ook weer leerlingen de school verlaten. Het resterende ondersteuningsbudget van de school hangt af van het aantal onderwijsplekken dat zij extern moet inkopen.

Als de ingekochte ondersteuning op een andere school onvoldoende blijkt te zijn en er intensievere ondersteuning nodig is, bijvoorbeeld van het SBO naar het SO, zal de basisschool ook de intensievere vorm van ondersteuning moeten betalen. Zij zal een groter deel van het ondersteuningsbudget moeten besteden voor de passende hulp aan de leerling. Dit gebeurt als een leerling onvoldoende steun krijgt op het SBO en een SO voorziening nodig heeft. De basisschool heeft geen invloed op deze beslissing, omdat zij de verantwoordelijkheid voor de leerling aan de nieuwe triade heeft gegeven.

Bao-Bao verwijzing

In het samenwerkingsverband vinden verplaatsingen plaats van de ene naar de andere basisschool binnen Zuid-Kennemerland. Het samenwerkingsverband heeft richtlijnen opgesteld over de handelswijze bij de overstap betrokken basisscholen. Deze richtlijn is ook onderdeel van de schoolgids van de scholen. Deze verplaatsingen zijn over het algemeen geen enkel probleem, maar vragen extra aandacht waar het zorgleerlingen betreft. Dit was in het verleden ook een aandachtspunt, maar heeft door de invoering van TOP-initiatief ook een financiële kant gekregen. Het heeft geleid tot contracten tussen schooldirecteuren om afspraken te maken over eventuele kosten bij een verwijzing. In sommige gevallen leidt dit tot een nauwe samenwerking tussen basisscholen, maar in andere gevallen leidt dit tot een onwenselijk onderhandelen over voorwaardes, bedragen en termijnen.

Daar waar het niet gaat om een verhuizing en waarbij beide schooldirecteuren aangeven dat het een leerling betreft met extra onderwijsbehoefte, is de verwijzende school nog twee jaar financieel zorgplichtig bij een eventuele verwijzing naar het SO of het SBO. De nieuwe school is zelf

verantwoordelijk voor de inzet voor extra ondersteuning op school of extern onderzoek. De basisscholen geven een dergelijke schoolwisseling, in overleg met ouders, door aan het samenwerkingsverband.

passendonderwijs-zk.nl/andere-basisschool

Het samenwerkingsverband betaalt het schooldeel van de ‘oude rugzakken cluster 4’ die zijn toegekend voor 1-10-2012 en het schooldeel van alle ‘oude rugzakken cluster 3’.

Toegekende rugzakken bestaan uit een schooldeel en een deel ambulante begeleiding. De ambulante begeleiding wordt bij de start van passend onderwijs voortgezet. Het samenwerkingsverband betaalt het schooldeel van alle rugzakken cluster 4 die zijn toegekend voor 1-10-2012. Een leerling met een herindicatie na deze datum had al een rugzak voor 1-10-2012 en behoudt deze tot en met het einde van de basisschool. Leerlingen die na 1-10-2012 voor het eerst een rugzak cluster 4 hebben gekregen, raken het schooldeel van deze rugzakgelden kwijt. De extra ondersteuning moet de school uit het eigen ondersteuningsbudget betalen.

Het aantal rugzakken in het samenwerkingsverband wordt minder doordat de leerlingen doorstromen naar het voortgezet onderwijs en het niet mogelijk is om nieuwe rugzakken aan te vragen. Het schooldeel van de rugzak dat daardoor overblijft, gaat direct naar het ondersteuningsbudget van de scholen. In schooljaar 19-20 worden de laatste rugzakmiddelen uitbetaald.

Toelaatbaarheidsverklaringen betaald door het samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband geeft een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) af aan de leerlingen van wie al bekend is dat ze voor de plaatsing op de basisschool een permanent beroep zullen doen op het ondersteuningsbudget van de school. Dit zullen voornamelijk jonge leerlingen zijn, maar het kan ook een zij-instromer betreffen uit een ander samenwerkingsverband of uit het buitenland. Zij hebben al een dossier voor de plaatsing op de basisschool. De ouders mogen kiezen of zij direct naar het SO of het SBO willen gaan met de TLV of op zoek gaan naar een reguliere basisschool. De basisschool krijgt het TLV bedrag van het samenwerkingsverband bovenop het nieuwe ondersteuningsbudget zolang de leerling op de basisschool blijft. In onderstaande tabel zijn de bijhorende bedragen van de verschillende TLV's aangegeven.

Dit geldt ook voor leerlingen die direct zijn gestart in het onderwijs met een jeugdhulp indicatie op een onderwijs-behandelsetting zoals de Antoniusschool. Wanneer deze leerlingen doorstromen, krijgen ze een toelaatbaarheidsverklaring mee vanuit het samenwerkingsverband.

Daarnaast maakt het samenwerkingsverband ook uitzonderingen voor leerlingen die via een Blijf van mijn Lijf huis in de regio op school zijn gestart, leerlingen vanuit de Internationale Taalklas en heeft het samenwerkingsverband een bestuurscommissie samengesteld om overgangssituaties en bijzondere casussen te bespreken. De bestuurscommissie is gemandateerd om uitzonderingen te maken. Dit kan o.a. gaan over overgangssituaties naar het nieuwe systeem en/of voor leerlingen die gedurende de schoolperiode zodanige (medische) zorg nodig hebben, dat zij afhankelijk zijn van het speciaal onderwijs of extra ondersteuning op de basisschool.

Er is besloten dat de Internationale Taalklas geen aanvullende ondersteuningsmiddelen ontvangt, maar ook geen verwijzingen vanuit een budget hoeft te betalen.

	Aantal lln (1-10-2016)	Leeft < 8	Bedrag lln	Leeft ≥ 8	Bedrag lln	TOP-initiatief
Regulier onderwijs	20.876					
SBO	392		€ 4.254			€ 4.250
SO cat. I	171	55	€ 9.851	116	€ 9.093	€ 9.500
SO cat. II	16	4	€ 14.564	12	€ 15.752	€ 15.000
SO cat. III	26	13	€ 21.930	13	€ 23.031	€ 22.500

*De bedragen zijn bepaald op basis van de landelijke categoriebedragen voor leerlingen <8 en ≥ 8. Voor SBO en het SO wordt met daadwerkelijke bedragen gerekend. Voor de basisscholen gelden de bedragen onder TOP-initiatief.

Expertiseniveau van het samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband wil het huidige expertiseniveau, gebaseerd op boven bestuurlijke projecten, kennisdeling via netwerken, management, schoolnabije ondersteuning door onderwijsconsulenten, consulenten gedrag en een onderwijsloket voor ouders, in stand houden. Daarnaast moet het samenwerkingsverband in staat zijn alle wettelijke taken uit te voeren. De kosten worden op voorhand aan het ondersteuningsbudget onttrokken (±8%).

Betaling en groeiregeling speciaal onderwijs en het speciaal basisonderwijs

Met de wet passend onderwijs wordt het stelsel van de financiering van de (extra) ondersteuning aan leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en in het (voortgezet) speciaal onderwijs herzien. In de wet is geregeld dat de samenwerkingsverbanden passend onderwijs een budget zullen ontvangen voor de extra ondersteuning aan leerlingen in het regulier onderwijs en de ondersteuningskosten van leerlingen in het speciaal onderwijs.

De bekostiging voor het speciaal onderwijs gaat per schooljaar 15-16 in categoriebedragen. De bekostiging is gebaseerd op het aantal leerlingen op 1-10-(t-1). Het samenwerkingsverband heeft vanaf het schooljaar 15-16 een eigen groeiregeling ingevoerd. De groei van SO-scholen tussen 1 oktober en 1 februari wordt bekostigd door het samenwerkingsverband. Dit geldt voor zowel de basisbekostiging (op basis van de school GPL) als de zorgbekostiging (categoriebedrag). Alle betalingen zijn uitgesplitst naar personele (schooljaar) en materiële (kalenderjaar) bekostiging.

Leerlingen op het speciaal basisonderwijs worden tot 2% rechtstreeks bekostigd door het ministerie op basis van de gewogen gemiddelde leeftijd (GGL). Vanaf 1 augustus 2014 gelden ook voor het speciaal basisonderwijs de nieuwe bekostigingsregels passend onderwijs. De leerlingen boven de 2% worden vergoed door het samenwerkingsverband op basis van de landelijke gemiddelde personele last (GPL). Voor het SBO geldt ook een extra peildatum op 1 februari. De groei van SBO-scholen tussen 1 oktober en 1 februari worden bekostigd door het samenwerkingsverband. Dit geldt voor zowel de basisbekostiging (op basis van de school GPL) als de zorgbekostiging (landelijke GPL). Alle betalingen zijn gesplitst naar personele (schooljaar) en materiële (kalenderjaar) bekostiging. Het is voor SBO scholen ook mogelijk om leerlingen op te vangen met een zwaardere ondersteuningsbehoefte. De SBO scholen krijgen voor deze leerlingen een TLV cat. I. De scholen krijgen het verschil tussen een cat. I bekostiging en de SBO bekostiging extra uitbetaald via t-1. Wanneer het aantal leerlingen van het SBO onder de 2% zakt, zal dit verschil eerst van de groeiregeling en de extra bekostiging vanwege cat. I leerlingen worden afgetrokken.

De betaling van de groeiregelingen voor het SO en het SBO worden niet doorbelast aan de verwijzende scholen, maar solidair opgevangen door het samenwerkingsverband.

Verevening

De mate waarin op dit moment in ons land van speciale onderwijszorg gebruik gemaakt wordt verschilt per regio. Het ministerie van onderwijs heeft de verevening toegepast op het aantal leerlingen dat gebruik maakt van de speciale onderwijszorg. De samenwerkingsverbanden die relatief veel gebruik maken van het speciaal onderwijs krijgen in de eerste periode extra middelen om deze ondersteuning te kunnen continueren. De samenwerkingsverbanden die weinig gebruik maken van het speciaal onderwijs krijgen bij de start van passend onderwijs minder middelen volgens de stappengrootte (100, 90, 75, 60, 30, 0%). In schooljaar 20-21 krijgen de samenwerkingsverbanden de ondersteuningsmiddelen op basis van hun leerlingaantallen en is de verevening afgelopen. Voor ons samenwerkingsverband betekent dit dat het samenwerkingsverband in schooljaar 2020-2021 €1.716.935,- meer ondersteuningsmiddelen zal ontvangen dan bij de start van passend onderwijs.

3.7. Samenwerkingsverband passend onderwijs Zuid-Kennemerland

Het samenwerkingsverband met nummer 2704 omvat alle vestigingen van reguliere scholen en scholen voor speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4 in Zuid-Kennemerland (gemeente Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede en Zandvoort). Indien het bevoegd gezag van een school voor speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4 waarvan de vestiging of vestigingen zijn gelegen buiten het gebied van ons samenwerkingsverband wenst deel te nemen aan het samenwerkingsverband, wordt dit bevoegd gezag niet uitgesloten van deelname aan het samenwerkingsverband. In ons samenwerkingsverband zijn 22 schoolbesturen lid van de vereniging. Het betreft 21.267 schoolgaande leerlingen in de regio Zuid-Kennemerland (teldatum 01-10-2015).

Het nieuwe samenwerkingsverband is een rechtspersoon waarin de samenwerking tussen deelnemende schoolbesturen wordt vastgelegd. Er zijn uiteenlopende keuzes te maken, variërend van een stichting, vereniging of coöperatie, waarbinnen gewerkt wordt met een bestuur/directie, een raad van beheer of een raad van toezicht model. Het samenwerkingsverband kiest voor de verenigingsvorm met een bestuur, directie en een algemene leden vergadering waarin het interne toezicht is geregeld. Alle afspraken zijn statutair vastgelegd.

Algemene Leden Vergadering (22 schoolbesturen, 86 scholen, 21.481 leerlingen)			
Ondersteunings- planraad (8 leden)	Bestuur (9 leden)		Samenwerkingsverband (15) - Directeur (1; 1 fte) - Secretariaat (2; 1.07 fte) - Onderwijsconsulent (7; 4.2 fte) - Consulent gedrag (4; 2,3 fte) - Ouderconsulent (2; 0.9 fte)
Basisscholen (75)	Speciaal basisonderwijs (5)	Speciaal onderwijs Cluster 3 & 4 (5)*	
Leerlingen (20.876; 97,18%)	Leerlingen (392; 1,82%)	Leerlingen (213; 0,99%)	

*Teldatum 1-10-2016, Speciaal onderwijs cluster 3 en 4 met een vestiging in de regio Zuid-Kennemerland

3.7.1. De vereniging

Het samenwerkingsverband kiest voor een verenigingsmodel vanwege het grote aantal van 22 schoolbesturen dat is aangesloten. Vanwege de omvang is het niet werkbaar wanneer alle partijen in het bestuur plaatsnemen. In de vereniging zijn alle schoolbesturen aangesloten via het lidmaatschap van de vereniging. Alle besturen hebben op deze wijze via de algemene ledenvergadering invloed op de koers van het samenwerkingsverband. De statuten van de vereniging zijn aangepast aan de nieuwe wetgeving passend onderwijs.

De algemene ledenvergadering

De algemene vergadering heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de gang van zaken binnen de vereniging, een en ander met het oog op de belangen van de vereniging. De algemene vergadering kan het bestuur gevraagd en ongevraagd adviseren. De algemene ledenvergadering komt twee keer per jaar bijeen. In de algemene vergadering legt het bestuur ter goedkeuring voor:

- a. het ondersteuningsplan;
- b. het jaarverslag over de gang van zaken in de vereniging en over het gevoerde beleid alsmede de balans en de staat van baten en lasten, voorzien van een toelichting;
- c. de jaarlijkse begroting en de meerjarenbegroting.

Het bestuur

De bestuursleden komen voort uit de vereniging. Het bestuur bestaat uit negen leden met in achtneming van het volgende: ten minste één lid komt voort uit de groep van leden die een school voor speciaal onderwijs bestuurt en ten minste één lid komt voort uit de groep van leden die één of twee scholen bestuurt.

Het bestuur benoemt een directeur die leiding geeft aan de dagelijkse gang van zaken binnen het samenwerkingsverband en die belast is met de voorbereiding en uitvoering van het beleid en de activiteiten van het samenwerkingsverband en bevoegd is alle daarvoor noodzakelijke handelingen te verrichten. De meeste bestuursbevoegdheden worden gemandateerd of gedelegeerd aan de directeur van het samenwerkingsverband en zijn vastgelegd in een managementstatuut. Het bestuur keurt de begroting, het ondersteuningsplan, het jaarverslag, etc. goed en bewaakt de koers van het samenwerkingsverband (de doelen en de beoogde resultaten). Het bestuur komt naast de algemene ledenvergadering 6-8 keer per jaar bijeen op een bestuursvergadering.

Directeur van het samenwerkingsverband

De directeur geeft leiding aan het personeel dat is verbonden aan het samenwerkingsverband en is verantwoordelijk voor de uitvoering en bewaking van het ondersteuningsplan. In het managementstatuut is de vooraf bepaalde handelingsruimte vastgesteld waarbinnen de directeur zijn taken en bevoegdheden dient uit te oefenen.

passendonderwijs-zk.nl/over-po-zk

Werknemers

Binnen het samenwerkingsverband werken momenteel, naast de directeur, zeven onderwijsconsulenten, vier consulenten gedrag, twee ouderconsulenten, een directiesecretaresse en een secretaresse (15 personeelsleden, totaal 9,3 fte).

passendonderwijs-zk.nl/medewerkers

Ondersteuningsplanraad

De ondersteuningsplanraad (OPR) is de medezeggenschapsraad van het samenwerkingsverband. De OPR heeft instemmingsrecht op de vaststelling en wijziging van het ondersteuningsplan. In de wetgeving passend onderwijs staat dat het ondersteuningsplan ten minste één keer in de vier jaar opnieuw moet worden vastgesteld. Dit betekent niet dat de OPR maar één keer per vier jaar bij elkaar komt. De OPR Zuid-Kennemerland PO ziet zijn taak breder. De OPR wil vanuit zijn rol een bijdrage leveren aan de realisering van passend onderwijs in de regio Zuid-Kennemerland. Dat wil zeggen dat de OPR erop toe ziet en, waar mogelijk, eraan bijdraagt dat het onderwijs passend is voor leerlingen, ouders en voor het personeel. Dit betekent dat de OPR 3 à 5 keer per jaar bijeenkomt om het vernieuwde ondersteuningsplan en de bijbehorende begroting, het activiteitenplan, het jaarverslag en thematisch gekozen onderwerpen te bespreken. De vergaderingen van de OPR zijn openbaar. Aanmelding voor een vergadering kan via het E-mailadres: opr@po-zk.nl.

De OPR heeft een eigen beoordelingskader op basis waarvan hij vragen stelt aan het samenwerkingsverband over passend onderwijs in de regio en zijn eigen rol evalueert. De OPR kan gebruikmaken van het initiatiefrecht, zoals omschreven in artikel 6 van de WMS. Dit betekent o.a. dat de OPR voorstellen kan doen aan het bevoegd gezag van het samenwerkingsverband.

De ondersteuningsplanraad bestaat uit personeelsleden en ouders van leerlingen van scholen die zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband. De leden van de ondersteuningsplanraad worden afgevaardigd door de leden van de afzonderlijke medezeggenschapsraden en wel zo dat het aantal leden, gekozen uit het personeel onderscheidenlijk uit ouders, elk de helft van het aantal leden van de raad bedraagt. In ons samenwerkingsverband is gekozen voor een ondersteuningsplanraad van acht leden. De acht leden worden gekozen uit vier samengestelde groepen van besturen. De groepen zijn zo gekozen dat de besturen (< 1200 leerlingen) en het speciaal onderwijs uitdrukkelijk is vertegenwoordigd in de ondersteuningsplanraad.

passendonderwijs-zk.nl/opr

Adviesgroep

Naast de ondersteuningsplanraad maakt de directeur van het samenwerkingsverband gebruik van de adviesgroep. De adviesgroep bestaat uit minimaal zeven leden en is een pluriforme groep. De adviesgroep bestaat uit een intern begeleider, directeurs (BaO en/of SBO), een beleidsmedewerker, een stafmedewerker onderwijs en een onderwijsconsulent van het samenwerkingsverband. De leden van de adviesgroep vertegenwoordigen gezamenlijk alle besturen uit het samenwerkingsverband. De directeur gebruikt de adviesgroep als klankbord voor belangrijke beslissingen.

3.7.2. Samenwerking met gemeenten

De besturen van het samenwerkingsverband maken ook deel uit van het regionaal bestuurlijk overleg (RBO). Het RBO is een bestuurlijke samenwerking tussen PO, VO, MBO en HBO en de gemeenten in de regio Zuid-Kennemerland. Het RBO is onderverdeeld in werkgroepen met elk een eigen thema, waarin de thema's zorg en PO-VO direct invloed hebben op het beleid van het samenwerkingsverband. De directeur van het samenwerkingsverband is en wordt nauw betrokken bij de besluitvorming in de werkgroepen. Via het RBO wordt het op overeenstemmingsgericht overleg (OOGO) gevoerd. Dit overleg wordt voorbereid in het platform jeugd met de betrokken ambtenaren. Het concept ondersteuningsplan is besproken via een vastgestelde procedure.

De thema's over aansluiting onderwijs om te zorgen dat iedere leerling een optimale ontwikkeling op school kan doorlopen zijn.

- a) Aansluiting Onderwijs – Jeugdhulp
- b) (Ontwikkeling van) Onderwijs-jeugdhulp arrangementen
- c) Gerichte projecten: Dyslexie

Een eerste thema is de samenwerking tussen CJG-coach, jeugdarts, leerplicht en school en de aansluiting met de specialistische jeugdhulp. Het doel is om de samenwerking zodanig te verstevigen dat zij een krachtig team vormen. Dit team is essentieel als het gaat om het realiseren van de doelstellingen van passend onderwijs en het gemeentelijk jeugdhulpbeleid. Met als doel dat alle partijen antwoord kunnen geven op de vraag: "Hoe werken de partijen effectief samen in de hele keten van gebeurtenissen ten einde kinderen gezond en veilig te laten opgroeien met een doorgaande schoolloopbaan op een passende plek?"

Het tweede thema het ontwikkelen van onderwijs-zorg arrangementen op het snijvlak van onderwijs en jeugdhulp. Hoe kan de jeugdhulp ondersteunen op school. Er zijn leerlingen (ook thuiszitters) waarvoor zorg noodzakelijk is of zelfs voorliggend is boven onderwijs. Voor deze leerlingen moeten onderwijs en jeugdhulp flexibele arrangementen creëren. Uiteindelijk zal ook de jeugdhulp een rol moeten spelen voor leerlingen die terugkomen uit jeugdhulp en weer in gaan stromen in regulier onderwijs na een uitval periode. Dan zijn er nog een groep leerlingen die een vrijstelling onder 5a hebben voor onderwijs. Samen met de jeugdhulppartners wordt de belastbaarheid van onderwijs voor deze doelgroep verder onderzocht. Dit kan leiden tot op maat onderwijs jeugdhulparrangementen.

Een derde thema waarmee de samenwerking intensief wordt gezocht is op het thema dyslexie. De gemeente en het samenwerkingsverband willen dat voor die leerlingen die dat nodig hebben er een snelle en toegankelijke weg blijft naar de behandeling. In de zorg voor dyslexie is dit al enkele jaren de praktijk in die zin, dat het onderwijs wordt geacht voor te sorteren voor de vergoede behandeling. Daarbij blijkt zich een aantal knelpunten voor te doen die om een oplossing vragen. Het gaat om de toewijzing aan die leerlingen die het echt nodig hebben, en om de houdbaarheid van de vergoedingsregeling, die na 1 januari 2015 deel gaat uitmaken van de transitie. In beide gevallen kunnen zowel de samenwerkingsverbanden passend onderwijs als de - wat grotere - gemeenten een belangrijke rol spelen. Het macrobudget voor de vergoedingsregeling dyslexie is berekend op 3,6% deelname en is de laatste jaren landelijk dramatisch overschreden, oplopend naar een factor drie. Dit is niet in overeenstemming met de geschatte prevalentie van dyslexie en op deze manier onhoudbaar als voorziening.

3.7.3. Geschillen over passend onderwijs

Mediation, intern en extern

Het samenwerkingsverband kan mediation inzetten wanneer er een verschil van mening ontstaat over de te kiezen oplossing. Dit wordt opgezet in samenwerking met het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Haarlemmermeer. Het is mogelijk om een erkende mediator uit het eigen samenwerkingsverband bij een geschil te vragen, maar ook een onafhankelijke partij uit een ander samenwerkingsverband. Een derde mogelijkheid voor ouders en school is om gebruik te maken van de landelijke onderwijsconsulenten, die ook bemiddeling tussen ouders en school verzorgen. Het gaat bij mediation niet om 'gelijk krijgen' en 'winnen', zoals bij een juridische procedure of bij een geschillencommissie het geval is. De mediator spant zich in om ieders belangen zo goed mogelijk tot hun recht te laten komen. De mediator doet geen uitspraak over het geschil of conflict, maar begeleidt de betrokkenen in hun overleg en onderhandelingen.

Uw kind is nog niet op een school ingeschreven. U kiest een school. U meldt uw kind aan.		
↓		
Uw kind wordt aangenomen op de school.		
Uw kind is leerling op de basisschool		
→		
Heeft uw kind extra begeleiding nodig op de eigen school en bent u het eens met de school over de extra begeleiding?	Nee →	De school (of het bestuur) biedt een andere, passende onderwijsplaats aan (zorgplicht).
→		
Heeft uw kind extra begeleiding nodig op een andere school? Zijn de beide scholen en u het eens over de schoolwisseling?	Nee →	U kunt onafhankelijke informatie ontvangen bij het onderwijsloket voor ouders.
		U kunt in gesprek met de directeur of het bestuur van de school.
		U kunt onafhankelijke informatie ontvangen bij het onderwijsloket voor ouders.
		Het SWV biedt gespreksbemiddeling aan wat indien gewenst een mediationtraject kan worden.

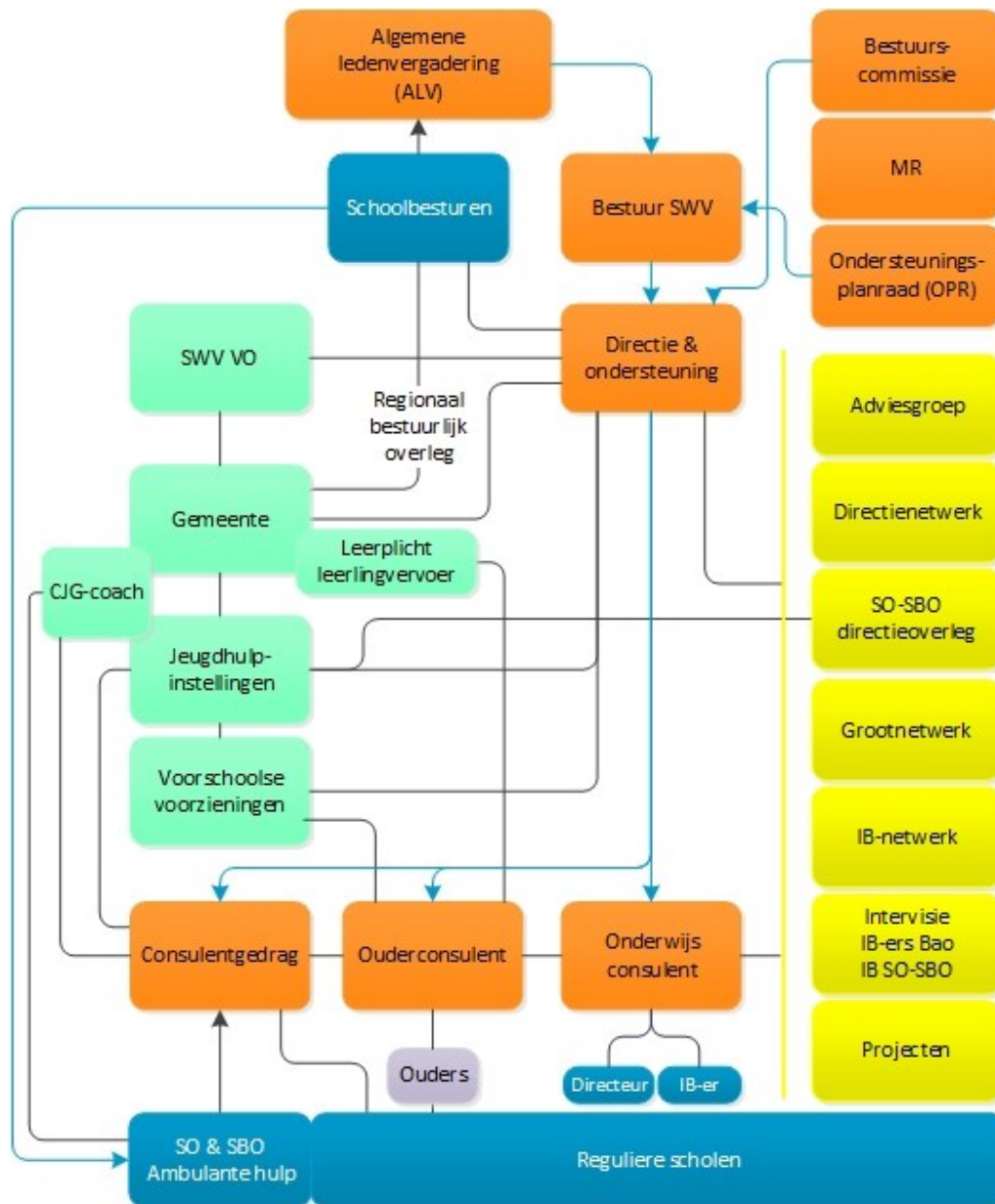
Als ouders en school er toch niet samen uitkomen

Ouders kunnen altijd een klacht indienen bij het bestuur van de school. Wanneer de klacht een onderwerp van het samenwerkingsverband betreft, kunnen ouders en/of school het geschil ook voorleggen aan de landelijke geschillencommissie passend onderwijs waarbij het samenwerkingsverband is aangesloten. De commissie hoort partijen, toetst of het besluit en/of de handeling in redelijkheid en na afweging van de betrokken belangen genomen en/of uitgevoerd kon worden en doet een voor alle partijen bindende uitspraak. Daarnaast bestaat er altijd de mogelijkheid om het geschil voor te leggen aan de rechter of de commissie gelijke behandeling.

onderwijsgeschillen.nl

3.7.4. Organogram

In onderstaande organogram zijn de beschreven partijen uit het ondersteuningsplan in kaart gebracht.

- Het samenwerkingsverband
- Bijeenkomsten en activiteiten
- Besturen en scholen
- Gemeenten en instellingen
- Ouders

4. Passend onderwijs, een blik vooruit

4.1. Thema's voor de komende vier jaar

1. Goed onderwijs vormt de basis.
 - 1.1. De koppeling van het onderwijsprofiel met de beleidscyclus van de afzonderlijke besturen (2017-2021).
 - 1.2. De onderwijsconsulent ondersteunt als onderdeel van het jaarplan van de school (2017-2021).
 - 1.3. Scholen hebben het onderwijsprofiel aangescherpt (2017-2021).
2. Samenwerking met de zorgpartners.
 - 2.1. Versterking relatie onderwijs en CJG-coach (2016-2020)
 - 2.2. Afspraken over de toeleiding en behandeling en aanpak van dyslexie (2015-2019).
 - 2.3. Het ontwikkelen van onderwijs-zorg arrangementen op het snijvlak van onderwijs en jeugdhulp (2017-2021)
 - 2.4. Gezamenlijke aanpak met leerplicht voor de toewijzing van vrijstellingen en zicht op leerlingen met een huidige vrijstellen (2017-2021)
3. De zorg voor een dekkend netwerk voor alle leerlingen.
 - 3.1. Plan voor toekomst bestendig SO-SBO i.s.m. jeugdhulp (2016-2020)
 - 3.2. Passend onderwijsaanbod voor cognitief getalenteerde leerlingen (2016-2020)
4. Betrokkenen zelf passend laten arrangeren naar specifieke onderwijsvoorzieningen.
5. Ondersteuning van ouders.
 - 5.1. Het beleid van scholen over de wijze waarop zij omgaan met ouders (2017-2021).
6. De financiële beheersbaarheid en transparantie bewaken.
7. Transparante organisatie

5. Kwaliteitsbeleid en kengetallen

5.1. Plannen en evaluatie

Ondersteuningsplan

Het ondersteuningsplan wordt ieder jaar geëvalueerd. Nieuwe ontwikkelingen worden direct meegenomen in het ondersteuningsplan, waardoor de informatie altijd actueel is. De doelstellingen voor vier jaar schuiven ook mee, waardoor er altijd sprake is van een lange termijn beleid met een concreet uitgewerkt eerste jaar. Iedere vier jaar wordt het ondersteuningsplan vastgesteld volgens het wettelijk kader.

Activiteitenplan en de evaluatie

Naast het ondersteuningsplan maakt het samenwerkingsverband voor ieder schooljaar een activiteitenplan. Dit activiteitenplan is in juni beschikbaar. Het activiteitenplan en de evaluatie vormen een vast agendapunt op de algemene ledenvergadering einde schooljaar. De plannen en de resultaten zijn voor iedere betrokkene in het samenwerkingsverband zichtbaar.

Evaluatie samenwerkingsverband door de scholen

Het samenwerkingsverband heeft een evaluatieformulier waarop scholen hun oordeel over het samenwerkingsverband kunnen geven. Het evaluatieformulier wordt ieder jaar door alle scholen ingevuld. Het betreft de beoordeling van de onderwijsconsulent en de activiteiten van het samenwerkingsverband. Voor de consulentengedrag houdt het samenwerkingsverband de intensiteit van de inzet op de scholen en de verdeling over de regio bij.

Ouders

Alle ouders waarvan hun kind met een toelaatbaarheidsverklaring overstapt worden door het samenwerkingsverband gebeld over het overgangstraject. Daarin wordt nagevraagd of zij goed zijn geholpen, mee mochten beslissen, zich serieus genomen voelden, weten waar ze terecht kunnen, afspraken over tussentijdse evaluatie en of terugplaatsing een reële optie is.

CJG-coaches

Samen met de gemeente Haarlem is een monitor gestart om de kwaliteit van de trajecten met de CJG-coaches te evalueren bij alle betrokken partijen. De vragen gaan over eigen kracht, eigenaarschap, juiste hulp, samenwerking en een blijvende verandering.

PO-VO monitor

De samenwerkingsverbanden laten onderzoek laten verrichten naar het verloop van de MDO-O. De PO en de VO scholen worden in juni bevraagd op de waarde van MDO-O en het proces. De VO-scholen worden in december nogmaals bevraagd als zij ook zicht hebben op alle leerlingen.

Jaarrekening

Het samenwerkingsverband heeft een door de accountant goedgekeurde jaarrekening met daarin een bestuursverslag. Hierin staan de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen.

Functioneren van de medewerkers van het samenwerkingsverband

De directeur voert met alle medewerkers jaarlijks een functionerings- en een beoordelingsgesprek. De evaluatie van de scholen en het bereiken en stellen van doelstellingen staan daarin centraal. Twee leden van het bestuur voeren jaarlijks een functioneringsgesprek met de directeur en om het jaar een beoordelingsgesprek. Het beoordelingsgesprek wordt gehouden via een 360 graden feedback methode.

Toezichtskader SWV

Het intern toezichtskader moet antwoord geven of de vereniging voldoet aan de gezamenlijke doelstellingen uit het ondersteuningsplan. De besturen in de algemene ledenvergadering moet zichzelf en elkaar twee maal per jaar bij de doelstellingen de volgende vragen stellen.

- Wat doen we als samenwerkingsverband?
- Doen we de goede dingen? En doen we het goed?
- Doen we het samen?
- Welke onbedoelde effecten ontstaan er (positief en negatief)?

Deze vragen moeten in de ALV aan elkaar worden gesteld. Het gaat om input van besturen, directeuren, intern begeleiders, leerkrachten en ouders. De kwaliteit in het samenwerkingsverband hangt mede af van een goede verbinding tussen deze betrokkenen. Zij moeten allen de cultuur bewaken waarin samenwerken voor passend onderwijs als vanzelfsprekend is geïntegreerd in het dagelijks handelen. Om dit te bewerkstelligen is naast kwantitatieve en feitelijke informatie, zoals de evaluatie van activiteiten, het financieel jaarverslag en inhoudelijke kengetallen ook betekenisvolle kwalitatieve informatie nodig van alle actoren. Deze informatie moet expliciet maken wat de realiteit en de cultuur van de organisatie is. De kwantitatieve input vanuit het dagelijks bestuur en kwalitatieve input vanuit een divers aantal actoren zorgt dat de algemene ledenvergadering haar toezichthoudende taak voldoende kan uitvoeren. Het kenmerkt onze lerende organisatie waarin de organisatie bereid is zichzelf voortdurend aan te passen aan haar veranderende praktijk. De ALV organiseert om deze reden ieder jaar een event om deze kwalitatieve informatie op te halen bij ouders, leerlingen, leerkrachten, IB-ers en directeuren.

Extern toezicht

Jaarlijks voert de inspectie een risicoanalyse uit op basis van de aanwezige kennis. Voor deze risicodetectie hanteert de inspectie een risicomodel dat is gebaseerd op zes parameters. De parameters dienen alleen om te bepalen of er aanleiding is om in gesprek te gaan met het samenwerkingsverband. Na dit gesprek kan blijken dat er geen aanleiding is om nader onderzoek te doen. De parameters zijn:

1. Thuiszitters, niet deelnemers aan onderwijs
2. Spreiding en doorstroom in het onderwijs
3. (Eerder gegeven) inspectieoordelen op scholen en instellingen
4. Signalen
5. Het ondersteuningsplan, de jaarverslagen, de verdeling van ondersteuningsmiddelen
6. De deskundigheid op het gebied van ondersteuning door de leraar

passendonderwijs-zk.nl/plannen-en-verslagen

5.2. Kengetallen

Het samenwerkingsverband houdt de volgende kengetallen per jaar bij om de doelstellingen en het beleid op af te stemmen:

Financiële kengetallen

- Rentabiliteit
- Eigen vermogen
- Weerstandsvermogen; het eigen vermogen minus de materiële vaste activa uitgedrukt in een percentage van de rijksbijdrage OCW
- Minimale en maximale ondersteuningsbudget per leerling en de spreiding

Inhoudelijke kengetallen

- Aantal leerlingen in het regulier onderwijs
- Aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs
- Aantal leerlingen in het speciaal onderwijs per school
- Aantal scholen met aangepast toezicht binnen het samenwerkingsverband
- Aantal TLV's afgegeven vanuit de zorg
- Aantal verwijzingen en terugplaatsingen
- Ingezette individuele ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband; periode, hoeveelheid ondersteuning, school en uitstroom
- Aantal thuiszitters; meldingen van scholen en thuiszitters volgens de landelijke en eigen definitie
- Aantal mediationtrajecten; aantal meldingen bij de landelijke geschillencommissie
- Reacties ouders en scholen op de nieuwe wijze van arrangeren
- Reacties scholen over de wijze van facilitering en ondersteuning van het samenwerkingsverband.

6. Begroting en meerjarenraming

		Begroting 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
BATEN					
Centrale dienst					
SMW		87.000	87.000	87.000	87.000
Lichte ondersteuning (pers +mat)		3.410.026	3.433.014	3.433.014	3.433.014
Zware ondersteuning (pers +mat/- v	1	6.048.876	6.268.439	6.647.148	7.162.228
Inkomsten SBO <2% (pers +mat)	2	1.810.000	1.810.000	1.810.000	1.810.000
Grensverkeer		37.616	56.420	56.420	56.420
Interest		-	-	-	-
		€ 11.393.519	€ 11.654.873	€ 12.033.582	€ 12.548.662
LASTEN					
Centrale dienst					
Ondersteuningsmiddelen basisschool		4.412.948	4.739.761	5.182.755	5.774.270
Kosten SBO >2% (pers +mat +groei)		91.833	17.500	-15.000	-25.000
Kosten SBO <2% (pers +mat)	3	1.810.000	1.810.000	1.810.000	1.810.000
Ondersteuningskosten SO		2.478.000	2.400.000	2.350.000	2.300.000
Groeiregeling SO (basis + zorg)	4	270.000	270.000	270.000	270.000
Verplichte herbesteding AB	1	11.667	-	-	-
Schooldeel Rugzakken (t)		192.417	127.792	58.771	24.271
TLV op de basisschool (t)		540.000	620.000	660.000	660.000
SO en SBO arrangementen(CI3-SBO		307.000	307.000	307.000	307.000
ITK		25.000	25.000	25.000	25.000
8+-klas		25.000	25.000	25.000	25.000
Vangnet		95.000	95.000	95.000	95.000
SMW/CJG		100.000	100.000	100.000	100.000
Grensverkeer		6.148	17.360	26.040	26.040
Bureaunkosten		80.000	80.000	80.000	80.000
Onderwijsloket		57.000	57.000	57.000	57.000
Managementteam		180.000	180.000	180.000	180.000
Consulenten		520.000	520.000	520.000	520.000
Netwerken		25.000	25.000	25.000	25.000
Bestuur & OPR		18.000	18.000	18.000	18.000
SWV projecten		75.000	45.000	45.000	45.000
DWS (uitvoering)		38.450	38.450	38.450	38.450
		€ 11.386.927	€ 11.631.875	€ 12.008.328	€ 12.519.781
RESULTAAT		€ 6.592	€ 22.997	€ 25.254	€ 28.881
Gemiddeld ondersteuningsbedrag	5	212	228	249	278

1. Zware ondersteuning:
In 16-17 krijgt het SWV alle zware ondersteuning en start de verevening (90,75,60,30,0).
2. Lichte ondersteuning:
Tot 2% is de directe betaling SBO (niet op rekening SWV).
3. Betaling SBO
Tot 2% wordt direct betaald door OCW SWV, >2% door het samenwerkingsverband
4. Groeiregeling
SO en SBO, peildatum 1 feb. De SO-SBO scholen krijgen de groei van 1-10-xx tot 1-02-xx betaald.
5. Ondersteuningsbedrag
In het gemiddelde ondersteuningsbedrag zijn alle kosten SO en SBO reeds betaald. Het is het ondersteuningsbedrag dat scholen gemiddeld overhouden als alle verwijzingen zijn betaald. Het daadwerkelijke ondersteuningsbedrag per school hangt af van het aantal verwijzingen en kan lager of hoger uitvallen.

Toelichting ondersteuningsbudget per schooljaar

Het gemiddelde ondersteuningsbedrag uit de begroting is het bedrag dat gemiddeld voor de basisscholen overblijft wanneer alle verwijzingen zijn betaald. Dit bedrag groeit de komende jaren met name door de afname van het schooldeel van rugzakken. Het aantal rugzakken wordt minder doordat leerlingen naar het voortgezet onderwijs gaan en er kunnen geen nieuwe rugzakken worden aangevraagd. De rugzakken groeien uit en met het vrijvallen van deze middelen wordt het ondersteuningsbudget van de basisschool verhoogd. Dit past in het beleid om passend onderwijs te richten op alle leerlingen en scholen zelf zeggenschap te geven over de inzet van middelen. Verder zit er nog een verhoging in door een lagere SBO deelname en de start van de verevening. Het samenwerkingsverband heeft besloten het ondersteuningsbudget per schooljaar vast te stellen.

Verwachte ondersteuningsbudget per leerling:

16-17: € 230 (2017:245) 17-18: € 265 18-19: € 290 19-20: € 310

Dit budget komt tot stand door te kijken naar het gemiddelde ondersteuningsbudget van de scholen uit de begroting van de twee begrotingsjaren (7/12 en 5/12) in een schooljaar + het bedrag dat het SWV bij scholen in mindering brengt vanwege verwijzingen (op basis van 1 okt, t-1). Op 1 oktober t-1 worden de verwijzingen geteld en vervolgens wordt het ondersteuningsbudget vastgesteld. Daarmee staat het te ontvangen bedrag per school/bestuur voor het volgende schooljaar vast. Verwijzingen of leerlingaantallen hebben hier geen invloed meer op, de 1 oktober telling is namelijk geweest. Scholen hebben hierdoor voldoende tijd om in te spelen op de veranderingen in het budget.

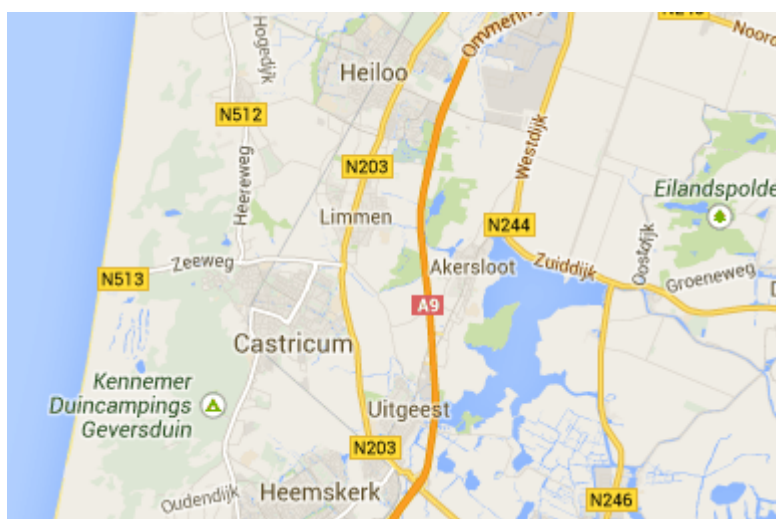
Afkortingen

4D	Data-duiden-doelen-doen, werken met de 4D index.
(P)AB	(Preventieve) Ambulante begeleiding
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
DWS	Day a week school
GGL	Gewogen gemiddelde leeftijd op een school
GPL	Gemiddelde personele last landelijk
HBO	Hoger beroepsonderwijs
IKC	Integraal Kind Centrum
ITK	Internationale Taalklas
IQ	Intelligentie Coëfficiënt
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JSO	Expertisecentrum voor Jeugd Samenleving en Ontwikkeling
KDC	Kinderdagcentrum
KJTC	Kinder- en Jeugdtraumacentrum
LG	Lichamelijk handicap
LGF	Leerlinggebonden financiering
(L)VB	(Licht) Verstandelijke Beperking
LWOO	Leerwegondersteunend onderwijs
LZK	Langdurig zieke kinderen
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
MDO	Multidisciplinair Overleg
MG	Meervoudig gehandicapt
OOGO	Op overeenstemming gericht overleg
OPR	Ondersteuningsplanraad
PO	Primair Onderwijs
RBO	Regionaal bestuurlijk overleg
SBO	Speciaal Basis Onderwijs
SO	Speciaal Onderwijs
SWV	Samenwerkingsverband
TLV	Toelaatbaarheidsverklaring
VO	Voortgezet Onderwijs
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
WMS	Wet medezeggenschap
WSNS	Weer samen naar school
ZML	Zeer moeilijk lerend

SAMENWERKINGSVERBAND
Voortgezet Onderwijs
Midden Kennemerland

Concept Ondersteuningsplan 2018-2022

Auteur: S.Z. Kloosterman
Directeur-Bestuurder a.i.
Büllerlaan 4, 1945 SR Beverwijk
0251- 822540
E-mail: info@swvvomk.nl
Website: www.swvvomk.nl

Inhoud van het ondersteuningsplan 2018-2022

Inhoud

Voorwoord/ Inleiding

1. **Missie/ Visie** (*Wat willen we?*)
2. **Huidige situatie en omgeving** (*Waar staan we nu?*)
 - 2.1 Samenwerking in de regio
 - 2.2 Stand van zaken invoering Passend Onderwijs
 - 2.3 Zicht op Resultaten
3. **Beleid en invulling van taken** (*Hoe bereiken we wat we willen?*)
 - 3.1 beleidsuitgangspunten
 - 3.1.1 overheid
 - 3.1.2 uit het Ondersteuningsplan 2014-2018
 - 3.2 beleid en doelstellingen
 - 3.2.1 overgang PO naar VO
 - 3.2.2 *Deelnemende scholen en besturen aan dit SWV*. Dekkend aanbod binnen het SWV
 - 3.2.3 specifieke doelgroepen en bovenschoolse ondersteuning
 - 3.2.3 samenwerking binnen de regio met het samenwerkingsverband
4. **Zicht op resultaten/ Kwaliteitszorg** (*Hoe weten we dat we het goed doen?*)
 - 4.1 Kwantitatieve gegevens
 - 4.2 Kwalitatieve gegevens
 - 4.3 Interne kwaliteitszorg
5. **Organisatie en financiën** (*Hoe organiseren en betalen we dit alles?*)
 - 5.1 Bestuur en organisatie
 - 5.2 Interne organisatie (Bureau Samenwerkingsverband)
 - 5.3 Financiën

Bijlagen

1. *Overzicht deelnemende schoolbesturen en scholen*
2. *Organogram samenwerkingsverband VO Midden Kennemerland*
3. *Ondersteuningsstructuur binnen swv VO Midden Kennemerland*
4. *Projectplan Impuls Onderwijs en Jeugdhulp verbonden*
5. *Startnotitie ATTN*
6. *Literatuur*
7. *Gebruikte afkortingen*
8. *format Indicatoren Passend Onderwijs*
9. *Toelichting en Begroting 2017 in meerjarenperspectief 2018-2022*

Voorwoord en Inleiding

Hierbij presenteren wij het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Midden-Kennemerland (SWV VO MK 2704) voor de periode 2018-2022. Dit ondersteuningsplan sluit aan op het eerder opgestelde ondersteuningsplan 2014-2018 waarvan de missie, visie en inhoudelijk organisatie van het samenwerkingsverband voor de komende jaren van kracht blijft. Het ondersteuningsplan 2018-2022 vormt dan ook een gecompriëerde weergave van de ontwikkeling die het samenwerkingsverband VO Midden Kennemerland in de voorliggende periode 2014 t/m voorjaar 2017 op het gebied van Passend Onderwijs heeft doorgemaakt, welke resultaten er zijn bereikt en welke wensen en speerpunten van beleid er hierop voor de komende jaren, in samenwerking met de aangesloten scholen en besturen, zijn geformuleerd. Het ondersteuningsplan 2018-2022 bevat informatie uit een samenvoeging van documenten die de afgelopen jaren binnen het Samenwerkingsverband en binnen het transitieproces Passend Onderwijs, zijn (door)ontwikkeld.

In de afgelopen drie jaren is er samen met de scholen binnen de regio en ketenpartners hard gewerkt om Passend Onderwijs verder vorm te geven en de uitgangspunten van ons samenwerkingsverband in de diversiteit van gelaagdheid binnen de scholen, bestuurlijke gremia en met ketenpartners en daarmee de beoogde kwaliteitsslag Passend Onderwijs ook echt te borgen. We hebben door de inzet op diverse Impulsen, extra slagen willen maken in de borging van de kwaliteit van Passend Onderwijs. Hierop hebben we ook gericht gemonitord, met elkaar geëvalueerd en zaken bijgesteld. Daar zijn we trots op. Er zijn goede stappen gezet om Passend Onderwijs ook echt levend te maken binnen onze regio, er zijn goede initiatieven tot stand gekomen om onderwijs en jeugdhulp sterker aan elkaar te verbinden en zaken te versterken in de overgangen tussen PO-VO en VO-MBO.

Wij gaan uit van een integrale efficiënte benadering en aanpak met aangesloten partners vanuit Jeugdhulp. Dit zijn partners uit diverse organisaties vanuit de regio waarmee wij in de afgelopen anderhalf jaar intensief en zorgvuldig gewerkt hebben aan de vormgeving van een gedegen integrale werkwijze. Want voor ons is het duidelijk dat het onderwijs het niet alleen kan en wil doen. Daarom zetten wij in op vroegtijdige en effectieve ondersteuning, waarbij - vanaf het begin- essentieel is dit in samspraak met ouders en de leerling te doen. Het uitgangspunt is transparantie in de kaders en structuren in een nauwe samenwerking tussen onderwijs en Jeugdhulp waarbinnen we praten mét ouders en de jongeren in plaats van óver hen. Daarbij wordt uitgegaan van mogelijkheden, gericht op versterken van eigen kracht en een integrale aanpak.

Wat als centraal gedachtengoed blijft staan, is dat de inhoudelijke ontwikkeling en ondersteuning aan leerlingen goed geregeld is en moet zijn. Wij vinden het belangrijk dat iedere leerling in onze regio een passende plek in het onderwijs heeft. Het streven hierbij is dat dit in regulier onderwijs met extra ondersteuning, zolang dat kan en wenselijk is, vorm wordt gegeven, binnen het speciaal onderwijs als dat nodig is en ook weer terug naar regulier onderwijs als dat mogelijk is. Tevens wil ons Samenwerkingsverband maatwerk leveren aan leerlingen. Om die reden heeft het

Samenwerkingsverband diverse mogelijkheden tot arrangementen georganiseerd. Deze arrangementen worden in een aantal situaties gefaciliteerd door het Samenwerkingsverband en centraal bekostigd. Anderzijds ziet het samenwerkingsverband zich ook als vertegenwoordiger en ambassadeur van de aangesloten scholen en besturen functioneren, om in de regio de samenwerking met Ketenpartners verder te versterken en de ambitie op samenwerking met hen te borgen en verder te versterken. Hiertoe zijn inmiddels kansrijke impulsen gestart zoals 'Onderwijs en Jeugdhulp verbonden' en 'Het ATTN (arbeidstoeleiding training en toeleidings netwerk)'

Binnen dit ondersteuningsplan kijken we terug op het effect en resultaten van deze ontwikkelingen, formuleren we tevens wat hierop het antwoord is als het gaat om de ambitie verder te borgen en de in te zetten ontwikkeling voor de komende jaren. Ons vertrekpunt voor de komende vier jaren is:

- *Nu tweeënhalf jaar na de formele start van Passend Onderwijs ligt er een herkenbare visionaire en inhoudelijk, door alle aangeslotenen, gedragen basis om op verder te bouwen bij de borging en doorontwikkeling van Passend Onderwijs.*
- *De basis-en extra ondersteuning binnen het Samenwerkingsverband is goed geïmplementeerd en in de basis geborgd en is daarmee de formulering van de Visie en Missie en de gezamenlijke opdrachtformulering in de praktijk ook een echt de werkelijkheid.*
- *Onze ambitie tot doorontwikkeling van nieuw passend aanbod van het onderwijs in de regio zoals;*
 - *Aanbod voor Hoogbegaafdheid en hoogbegaafdheid en autisme*
 - *Gedifferentieerd passend VSO-aanbod*
 - *VO-plus*
 - *Nieuwe onderwijsconcepten (gepersonaliseerd leren, het nieuwe leren, pedagogisch-didactische benadering via Leren-leren etc.)*
 - *Oud-LWO georganiseerd binnen de basisondersteuning van de scholen;*
 - *Het nieuwe Entree*
 - *Maatwerk via ATTN*
- *Er is in de afgelopen jaren geïnvesteerd in de verbinding Onderwijs en Jeugdhulp. Er is ingezet op versterking van de aanhechting en doorgaande lijn tussen PO-VO en VO-MBO. Echter uit de resultaten en aanbeveling van de Impuls Onderwijs en Jeugdhulp verbonden, blijkt dat dit nog verder versterkt en doorontwikkeld moet en kan worden.*

Met het bereiken van hierboven genoemde mijlpalen hebben we, zoals dat gaat bij ontwikkelingen, ook steeds beter zicht gekregen op de nog te bereiken toekomstige doelen, welke hierboven worden genoemd. Hier zijn en blijven wij ambitieus in, want we zien kansen en mogelijkheden om de ondersteuning voor de leerlingen nog beter te organiseren. Dit samenwerkingsverband is een gemiddeld groot en daarmee overzichtelijk samenwerkingsverband, met gelijkgestemde inhoudelijk ambitieuze partners. De dialoog en samenwerking onderling en met het samenwerkingsverband is sterk georganiseerd en we zijn met elkaar alert om dit te borgen. Hierop wordt steeds geïnvesteerd. Het ondersteuningsplan 2018-2022 is daar een afspiegeling van. In februari 2017 is het samenwerkingsverband ook door inspectie voor de samenwerkingsverbanden bezocht. Door hen is geconstateerd dat de visie en de missie van het samenwerkingsverband en daarmee de koers en

processen van Passend Onderwijs consistent door alle lagen herkenbaar is en dat de zaken goed in beeld zijn, gemonitord worden en in controle lijken te zijn. Dit is een bevestiging voor het samenwerkingsverband dat we de goede dingen met elkaar doen en dat we de juiste koers varen. Kortom: De plannen om Passend Onderwijs te borgen en verder vorm te geven zijn gemaakt. Passend Onderwijs is voor ons een proces van voortdurende ontwikkeling die de komende jaren onze ambitie vormt. De koers is uitgezet en de gedrevenheid en enthousiasme om de plannen in gezamenlijkheid uit te voeren is volop aanwezig. Kortom: we hebben er het volste vertrouwen in dat in ons samenwerkingsverband passend onderwijs i.s.m. onze ketenpartners, ouders en leerlingen, voor iedere leerling voortvarend gerealiseerd wordt. Passend Onderwijs maken we met elkaar!

Ik wil iedereen bedanken die aan de ontwikkeling van dit plan heeft meegewerkt, meegeschreven en meegedacht.

Seline Kloosterman,
Directeur-Bestuurder a.i.
Samenwerkingsverband VO Midden Kennemerland 2704

Hoofdstuk 1: Hoe vertaald onze missie en visie zich

Wat willen we? In dit hoofdstuk wordt uitgewerkt hoe onze missie (ieder kind naar school) en de visie wordt vertaald naar de volgende onderdelen.

Scholen werken samen aan passend onderwijs voor iedere leerling

De aangesloten scholen binnen het samenwerkingsverband VO Midden Kennemerland hebben in gezamenlijkheid een vergaande ambitie uitgesproken. Zij willen dat er voor iedere leerling een passende onderwijsplek is waar passend onderwijs gevolgd kan worden, die hem/haar brengt naar een voor hem/haar passende plek in de maatschappij. Soms is dat via een beschermde plaats in de dagbesteding, soms een beschutte werkplek en vaak een plaats op een vervolgopleiding in MBO, HBO of WO. Voor iedere school binnen het samenwerkingsverband houdt het bovenstaande in dat er een brede basisondersteuning en een goede en stevige extra ondersteuning geboden wordt. Uitgaande van de vraag “wat heeft de leerling nodig?” spannen de scholen zich tot het uiterste in om zoveel mogelijk leerlingen in het reguliere onderwijs te houden. Dit doen zij in samenwerking met de andere scholen in het samenwerkingsverband, de ketenpartners en met ondersteuning van het Samenwerkingsverband. Wij willen in gezamenlijkheid met partners in de keten, zorg dragen voor een ononderbroken ontwikkeling van leerlijnen voor alle leerlingen van 12 tot 16/181 jaar die in deze regio wonen en/of naar school gaan. Het streven is dit zo veel mogelijk te bereiken via deelname aan regulier onderwijs en speciaal onderwijs daar wenselijk en nodig is. Ons hoge ambitieniveau maakt dat binnen iedere school het docententeam de leerlingen handelingsgericht benadert en dat zij vroegtijdig signaleren waar extra ondersteuning nodig is. Er wordt ingezet op preventieve ondersteuning in plaats van curatieve ondersteuning. Echter daar waar nodig is wordt curatieve ondersteuning daadkrachtig en efficiënt gerealiseerd.

1 Soms stromen leerlingen door van PO naar VO voordat ze 12 jaar zijn. De eindleeftijd voor voortgezet onderwijs is variabel.

Onderwijs neemt in onze samenleving een belangrijke plaats in. Het bereidt leerlingen in de breedst mogelijke zin voor op het latere leven. Het gaat daarbij om meer zaken dan het leren van kennis alleen. Leerlingen ontwikkelen zich tot burgers van onze maatschappij. De missie van het Samenwerkingsverband is dat iedere leerling deze kans krijgt en zich op zijn/haar niveau kan ontwikkelen in een ononderbroken schoolloopbaan.

School, leerling en ouders

Dat in het onderwijs school en leerling een belangrijke rol spelen is evident; het is immers de leerling die school bezoekt en zich door het onderwijs verder ontwikkelt. Ouders spelen in deze ontwikkeling echter de eerste cruciale en sturende rol! Het is van groot belang hen goed en tijdig te informeren over alle aspecten van “Passend Onderwijs” en hen als educatief partner betrokken te maken en te houden over de ontwikkeling en toekomstig perspectief van hun kind. Bij stagnatie van de ononderbroken ontwikkeling van een leerling is het van cruciaal belang om ouders een volwaardige plaats in gespreksvoering en gezamenlijke strategiebepaling te geven maar hen hier ook medeverantwoordelijk voor te maken. De dynamische driehoek leerling – school – ouders is het uitgangspunt van passend onderwijs. Binnen de scholen van het samenwerkingsverband staat de kwaliteit van het te voeren Betrokkenenoverleg hoog in het vaandel. Dit ondersteunt namelijk het commitment van alle betrokkenen bij de ontwikkeling van-en het beoogde traject voor de leerling. Soms is het betrekken van de ouders echter niet altijd mogelijk. Dan wordt deze rol ingevuld door anderen. Soms zijn er ook situaties waarin ouders niet kunnen of willen bijdragen aan de ontwikkeling of oplossingen ten behoeve van de ontwikkeling van hun kind. In al deze gevallen zullen de school en het Samenwerkingsverband passende ondersteuning zoeken binnen de samenwerking met de professionele jeugdzorg.

Samenwerking in de keten

Een eerste belangrijke samenwerking is die met Gemeente en de daaronder vallende Jeugdzorg. Kinderen/leerlingen ontwikkelen zich thuis in het gezin én op school; waar dit stagneert is een goede samenwerking van essentieel belang. Deze samenwerking kenmerkt zich door professioneel gedrag van onderwijs en jeugdzorg en door een juiste en goede snelheid van handelen. Het zal duidelijk zijn dat als er zulke brede en belangrijke doelen in de brede context van de ontwikkeling van een kind/jongere te bereiken zijn, scholen en het Samenwerkingsverband dit niet altijd alleen kunnen bereiken. Een efficiënt en adequaat georganiseerde samenwerking met andere instanties is daarom zeer belangrijk. Een speerpunt van beleid van het samenwerkingsverband in de afgelopen jaren is dan ook geweest, om een systeem van onderwijs en jeugdhulp laagdrempelig en preventief te organiseren en in te richten. In het afgelopen anderhalf jaar is hierop de ‘Impuls Onderwijs en Jeugdhulp verbonden’, ingezet. Er is vanuit het samenwerkingsverband vanuit een toekenning van een subsidie van de RMC-regio, intensief ingezet op het functioneren van een compact Kernteam (onderwijs en jeugdhulp) binnen de scholen voor voortgezet onderwijs in de regio Midden Kennemerland. Want een aantal leerlingen komt met duidelijke (extra) ondersteuningsbehoefte of soms ook zonder helder beeld, vanuit het Primair Onderwijs (PO) naar het Voortgezet Onderwijs (VO).

Een tweede belangrijke samenwerking is die met partners binnen MBO. Leerlingen met een ondersteuningsbehoefte, en ook andere leerlingen, zullen hun opleiding vervolgen op het MBO, HBO of WO of toegeleid worden naar (beschermde) arbeid en daar nog steeds specifieke ondersteuning bij nodig hebben. Vooral in de samenwerking met het MBO is het belangrijk om jongeren in een kwetsbare positie op te vangen, een doorgaande lijn te borgen en daarmee de kans te geven. Om dit versterken is het samenwerkingsverband aangehaakt bij het initiatief om een goed dekkend Arbeids Toeleiding en Trainings Netwerk in te richten en te borgen. Hierop zal in **hoofdstuk 3** verder worden ingegaan. De RMC-regio speelt hierbinnen een belangrijke rol.

Een derde belangrijke samenwerking is die met de Samenwerkingsverbanden grenzend aan de regio. Vooral de regio's Zuid -Kennemerland en Zaanstreek hebben op veel terreinen een nauwe samenwerking met Midden-Kennemerland.

Na het Voortgezet Onderwijs

Het einddoel van het (passend) onderwijs is voor leerlingen verschillend. Het streven is iedere leerling zich door te laten ontwikkelen tot het behalen van een startkwalificatie². De twee belangrijkste leerroutes daartoe zijn: 1) het behalen van een Havo/Vwo-diploma dat toegang geeft tot het Hoger Onderwijs (WO en HBO), of 2) het behalen van een VMBO-diploma dat toegang geeft tot het Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO).

Deze routes zijn niet voor iedere leerling haalbaar. Het streven is dan om een leerling toe te leiden naar een zo zelfstandig mogelijke plaats op de arbeidsmarkt, een zo hoog mogelijke plek op de participatieladder. Dat kan, meteen vanaf 12 jaar, gebeuren via Praktijkonderwijs (Pro) en VSO of, als de leerling 16 of ouder is, via Entree-opleidingen op het MBO, leidend tot een MBO 1-diploma. In het speciaal onderwijs zijn er naast diplomagerichte trajecten, ook trajecten die leiden tot verschillende vormen van dagbesteding.

Hoofdstuk 2 Huidige situatie en omgeving

Waar staan we nu? In dit hoofdstuk wordt de situatie beschreven in schooljaar 2016/2017, het laatste volledige schooljaar vóór de komende nieuwe planperiode 2018-2022. Hierbij vindt u een analyse van sterke punten en aandachtspunten als vertrekpunt voor de komende planperiode.

2.1 Samenwerking in de regio

Regionaal Bestuurlijk Overleg en OOGO

In de regio Midden Kennemerland voeren de schoolbesturen (PO, VO) en de Gemeenten al jaren overleg via Regionaal Bestuurlijk Overleg. Binnen dit overleg wordt gesproken over onderwijshuisvesting, samenwerking in de keten, onderwijsaanbod binnen de regio en contacten met de gemeentes en de bijdrage van Gemeenten. Sinds 2014 voert het Samenwerkingsverband, ten behoeve van goed georganiseerd onderwijs en Jeugdhulp, in de regio periodiek overleg met de vier bij Passend Onderwijs aangesloten Gemeenten, het zogeheten OOGO (op overeenstemming gericht overleg). Ten aanzien van de ambitie om goed OOGO te voeren is gekozen voor een agenda waarin enerzijds ruimte is voor technische formele punten en anderzijds voor inhoudelijke punten die gaan over wat er speelt aan ontwikkelingen in de regio en hoe men vanuit een gemeenschappelijk visie hierop wil/moet anticiperen.

Een aandachtspunt en daarmee agendapunt voor de beleidsagenda 207-2022 blijft: Naar aanleiding van een eerder uitgevoerd cultuuronderzoek in 2015 en de daaruit geformuleerde aanbevelingen en voorvloeiende interventies; is ingezet op hoe de kwaliteit van de beleidsvoering en besluitvorming in samenwerking met Gemeenten versterkt kan worden. Nu in 2017 hebben we opnieuw met elkaar geconstateerd dat dit effectiever en opbrengstgerichter georganiseerd moet worden. Hierover is hernieuwd verkend hoe het beter kan en moet, tussen de drie samenwerkingsverbanden en het ambtelijk apparaat van Gemeenten binnen de projectgroep Passend Onderwijs en Jeugdhulp, waarbinnen de voorbereiding van het OOGO is belegd. De sterkte-zwakteanalyse en het voorstel tot de aanpak van de regionale agenda wordt in 2017 gepresenteerd binnen het OOGO en moet leiden tot de inzet op de geformuleerde prioriteiten.

Deelnemende scholen en besturen aan dit SWV

Een overzicht van de aangesloten schoolbesturen en scholen is opgenomen als bijlage 1. Binnen het samenwerkingsverband VO Midden Kennemerland was bij de indeling van de regio, niet voorzien in een breed dekkend aanbod VSO binnen de regio. Om die reden is de Aloysiusstichting bij de start van Passend Onderwijs als aangeslotenen toegetreden. Hiermee zijn er vier aangesloten Besturen binnen het samenwerkingsverband VOMK. Daarnaast spelen twee scholen van het bestuur Dunamare uit de regio Zuid-Kennemerland een belangrijke rol binnen het dekkend aanbod VSO voor een substantieel aantal leerlingen binnen onze regio. In 2015 heeft eerder onderzoek plaatsgevonden naar het dekkend aanbod VSO binnen de regio's Zuid en Midden Kennemerland. Op basis hiervan zijn richtinggevende uitspraken geformuleerd over hoe we met elkaar efficiënt en kwalitatief VSO kunnen organiseren met de VSO-partners binnen deze twee regio's. In 2016 heeft meermaals bestuurlijk overleg tussen de samenwerkingsverbanden Zuid en Midden Kennemerland en drie VSO-besturen plaatsgevonden over herschikking van doelgroepen binnen de bestaande scholen om daarmee de capaciteit van VSO ten behoeve van de doelgroepen, maximaal te kunnen benutten en een breder spectrum aan opleidingsmogelijkheden te organiseren. Daarnaast is binnen het samenwerkingsverband VO Midden Kennemerland met de scholen voor VO, ingezet op realisatie van de ambitie om VSO-light te integreren binnen regulier VO.

Punten voor de beleidsagenda 2017-2022: Beide hierboven geformuleerde ambities met concrete stappen tot effectuering worden in 2017-2022 verder geïmplementeerd.

Bestuurlijke doorontwikkeling binnen het eigen samenwerkingsverband

In 2016 is de er binnen het samenwerkingsverband, de keuze gemaakt om de bestuurlijke constructie door te ontwikkelen. Dit is via een zorgvuldig proces met allerlei gremia doorgenomen, er is commitment bereikt en de implementatie hiervan heeft in augustus 2016 plaatsgevonden. Inmiddels functioneert het eerder model Raad van Toezicht-Bestuur, met een eenhoofdig Bestuur met directietaken, namens alle aangeslotenen. Daarnaast functioneert een klein compact adviesorgaan welke bestaat uit vier directieleden van de aangesloten scholen. Om de verbinding met de scholen sterk te houden worden er meerdere malen per jaar netwerkbijeenkomsten met directies en overige functionarissen van het samenwerkingsverband georganiseerd. Binnen die bijeenkomsten wordt er samengewerkt aan de ontwikkeling rondom thema's m.b.t. Passend Onderwijs, die we binnen onze ambitie nastreven. Daarnaast functioneert er een Zorgcoördinatorenoverleg, waarbinnen met elkaar gewerkt wordt aan de borging van de ondersteuningsstructuur binnen de scholen en de ontwikkelingen die daarmee van kracht zijn. Op deze wijze denken we op een goede manier vorm te kunnen geven aan het versterken van de verbinding tussen de scholen en een gezamenlijk gedragen doorontwikkeling van Passend Onderwijs in de regio. **Bijlage 2 Organogram SWVVOMK**

Vier gemeentes van het SWV

Het samenwerkingsverband VO Midden Kennemerland omvat de vier gemeentes Beverwijk, Heemkerk, Uitgeest en Castricum. Voor het samenwerkingsverband geldt de situatie dat Beverwijk en Heemkerk zich georganiseerd hebben op de Ijmondiale agenda en dat Uitgeest en Castricum zich hebben aangesloten op de BUCH-agenda, waarbij de inkoop en het beleid via Alkmaar-Noord Holland is georganiseerd. De afspraak is dat als het gaat om Passend Onderwijs en Jeugdhulp dat beleid wordt uitgevoerd conform de eerder geformuleerde Ijmondiale visie tussen Gemeenten en het samenwerkingsverband VO Midden Kennemerland om te voorkomen dat het samenwerkingsverband in tweeën wordt gedeeld als het gaat om de organisatie, facilitering en borging van de werkstructuur 'onderwijs en jeugdhulp verbonden' waarop we de afgelopen jaren met elkaar hebben geïnvesteerd.

Punten voor de beleidsagenda 2017-2022: In schooljaar 2015-2016 en 2016-2017 is ingezet op het Impulsproject Onderwijs en jeugdhulp verbonden. Hierbinnen zijn goede stappen gemaakt en resultaten bereikt op de geformuleerde doelstellingen. Op elke school draait inmiddels het kernteam

als spil van de gezamenlijke strategiebepaling rondom jongeren met specifieke ondersteuningsvragen op de diverse leefgebieden. Op basis van de uitkomsten van alle inzet en interventies zijn o.a. aanbevelingen geformuleerd om de organisatie en beschikbaarheid van effectieve Jeugdhulp binnen de regio verder te versterken. Deze aanbevelingen dienen opgenomen te worden in de transformatieagenda van Gemeenten en vertaald te worden naar de juiste beleidsbeslissingen, waardoor een structurele versterking van Jeugdhulp binnen de regio geborgd wordt. Want het is duidelijk dat Passend Onderwijs in de meeste situaties alleen succesvol kan zijn, als Jeugdhulp effectief ingezet wordt volgens onze gemeenschappelijk opdracht één kind één Plan.

De RMC-regio (incl. "Voortijdig Schoolverlaten")

Zuid- en Midden-Kennemerland vormen samen de RMC-regio West-Kennemerland (regio 25). In de stuurgroep Voortijdig Schoolverlaten (VSV) wordt samengewerkt om voortijdige schooluitval te voorkomen. De RMC-regio heeft veel van haar activiteiten gebundeld in "Het Leerplein Zuid- en Midden-Kennemerland". Het huidige beleidsplan "Regionale agenda voor de toekomst; Aanval op de schooluitval 2015-2018" geeft de activiteiten en afspraken weer die de deelnemende gemeentes gemaakt hebben. In 2016 is de samenwerkingsovereenkomst gesloten over de VSV-aanpak voor de jaren 2017-2021.

De regio kent een leerwerkbedrijf Perspectief; met dit bedrijf werken schoolbesturen en gemeentes samen om arbeidsplaatsen te realiseren voor jongeren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Punt voor de beleidsagenda 2017-2022: In 2016-2017 is geconstateerd dat er meer leerlingen dreigen uit te vallen in de overgang tussen VO-MBO. Dit ondanks de goede samenwerking tussen de partners binnen de regio. Vanuit de inhoudelijke ambitie van de partners en samenwerkingsverbanden ZK en MK, binnen de regio is daarom gekozen voor de inzet op een Project ATTN voor de periode augustus 2016-tot i.i.g. eind 2018. (Arbeid Toeleiding en Training Netwerk). Binnen de aanpak hiervan wordt aandacht besteed aan het versterken van het huidige aanbod en in de overgangen daarnaartoe, de inzet op de meest kansrijke trajecten voor jongeren via een vroegtijdige integrale strategiebepaling tussen V(S)O-MBO-Gemeenten; en mogelijkheden tot maatwerktrajecten voor jongeren.

Leerplicht

Leerplichtambtenaren in de regio werken goed samen; in dit geval betreft dat de gehele RMC-regio West-Kennemerland. In de vorige planperiode is er binnen de regio een Handreiking Verzuim opgesteld die nu het vertrekpunt vormt van de samenwerking tussen leerplicht, jeugdgezondheidszorg en het Samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband VO Midden Kennemerland heeft hier zelf bestuurs-specifieke interventies aan toegevoegd. Dit gekoppeld aan de aanpak en werkwijze rondom de voorziening van de Satelliet en aanpak dreigende thuiszitters. De deelnemende gemeentes en partners binnen de regio, hechten veel belang aan deze samenwerking. Daarnaast voert het samenwerkingsverband één keer per kwartaal een breed overleg met Leerplichtambtenaren over beleidsontwikkelingen die spelen, de strategische en preventieve inzet van Leerplicht bij complexe casuïstiek. Tevens is er een korte lijn tussen leerplicht en de consultants PaO van het samenwerkingsverband.

Jeugdzorg

De Jeugdgezondheidszorg wordt in de regio uitgevoerd door de GGD Kennemerland en door GGD Noord-Holland Noord. Iedere school heeft een eigen contactpersoon/ jeugdarts. Wat betreft de inrichting van Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) verschillen de gemeentes onderling van elkaar: Beverwijk en Heemskerk werken samen in het CJG IJmond/Kennemerland; Castricum en Uitgeest werken samen in het eigen CJG gekoppeld aan de werkwijze in de regio Noord-Holland/Alkmaar. Hiermee vallen de gemeentes onder twee verschillende regio's Jeugdzorg ten behoeve van de inkoop van specialistische jeugdzorg. Hierdoor zijn er ook grote verschillen aan het ontstaan in de vormgeving van het Schoolmaatschappelijk werk (SMW) en het CJG. In de Gemeenten

Beverwijk en Heemskerk wordt de inzet van SMW, CJG en de CJG-schoolcoach complementair aan elkaar ingezet. Dit volgens de eerder gekozen koers die ook in de Impuls Onderwijs en Jeugdhulp verbonden, is vertaald. Binnen de gemeentes Castricum en Uitgeest wordt SMW gezien als de taak van de J&G-coach van de school en binnen het regioteam. Hoe beide constructies zich verhouden tot de onderwerpen facilitering en bekostiging ligt al geruime tijd op de bestuurlijke tafel. Dit i.r.t. de bij de start van Passend Onderwijs en de transitie van de jeugdzorg, gemaakte afspraken tussen de gemeentes en het onderwijs over de samenwerking. Kern van deze afspraken is dat iedere school in de regio een vaste school-CJG-coach heeft bij het CJG in die gemeente/wijk. Deze contactpersoon heeft een belangrijke rol in de gezamenlijke strategiebepaling over jongeren die binnen het integrale Kernteam, belast is met de effectieve samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg, zowel in het doorverwijzen naar preventieve zorg als specialistische zorg.

Voor een toelichting en de uitwerking van de Impuls CJG wordt verwezen naar **bijlage 4 Impuls Onderwijs en Jeugdhulp verbonden**.

Punten voor de beleidsagenda 2017-2022: In schooljaar 2016/2017 wordt het Impulstraject afgerond. De aanbevelingen die op de regievoering vanuit Gemeenten zijn geformuleerd, om daarmee de huidige werkstructuur verder te verbeteren en te borgen, vormen een speerpunt van beleid voor 2018-2022. Dit is onderdeel van werkstructuur en beleidsvoering tussen Gemeenten en de samenwerkingsverbanden.

Regio-indeling

De regionale samenwerking in Kennemerland en omgeving loopt niet altijd via dezelfde regio-indeling. Verschillende instanties kennen verschillende regiogrenzen. Meest in het oog springend is daarbij de indeling in regio's van het Passend Onderwijs PO versus VO: het Samenwerkingsverband PO IJmond is inclusief de gemeente Velsen terwijl voor het VO deze gemeente is ingedeeld in dit Samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland en niet onder het Samenwerkingsverband VO Midden Kennemerland. Daarnaast heeft het Clusius College te Castricum weer relatief veel grensverkeer qua instroom uit de regio Noord Kennemerland en de Zaanstreek. In een aantal situaties vraagt dit extra bestuurlijke aandacht. Zowel als het gaat om regelingen m.b.t. Passend Onderwijs alsook binnen de organisatie van Jeugdzorg.

2.2 Stand van zaken rond invoering van Passend Onderwijs

Passend Onderwijs

Alle scholen binnen het samenwerkingsverband die regulier voortgezet onderwijs aanbieden, kennen twee vormen van ondersteuning aan leerlingen: de basisondersteuning en de extra ondersteuning. Voorafgaande aan de start van Passend Onderwijs hebben we met alle aangesloten partners uitgebreid uitgewerkt hoe die ondersteuning eruit ziet, wat er onder de basis- en extra ondersteuning valt en hoe we dit met elkaar volgen, evalueren en borgen. Het samenwerkingsverband streeft na dat er een herkenbare structuur van ondersteuning, waaronder de Trajectvoorzieningen, is binnen alle scholen van het samenwerkingsverband. Dit i.r.t. de ruimte voor de eigenheid van de individuele scholen. In een gemeenschappelijk ambitie, is dit uitgewerkt en de acties en activiteiten ten behoeve van de borging van Passend Onderwijs in de breedte van het samenwerkingsverband, zijn de afgelopen drie jaar in een werkagenda uitgewerkt, uitgevoerd en gemonitord. In de afgelopen drie jaren is er via inhoudelijke overleggen zoals het zorgcoördinatorenoverleg, strategische bestuurlijke overleggen zoals de directieraad, managementgesprekken met directies van de scholen en het bestuur en Raad van Toezicht van het samenwerkingsverband, de voortgang, resultaten en het effect van Passend Onderwijs binnen onze scholen in de Regio, gemonitord en geëvalueerd. In schooljaar 2016-2017 zijn er tot nu toe een tweetal netwerkbijeenkomsten met directies+zoco's geweest waarin we:

- Passend Onderwijs in cijfers, resultaten en ontwikkelingen tot nu toe, in diverse werkvormen hebben geëvalueerd.
- Aan elkaar onze scholen hebben gepresenteerd waar we nu staan, waar we tevens in de afgelopen drie jaar op hebben geïnvesteerd en wat we ambiëren voor de komende vier jaren
- Onze nieuwe opdracht m.b.t. de verder doorontwikkeling van Passend Onderwijs voor de komende vier jaar hebben geformuleerd.

De uitkomst hiervan is, is dat we in het Samenwerkingsverband doorgaan met deze eerder geformuleerde en inmiddels doorontwikkelde werkwijze; Hoe de ondersteuningsstructuur er binnen de scholen uit ziet; hoe het OPP wordt ingezet ten behoeve van de doorgaande lijn in het ondersteunende onderwijstraject van een leerling; Hoe de kwalitatieve gespreksvoering met ouders en de leerling wordt geborgd; Hoe de samenwerking tussen de scholen onderling en die met het samenwerkingsverband verloopt en wordt geborgd, wordt verwezen naar de eerdere uitwerking in het Ondersteuningsplan 2014-2018, in de School Ondersteuningsprofielen van de scholen en **naar bijlage 3: de ondersteuningsstructuur van swvvomk**.

De scholen voor speciaal onderwijs kennen een integrale ondersteuningsstructuur. Elke school voor VSO heeft een opgesteld diepteprofiel. Daarbinnen is beschreven welke doelgroep de school bediend, hoe de ondersteuning en het onderwijsaanbod er binnen de VSO-school uit ziet. Voordat een plaatsing binnen het VSO gerealiseerd wordt, wordt er via een zorgvuldige route met alle betrokkenen in het MDO, afgesproken hoe de VSO-plaatsing realiseert wordt en voor welke duur. Het samenwerkingsverband, heeft een onderwijsschakelloket ingericht (het RASTT) welke uiteindelijk beslist over de Toelaatbaarheidsverklaring van het VSO (en ook PRO), de duur en de bekostiging daarvan. Voor de uitwerking van bovenstaande onderdelen, wordt verwezen naar de eerdere uitwerking in het Ondersteuningsplan 2014-2018 en **naar bijlage 3: de ondersteuningsstructuur van swvvomk**.

Samenwerking PO en VO

Aan de overstap van PO naar VO wordt in de regio veel aandacht besteed. Al jaren geeft PO-VO het zogenaamde 'VO-scholengids' uit. Dit boek geeft een overzicht van alle VO-scholen in de regio en wordt ieder jaar vóór de herfstvakantie, inmiddels digitaal beschikbaar gesteld aan alle basisscholen en ouders in de regio. Deze gids omvat ook de in de regio vastgestelde procedure tot aanmelding bij een VO-school. In deze gids staat ook informatie over zaken en regelingen die een rol spelen bij de doorgeleiding van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte, over de nieuwe situatie rondom Opting Out LWO en PRO. Met de Samenwerkingsverbanden PO en VO zijn afspraken gemaakt over de overdracht van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte, zodat er altijd een passende onderwijsplaats komt voor deze leerlingen. Voor leerlingen waarbij gedacht wordt aan een VSO-aanbod is een verkorte route via de samenwerkingsverbanden, ingericht.

Inmiddels is in het kader van een succesvolle overgang van PO naar VO i.r.t. Passend Onderwijs, de opdracht voor de PO-VO-groep door de stuurgroep POVO formeel geformuleerd.

Punten voor de beleidsagenda 2017-2022: Anderhalf jaar geleden is er projectopdracht PO-VO opgesteld om de overgang tussen PO naar VO via een gerichte aanpak te verbeteren. Dit omdat er toch nog verbeterpunten liggen als het gaat om:

- *Vroeg Signalering i.r.t. de inzet van passende Jeugdhulp*
- *Warme overdracht*
- *Collegiale afstemming over perspectief van de leerlingen met een ondersteuningsvraag in het VO*
- *De wijze waarop de gespreksvoering hieromtrent binnen het PO met ouders en betrokkenen dient plaats te vinden om daarmee een goed advies voor een kansrijk onderwijstraject binnen VO, voor de leerling te formuleren.*

Een aantal van de beoogde acties en interventies uit de projectopdracht, hebben in schooljaar 2016-2017 plaatsgevonden. Maar de komende jaren zal hier nog verder op versterkt worden.

Samenwerking VO en MBO

Voor de regio Midden-Kennemerland wordt er samengewerkt met twee instellingen voor MBO. Het ROC Nova College en het Horizon College. Omdat we qua onderwijsaanbod binnen het VO als Zuid en Midden Kennemerland nauw samenwerken, is er ook een nauwe en goede samenwerking ontstaan met het MBO in de regio, het ROC NOVA college. Concreet gaat deze samenwerking om de volgende terreinen:

- Volwassenonderwijs (VAVO); de afdeling Volwassenonderwijs en Educatie had in het verleden veel zgn. 'Rutte-leerlingen' van reguliere VO-scholen op een uitbestedingsovereenkomst (UBO). Echter de twee jaren wordt er minder gebruik gemaakt van deze vorm van aanbod. Dit omdat leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte niet succesvol blijken te zijn binnen dit traject waardoor ze ook daar vervroegd uitstromen.
- VMBO en MBO; het grootste schoolbestuur in de regio met de meeste VMBO scholen en PRO, (SVOK) werkt rechtstreeks samen met het Nova College; daarnaast is er ook samenwerking met de twee samenwerkingsverbanden en het Nova; in schooljaar 2016-2018 loopt er een project t.b.v. 'Jongeren in een kwetsbare positie'. (ATTN)
- Internationale Schakelklassen (ISK); Het ISK wordt in de regio Midden Kennemerland uitgevoerd door SVOK- het Kennemer College. Veel leerlingen vervolgen hun opleiding daarna in het MBO, regulier, Nova Entree of VAVO. Enkele leerlingen vervolgen hun VO-opleiding in het algemeen vormend onderwijs op één van de scholen van het samenwerkingsverband. Het SWV heeft hiertoe onderling in 2015/2016 werkafspraken gemaakt.

Punten voor de beleidsagenda 2017-2022: De doorgaande lijnen tussen VO en MBO dienen binnen de nieuwe context van het MBO, opnieuw tegen het licht gehouden te worden. Om hiermee te kunnen formuleren hoe VO kan versterken op de opleidingskeuze van jongeren dit i.r.t. een inmiddels beperkte aanbod van MBO-opleidingen. Tevens is er binnen het Project ATTN (bijlage 5) een PVA opgesteld die tegemoetkomt aan een gezamenlijke benadering en inrichting van een dekkend aanbod voor jongeren in een kwetsbare positie in de toeleiding naar Arbeid.

LWOO in Passend Onderwijs

In 2016 heeft het Samenwerkingsverband de keuze gemaakt om LWOO in het passend onderwijs onder te brengen via Opting Out. Binnen het samenwerkingsverband VO Midden Kennemerland zijn er twee scholen de LWOO verzorgden/verzorgen. Intern is gekozen voor een systeem van populatiebepaling van de betreffende leerlingen en scholen. Dit is in schooljaar 2016/2017 van start gegaan. Het samenwerkingsverband heeft in samenwerking met de twee scholen die LWOO verzorgden, gekozen om nu in het eerste leerjaar ook geen LWOO meer te registreren. Binnen de werkgroep LWO is inhoudelijk uitgewerkt hoe het nieuwe aanbod van oud LWO, in de basisondersteuning wordt vormgegeven. Dit omdat er de ambitie is om het ook echt anders te gaan vormgeven. Dit is in een beleidsnotitie uitgewerkt en vertaald naar de kaderplannen van beide scholen. In december 2015 is het hoofdstuk LWO en PRO binnen het samenwerkingsverband VOMK toegevoegd aan het Ondersteuningsplan 2014-2018. Hoe de Opting Out LWO daadwerkelijk uitwerkt, zal uiteraard tijdens het tweede jaar gemonitord en daar waar mogelijk geëvalueerd worden.

Punten voor de beleidsagenda 2017-2022: Volgen van de uitwerking en effecten van LWO binnen de scholen die voorheen/en nog drie leerjaren LWO verzorgen.

PRO in Passend Onderwijs

In de afgelopen drie jaren is intensief samengewerkt met de PRO-school binnen het samenwerkingsverband. Dit als voorbereiding op de mogelijkheden tot Opting Out. We hebben doelgroepen in beeld gebracht die in plaats van VSO, kunnen profiteren van het aanbod van de PRO-school. Tevens is gekeken naar de verdere uitbreiding van het KPS-arrangement, waarbinnen leerlingen die in de eerste twee leerjaren tussen VMBO en PRO functioneren, een maatwerktraject kunnen volgen, om daarmee succesvol door te stromen naar de Beroepsgerichte diplomagerichte leerweg. In 2016 zijn tevens voor de eerste keer de PRO-TLV's afgegeven door het samenwerkingsverband. Dit omdat de RVC's niet langer meer belast zijn met de afgifte voor PRO. De werkwijze om te komen tot een gedegen besluitvorming voor de TLV PRO en de beredeneerde TLV, is in een procesbeschrijving uitgewerkt. Deze is gemonitord.

Punten voor de beleidsagenda 2017-2022: Verder invoering van Opting Out PRO volgens de geformuleerde ambitie van het samenwerkingsverband staat op de werkagenda voor de komende OP-periode. Dit nadat er landelijk een definitieve beslissing is genomen over de positie van het PRO binnen het VO.

De Bovenschoolse voorziening

Het Samenwerkingsverband kent twee vormen van de Bovenschoolse voorziening: De Bovenschoolse Trajectvoorziening (BTV) en de Satellietvoorziening. Deze voorzieningen vallen onder de inhoudelijke verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband. De BTV richt zich op het verzorgen van maatwerkarrangement voor de maximale duur van 12 weken, waarbij gericht observatie, diagnostiek en transitie centraal staan. De Satellietvoorziening verzorgt maatwerkinterventies voor leerlingen, die plots in hun ontwikkeling bedreigd worden, zich in een crisis bevinden of waarbij het noodzaak is om een risicotaxatie uit te voeren. Dit alles om te voorkomen dat zij uitvallen binnen onderwijs. De satelliet bestaat uit een medewerker vanuit de Opvoedpoli en een satellietmedewerker die zich richt op het onderwijs-zorgaspect binnen de begeleiding van de leerling en gezin.

Wij zijn erg tevreden over het effect van de Bovenschoolse voorzieningen in het snel en adequaat oppakken van dreigende vastlopende trajecten van leerlingen, waardoor we schooluitval voorkomen. Jaarlijks wordt het aanbod en de opbrengst van de Voorzieningen met betrokkenen geëvalueerd en daar waar nodig bijgesteld. Een verdere uitwerking van de Bovenschoolse voorzieningen is te vinden in het **OP 2014-2018 en in bijlage 3:**

Dekkend aanbod

Het hebben en realiseren van een dekkend aanbod aan onderwijs is zeer belangrijk om de hoofddoelstelling van Passend Onderwijs waar te kunnen maken. Momenteel worden de volgende tekortkomingen in dit aanbod gezien:

- Vwo-opleiding voor leerlingen met een stoornis in het autismespectrum; voor VMBO en HAVO is er wel een separaat aanbod; voor VWO niet;
- Aanbod voor Hoogbegaafden.
- HAVO-opleiding voor leerlingen met externaliserend gedrag;
- Diplomagericht VSO op niveau VMBO basis/kader.

Binnen het collectieve Ambitieplan wordt een uitwerking gemaakt aan het realiseren van het aanbod van de eerste en tweede doelgroep. In 2017-2018 wordt er met een pilot binnen één van de scholen gestart die zich richt op de aanpak van Leren-Leren ten behoeve van een aanbod voor Hoogbegaafden waarbinnen ook leerlingen met een autismespectrumstoornis mee zullen draaien. Ervaringen daarmee en de effecten daarvan zullen vertaald worden, via de good-practisewerkvorm, naar een aanbod binnen een aantal andere schoollocaties binnen het SWV.

Voor de twee andere doelgroepen wordt gesproken met de VSO-voorzieningen als het gaat om doelgroepenbeleid en op welke locaties welk aanbod gerealiseerd kan worden.

Punten voor de beleidsagenda 2017-2022: Verdere uitwerking van het doelgroepenbeleid en de effectuering van de keuzes staan de komende OP-periode centraal. Resultaten van het nieuwe aanbod zullen structureel gemonitord en geëvalueerd worden.

2.3 Zicht op resultaten en Kwaliteitszorg

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de cijfermatige resultaten die bij het SWV bekend zijn en intern besproken zijn.

Monitor van het samenwerkingsverband

- Het samenwerkingsverband hanteert een eigen op maat gemaakte monitor waarbinnen in en uitstroom VO-VSO, VSO-VO, VSO-arrangementen, toekenning en duur van de Bovenschoolse arrangementen wordt geregistreerd en gemonitord. Deze monitor geeft een goed beeld van de leerlingenstromen naar voorzieningen in de regio, gekoppeld aan ons samenwerkingsverband.
- Het samenwerkingsverband voert drie keer per jaar een managementgesprek met de directies en zorgcoördinatie van de scholen over de indicatoren van Passend Onderwijs. Hiertoe vormt een uitgewerkte systematiek de onderlegger. Gekoppeld aan die gesprekken worden ook overzichten gegenereerd van leerlingen die binnen iedere school een ondersteuningsarrangement licht-medium-zwaar hebben. In de managementgesprekken lopen we deze overzichten door, kijken we naar de verdeling tussen de arrangementen, prognosticeren we eventuele plaatsingen richting VSO, en kijken we naar de bekostiging i.r.t. de bediening van de doelgroep. De overzichten per school worden aan de monitor van het samenwerkingsverband gekoppeld.
- Rondje RASTT. Eén keer per jaar in april komt een afvaardiging van het onderwijsschakelloket, het RASTT op iedere school om vanuit de nieuwe aanmeldingen eventuele twijfeldossiers met de school te bespreken. Er wordt dan gekeken naar kansen en eventuele risico's op uiteindelijke uitval of afstroom binnen het VO. En wordt er gekeken hoe risico's verkleint kunnen worden en zicht te houden op de afstroom en uitstroombeweging.

Cijfers RMC-Regio: "Voortijdig Schoolverlaters" en "Jongeren in een kwetsbare positie"

Analyse van de cijfers van voortijdig schoolverlaters geeft aan dat de terugdringing van het aantal schoolverlaters zoals dat de laatste jaren bereikt is, nu binnen de regio stagneert. Op dit moment wordt er onderzoek gedaan, via een tweejaarlijkse monitor 'inventarisatie uitstroombestemming leerlingen', waar de stagnatie in daling optreedt. In een voorzichtige eerste inschatting lijkt dit binnen Midden Kennemerland minder aan de orde te zijn. Maar het definitieve onderzoek zal uitwijzen waar er nieuwe gerichte interventies ingezet moeten worden.

In de Stuurgroep VSV is ook aandacht uitgegaan naar de groep van jongeren in een kwetsbare positie, jongeren die grote moeite hebben zelfstandig een plaats op de arbeidsmarkt te verwerven. Om die reden is in 2016/2017 een start gemaakt met een inventariserend en richtinggevend traject, het ATTN, in samenwerking met de regio Zuid-Kennemerland.

Cijfers leerplicht: Thuiszitters

Een belangrijke indicatie voor het bereiken van de doelstelling binnen 'het ThuiszittersPact', is het in beeld hebben van het aantal thuiszitters. Registratie van thuiszitters gebeurde tot schooljaar 2015/2016 door de gemeentes. Sinds schooljaar 2015/2016 registreert het Samenwerkingsverband ook de thuiszitters en rapporteert daarover per twee maanden aan de onderwijsinspectie. Het samenwerkingsverband VO Midden Kennemerland heeft altijd relatief weinig thuiszitters. Dit komt doordat wij zeer gericht binnen de begeleiding van de scholen door de consultants PaO, inzetten op de dialoog m.b.t. het protocol verzuim. Daarnaast zetten wij gericht in op arrangementen via de Satelliet om verzuim bij dreigend thuiszitten te voorkomen. Dit zien wij terug in de resultaten. In

principe heeft het Samenwerkingsverband bijna alle dreigende thuiszitters of gedekte thuiszitters in beeld. En zijn wij hierover in afstemming met de betreffende scholen. Het samenwerkingsverband constateert wel dat er een toename is van het aantal multiprobleem-casuïstiek, hoger opgeleide leerlingen met depressies en psychische klachten, maar ook zorg-mijdende hoger opgeleide ouders, waardoor verzuim afgedekt dreigt te worden. Hoewel het aantal door het schooljaar heen fluctueert zijn er in dit Samenwerkingsverband rond de 5 ongeoorloofde thuiszitters. De overige leerlingen die bekend zijn met verzuim zijn geoorloofde thuiszitters; dit zijn leerlingen die langer dan vier weken verzuimen wegens lichamelijke of psychische ziekte.

Consulenten, scholen en leerplicht hebben een nadere analyse op dit onderwerp gemaakt. De aanpak en begeleiding van deze doelgroep is opgenomen in het Impulstraject Onderwijs en Jeugdhulp verbonden. Daarnaast is er landelijk duidelijk geworden dat de definities rondom verzuim aangescherpt zal worden.

Cijfers Passend Onderwijs

Op een aantal manieren krijgt het SWV, inzicht in de leerlingenaantallen en stromen waar het verantwoordelijk voor is.

In "Kijkglas" wordt geregistreerd welke leerlingen een TLV kregen voor het VSO (en inmiddels het PRO.) DUO is verantwoordelijk voor deze cijfers en hevelt op grond van deze registratie het budget automatisch over van het SWV naar de betreffende school. Het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs in de regio is licht stijgend voor de categorie "vso laag".

Echter in het samenwerkingsverband Midden Kennemerland, willen wij eigenlijk nog niet spreken van groei VSO. Dit omdat je onzes inziens eigenlijk pas over groei kan spreken, wanneer je evalueert over een periode van vier jaar. Want de invoering van Passend Onderwijs laat twee bewegingen zien die nu nog conflicterend uitpakken in de cijfers. Er wordt enerzijds ingezet op korter durende preventieve TLV's, waardoor een eventuele instroom binnen regulier VO, kansrijk wordt. Anderzijds is er nog de realiteit dat de 18+ doelgroep met uitstroomperspectief dagbesteding nog passend bediend moet worden. Dit omdat er binnen Gemeenten en Aanbieders nog niet voldoende geanticipeerd is/wordt op een aanbod voor 18+ jongeren naar dagbesteding of beschermde arbeid. Dit wordt momenteel nog deels opgevangen door een beredeneerde TLV 18+. Hierop is wel beleid geformuleerd waardoor in de toekomst de 18+ doelgroep zonder onderwijsperspectief met een TLV, kleiner zal worden.

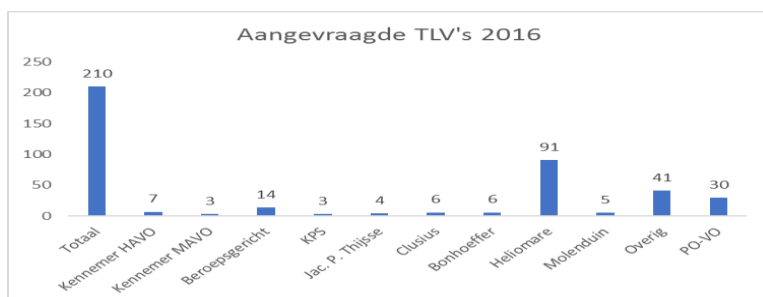
Het Samenwerkingsverband beheert een eigen monitor t.b.v. registratie van TLV's voor VSO en PrO, verstrekte arrangementen en leerlingen in de Bovenschoolse Trajectvoorziening en Satelliet. Verder monitort het samenwerkingsverband jaarlijks via de aangesloten besturen, de interne en externe afstroom, de uitstroom en opstroom op de VO-scholen. Deze bewegingen vormen ook de agenda voor overleg tussen de VO-scholen onderling en binnen het POVO.

Cijfers in beeld regulier VO inclusief LWO (uitfasering) en PRO:

	2016	2017	2018	2019	2020
Totaal VO	8.448	8.259	8.086	7.939	7.854
Overig VO (aantal exclusief VAVO TG, LWO en PRO)	7.461	7.547	7.515	7.466	7.381
Totaal VAVO TG	76	64	64	63	63
Totaal LWO	752	488	347	250	250
Totaal PRO	159	160	160	160	160

Cijfers in beeld VSO:

SWV		vso cat 1	vso cat 2	vso cat 3	vso totaal
realisatie	01-10-2011	2,22%	0,32%	0,29%	2,83%
realisatie	01-10-2012	2,28%	0,34%	0,25%	2,87%
realisatie	01-10-2013	2,30%	0,37%	0,23%	2,89%
realisatie	01-10-2014	2,60%	0,35%	0,28%	3,23%
realisatie	01-10-2015	2,86%	0,29%	0,20%	3,36%
realisatie	01-10-2016	3,26%	0,17%	0,14%	3,58%

Cijfers in beeld Bovenschoolse Voorzieningen:

Hoofdstuk 3 Beleid en invulling van taken

Hoe bereiken we wat we willen? In dit hoofdstuk wordt het beleid voor de planperiode 2018-2022 geformuleerd: de gekozen beleidsuitgangspunten (hoofdstuk 3.1) en de hoofdpunten van beleid (hoofdstuk 3.2).

In februari 2017 is het samenwerkingsverband door inspectie voor de samenwerkingsverbanden bezocht. Zij hebben met diverse gremia binnen het samenwerkingsverband en uit de keten gesproken. Op basis van die gesprekken, gespreksvoering met de directeur-bestuurder a.i., de aangeleverde documentatie en de tweede dag met gespreksvoering over specifieke thema's Passend Onderwijs, is door hen is geconcludeerd dat de visie en de missie van het samenwerkingsverband en daarmee de koers en processen van Passend Onderwijs consistent door alle lagen herkenbaar is en dat de zaken goed in beeld zijn, gemonitord worden en in controle lijken te zijn. Het samenwerkingsverband heeft op een aantal zaken ook complimenten gekregen over de wijze waarop zaken worden geborgd en goede initiatieven worden ingezet bij de doorontwikkeling van Passend Onderwijs. Hierbij is aangegeven dat we hierin voor lopen. We zijn hier trots op en dit is een bevestiging voor het samenwerkingsverband dat we de goede dingen met elkaar doen en dat we de juiste koers varen.

3.1 Beleidsuitgangspunten

Het Formele Kader

3.1.1 Regelgeving en adviezen vanuit de overheid vertaald naar beleid van het SWVVOMK Wet Passend Onderwijs

De wet op Passend Onderwijs is in 2014 ingegaan. Hiertoe is een Ondersteuningsplan 2014- 2018 opgesteld waarbinnen het wettelijk kader het uitgangspunt heeft gevormd. Na evaluatie van de werkwijze en aanpak van dat ondersteuningsplan, is dit kader Ondersteuningsplan 2018-2022 opgesteld. In dit plan wordt het gerichte beleid inclusief financiën, van het samenwerkingsverband VO Midden Kennemerland op basis van de gestelde wettelijke kaders en verplichtingen ingevuld en uitgewerkt. Hierbij zetten we nog een keer de belangrijkste kaders en verplichtingen op een rijtje. De twee inhoudelijke uitgangspunten in de wet zijn:

1. In de regio is er sprake van een dekkend aanbod leidend tot een passende plek voor iedere leerling.
2. Scholen en samenwerkingsverband dragen zorg voor een ononderbroken schoolloopbaan voor alle leerlingen.

Dit uitwerking binnen dit Ondersteuningsplan geeft daar nadere invulling aan.

Dit met een verwijzing naar de volgende informatie:

Adviezen van de Onderwijsraad

De Onderwijsraad heeft in het recente verleden enkele belangwekkende adviezen uitgebracht over passend onderwijs. In 2010 bracht de Onderwijsraad het advies "De school en leerlingen met gedragsproblemen" uit. Dit advies gaat in op de rol van leerlingen, ouders, school en leraren en ook op het samenwerken in de keten van jeugdvoorzieningen.

In 2014 bracht de Onderwijsraad het advies "Samen voor een ononderbroken schoolloopbaan" uit. De drie uitgewerkte aanbevelingen uit dit rapport zijn nog steeds actueel:

1. Vergroot de toegankelijkheid van jeugdhulpverlening voor het onderwijs.
 2. Trek de onderwijs-zorg lijn door tot in het MBO.
 3. en zet in op gezamenlijke deskundigheidsbevordering van onderwijs en jeugdhulpverlening.
- In 2014 bracht de Onderwijsraad tevens een advies uit over "Overgangen in het onderwijs". De Raad constateert in dat jaar dat de overgangen niet soepel genoeg verlopen. De Raad pleit o.a. voor:
- a. periodieke monitoring van alle overgangsbeslissingen;
 - b. maatwerk voor specifieke

groepen leerlingen om de overgang te verzachten; c. brede, en zo mogelijk meerjarige, brugklassen te stimuleren. In de afgelopen planperiode zijn deze adviezen opgepakt; verdere opvolging en uitwerking is nog steeds actueel.

Overige adviezen Het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) heeft op verzoek van de overheid adviezen opgesteld over: OOGO; hoe gemeentes die verantwoordelijk zijn voor hulp aan jeugd en ouders en samenwerkingsverbanden die verantwoordelijk zijn voor de invulling van passend onderwijs dit met elkaar in overleg kunnen versterken, Hoe de verbinding van wijkteams en onderwijs effectief ingericht moet worden.

De Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) heeft in 2016 advies uitgebracht: *“Veelzijdig samenwerken met kind en gezin”*. De raad constateert dat: *“Jeugdhulpverleners, leerkrachten, huisartsen en andere professionals krijgen regelmatig te maken met problematische situaties in kwetsbare gezinnen. Het maken van een professionele inschatting over wat nodig is voor een gezin vergt durf. Durf om te allen tijde met ouders en kinderen in gesprek te blijven. Durf om de grenzen van eigen deskundigheid en ervaring onder ogen te zien. Durf om andere instanties naar voren te schuiven in het belang van kind en gezin.”*

De Raad geeft de volgende adviezen voor het bevorderen van passende en effectieve zorg.

1. De doelen van zorg en ondersteuning komen altijd in dialoog met gezinnen en kinderen tot stand. Vanuit dat uitgangspunt maken zorgprofessionals hun afwegingen hoe te handelen en hoe samen te werken. Bij iedere afweging betrekken zij de ouders en kinderen. Zelfs bij dwangmaatregelen, zoals uithuisplaatsing van een kind. Het is van belang dat professionals zich niet alleen vakinhoudelijk, maar ook op relationeel en normatief gebied blijvend ontwikkelen. Zij hebben te maken met grote spanningen en dilemma's. Niet alleen binnen gezinnen, maar ook in de interactie met andere professionals en bestuurders. Zij moeten goed kunnen reflecteren op hun eigen handelen en dat van anderen. Dat vraagt continue tijd en aandacht.
2. Bestuurders en beleidsmakers moeten professionals de ruimte geven om te experimenteren met vormen van samenwerking; professionals moeten in de praktijk kunnen toetsen wat wel en niet werkt.
3. Daarnaast gaat de Raad op meerdere plaatsen in haar advies rechtstreeks in op de relatie tussen passend onderwijs en jeugdzorg.

3.1.2 Uit het Ondersteuningsplan 2014-2018

Dit Kader Ondersteuningsplan wil voortbouwen op het vorige plan. We zijn tevreden over het effect van de keuzes die in het Ondersteuningsplan 2014-2018 zijn gemaakt en de resultaten die we daarop hebben geboekt. Als aangesloten van het samenwerkingsverband vinden we het belangrijk om vast te houden aan een gedegen overdachte en transparante structuur en daarbinnen door te ontwikkelen op opgedane ervaringen en geformuleerde verbeter-en aandachtspunten. De volgende punten van beleid uit de vorige periode wil het Samenwerkingsverband nadrukkelijk vasthouden.

Passend Onderwijs begint in de klas

Een lijn die doorgezet wordt is het verder professionaliseren van leerkrachten in de scholen. Het samenwerkingsverband ondersteunt de komende jaren in de vorm van een innovatiebudget, in de ontwikkeling van nieuw doelgroepenbeleid en onderwijskundig-en pedagogisch beleid. Een voorbeeld hiervan is voor 2017-2018 de inzet ten behoeve van de scholing van een groep docenten op Leren Leren. Daarna kunnen deze professionals op andere plekken de co-teaching gaan verzorgen. Daarnaast zet het SWV in op de bekostiging van de Trajectvoorzieningen, waarbij coaching naar het docententeam vanuit de Trajectvoorzieningen en ZOCO's een opdracht is.

Organisatie en positie van het RASTT

De wijze waarop de taak van het SWV wordt ingevuld als het gaat om Toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's) af te geven voor het speciaal onderwijs, arrangementen worden toegekend en processen worden gemonitord, ervaart men als waardevol. Het SWV heeft in het vorige plan als beleidsuitgangspunt gekozen voor een structuur waarbinnen het kwalitatieve Multidisciplinair Overleg (MDO) een belangrijke stap is in de toeleiding naar arrangementen binnen het samenwerkingsverband. Hier willen we gericht op blijven investeren.

Integrale werkwijze Onderwijs en jeugdhulp verbonden

De afgelopen jaren is intensief geïnvesteerd in een werkwijze waarbinnen het Kernteam binnen de school een belangrijke rol speelt. Het Kernteam bestaat uit de ZOCO vanuit het Onderwijs, een CJG-schoolcoach vanuit het CJG en op afroep overige disciplines. Het Kernteam speelt een cruciale rol in de interpretatie van signalen bij leerlingen, de analyse van de mogelijke problematiek, de organisatie van preventieve dan wel curatieve jeugdhulpverlening en Passend Onderwijs en de monitoring van de ingezette interventies. Er is veel geïnvesteerd via de 'Impuls Onderwijs en Jeugdhulp verbonden', in de kwaliteit van het functioneren van de integrale Kernteams. Om die reden wil het samenwerkingsverband vasthouden aan de aanpak van de geformuleerde aanbevelingen en een verdere investering in het beoogde beleid hierop binnen de Gemeenten.

Visie op LWOO

In het OP 14-18 is gekozen voor opting-out van de LWOO-financiering. Vervolgens is gekozen voor populatiefinanciering van de scholen met een LWOO-financiering. Het SWV koos hiervoor vanuit de visie dat leerlingen zo min mogelijk "gelabeld" moeten worden, maar wel de ondersteuning moeten krijgen die zij nodig hebben om de leerachterstanden weg te werken.

Visie op PRO binnen het samenwerkingsverband. Deze is geformuleerd binnen het Hoofdstuk PRO binnen Passend Onderwijs, welke in 2015 is toegevoegd aan het Ondersteuningsplan

Gezamenlijk geformuleerde uitgangspunten

Scholen/besturen zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van het eigen onderwijs en de juiste begeleiding van de eigen leerlingen. Op deze manier geven zij zelfstandig invulling aan de zorgplicht die zij hebben voor hun leerlingen. In het Samenwerkingsverband werken de scholen/besturen samen om die leerlingen waarvoor de school geen passende plaats meer heeft toch een ononderbroken leerlijn te kunnen bieden. Het samenwerkingsverband biedt hier de benodigde ondersteuning bij en initieert beleidsontwikkelingen die aansluiten bij de eerder geformuleerde afspraken en beleid. De afspraken die daartoe van kracht zijn, zijn het verdere onderwerp van dit Kader Ondersteuningsplan.

3.2 Beleid en doelstellingen

In dit hoofdstuk worden de hoofdlijnen van beleid uitgewerkt voor de komende planperiode. In de vorm van een Werkagenda per jaar, zullen activiteiten en deelstappen gespecificeerd en uitgewerkt worden; tussentijdse aanpassingen kunnen dan ook per jaar plaats vinden.

A. Samenwerking binnen het samenwerkingsverband VOMK als het gaat om de borging van beleid Passend Onderwijs:

Passend Onderwijs binnen de scholen: Voor de komende planperiode 2018-2022 gelden de volgende hoofddoelstellingen van beleid:

1. Versterking van passend onderwijs in de klas,
2. Het verbeteren van de overstap van PO naar VO,
3. Het versterken van de ondersteuningsstructuur van iedere school,
4. Het realiseren van een gedifferentieerd dekkend aanbod VSO
5. Het versterken van specifieke voorzieningen en maatwerk, die nodig zijn om specifieke doelgroepen leerlingen d.m.v. passend onderwijs, een ononderbroken leerlijn te kunnen bieden,
6. Iedere leerling uit het VO vindt een vervolg naar de juiste plek binnen een kansrijk aanbod.

Deze hoofddoelstellingen worden in de volgende onderwerpen uitgewerkt.

Versterking van passend onderwijs in de klas door:

- Het vergroten van de handelingsbekwaamheid van docenten, onder andere door verdere professionalisering,
- Een doorontwikkeling van Passend Onderwijs binnen het basisklimaat in alle scholen. Doorontwikkeling van nieuwe onderwijsconcepten aansluitend bij Passend Onderwijs en het nieuwe leren.
- Van elkaar te leren door uitwisseling en gezamenlijke doorontwikkeling vanuit good-practises en via critical friends. Dit houdt in dat in de komende jaren de uitgangspunten van het gezamenlijke ambitieplan verder vorm krijgen.

Ondersteuningsstructuur per school

De basis van passend onderwijs is de ondersteuning van iedere leerling op de eigen school. De kwaliteit van deze ondersteuning is derhalve van groot belang. Dit begint bij ondersteuning van de docent in en tijdens de les; daarnaast spelen mentor, zorgcoördinator en trajectbegeleider in specifieke situaties een belangrijke rol.

Basisondersteuning

Alle scholen in het SWV kennen hetzelfde pakket aan basisondersteuning. Dit is de ondersteuning die zonder financiële middelen vanuit het SWV door alle school ingezet wordt. De deelnemende scholen in het samenwerkingsverband vinden het allen belangrijk dat iedere school deze ondersteuning kan geven aan de leerlingen die onderwijs op de betreffende school volgen. In het schoolondersteuningsprofiel wordt de eenduidigheid en herkenbaarheid van de basis en extra ondersteuning verder doorontwikkeld.

Integrale ondersteuningsstructuur

Voor het welslagen van passend onderwijs is het van belang dat zowel leerlingen, ouders als docenten en medewerkers de ondersteuningsstructuur als één geheel en continuüm ervaren: de juiste ondersteuning op het juiste moment. Het samenwerkingsverband wil juist deze

integraliteit de komende jaren bevorderen en monitoren. Kwaliteitskenmerken van een integrale structuur zijn:

3.2.1 De Overstap van PO naar VO

In de keten van onderwijs komt het VO (of VSO) voor alle leerlingen na het PO. Het is daarom van eerste belang om de overstap van groep 8 naar de brugklas zo goed mogelijk te laten verlopen voor iedere leerling. Het advies “Overgangen in het Onderwijs” geeft hier heldere handvaten voor. Concreet gaat het er om iedere leerling de best mogelijk denkbare start te geven in het VO op de juiste plek met de juiste ondersteuning indien dat aan de orde is. In de regio Midden-Kennemerland zijn de volgende aandachtspunten bij de overstap die ook voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte van groot belang.

- De kwaliteit van het schooladvies i.r.t. de ondersteuningsvraag/behoefte van de leerling.
- Kwaliteit van gespreksvoering binnen het PO, over de ontwikkeling van leerlingen met een ondersteuningsvraag i.r.t. de kansen binnen het VO.
- De inzet van preventieve en tijdige hulpverlening binnen het PO voor die leerlingen die daar maximaal van kunnen profiteren.
- Zicht hebben en rekening houden met het aanbod binnen de categorale scholen; opstromen of afstromen in onderbouw of bovenbouw leidt daarom relatief vaak tot gedwongen schoolverandering en de daaraan gepaard gaande problemen.
- Speciaal punt van aandacht is de overstap van SBAO of SO in het PO naar het VO. Waar mogelijk kunnen leerlingen starten op een reguliere VO-school; waar wenselijk of noodzakelijk, kunnen leerlingen adequaat doorgeleid worden naar het VSO.

De volgende concrete beleidspunten zullen de komende planperiode opgepakt worden:

- Verbetering van de terugkoppeling van informatie van VO-scholen naar PO-scholen. Consulanten van zowel het SWV-PO als het SWV-VO zullen hier een rol in gaan spelen. Het ‘regelen’ van het plaatsen van leerlingen kan alleen continu verbeterd en aangepast worden als PO- en VO-scholen daarover professioneel kritisch met elkaar in gesprek zijn. Dit zowel op casusniveau als op beleidsniveau. Het Samenwerkingsverband richt zich daarbij specifiek op de groep leerlingen die overstapt met een extra ondersteuningsbehoefte.
- Beleid uitwerken over de vorm en kwaliteit van MDO’s- en Overdracht (MDO-O) tussen PO- en VO-scholen,
- Het ontwikkelen van een document dat basisscholen helpt en ondersteunt, de ondersteuningsbehoefte van basisschoolleerlingen in het VO te determineren en vast te stellen. In samenwerking met het SWV-PO IJmond, hier de basisscholen daadwerkelijk in ondersteunen.

3.2.2. Deelnemende scholen en besturen aan dit SWV. Dekkend aanbod binnen het SWV

- In 2016 hebben meerdere bestuurlijk overleggen tussen de samenwerkingsverbanden Zuid en Midden Kennemerland en drie VSO-besturen plaatsgevonden overerschikking van doelgroepen binnen de bestaande scholen om daarmee de capaciteit van VSO ten behoeve van de doelgroepen, maximaal te kunnen benutten en een breder spectrum aan opleidingsmogelijkheden te organiseren.
- Daarnaast is binnen het samenwerkingsverband VO Midden Kennemerland met de scholen voor VO, ingezet op realisatie van de ambitie om VSO-light te integreren binnen regulier VO. Verdere uitwerking van het doelgroepenbeleid en de effectuering van de keuzes staan de komende OP-periode centraal. Resultaten van het nieuwe aanbod zullen structureel gemonitord en geëvalueerd worden.

- De scholen voor VO zijn actief in ontwikkeling om hun onderwijsconcepten verder te versterken door in de basis van het pedagogisch didactisch klimaat de uitgangspunten van Passend Onderwijs verder te vertalen. Voorbeelden hiervan zijn; Het Gepersonaliseerd Leren; Leren Leren; LWO binnen Passend Onderwijs; de KPS-arrangementen etc. Het doel hiervan is dat een bredere doelgroep van de basisondersteuning profiteert waardoor extra ondersteuning ook meer en meer in de klassen wordt geïntegreerd. Dit vraagt om nieuwe organisatievormen en professionalisering van teams. Het samenwerkingsverband ondersteunt deze ontwikkelingen door initiatieven van uitwisseling en samen leren, te versterken. Want uiteindelijk versterkt dit de blauwdruk van het dekkend aanbod Passend Onderwijs binnen het samenwerkingsverband. Hierop wordt in het kader van kwaliteitszorg binnen de werkagenda PaO beleid ingezet.
- Beleid Hoogbegaafdheid i.r.t. autisme en hoogbegaafdheid is een speerpunt van beleid in het gemeenschappelijke ambitieplan.
- Het samenwerkingsverband heeft in de afgelopen 3 jaar geen geschillen gehad. Dit komt volgens ons door de inzet van kwalitatieve gespreksvoering met zowel ouders als overige partners in de regio. Het blijven inzetten op de kwaliteitsverbetering van MDO's, het in controle zijn van scholen in hun procedures tot de aanvraag van TLV's in de toeleiding naar VSO, en goede procesgang binnen het VSO als het gaat om TLV-verlenging en het beeld brengen van de ondersteuningsbehoefte i.r.t. duur en bekostiging van de TLV, is hierbij een punt van beleid.

De hierboven geformuleerde ambities met concrete stappen tot effectuering worden in 2017-2022 verder geïmplementeerd.

3.2.3 Specifieke doelgroepen en bovenschoolse ondersteuning:

Binnen het samenwerkingsverband zijn er enkele specifieke groepen leerlingen die extra (beleids)aandacht vragen. Deze groepen vormen daarmee de check of het totale aanbod van alle scholen dekkend is voor de regio of dat er groepen leerlingen zijn die nu geen passend onderwijs kunnen ontvangen en waarvoor nieuwe vormen van onderwijs ontwikkeld moeten worden. Het gaat hierbij om de volgende ondersteuningsbehoefte:

- Doorstroomperspectief "Onderwijs-jeugdzorg gecombineerd": externe tijdelijke opvang voor leerlingen die een tijd gebruik zullen gaan maken van specialistische residentiële jeugdzorg. Hierbij staat vaak de psychiatrische zorg centraal en is voorliggend op onderwijs.
- Doorstroomperspectief arbeid "ambachtshuis": een externe tijdelijke opvang voor leerlingen die naar verwachting geen diploma/ startkwalificatie zullen kunnen behalen en daardoor uitvallen uit VMBO; wat leidt tot maatschappelijke participatie
- Combinatieperspectief deeltijdonderwijs/thuisonderwijs
- "Re-integratie in onderwijs na zorg- of uitvalperiode": een externe tijdelijke opvang voor leerling die moeten wennen aan onderwijs en naar verwachting terug kunnen keren in een onderwijsvorm die tot diplomering leidt

ISK binnen Midden Kennemerland.

Binnen het samenwerkingsverband VO Midden Kennemerland is er sprake van een toename van het aantal vreemdelingen binnen bepaalde Gemeenten. Er is een aanzet gemaakt tot beleid om de ISK-populatie maximaal te bedienen. Echter we constateren dat er in de preventie veel meer ingezet dient te worden door Gemeenten en CJG om het onderwijstraject succesvol te kunnen noemen. Binnen de huidige populatie zien we dat er veel sprake is van ernstig getraumatiseerde jongeren die hulp nodig hebben. Tevens is de verwachting dat in de toekomst er meer leerlingen uit de ISK zullen doorstromen naar VSO of geen passende vervolgonderwijsplek kunnen vinden. Dit is een punt van

aandacht voor de betreffende Gemeenten als het gaat om het ontwikkelen van trajecten tot arbeidsparticipatie.

Integratie LWOO en Pro in passend onderwijs

Het door ontwikkelen van het geformuleerde beleid voor LWOO is een doelstelling van het SWV. Het is de ambitie van het Samenwerkingsverband om leerlingen niet langer te labelen met het etiket 'leerachterstand', maar hen in het vervolgonderwijs de juiste ondersteuning te bieden in het behalen van hun VMBO-diploma. *NB: ondersteuningsbehoefte gericht op leerachterstanden worden alleen vastgesteld in combinatie met een VMBO advies.*

In de komende planperiode zal ook duidelijk worden of en wanneer PRO onder passend onderwijs zal gaan vallen. Het Samenwerkingsverband heeft al eerder in samenwerking met het PRO, haar ambitie geformuleerd. Het samenwerkingsverband zal ook hier streven naar volledige opname in passend onderwijs zonder labeling van leerlingen.

Samenwerking VO en MBO

De doorgaande lijnen tussen VO en MBO dienen binnen de nieuwe context van het MBO, opnieuw tegen het licht gehouden te worden. Om hiermee te kunnen formuleren hoe VO kan versterken op de opleidingskeuze van jongeren dit i.r.t. een inmiddels beperkte aanbod van MBO-opleidingen. Tevens is er binnen het Project ATTN een PvA opgesteld die tegemoetkomt aan een gezamenlijke benadering en inrichting van een dekkend aanbod voor jongeren in een kwetsbare positie in de toeleiding naar Arbeid. **(zie kadernotitie ATTN bijlage 5)**

Bestuurlijke Inrichting; doorontwikkeld model Bestuur-Raad van Toezicht

- Borging van de doorontwikkelde structuur; afstemming met de Adviesraad.
- Borgen van goede inbedding; start van de nieuwe directeur-bestuurder van het SWVVOMK en borging van het uitgezette beleid zoals beschreven in dit Kader Ondersteuningsplan.
- Verder doorontwikkeling van bestuurlijke thema's in het kader van Governance
- Verdere doorontwikkeling van de netwerkbijeenkomsten en de ontwikkelgroepen gekoppeld aan de inhoudelijke ontwikkeling van het collectieve ambitieplan Dekkend aanbod.

Overige punten voor de werkagenda:

- Doorontwikkeling en monitoring van het beleid rondom thuiszitten en VSV
- Verdere formalisering en uitvoering van de doorzettingsmacht

B. Samenwerking in de regio met het Samenwerkingsverband

Regionaal Bestuurlijk Overleg en OOGO

Een aandachtspunt en daarmee agendapunt voor de beleidsagenda 207-2022 blijft:

- *Naar aanleiding van een eerder uitgevoerd cultuuronderzoek in 2015 en de daaruit geformuleerde aanbevelingen en voorvloeiende interventies; is ingezet op hoe de kwaliteit van de beleidsvoering en besluitvorming in samenwerking met Gemeenten versterkt kan worden. Nu in 2017 hebben we opnieuw met elkaar geconstateerd dat dit effectiever en opbrengstgericht georganiseerd moet worden. Hierover is hernieuwd verkend hoe het beter kan en moet, tussen de drie samenwerkingsverbanden en het ambtelijk apparaat van Gemeenten binnen de projectgroep Passend Onderwijs en Jeugdhulp, waarbinnen de voorbereiding van het OOGO is belegd.*
- *De sterkte-zwakteanalyse en het voorstel tot de aanpak van de regionale agenda wordt in voorjaar 2017 gepresenteerd binnen het OOGO en moet in 2017-2018 leiden tot de inzet op*

de geformuleerde prioriteiten.

Gemeentelijke samenwerking inzake Onderwijs en Jeugdhulp verbonden binnen de ondersteuningsstructuur binnen het Onderwijs

Punten voor de beleidsagenda 2017-2022:

In schooljaar 2015-2016 en 2016-2017 is ingezet op het Impulsproject Onderwijs en jeugdhulp verbonden. Hierbinnen zijn goede stappen gemaakt en resultaten bereikt op de geformuleerde doelstellingen. Op elke school draait inmiddels het kernteam als spil van de gezamenlijke strategiebepaling rondom jongeren met specifieke ondersteuningsvragen op de diverse leefgebieden. Op basis van de uitkomsten van alle inzet en interventies zijn o.a. aanbevelingen geformuleerd om de organisatie en beschikbaarheid van effectieve Jeugdhulp binnen de regio verder te versterken.

- *Deze aanbevelingen dienen opgenomen te worden in de transformatieagenda van Gemeenten en vertaald te worden naar de juiste beleidsbeslissingen, waardoor een structurele versterking van Jeugdhulp binnen de regio geborgd wordt. Want het is duidelijk dat Passend Onderwijs in de meeste situaties alleen succesvol kan zijn, als Jeugdhulp effectief ingezet wordt volgens onze gemeenschappelijk opdracht één kind één Plan.*
- *In schooljaar 2016/2017 wordt het Impulstraject afgerond. De aanbevelingen die op de regievoering vanuit Gemeenten zijn geformuleerd, om daarmee de huidige werkstructuur verder te verbeteren en te borgen, vormen een speerpunt van beleid voor 2018-2022. Dit is onderdeel van werkstructuur en beleidsvoering tussen Gemeenten en de samenwerkingsverbanden.*
- *Aanpak van de knelpunten in de regio-indeling en de daarbij behorende inkoopafspraken.*

Grensverkeer naar scholen in de regio Zuid Kennemerland: Beschikbaarheid van VSO zoals Gunning en Daaf Geluk is kwetsbaar voor leerlingen uit de regio MK. Ouders uit MK kiezen soms voor scholen binnen ZK die daar de zogeheten zorgscholen zijn. Deze scholen stellen een voorwaarde voor inzet van middelen alvorens zij de aanmelding aannemen. Echter binnen MK is het ondersteuningsbudget vnl. in de scholen versleuteld, waardoor er geen middelen beschikbaar gesteld worden aan een andere regio die ook LWO-middelen en een ondersteuningsbudget heeft waarbinnen rekening is gehouden met grensverkeer. Er dient helderheid in beleid en procesgang te komen inzake deze thematiek.

Met De RMC-regio (incl. "Voortijdig Schoolverlaten")

Punt voor de beleidsagenda 2017-2022: In 2016-2017 is geconstateerd dat er in de toekomst, meer leerlingen dreigen uit te vallen in de overgang tussen VO-MBO. Dit ondanks de goede samenwerking tussen de partners binnen de regio. Vanuit de inhoudelijke ambitie van de partners en samenwerkingsverbanden ZK en MK, binnen de regio is daarom gekozen voor de inzet op een Project ATTN voor de periode augustus 2016-tot i.i.g. eind 2018. (Arbeid Toeleiding en Training Netwerk). Binnen de aanpak hiervan wordt aandacht besteed aan het versterken van het huidige aanbod en in de overgangen daarnaartoe, de inzet op de meest kansrijke trajecten voor jongeren via een vroegtijdige integrale strategiebepaling tussen V(S)O-MBO-Gemeenten; en mogelijkheden tot maatwerktrajecten voor jongeren.

Hoofdstuk 4 Zicht op resultaten/ Kwaliteitszorg

In dit hoofdstuk wordt aangegeven hoe het Samenwerkingsverband zicht op resultaten wil krijgen en houden. In hoofdstuk 4.1 worden kwalitatieve gegevens benoemd die in de toekomst een rol zullen gaan spelen. In Hoofdstuk 4.2 worden de bronnen van kwantitatieve gegevens op een rij gezet. De laatste paragraaf gaat vervolgens in op de structuur van interne kwaliteitszorg.

4.1 Kwalitatieve Gegevens

Het samenwerkingsverband heeft een organisatievorm en werkstructuur ingericht waardoor:

- Er goed zicht is op de resultaten van Passend Onderwijs
- Stroom van leerlingen goed in beeld zijn.
- Alle arrangementen en TLV's in beeld zijn en gevolgd worden.
- Interventies rondom kwetsbare leerlingen snel en adequaat ingezet (kunnen) worden.
- De ontwikkelingen op Passend Onderwijs binnen de aangesloten een onderwerp van cyclische gespreksvoering is. Als onderlegger voor de gespreksvoering hanteren wij binnen het samenwerkingsverband het format Indicatoren Passend Onderwijs (**zie bijlage 8**)
- Het samenwerkingsverband korte lijnen met de aangesloten scholen heeft. Dit verloopt en werkt zowel via de laag van ZOCO's en Teamleiders met de Consulanten PAO alsook op directie en bestuurlijk niveau met de directeur-bestuurder van het Samenwerkingsverband.

De werkstructuur is voor alle betrokkenen herkenbaar en daar wordt ook constructief gebruik van gemaakt en op ingezet. We weten elkaar te vinden en dat doen we ook.

4.2 Kwantitatieve gegevens

1. *Monitor Arrangementen van het Samenwerkingsverband ten behoeve van:*
 - a. *Toelaatbaarheidsverklaringen VSO*
 - b. *Bovenschoolse arrangementen*
 - c. *Arrangementen extra ondersteuning (licht, medium, zwaar) binnen de scholen*
 - d. *PRO Toelaatbaarheidsverklaringen*
 - e. *Monitoring instroom binnen VO van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte (via rondje RASTT)*
 - f. *Klachten; dreigende geschillen; geschillen*
2. *Monitor in- en afstroom binnen de afzonderlijke besturen*
3. *Aanvullende gegevens; Het SWV verzamelt een aantal aanvullende gegevens die jaarlijks intern gemonitord en besproken worden. Dat zijn, geordend naar beleidsspeerpunt:*
 - Leerlingaantallen
 - aantal leerlingen in regulier VO en in VSO
 - aantal LWOO-leerlingen en VAVO-leerlingen
4. *Overgang PO naar VO verder doorontwikkelen*
 - aantal MDO's
 - Kwaliteit MDO's en contacten met basisschool
 - op- en afstroom in de onder- en bovenbouw;
5. *Monitoring specifieke doelgroepen*
 - thuiszitters
 - voortijdig schoolverlaters
 - ongediplomeerde uitstroom
 - deelname aan VAVO; m.n. leerlingen op een UBO
6. *Monitoring leerlingen Uitstroomtafels ATTN*

- leerlingen uit het VSO-PRO-VMBO-ISK richting vervolgonderwijs
- leerlingen uit het VSO-PRO-VMBO-ISK richting arbeid

7. Monitoring 'Impuls Onderwijs en Jeugdhulp verbonden:

- Aantallen leerlingen besproken in het Kernteam
- Aantal interventies in de afstemming naar Jeugdhulp aanbieders en CJG
- Samenwerking met jeugdzorg
- Professionalisering van het Kernteam (intervisie;supervisie; leertafels; bijeenkomsten)

4.3 Interne kwaliteitszorg

Jaarplannen

Het samenwerkingsverband stelt jaarlijks een werkagenda met een aantal beleidsspeerpunten vast met concrete doelstellingen. Deze passen binnen de hoofdlijnen van beleid van dit Ondersteuningsplan.

Scholen

Het Samenwerkingsverband genereert gegevens en evaluaties van de scholen voor de eigen kwaliteitszorg.

Inzet op Tevredenheidsonderzoek en benchmarking zijn punten van verdere ontwikkeling in de komende periode.

Hoofdstuk 5 Interne organisatie en financiën

Hoe organiseren we dit? In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe het Samenwerkingsverband georganiseerd is om het beoogde beleid te verwezenlijken en de afgesproken taken te vervullen. Tevens wordt aangegeven hoe dit gefinancierd wordt.

5.1 Bestuur en Organisatie

De huidige inrichting van Samenwerkingsverband

De afgelopen jaren is een goed georganiseerd samenwerkingsverband ontstaan. Er is een stabiele structuur van een stichting met een doorontwikkeld model Raad van Toezicht-Bestuur. Het samenwerkingsverband is tevreden over deze gekozen structuur omdat zij daarmee de gelijkwaardigheid en gezamenlijke opdracht van de aangesloten partners benadrukt.

Om slagvaardig te zijn kent de stichting een professionele bestuurder met directietaken. Hij/zij heeft een helder mandaat verkregen. De toezichthoudende functie binnen de Stichting is belegd bij de Raad van Toezicht. Deze bewaakt zowel de plaats van het bespreken van individuele belangen van scholen en schoolbesturen, van beleidskwesties voor het samenwerkingsverband, als van toezichthouden op de directeur-bestuurder.

Daarnaast is er een adviesraad ingericht. Met deze club directieleden kan de directeur-bestuurder het voorgenomen beleid bespreken en informatie uit het werkveld ophalen.

De overige directies van de scholen, zoco's, overige disciplines nemen deel aan de netwerkbijeenkomsten. Dit om de verbinding met het veld te versterken en te borgen.

5.2 Interne Organisatie (Bureau Samenwerkingsverband)

Het samenwerkingsverband heeft twee consultants in dienst die op de scholen komen en zorgdragen voor de uitvoering van de werkzaamheden en coaching en begeleiding verzorgen ten behoeve van een kwalitatieve doorontwikkeling van de ondersteuningsstructuur op de scholen. Tevens hebben deze consultants een aantal voorbereidende beleidsonderdelen in portefeuille. Daarnaast zijn er de functies van een administratief medewerker en beleidsmedewerker. Ook heeft het samenwerkingsverband twee LC-leerkrachten ten behoeve van de Bovenschoolse Voorzieningen in dienst. Tezamen vormen zij het Bureau Samenwerkingsverband. Het Bureau kent zijn eigen Medezeggenschapsraad (MR-P).

De rol en taakomschrijving van de consultants vindt u beschreven in het Ondersteuningsplan 2014-2018.

5.3 Financiën

Uitgangssituatie

Het Samenwerkingsverband heeft een "positieve vervening" doordat er in de regio minder leerlingen speciaal onderwijs volgden dan landelijk gemiddeld. Het Samenwerkingsverband bouwt hierdoor financiële ruimte op die ingezet worden voor versterking van de ondersteuningsstructuur binnen de scholen, de bovenschoolse ondersteuningsstructuur en op pilots/projecten/innovatie om het dekkend aanbod te versterken en uit te bouwen. Deze inzet van middelen is ook terug te vinden binnen de programma-indeling in de begroting en jaarverslagen

Financieel beleid

Hoofdpunt van financieel beleid is het handhaven van de huidige positie aan de positieve kant van de vereveningsgrens. Door aan deze kant van de streep te blijven wordt ervoor gezorgd dat er altijd financiële middelen zijn die geïnvesteerd kunnen worden in professionaliteit van scholen (en

daarmee de draagkracht van passend onderwijs) en projecten ten behoeve van specifieke doelgroepen leerlingen (en daarmee de handhaving van een dekkend aanbod).

Weerstandvermogen: Het samenwerkingsverband heeft ervoor gekozen om het weerstandvermogen voor de komende drie jaar wat hoger aan te houden. Dit vanwege de mogelijke risico's die het samenwerkingsverband loopt op de volgende onderdelen:

- Portefeuille Personeel (reservering bij ziekte of ontslag)
- Tijdelijke ontwikkeling lichte groei VSO
- Onduidelijkheden rond eventuele vereveningssystematiek rondom LWO en PRO
- ISK in de regio; Vreemdelingenbeleid in de regio i.r.t. mogelijke toename van TLV's vanwege multi-problem
- Maatwerktrajecten in de overgang VO-MBO-Gemeenten

Indien de risico's blijken uit te blijven, vormt het weerstandvermogen een communicerend vat met de investering die gedaan kan worden om binnen de scholen innovatie te ondersteunen.

Voor de uitgebreide toelichting bij de Begroting 2017 in meerjarenperspectief en de Begroting 2017 in meerjarenperspectief 2018-2022 wordt verwezen **naar bijlage 9**.

Passend Voortgezet Onderwijs Ondersteuningsplan 2018 – 2022

Zuid-Kennemerland

Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede & Spaarnwoude, Heemstede, Velsen, Zandvoort

SWV VO Zuid-Kennemerland 27-05

Johan Vermeer, directeur-bestuurder
Versie 0.99; sept 2017

Versiebeheer

0.1	september 2016	Na eerste consultatieronde in voorjaar/zomer 2016 - Consulenten / 23 mei 2016 - Voortgangsc commissie / 25 mei 2016 - Ledenraad / 15 juni 2016 - Ondersteuningsplanraad / 8 juni 2016 De 0.1 versie is besproken in: - Team Overleg / 12 september 2016 - Voortgangsc commissie / 28 september 2016 - Directie Overleg / 9 november 2016
0.2	November 2016	Versie 0.2 is besproken met: - Ledenraad / 30 nov 2016 - Ondersteuningsplanraad (OPR) / 7 december 2016 - Zorgcoördinatorenoverleg / 13 december 2016 - Directieoverleg - Ketenpartner SWV-PO (Rurup) 30 januari 2017 - Ketenpartner MBO (Dijkshoorn, Walvisch, van Bezooijen) 11 januari 2017 - Samenwerkingspartner Leerplicht Z-K/VSV (van der Meer, Kniese) 16 januari 2017 - Platform Jeugdhulp en Passend Onderwijs Z-K 5 december 2016, 27 februari 2017 en 3 april 2017 - Consulentenoverleg 13 maart 2017 Binnen het Samenwerkingsverband zijn drie thema's intern uitgediept: - herijking +VO: ledenraad 15 maart 2017 - Instroombeleid zorgscholen (Tender, Paulus, Daaf): 22 december 2016, 1 maart 2017 - Afstemming VSO-aanbod Heliomare, Gunning, Molenduin in combinatie met groeibekostiging: 15 november 2016
0.3	April 2017	Ten behoeve van bespreking met: - Voortgangsc commissie / 19 april 2017 - Bespreking kernpartnermodel met CJG, GGD en leerplicht Z-K/ 18 mei 2017 - Directie Overleg / 31 mei 2017 - Ledenraad / 21 juni 2017 - Stuurgroep VSV / 22 juni 2017 - OPR / 28 juni 2017
	Augustus 2017	Laatste aanpassingen: - Voorwoord toegevoegd - Actualiseren actiepunten en weglaten "schooljaar 16/17" - Kleine tekstaanpassingen op verzoek van netwerk- en ketenpartners
0.99	September 2017	<i>Intern overeengekomen versie met draagvlak ter definitieve besluitvorming:</i> - Voorbereiden OOGO in Pfo wethouders regio / 21 september 2017 - Directie Overleg / 20 sept 2017 - Voortgangsc commissie / 20 sep 2017 - OOGO in het RBO Zuid-Kennemerland / 22 november 2017 - Ledenraad / 29 november 2017 - OPR / 6 december 2017

Inhoud

Gepoogd is dit beleidsplan kort en bondig te houden. Diverse beleidsonderwerpen zijn daarom buiten dit document nader uitgewerkt in aparte beleidsnotities en activiteitenplannen, waarin doelstellingen en stappen benoemd worden. Deze stukken zijn op te vragen bij het Samenwerkingsverband en te vinden op onze website

0 Voorwoord / Inleiding

1 Missie / Visie *(Wat willen we?)*

2 Huidige situatie en omgeving *(Waar staan we nu?)*

- 2.1 Samenwerking in de regio
- 2.2 Stand van zaken invoering Passend Onderwijs
- 2.3 Resultaten van de speerpunten uit het Ondersteuningsplan 2014-2018
- 2.4 Het Samenwerkingsverband in cijfers

3 Beleidsuitgangspunten *(Wat willen we bereiken?)*

- 3.1 Regelgeving vanuit de overheid
- 3.2 Uit het Ondersteuningsplan 2014-2018

4 Beleid en doelstellingen *(Hoe bereiken we wat we willen?)*

- 4.1 Overgang PO naar VO
 - 4.1.1 overdracht PO-VO van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte
- 4.2 Doorontwikkeling passend onderwijs in de klas
 - 4.2.1 integrale ondersteuningsstructuur
- 4.3 Ondersteuningsstructuur van de scholen
 - 4.3.1 basisondersteuning
 - 4.3.2 trajectbegeleiding
 - 4.3.3 schoolmaatschappelijk werk
 - 4.3.4 samenwerking met ketenpartners
 - 4.3.5 individuele arrangementen
 - 4.3.6 zorgscholen
 - 4.3.7 scholen voor speciaal onderwijs
- 4.4 Specifieke doelgroepen en bovenschoolse ondersteuning
 - 4.4.1 afstromers en zorgleerlingen
 - 4.4.2 jongeren in een kwetsbare positie
 - 4.4.3 thuiszitters
 - 4.4.4 van vso (terug) naar regulier vo-onderwijs
 - 4.4.5 wat als regulier onderwijs echt niet (meer) lukt?

- 4.4.6 leerlingen met autisme of verwante stoornis
 - 4.4.7 leerlingen op het grensvlak vmbo-PrO
 - 4.4.8 bovenschoolse arrangementen
 - 4.5 iedere leerling naar de juiste vervolgplek
 - 4.5.1 vavo
 - 4.5.2 ongediplomeerde uitstroom - VSV
 - 4.6 Educatief partnerschap met ouders
 - 4.7 Scholingsaanbod en deskundigheidsbevordering
 - 4.8 OOGO met gemeenten
 - 4.9 Privacy
- 5 **Zicht op resultaten / Kwaliteitszorg** *(Hoe weten we dat we het goed doen?)*
- 5.1 Kwantitatieve gegevens
 - 5.2 Kwalitatieve gegevens
 - 5.3 Interne kwaliteitszorg
- 6 **Organisatie en financiën** *(Hoe organiseren en betalen we dit alles?)*
- 6.1 Bestuur en organisatie
 - 6.2 Interne organisatie (Bureau Samenwerkingsverband)
 - 6.3 Financiën
- Bijlagen
- 1 Overzicht deelnemende schoolbesturen en scholen
 - 2 Basisondersteuning binnen swv Zuid-Kennemerland
 - 3 Procedures voor het toewijzen van een TLV (TVO-commissie)
 - 4 Afspraken over groeibekostiging vso
 - 5 Beleid overplaatsing van vso naar regulier vo
 - 6 Literatuur
 - 7 Gebruikte afkortingen
 - 8 Activiteitenplan met speerpunten per jaar

0 Voorwoord / Inleiding

Passend onderwijs: recht op een onderwijsplek zo dicht mogelijk bij huis en afgestemd op de specifieke behoeften van elke leerling; daar kun je het niet mee oneens zijn, dat is een basisrecht voor ieder kind!! Idealiter trekken ouders en school met elkaar op om zo de ontwikkeling van alle leerlingen als educatief partners vorm te geven.

Passend onderwijs is voor iedereen die daar dagelijks een bijdrage aan levert een enorme uitdaging. Want alle leerlingen zijn anders met eigen talenten, mogelijkheden en eigenaardigheden. Dus passend onderwijs is telkens weer zoeken, uitproberen en opnieuw zoeken. Het vraagt veel van leraren, schoolleiders en schoolbestuurders. Gelukkig zijn er steeds meer plekken waar dit heel goed gaat, waar leraren en scholen passende vorm en inhoud aan het onderwijs weten te geven, oplossingen realiseren die een ononderbroken leerlijn voor hun leerlingen dichterbij brengt. Soms gaat dit gepaard met extra werkdruk voor leraar en school doordat er iets anders gevraagd wordt. Passend onderwijs gaat immers juist over de afstemming tussen de behoefte van de leerling en het repertoire van leraren en de school. Dat is vaak niet eenvoudig.

Passend onderwijs is afspraken maken in de regio. Scholen hebben elkaar nodig om uiteindelijk voor iedere leerling een passende plek te vinden. Een dekkend aanbod van onderwijs met voor iedere jongere een plek kan alleen ontstaan als scholen samenwerken en bereid zijn elkaars leerlingen op te vangen als dat nodig is, als we in de regio bereid zijn tot samenwerken in de onderwijsketen en met alle netwerkpartners (en dat zijn er veel!) die daar tevens belangrijke bijdragen aan leveren.

Passend onderwijs is een ideaal dat we met z'n allen moeten waarmaken, een beweging die tijd, moeite en aandacht vraagt. Met dit alles in gedachte willen de komende planperiode passend onderwijs verder ontwikkelen en dit ideaal dichterbij brengen. De wegen waarlangs we dit de komende jaren willen doen worden in dit plan beschreven.

September 2017

Johan Vermeer

1 Missie / Visie

Wat willen we? In dit hoofdstuk wordt de missie (ieder kind naar school) en de visie hoe dat te bereiken uitgewerkt.

Scholen werken samen aan passend onderwijs voor iedere leerling

De aangesloten scholen binnen het Samenwerkingsverband willen iedere leerling door het volgen van (passend) onderwijs brengen naar een voor hem/haar passende plek in de maatschappij; ook als de leerling daarbij extra ondersteuning nodig heeft. Soms is dat een beschermde plaats in de dagbesteding, soms wordt de leerling toegeleid naar duurzame arbeid of naar een beschutte werkplek, vaker gaat de leerling naar een vervolgonderwijs in mbo, hbo of WO. Scholen spannen zich naar beste vermogen in om de bij hen geplaatste leerlingen toe te leiden naar het bij hen passende uitstroomprofiel. Daarbij staan het ontwikkelperspectief en de onderwijsbehoeften van de leerling centraal.

Zo willen we gezamenlijk zorg dragen voor een ononderbroken ontwikkeling van leerlijnen voor alle leerlingen van 12 tot 16/18¹ jaar die in deze regio wonen en/of naar school gaan. Het streven is dit zo veel mogelijk te bereiken via deelname aan regulier onderwijs; waar nodig met de extra ondersteuningsstructuur van een vmbo-zorgschool. Lukt dit niet dan kan de leerling naar het speciaal onderwijs. De leerling komt zo snel mogelijk op de juiste plek.

We hanteren hierbij twee hoofdprincipes:

1. Regulier onderwijs als dat kan, speciaal onderwijs als dat nodig is
2. Elke leerling volgt zo thuisnabij mogelijk onderwijs en wordt dus niet onnodig buiten de regio van het Samenwerkingsverband geplaatst

Uitwerking

Onderwijs neemt in onze samenleving een belangrijke plaats in. Het bereidt leerlingen in de breedst mogelijke zin voor op het latere leven. Het gaat daarbij om meer zaken dan het leren van kennis alleen. Leerlingen ontwikkelen zich tot burgers van onze maatschappij. De missie van het Samenwerkingsverband is dat iedere leerling deze kans krijgt en zich op zijn/haar niveau kan ontwikkelen in een ononderbroken schoolloopbaan.

School, leerling en ouders²

Dat in het onderwijs school en leerling een belangrijke rol spelen is evident; het is immers de leerling die school bezoekt en zich door het onderwijs verder ontwikkelt. Ouders spelen in deze ontwikkeling echter de eerste cruciale en sturende rol! Het is van groot belang hen goed en tijdig te informeren over alle aspecten van "Passend Onderwijs". En bij stagnatie van de ononderbroken ontwikkeling van een leerling is het belangrijk om ouders een volwaardige plaats in de verdere gang van zaken te geven. De driehoek leerling – school – ouders is het uitgangspunt van passend onderwijs. Het betrekken van de ouders is echter niet altijd mogelijk. Soms wordt deze rol ingevuld door anderen. Soms zijn er ook situaties waarin ouders niet kunnen of willen bijdragen aan de ontwikkeling van hun kind. In al deze gevallen zullen de school en het Samenwerkingsverband passende ondersteuning zoeken in de professionele jeugdhulp en/of bij 'Veilig Thuis'.

¹ Soms stromen leerlingen door van PO naar VO voordat ze 12 jaar zijn. De eindleeftijd voor voortgezet onderwijs is variabel.

² Waar "ouders" staat in dit ondersteuningsplan, kan ook "verzorgers" of "gezagdragers" gelezen worden.

Samenwerking in de keten

Het zal duidelijk zijn dat als er zulke brede en belangrijke doelen zijn, scholen en besturen binnen het Samenwerkingsverband dit niet altijd alleen kunnen bereiken. Samenwerking met andere instanties is daarom zeer belangrijk. Allereerst is daar de samenwerking in de keten van Passend Onderwijs. Een aantal leerlingen komt met duidelijke (extra) ondersteuningsbehoefte uit het primair onderwijs (PO). Deze zelfde leerlingen, en ook andere leerlingen, zullen hun opleiding vervolgen op het mbo, hbo of WO en nog steeds specifieke ondersteuning nodig hebben.

Vooraf de samenwerking met het mbo is daarbij belangrijk om jongeren in een kwetsbare positie op te vangen en de kans te geven zich verder te ontwikkelen (richting arbeidsmarkt); hierin speelt de RMC-regio een belangrijke rol. Om de overstap naar het mbo goed voor te bereiden moet er op de VO-scholen meer tijd en ruimte gemaakt worden voor keuzeprocessen en arbeidsmarktverkenningen, bijv. door stages. Een goede overdracht van leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften is essentieel voor welslagen in het mbo; preventief moet daarom aandacht besteed worden aan leerlingen die risicovol doorstromen naar het mbo, op de gebieden leerachterstanden, gedrag en sociaal-emotionele kenmerken.

Een tweede belangrijk veld van samenwerking is de samenwerking met de jeugdhulp in de breedst mogelijke zin. Kinderen/leerlingen ontwikkelen zich thuis in het gezin én op school; waar dit stagneert is een goede samenwerking van essentieel belang. Deze samenwerking kenmerkt zich door professioneel gedrag van onderwijs en jeugdhulp en door een juiste en goede snelheid van handelen. Een derde belangrijke samenwerking is die met de samenwerkingsverbanden grenzend aan de regio. Vooral de regio's Midden-Kennemerland en Haarlemmermeer hebben op veel terreinen een nauwe samenwerking met Zuid-Kennemerland.

Na het voortgezet onderwijs

Het einddoel van het (passend) onderwijs is voor leerlingen verschillend. De meeste leerlingen hebben als uitstroomprofiel 'vervolgonderwijs', wat betekent dat het streven is om de leerling zich door te laten ontwikkelen tot het behalen van een startkwalificatie³. De twee belangrijkste leerroutes daartoe zijn:

- 1) het behalen van een havo/vwo-diploma dat toegang geeft tot het hoger onderwijs (WO en hbo),
- 2) het behalen van een vmbo-diploma dat toegang geeft tot het middelbaar beroeps onderwijs (mbo) of het havo.

Deze routes zijn niet voor iedere leerling haalbaar. Het streven is dan om een leerling toe te leiden naar een zo zelfstandig mogelijke plaats op de arbeidsmarkt, een zo hoog mogelijke plek op de participatieladder, met als uitstroomprofiel 'arbeid' of 'dagbesteding'. Dat kan, meteen vanaf 12 jaar, gebeuren via Praktijkonderwijs (PrO) en vso of, als de leerling 16 of ouder is, via Entree-opleidingen op het mbo, leidend tot een mbo-niveau 1-diploma.

Leerlingen met het uitstroomprofiel 'vervolgonderwijs' horen tot de verantwoordelijkheid van het Samenwerkingsverband tot zij hun VO-diploma behaald hebben. Voor leerlingen van het Praktijkonderwijs of het vso met uitstroomprofiel 'arbeid' of 'dagbesteding' kan tot en met het schooljaar waarin de leerling 18 jaar wordt een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) afgegeven worden. Verlenging van de TLV is mogelijk is als dit de kans op een duurzame plek op de arbeidsmarkt of een diploma verhoogt.

³ Een startkwalificatie is een diploma havo/ vwo/ mbo-niveau 2 of hoger. Voor jongeren tot 18 jaar geldt een kwalificatieplicht; dat is de plicht om een startkwalificatie te behalen.

2 Huidige situatie en omgeving

Waar staan we nu? In dit hoofdstuk wordt de situatie beschreven in schooljaar 2016/2017, het laatste volledige schooljaar vóór de komende nieuwe planperiode 2018-2022. Het is een analyse van sterke punten en aandachtspunten als vertrekpunt voor de komende planperiode.

2.1 Samenwerking in de regio

Regionaal Besturenoverleg Onderwijs

In de regio Zuid-Kennemerland zijn de schoolbesturen (PO, VO en MBO) en de gemeenten al jaren verenigd in het Regionaal Besturenoverleg Onderwijs (RBO). Dit orgaan speelt een belangrijke rol in onderwijshuisvesting, samenwerking in de keten, onderwijscapaciteit van scholen (NB: én loting!) en contacten met de gemeenten. Het Samenwerkingsverband functioneert zelfstandig in nauwe samenwerking en overleg met het RBO; het betreft immers dezelfde schoolbesturen.

Deelnemende scholen en besturen aan dit Samenwerkingsverband

Een lijst van schoolbesturen en scholen is opgenomen als bijlage 1. Gezien de eerder genoemde verbondenheid met een aantal omliggende regio's zijn er ook twee schoolbesturen van buiten deze regio aangesloten bij het Samenwerkingsverband. Dit betreft Heliomare Onderwijs en SEIN; op de scholen van deze besturen (Heliomare en De Waterlelie) is een substantieel aantal leerlingen afkomstig uit Zuid-Kennemerland geplaatst. Daarnaast speelt een aantal scholen binnen onze regio een belangrijke rol in het dekkende aanbod van aangrenzende samenwerkingsverbanden.

Zes gemeenten van het Samenwerkingsverband

Dit Samenwerkingsverband VO omvat de zes gemeenten Zandvoort, Heemstede, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlem, Bloemendaal en Velsen. Deze gemeenten zijn gewend samen te werken op een groot aantal onderwerpen waaronder onderwijs en jeugdhulp. Met de gemeenten wordt op overeenstemming gericht overleg (OOGO) gevoerd over onderwerpen uit dit ondersteuningsplan, zoals hulpverlening, dagbesteding en CJG.

De RMC-regio (incl. "Voortijdig Schoolverlaten")

Zuid- en Midden-Kennemerland vormen samen de RMC-regio West-Kennemerland (regio 25). In de stuurgroep Voortijdig Schoolverlaten (VSV) wordt samengewerkt om voortijdige schooluitval te voorkomen. De RMC-regio heeft veel van haar activiteiten gebundeld in "Het Leerplein Zuid- en Midden-Kennemerland". Het huidige beleidsplan "Regionale agenda voor de toekomst; Aanval op de schooluitval 2015-2018" geeft de activiteiten en afspraken weer die de deelnemende gemeenten gemaakt hebben. In 2016 is de samenwerkingsovereenkomst gesloten over de VSV-aanpak voor de jaren 2017 – 2021.

Leerplicht

Leerplichtambtenaren in de regio werken goed samen; in dit geval betreft dat de gehele RMC-regio West-Kennemerland. Het Samenwerkingsverband overlegt met vertegenwoordigers van de subregio's Zuid-Kennemerland en IJmond. Gezamenlijk is er in de vorige planperiode een Handreiking Verzuim opgesteld die nu de basis vormt van de samenwerking tussen leerplicht, jeugdgezondheidszorg en het Samenwerkingsverband. De deelnemende gemeenten hechten veel

belang aan deze samenwerking.

Jeugdgezondheidszorg en Jeugdhulp

De Jeugdgezondheidszorg wordt in de regio uitgevoerd door de GGD Kennemerland. Iedere school heeft een eigen contactpersoon / jeugdarts.

Wat betreft de inrichting van Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) verschillen de gemeenten sterk: Haarlem, Zandvoort en Velsen werken samen in het CJG Kennemerland; Heemstede en Haarlemmerliede en Spaarnwoude werken samen in een eigen CJG; ook Bloemendaal heeft een eigen CJG. Deze gemeenten behoren wel allen tot dezelfde regio Jeugdhulp ten behoeve van de inkoop van specialistische jeugdhulp.

Ook zijn er grote verschillen in de vormgeving van het Schoolmaatschappelijk werk (smw). In een aantal gemeenten (Heemstede, Bloemendaal) wordt dit gezien als de taak van de CJG-coach van de school, terwijl elders (Haarlem, Velsen) deze taak separaat wordt belegd en gefinancierd.

Bij de start van Passend Onderwijs en de transitie van de jeugdhulp zijn er tussen de gemeenten en het onderwijs afspraken gemaakt over de samenwerking. Kern van deze afspraken is dat iedere school in de regio een vaste contactpersoon (CJG-coach) heeft bij het CJG in die gemeente/wijk. Deze contactpersoon speelt een belangrijke rol in de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp, zowel in het doorverwijzen naar preventieve zorg als specialistische zorg.

Belangrijk hierbij is te melden dat de Zorg Advies Teams (ZAT's) ook in deze nieuwe situatie nog steeds een rol kunnen hebben en spelen. Uitgangspunt daarbij is echter wel dat zodra er specifiek over een leerling gesproken wordt, of de bespreking herleidbaar is tot een specifieke situatie, ouders hier altijd van op de hoogte zijn en er toestemming voor gegeven hebben.

In schooljaar 2016/2017 wordt er een Impulstraject uitgevoerd tussen Samenwerkingsverband en CJG's. Doel van dit traject is de huidige samenwerking te inventariseren en adviezen op te stellen voor de toekomst.

Regio-indeling

De regionale samenwerking in Kennemerland en omgeving loopt niet altijd via dezelfde regio-indeling. Verschillende instanties kennen verschillende regiogrenzen. Meest in het oog springend is daarbij de indeling in regio's van het Passend Onderwijs PO versus VO: de gemeente Velsen hoort voor het PO bij het Samenwerkingsverband IJmond, terwijl voor het VO deze gemeente is ingedeeld in dit Samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland. In een aantal situaties vraagt dit extra bestuurlijke aandacht.

2.2 Stand van zaken rond invoering van Passend Onderwijs

Passend Onderwijs

Alle scholen in het Samenwerkingsverband die regulier onderwijs aanbieden kennen twee vormen van ondersteuning aan leerlingen: de basisondersteuning en de extra ondersteuning. Bij de start van Passend Onderwijs en in het vorige ondersteuningsplan is afgesproken dat alle VO-scholen dezelfde basisondersteuning bieden en wat er onder deze basisondersteuning valt. Deze basisondersteuning wordt door de scholen zelf bekostigd. De basisondersteuning is in schooljaar 2015/2016 geëvalueerd; de uitkomst hiervan was dat we in het Samenwerkingsverband doorgaan met deze werkwijze. Zie

voor een beschrijving van de basisondersteuning bijlage 2.

Daarnaast bieden alle reguliere scholen extra ondersteuning (zogenoemde breedte- of lichte ondersteuning), die door het Samenwerkingsverband gefinancierd wordt. Meestal heeft dit de vorm van een trajectvoorziening. In deze voorziening worden leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte, die de basisondersteuning overstijgt, begeleid en opgevangen. Om voor trajectbegeleiding in aanmerking te komen wordt er in de regel eerst een multidisciplinair overleg (MDO) gevoerd waarbij ouders en leerling aanwezig zijn; daarnaast wordt er voor de betreffende leerling een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld. Bij korte trajecten kan het voorkomen dat er geen OPP gemaakt wordt.

Andere vormen van extra ondersteuning op de reguliere scholen zijn leerwegondersteuning (lwoo) als er sprake is van leerachterstanden en/of sociaal-emotionele ondersteuningsbehoeften, en individuele arrangementen.

Voor de zogenoemde zware ondersteuning zijn er scholen voor speciaal onderwijs Cluster 3 en Cluster 4. De scholen voor speciaal onderwijs kennen een integrale ondersteuningsstructuur. Alle leerlingen worden hier met een MDO aangemeld.

Daarnaast kent het Samenwerkingsverband een drietal reguliere vmbo-scholen met een integrale ondersteuningsstructuur; tot deze scholen worden leerlingen toegelaten met én leerachterstanden én een specifieke, vaak sociaal-emotionele, ondersteuningsbehoefte. Deze scholen worden intern “zorgscholen” genoemd. Ook hier worden alle leerlingen met een MDO aangemeld.

Als overkoepelend orgaan heeft het Samenwerkingsverband een medeverantwoordelijkheid voor de volgende categorieën leerlingen:

- thuiszitters; dit zijn leerlingen tot 18 jaar die meer dan vier weken zonder geldige reden verzuimen
- absoluut verzuimers: dit zijn jongeren tot 18 jaar die niet staan ingeschreven op een school
- jongeren die vallen onder de Leerplichtwet artikel 5a: deze jongeren zijn vrijgesteld van leerplicht
- voortijdig schoolverlaters: dit zijn jongeren tot 23 die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten hebben

Het Samenwerkingsverband heeft deze leerlingen in beeld en zoekt samen met netwerk- en ketenpartners naar (individuele) oplossingen.

Samenwerking PO en VO

Aan de overstap van PO naar VO wordt in de regio veel aandacht besteed. Al jaren geeft het RBO het zogenaamde ‘Brugboek’ uit. Dit boek geeft een overzicht van alle scholen in de regio en wordt ieder jaar vóór de herfstvakantie beschikbaar gesteld aan alle basisscholen en ouders in de regio. Dit omvat ook de in de regio vastgestelde formulieren voor aanmelding bij een VO-school.

Belangrijk is te melden dat de scholen in Heemstede, Haarlem, Bloemendaal en Zandvoort een lotingsprocedure kennen. Deze procedure wordt ingericht en uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van het RBO. Met de Samenwerkingsverbanden PO en VO zijn afspraken gemaakt over de overdracht van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte, zodat er altijd een passende onderwijsplaats komt voor deze leerlingen.

Dit Samenwerkingsverband VO geeft daarnaast een brochure ‘De Overstap’ uit, bedoeld voor

medewerkers (intern begeleiders en groep8-leerkrachten) van basisscholen. In deze brochure worden alle zaken en regelingen bij elkaar gebracht die een rol spelen bij de doorgeleiding van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte.

In Velsen maken PO- en VO-scholen zelfstandig afspraken over de overstap van PO naar VO, leidend tot een eigen procedure en aanmeldingsformulier.

Samenwerking VO en mbo

In de regio Zuid-Kennemerland is één instelling voor mbo gevestigd: het ROC Nova College. Ten behoeve van een goede doorstroming van specifieke groepen leerlingen wordt al jaren goed samengewerkt. Concreet gaat het om de volgende terreinen:

- Volwassenonderwijs (vavo); de afdeling Volwassenenonderwijs en Educatie heeft veel zgn. 'Rutte-leerlingen' van reguliere VO-scholen op een uitbestedingsovereenkomst (UBO),
- vmbo en mbo; de grootste schoolbesturen in de regio (Dunamare en IRIS) werken rechtstreeks samen met het Nova College; daarnaast is er ook samenwerking tussen dit Samenwerkingsverband en het Nova; sinds schooljaar 2015/2016 loopt er een project t.b.v. 'Jongeren in een kwetsbare positie'.
- Internationale Schakelklassen (ISK); Het ISK wordt in de regio uitgevoerd door Dunamare. Veel leerlingen vervolgen hun opleiding daarna in het mbo, regulier, Nova Entree of vavo. Enkele leerlingen vervolgen hun VO-opleiding in het algemeen vormend onderwijs op één van de scholen van het Samenwerkingsverband. Het Samenwerkingsverband heeft hiertoe onderling in 2015/2016 werkafspraken gemaakt.
- De regio kent een leerwerkbedrijf Perspectief; met dit bedrijf werken schoolbesturen en gemeenten samen om certificering en arbeidsmarkttoeleiding te realiseren voor jongeren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Lwoo in Passend Onderwijs

In 2016 heeft het Samenwerkingsverband de keuze gemaakt om lwoo in het passend onderwijs onder te brengen via Opting Out. Intern is gekozen voor een systeem van populatiebeplooiing van de betreffende leerlingen en scholen. Dit is in schooljaar 2016/2017 van start gegaan en zal uiteraard tijdens het startjaar gemonitord en daar waar mogelijk geëvalueerd worden.

Praktijkonderwijs (PRO) in Passend Onderwijs

Sinds 2016 worden de toelaatbaarheidsverklaringen tot het Praktijkonderwijs afgegeven door het Samenwerkingsverband. Hiervoor zijn landelijke criteria vastgesteld, die gehandhaafd worden door de toelatingscommissie van het Samenwerkingsverband (TVO-commissie).

Bovenschoolse voorziening

Het Samenwerkingsverband kent één vorm van bovenschoolse voorziening: +VO. Deze voorziening wordt uitgevoerd (uitbesteed aan schoolbestuur Dunamare) op twee locaties: één in Velsen en één in Haarlem. Hier worden leerlingen maximaal 13 weken opgevangen die om welke reden dan ook tijdelijk niet op hun eigen school terecht kunnen. Na een evaluatie in schooljaar 2015/2016 is dit concept uitgebreid tot vier doorstroomperspectieven:

- Onderwijs: de leerling stroomt door naar regulier of speciaal onderwijs
- Arbeid: de leerling wordt geplaatst in een leerwerktraject of op een (begeleide)

- arbeidsplaats
- Onderwijszorgarrangement: de leerling wordt geplaatst in een behandelcentrum of zorginstelling
- Combinatieperspectief: combinatie van begeleiding door deskundigen en deeltijdonderwijs (eventueel thuis)

Voor plaatsing in de +VO wordt een MDO gevoerd. Als er geen overeenstemming bereikt wordt in dit MDO dan is een observatieperiode in de +VO mogelijk.

Dekkend aanbod

Het hebben en realiseren van een dekkend aanbod aan onderwijs is zeer belangrijk om de hoofddoelstelling van Passend Onderwijs waar te kunnen maken. Momenteel worden de volgende tekortkomingen in dit aanbod gezien:

- vwo-opleiding voor leerlingen met een stoornis in het autismespectrum; voor vmbo en havo is er wel een separaat aanbod;
- diplomagericht vso op niveau vmbo-basis/kader.

In de komende planperiode worden de mogelijkheden om deze 'witte vlekken' op te vullen onderzocht, zie hoofdstuk 4.

2.3 Resultaten van de speerpunten uit Ondersteuningsplan 2014-2018

In het ondersteuningsplan 2014-2018 zijn diverse ontwikkelpunten genoemd. Hieronder volgt een opsomming daarvan met daarbij het behaalde resultaat.

- *Opstellen van een bezwaarprocedure / mediation*
Het Samenwerkingsverband is aangesloten bij de landelijke Onderwijsgeschillencommissie. Voorts is er in samenwerking met de OPR een alternatieve geschillenroute met mediation ontwikkeld. Deze is te vinden op de website van het Samenwerkingsverband.
- *Evaluatie van het door het Samenwerkingsverband aangereikte format van het basisondersteuningsprofiel*
Gerealiseerd in maart 2016; resultaat: bijstelling van het basisondersteuningsprofiel. Zie bijlage 2
- *Uitwerking van de onderwijs(zorg)arrangementen*
Er is een procedure voor het aanvragen en toekennen van individuele arrangementen opgesteld. In het schooljaar 2014-2015 zijn er 22 individuele arrangementen afgegeven, met een richtbedrag van € 3500. In schooljaar 2015-2016 zijn er 64 individuele arrangementen toegekend, variërend van € 75 tot € 4000.
- *Opstellen procedure voor verlenging TLV's*
Gerealiseerd in mei 2016.
- *Beleid integratie lwoo/Pro in het Samenwerkingsverband*
Diverse overleggen met werkgroepen lwoo en Pro hebben geleid tot opting out voor lwoo met populatiebekostiging; documenten zijn te vinden op de website van het Samenwerkingsverband.
- *Monitoring van MDO-O's: tevredenheid en effectiviteit*
Bureau Oberon heeft in 2015 en 2016 een onderzoek naar de MDO-O's gedaan bij ouders en medewerkers van zowel PO als VO. Afgezien van een aantal verbeterpunten zijn alle partijen tevreden. In de meeste gevallen zijn de leerlingen terecht met een MDO-O aangemeld en vinden

alle partijen de tijdsinvestering meer dan de moeite waard.

- *Formuleren van een gedeelde visie en beleid VO - mbo, met als doel een sluitende aanpak*
Diverse overleggen zijn tussen deze partijen gevoerd, waaruit meerdere afspraken zijn voortgekomen die tot een betere afstemming hebben geleid.
- *Opstellen van een intern communicatieplan*
Dit ontwikkelpunt is nog niet gerealiseerd.
- *Inrichting van een financiële organisatie*
Dit is in samenspraak met het administratiekantoor, de controller en de accountant op een groot aantal punten gerealiseerd.

2.4 Het Samenwerkingsverband in cijfers

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de cijfermatige resultaten die bij het Samenwerkingsverband bekend zijn en intern besproken zijn. Bovendien worden de speerpunten uit het vorige ondersteuningsplan geëvalueerd.

Cijfers Passend Onderwijs

Op een aantal manieren krijgt het Samenwerkingsverband inzicht in de leerlingenaantallen en stromen waar het verantwoordelijk voor is.

In "Kijkglas" wordt geregistreerd welke leerlingen een TLV kregen voor het vso. DUO is verantwoordelijk voor deze cijfers en hevelt op grond van deze registratie het budget automatisch over van het Samenwerkingsverband naar de betreffende school. Het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs in de regio is licht stijgend voor de categorie "vso laag".

Het Samenwerkingsverband beheert een eigen digitaal systeem t.b.v. registratie van TLV's voor vso en PrO, aanwijzingen lwoo, verstrekte arrangementen en leerlingen in de bovenschoolse voorziening +VO. In de tabel hieronder staan deze gegevens voor de laatste drie jaar.

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
totaal aantal leerlingen woonachtig in swv	17685	17818	
totaal aantal leerlingen schoolgaand in swv	19361	19583	19526
lwoo	1836	1818	1774
PrO	438	466	485
vso	484	489	484
vso laag	424	430	450
vso midden	21	20	11
vso hoog	39	39	23
Individuele arrangementen		22	64
+VO	77	59	37

Cijfers leerplicht: Thuiszitters

Een belangrijke indicatie voor het bereiken van de doelstelling is het aantal thuiszitters. Een

thuiszitter is een leerling die meer dan vier weken zonder geldige reden verzuimt. Registratie van thuiszitters gebeurde tot schooljaar 2015/2016 door de gemeenten. Sinds schooljaar 2015/2016 registreert het Samenwerkingsverband ook de thuiszitters en rapporteert daarover per twee maanden aan de onderwijsinspectie. Het aantal geregistreerde thuiszitters is dit jaar licht toegenomen ten opzichte van schooljaar 2015-2016. Hoewel het aantal door het schooljaar heen fluctueert zijn er in dit Samenwerkingsverband tussen 40 en 50 langdurig verzuimers, waarvan circa twaalf ongeoorloofd. De overigen zijn geoorloofde thuiszitters; dit zijn leerlingen die langer dan vier weken verzuimen wegens lichamelijke of psychische ziekte.

Consulenten en leerplicht hebben een nadere analyse op dit onderwerp gemaakt; dit gaat opgenomen worden in het Impulstraject met de CJG's. Daarnaast is er landelijk duidelijk geworden dat de definitie aangescherpt zal worden.

Cijfers RMC-Regio: "Voortijdig Schoolverlaters" en "Jongeren in een kwetsbare positie"

De aantallen voortijdig schoolverlaters die zonder startkwalificatie uitstromen worden gemeten in de RMC-regio West-Kennemerland, dat zijn de samenwerkingsverbanden Midden-Kennemerland en Zuid-Kennemerland samen.

Analyse van de cijfers van voortijdig schoolverlaters geeft aan dat de terugdringing van het aantal schoolverlaters zoals dat de laatste jaren bereikt is, nu stagneert. In de onderbouw ligt het aantal VSV'ers op 0,2% (dat is gelijk aan het landelijk gemiddelde), in de bovenbouw ligt het op 2,3% voor vmbo (dit is 1,2% boven het landelijk gemiddelde) en 0,4% voor havo/vwo (gelijk aan het landelijk gemiddelde). De stuurgroep zet verscheidene maatregelen in om het voortijdig schoolverlaten verder terug te dringen.

In de Stuurgroep VSV is ook aandacht uitgegaan naar de groep van jongeren in een kwetsbare positie, jongeren die grote moeite hebben zelfstandig een plaats op de arbeidsmarkt te verwerven. In 2016/2017 is een inventariserend en richtinggevend traject gestart, in samenwerking met de regio Midden-Kennemerland.

	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Voortijdig schoolverlaters vo	155	126	156
percentage regio	0,70	0,56	0,69
percentage landelijk	0,46	0,47	0,45

3 Beleidsuitgangspunten

Wat willen we bereiken? In dit hoofdstuk wordt het beleid voor de planperiode 2018-2022 geformuleerd: de gekozen beleidsuitgangspunten.

3.1 Regelgeving en adviezen vanuit de overheid

Wet Passend Onderwijs

De wet Passend Onderwijs is in 2014 ingegaan en is het uitgangspunt van dit ondersteuningsplan: in dit plan worden de gestelde wettelijke kaders en verplichtingen ingevuld en uitgewerkt. De taken en verantwoordelijkheden rond inrichting en financiën komen later in dit plan aan bod. De belangrijkste twee inhoudelijke uitgangspunten in de wet zijn:

- in de regio is er sprake van een dekkend aanbod leidend tot een passende plek voor iedere leerling, en
- scholen en samenwerkingsverband dragen zorg voor een ononderbroken schoolloopbaan voor alle leerlingen.

Dit ondersteuningsplan geeft daar nadere invulling aan.

Adviezen van de Onderwijsraad

De Onderwijsraad heeft in het recente verleden enkele belangwekkende adviezen uitgebracht over passend onderwijs.

In 2010 bracht de Onderwijsraad het advies “De school en leerlingen met gedragsproblemen” uit. Dit advies gaat in op de rol van leerlingen, ouders, school en leraren en ook op het samenwerken in de keten van jeugdvoorzieningen.

In 2014 bracht de Onderwijsraad het advies “Samen voor een ononderbroken schoolloopbaan” uit. De drie uitgewerkte aanbevelingen uit dit rapport zijn nog steeds actueel:

- vergroot de toegankelijkheid van jeugdhulpverlening voor het onderwijs,
- trek de onderwijs-zorg lijn door tot in het MBO, en
- zet in op gezamenlijke deskundigheidsbevordering van onderwijs en jeugdhulpverlening.

In 2014 bracht de Onderwijsraad tevens een advies uit over “Overgangen in het onderwijs”. De Raad constateert in dat jaar dat de overgangen niet soepel genoeg verlopen. De Raad pleit o.a. voor:

- periodieke monitoring van alle overgangsbepalingen,
- maatwerk voor specifieke groepen leerlingen om de overgang te verzachten,
- brede, en zo mogelijk meerjarige, brugklassen te stimuleren.

In de afgelopen planperiode zijn deze adviezen opgepakt; verdere opvolging en uitwerking is nog steeds actueel.

Overige adviezen

Het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) heeft op verzoek van de overheid adviezen opgesteld over:

- OOGO; hoe gemeenten die verantwoordelijk zijn voor hulp aan jeugd en ouders en samenwerkingsverbanden die verantwoordelijk zijn voor de invulling van passend onderwijs dit met elkaar in overleg kunnen versterken,
- verbinding van wijkteams en onderwijs.

De Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) heeft in 2016 advies uitgebracht: “Veelzijdig samenwerken met kind en gezin”. De raad constateert dat: “Jeugdhulpverleners, leerkrachten,

huisartsen en andere professionals krijgen regelmatig te maken met problematische situaties in kwetsbare gezinnen. Het maken van een professionele inschatting over wat nodig is voor een gezin vergt durf. Durf om te allen tijde met ouders en kinderen in gesprek te blijven. Durf om de grenzen van eigen deskundigheid en ervaring onder ogen te zien. Durf om andere instanties naar voren te schuiven in het belang van kind en gezin. “

De Raad geeft de volgende adviezen voor het bevorderen van passende en effectieve zorg.

1. De doelen van zorg en ondersteuning komen altijd in dialoog met gezinnen en kinderen tot stand. Vanuit dat uitgangspunt maken zorgprofessionals hun afwegingen hoe te handelen en hoe samen te werken. Bij iedere afweging betrekken zij de ouders en kinderen. Zelfs bij dwangmaatregelen, zoals uithuisplaatsing van een kind.
2. Het is van belang dat professionals zich niet alleen vakinhoudelijk, maar ook op relationeel en normatief gebied blijvend ontwikkelen. Zij hebben te maken met grote spanningen en dilemma's. Niet alleen binnen gezinnen, maar ook in de interactie met andere professionals en bestuurders. Zij moeten goed kunnen reflecteren op hun eigen handelen en dat van anderen. Dat vraagt continue tijd en aandacht.
3. Bestuurders en beleidsmakers moeten professionals de ruimte geven om te experimenteren met vormen van samenwerking; professionals moeten in de praktijk kunnen toetsen wat wel en niet werkt.

Daarnaast gaat de Raad op meerdere plaatsen in haar advies rechtstreeks in op de relatie tussen passend onderwijs en jeugdhulp.

3.2 *Uit het Ondersteuningsplan 2014-2018*

Dit Ondersteuningsplan wil voortbouwen op het vorige plan. Een aantal verworvenheden uit deze voorgaande periode wil het Samenwerkingsverband nadrukkelijk vasthouden.

Passend Onderwijs begint in de klas

Een lijn die doorgezet wordt is het professionaliseren van leerkrachten en de (financiële) ondersteuning daarin van scholen door het Samenwerkingsverband. Voor iedere school is een professionaliseringsbudget beschikbaar gesteld; belangrijkste doel is om dit in te zetten in doorontwikkeling van passend onderwijs in de klas en op de school; dit programma zal nog doorlopen tot einde van het schooljaar 2017-2018.

Inrichting TVO-Commissie

Allereerst betreft dat de wijze waarop de taak van het Samenwerkingsverband om Toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's) af te geven voor het speciaal onderwijs wordt ingevuld. Het Samenwerkingsverband heeft in het vorige plan als beleidsuitgangspunt gekozen voor een structuur van Multidisciplinair Overleg (MDO) dat inhoudelijk 'beslist' en een commissie die formeel de gevoerde procedure toetst op volledigheid, transparantie en navolgbaarheid. Dit beleidsuitgangspunt wordt de komende planperiode gehandhaafd.⁴

⁴ Dit beleid kan alleen gecontinueerd worden indien het SWV in een situatie blijft van positieve verevening: minder deelname in de regio aan VSO dan landelijk gemiddeld.

Visie op lwoo

In het ondersteuningsplan 14-18 is gekozen voor *opting out* van lwoo-financiering. Vervolgens is gekozen voor populatiefinanciering van de scholen met een lwoo-licentie. Het Samenwerkingsverband koos hiervoor vanuit de visie dat leerlingen zo min mogelijk “gelabeld” moeten worden, maar wel de ondersteuning moeten krijgen die zij nodig hebben om de leerachterstanden weg te werken en/of sociaal-emotionele ontwikkeling te bevorderen.

Werkwijze

Scholen/besturen zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van het eigen onderwijs en de juiste begeleiding van de eigen leerlingen. Op deze manier geven zij zelfstandig invulling aan de zorgplicht die zij hebben voor hun leerlingen. In het Samenwerkingsverband werken de scholen/besturen samen om die leerlingen waarvoor de school geen passende plaats meer heeft toch een ononderbroken leerlijn te kunnen bieden. De afspraken die daartoe gemaakt worden zijn het verdere onderwerp van dit ondersteuningsplan.

Grenzen

We gaan ervan uit dat alle betrokkenen zich ten volle inspannen om ervoor te zorgen dat de leerling onderwijs kan volgen. Ook ouders en leerlingen hebben een inspanningsverplichting; ze worden geacht ontvankelijk te zijn voor de geboden extra ondersteuning en volledige en juiste informatie te verstrekken.

Er zit een grens aan wat de scholen van het Samenwerkingsverband kunnen bieden. Er kunnen zich situaties voordoen waarbij het onderwijs dat nog gegeven kan worden zo beperkt is of zo kostbaar is dat het niet meer mogelijk dan wel verantwoord is.

Wanneer de hele route van ondersteuningsbehoeften is doorlopen en het blijkt dat de onderwijssituatie onvoldoende is, of men de leerling niet kan bieden wat hij/zij nodig heeft, kan het Samenwerkingsverband of de school aangeven dat er een grens bereikt is. Dat geldt ook in het geval dat ouders en/of leerling zich niet inspannen voor de geboden ondersteuning of daar niet actief in meewerken. Wanneer ouders en/of leerling zich niet kunnen vinden in de aangegeven grens van de school en/of het Samenwerkingsverband kan er gebruik gemaakt worden van mediation of een second opinion aangevraagd worden bij een onafhankelijke commissie.

4 Beleid en doelstellingen

Hoe bereiken we wat we willen? In dit hoofdstuk worden de hoofdlijnen van beleid uitgewerkt voor de komende planperiode. Daarna zal dit steeds in de vorm van een Jaarplan gespecificeerd en uitgewerkt worden; tussentijdse aanpassingen kunnen dan ook per jaar plaats vinden.

Voor de komende planperiode gelden de volgende hoofddoelstellingen van beleid:

input:	1. het verbeteren van de overstap van PO naar VO § 4.1
proces:	2. versterking van passend onderwijs <u>in de klas</u> § 4.2 3. het versterken van de ondersteuningsstructuur van iedere school § 4.3 4. het versterken van specifieke voorzieningen die nodig zijn om specifieke groepen leerlingen d.m.v. passend onderwijs een ononderbroken leerlijn te kunnen bieden § 4.4
output:	5. iedere leerling uit het VO naar de juiste vervoloplek § 4.5

Deze hoofddoelstellingen worden in de volgende paragrafen uitgewerkt.

4.1 De overstap van PO naar VO

Ambitie:

goede en volledige overdracht van de onderwijsondersteuningsbehoefte van de leerling bij de overstap van PO naar VO

In de keten van onderwijs komt het VO (of VSO) voor alle leerlingen na het PO. Het is daarom van eerste belang om de overstap van groep 8 naar de brugklas zo goed mogelijk te laten verlopen voor iedere leerling. Het advies “Overgangen in het Onderwijs” geeft hier heldere handvatten voor. Concreet gaat het erom iedere leerling de best mogelijk denkbare start te geven in het VO op de juiste plek met de juiste ondersteuning indien dat aan de orde is.

In de regio Zuid-Kennemerland zijn er twee aandachtspunten bij de overstap die ook voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte van groot belang zijn. Allereerst is dat het zeer diverse aanbod aan scholen. Er ontstaat daardoor veel keuzemogelijkheid voor ouders en leerlingen. Het is daarom van groot belang dat scholen hun ondersteuningsprofiel helder formuleren en kenbaar maken, zodat basisscholen en ouders daar in resp. de advisering en de keuze rekening mee kunnen houden. De regio heeft een groot aantal categorale scholen; opstromen of afstromen in onderbouw of bovenbouw leidt daarom relatief vaak tot gedwongen schoolverandering en de daaraan gepaard gaande problemen. Het tweede punt van aandacht betreft de overaanmelding van leerlingen bij een groot aantal betrokken scholen; dit heeft ertoe geleid dat er in Haarlem/Heemstede al jaren sprake is van loting ten behoeve van plaatsing in een brugklas. Met het RBO is overeengekomen dat leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte vóór de loting een school vinden en vervolgens buiten de loting blijven. Dit is echter een punt van permanente aandacht.

Actiepunten

De volgende concrete beleidspunten zullen de komende planperiode opgepakt worden:

- *verbetering van de terugkoppeling van informatie van VO-scholen naar PO-scholen. Consulenten van zowel het SWV-PO als het SWV-VO zullen hier een rol in gaan spelen. Het 'fijn regelen' van het plaatsen van leerlingen kan alleen continu verbeterd en aangepast worden als PO- en VO-scholen daarover met elkaar in gesprek zijn, zowel op casusniveau als op beleidsniveau; het Samenwerkingsverband richt zich daarbij specifiek op de groep leerlingen die overstapt met een extra ondersteuningsbehoefte; dit krijgt vorm in het houden van MDO's-Overdracht (MDO-O) tussen PO- en VO-scholen,*
- *het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten voor leerkrachten van groep 8, intern begeleiders en zorgcoördinatoren over de overstap van PO naar VO,*
- *het verder ontwikkelen van 'de Overstap' tot een document dat basisscholen helpt en ondersteunt bij het vaststellen en determineren van de ondersteuningsbehoefte van basisschoolleerlingen in het VO; in samenwerking met het SWV-PO hier de basisscholen daadwerkelijk in ondersteunen,*
- *Opname Iwoo en PrO in passend onderwijs. Het doorontwikkelen van de 'aanwijzing' voor Iwoo; het is de ambitie van het Samenwerkingsverband leerlingen niet langer te labelen met het etiket 'leerachterstand', maar hun in het vervolgonderwijs de juiste ondersteuning te bieden in het behalen van hun vmbo-diploma (NB leerachterstanden worden alleen vastgesteld in combinatie met een vmbo-advies). In de komende planperiode zal ook duidelijk worden óf en wanneer PrO onder passend onderwijs zal gaan vallen. Het Samenwerkingsverband zal ook hier gaan streven naar volledige opname in passend onderwijs zonder labeling van leerlingen,*
- *Van speciaal (primair) onderwijs naar VO: speciaal punt van aandacht is de overstap van SO in het primair onderwijs naar het voortgezet (speciaal) onderwijs. Waar mogelijk kunnen leerlingen starten op een reguliere VO-school; waar noodzakelijk worden leerlingen direct geplaatst in het VSO. Dit wordt in een MDO besloten.*

4.1.1 Overdracht PO-VO van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte

Dit hoofdstuk is in samenwerking met het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs voor het basisonderwijs in Zuid-Kennemerland tot stand gekomen.

Warme overdracht

Iedere overgang in het onderwijs is een grote stap en een belangrijke mijlpaal in het leven van leerlingen. De onderwijsorganisaties hebben weliswaar veel overeenkomsten maar de culturen verschillen van elkaar en de leeromgeving is wezenlijk anders. Met name voor de meer kwetsbare leerlingen brengt de overstap risico's met zich mee. Daar komt bij dat de overstap samenvalt met een andere fase van ontwikkeling waar leerlingen in terechtkomen.

De basisscholen moeten een warme overdracht organiseren als zij denken dat kennis over de leerling noodzakelijk is om een doorgaande ontwikkeling te garanderen. Leerlingen die een specifieke aanpak nodig hebben zijn extra gebaat bij een warme overdracht. De warme overdracht wordt door scholen

onderling geregeld en bestaat doorgaans uit een (telefoon)gesprek tussen de leerkracht of IB'er van de basisschool en de zorgcoördinator of brugklascoördinator van de VO-school.

Het Samenwerkingsverband primair onderwijs is samen met het Samenwerkingsverband voortgezet onderwijs een project gestart om de warme overdracht ook via de leerling zelf te organiseren. De leerlingen geven in deze overdracht zelf aan wat zij belangrijk vinden bij de overgang naar het voortgezet onderwijs en wat zij daarbij aan ondersteuning nodig denken te hebben. De leerlingen beschrijven dit op een eigen overdrachtsformulier genaamd "De Eigen Wijzer", dat is gekoppeld aan de categorieën waarmee het voortgezet onderwijs over de onderwijsbehoeften van leerlingen spreekt. Voor veel leerlingen zijn deze vormen van warme overdracht voldoende, waarmee de voortgezet onderwijsscholen in staat zijn om de meeste leerlingen een passend aanbod te doen. Voor sommige leerlingen is een uitgebreider gesprek nodig waarbij de ouders en de leerling aanwezig zijn; dat noemen we een multidisciplinair overleg (MDO) – zie hieronder.

- **Leerlingen met extra onderwijsbehoeften**

Leerlingen die in het basisonderwijs extra ondersteuning kregen of dat nodig hebben in het voortgezet onderwijs, worden bij het voortgezet onderwijs aangemeld via een warme overdracht of een MDO-O. Dit wordt aangegeven op het formulier 'Basisschooladvies t.b.v. het VO'. Alle VO-scholen hebben inmiddels een breed ondersteuningsaanbod. Hierdoor kunnen leerlingen in principe bij alle VO-scholen terecht. Als een warme overdracht niet volstaat om de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte te beschrijven, wordt een MDO georganiseerd (zie hieronder).

- **Leerlingen met leerwegondersteuning**

Leerlingen die vanwege leerachterstanden aangewezen zijn op lwoo in het VO worden direct aangemeld bij een VO-school met leerwegondersteuning volgens de bestaande toelatingsregeling van het RBO. Zij kunnen, evenals Pro-leerlingen, eerder aangemeld worden dan de reguliere aanmelddata.

- **Leerlingen voor Praktijkonderwijs**

Voor Pro-leerlingen moet een toelaatbaarheidsverklaring aangevraagd worden. Voor deze leerlingen wordt een MDO-T gehouden (meestal in de vorm van een intakegesprek met ouders en leerling).

MDO-O en MDO-T

Er zijn ook leerlingen voor wie de overstap minder vanzelfsprekend verloopt. Bij deze leerlingen is een warme en handelingsgerichte overdracht cruciaal. Op didactisch niveau kunnen soms algemene afspraken volstaan, maar bij leerlingen met intensieve ondersteuningsbehoeften is het van belang dat er zorgvuldig wordt gekeken naar de verschillende mogelijkheden en dat er duidelijke afspraken gemaakt worden over de toeleiding en overdracht. De kans op een doorlopende en succesvolle schoolloopbaan wordt op deze manier vergroot en de kans op uitval verkleind.

Het komt voor dat een leerling een specifieke onderwijsbehoefte heeft, die van de VO-school een intensief ondersteuningsaanbod vraagt, dat het basisondersteuningsaanbod⁵ overstijgt. De ondersteuningsbehoefte kan ook betekenen dat de leerling is aangewezen op een vorm van speciaal onderwijs. Of dit daadwerkelijk zo is, wordt in eerste instantie overeengekomen tussen ouders en de basisschool. De basisschool initieert vervolgens een MDO met de betreffende VO-school. Een MDO is een multidisciplinair overleg waarbij ten minste de ouders/verzorgers, de basisschool en de VO-

⁵ Voor de beschrijving van de basisondersteuning zie bijlage 2

school aanwezig zijn; bij voorkeur ook de leerling zelf. Voor de overstap naar een reguliere school is dat een overdrachts-MDO (MDO-O) en voor een PrO-school of vso-school is dat een toelatings-MDO (MDO-T).

- **MDO-O: Leerlingen met intensieve onderwijs- en ondersteuningsbehoeften die de basisondersteuning overstijgen**

De basisschool brengt eerst de onderwijsbehoeftes van een leerling in kaart en bespreekt deze met ouders. Na dit overleg besluit de basisschool eventueel om een MDO-O te initiëren met de VO-school waarvoor ouders hebben gekozen. Bij dit MDO-O zijn ouders, basisschool, VO-school en eventueel andere betrokkenen aanwezig, bij voorkeur ook de leerling zelf. De VO-school krijgt de onderwijsondersteuningsbehoeften van te voren op papier, zodat ook zij zich goed kunnen voorbereiden. Het doel van het MDO is om verdiepende vragen te stellen en elkaars redenering te horen. Deze MDO-O-gesprekken vinden plaats tussen 1 november en 15 februari. Leerlingen die vroegtijdig middels deze overdracht worden aangemeld, en daadwerkelijk aangewezen zijn op extra (traject)ondersteuning van deze school, vallen buiten de reguliere aanmelding en daarmee buiten de loting.

Voor leerlingen die naar een 'zorgschool' gaan (dit is een vmbo-school met een integrale ondersteuningsstructuur) en voor leerlingen met leerachterstanden die toch een TL-advies hebben gekregen, wordt altijd een MDO-O gehouden. Bovendien moet de basisschool al in groep 7 starten met het opstellen en uitvoeren van een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP).

- **MDO-T: Leerlingen die een toelaatbaarheidsverklaring nodig hebben (voor het vso en het PrO)**

Voor leerlingen uit het basisonderwijs (ook voor leerlingen die in het basisonderwijs al een TLV hebben), die aangewezen zijn op het ondersteuningsaanbod van het vso of het PrO dient een toelaatbaarheidsverklaring aangevraagd te worden bij het Samenwerkingsverband VO. Dit geldt ook voor leerlingen die aangewezen zijn op een specifiek onderwijsarrangement. Er vindt met het VO een MDO-T overleg plaats.

De samenwerkingsverbanden monitoren vanaf schooljaar 14-15 de overgang van bovenstaande leerlingen. Daarbij staan de volgende drie vragen centraal:

- Zijn de leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte goed overgedragen?
- Hadden alle leerlingen volgens de VO-scholen ook daadwerkelijk extra ondersteuning nodig?
- Waren er leerlingen zonder overdracht/extra ondersteuning, waarbij dit wel had gemoeten?

4.2 Doorontwikkeling van Passend Onderwijs in de klas en op de school

Ambities:

- **vergroten van de handelingsbekwaamheid van docenten en medewerkers, onder andere door verdere professionalisering**
- **koppeling mentoraat en trajectbegeleiding**

Voor de doorontwikkeling van passend onderwijs stelt het Samenwerkingsverband per school een budget ter beschikking, gerelateerd aan het aantal leerlingen op de school. Het doel hierbij is driedig:

- a) docenten zijn nog beter toegerust voor de dagelijkse lespraktijk met een diversiteit aan

leerlingen;

- b) op de school ontstaat een integrale structuur: door de koppeling van mentoraat en trajectbegeleiding wordt de ondersteuningsstructuur op de school een organisch geheel;
- c) er vindt uitwisseling van 'good practices' tussen scholen plaats; het Samenwerkingsverband organiseert hiervoor jaarlijks een bijeenkomst.

4.2.1 Integrale ondersteuningsstructuur

Voor het welslagen van passend onderwijs is het van belang dat zowel leerlingen en ouders als docenten en medewerkers de ondersteuningsstructuur als één geheel en continuüm ervaren: de juiste ondersteuning op het juiste moment. Het samenwerkingsverband wil juist deze integraliteit de komende jaren bevorderen en monitoren. Kwaliteitskenmerken van een integrale structuur zijn:

- planmatig werken door de betrokken professionals,
- een systeem van professionalisering (o.a. intervisie en supervisie) dat de betrokken professionals ook zelf verder professionaliseert,
- een goede inbedding in de schoolorganisatie (afdelingen, docententeams, schoolleiding, medewerkers),
- tevredenheid van betrokkenen (leerling, ouders, docent/medewerker) over de geboden begeleiding.

Het Samenwerkingsverband wil deze kwaliteitsindicatoren de komende jaren gebruiken naast meer cijfermatige gegevens over uitval en afstroom, thuiszitters en vroegtijdig schoolverlaters.

4.3 Ondersteuningsstructuur van de school

De basis van passend onderwijs is de ondersteuning van iedere leerling op de eigen school. De kwaliteit van deze ondersteuning is derhalve van groot belang. Dit begint bij ondersteuning van de docent in en tijdens de les; daarnaast spelen mentor, zorgcoördinator en trajectbegeleider in specifieke situaties een belangrijke rol.

Ambities:

- Elke school binnen het samenwerkingsverband zet zich ten volle in om de eigen leerlingen goed te ondersteunen zodat zij op deze school uitstromen in overeenstemming met hun uitstroomperspectief (diploma, arbeid of dagbesteding)
- Elke school heeft daarvoor een toereikende ondersteuningsstructuur, die beschreven is in het schoolondersteuningsprofiel
- Er is een goede samenwerking met ketenpartners; dit leidt er o.a. toe dat er geen thuiszitters zijn

4.3.1 Basisondersteuning

Alle scholen in het Samenwerkingsverband kennen hetzelfde pakket aan basisondersteuning. Dit is de ondersteuning die zonder financiële middelen vanuit het Samenwerkingsverband door alle scholen ingezet wordt. De deelnemende scholen in het Samenwerkingsverband vinden het alle belangrijk dat iedere school deze ondersteuning kan geven aan de leerlingen die onderwijs op de betreffende school volgen. Tot de basisondersteuning behoort ook het wegwerken van eventueel opgelopen leerachterstanden, opdat de leerling uitstroomt met een diploma, deelcertificaat of een

duurzame plek op de arbeidsmarkt vanuit de school waar de leerling is binnengekomen. Zie bijlage 2. In het schoolondersteuningsprofiel werken scholen nader uit welke ondersteuning zij naast de basisondersteuning verder uit eigen middelen bieden, dit wordt weergegeven op de zogenaamde “kruisjeslijst” die te vinden is op de website van het Samenwerkingsverband.

Actiepunt:

- *Schoolondersteuningsprofielen en kruisjeslijsten zodanig aanpassen dat zij voor ouders toegankelijk, overzichtelijk, makkelijk leesbaar en vindbaar zijn.*

4.3.2 Trajectbegeleiding

Iedere school ontvangt van het Samenwerkingsverband budget om een ondersteuningsstructuur in te richten voor leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte; op de meeste scholen is dat een trajectvoorziening met een trajectbegeleider.

De trajectvoorziening heeft drie pijlers:

1. Begeleiding en ondersteuning van leerlingen
2. Coaching van docenten
3. Educatief partnerschap met ouders: samenwerking en directe communicatielijnen

1 Begeleiding en ondersteuning van leerlingen

Zodra een school merkt dat de gestelde einddoelen van het onderwijs door leer- en/of gedragsproblemen, achterstanden, ziekte, thuissituatie of anders dreigen niet behaald te kunnen worden, wordt er door middel van een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) onderzocht en afgesproken welke specifieke ondersteuningsbehoefte er is en hoe deze gerealiseerd kan worden. Dit alles om zicht te blijven houden op het brede einddoel van onderwijs. Voor leerlingen die dit betreft zal een OPP opgesteld worden in samenspraak met de ouders. De trajectbegeleider monitort, begeleidt en komt waar nodig met aanpassingsvoorstellen. Het OPP geeft structuur aan het handelingsgericht werken binnen de school voor de geformuleerde doelen. Indien noodzakelijk wordt er in een MDO aan gewerkt om een integraal diagnostisch beeld te vormen en van daaruit passende jeugdhulp te organiseren.

2 Coaching van docenten

De trajectvoorziening biedt expertise en ondersteuning aan docenten en school. Docenten kunnen bij de trajectbegeleider terecht voor informatie en advies over hoe om te gaan met de onderwijsbehoeften van de leerling en welke aanpak en ondersteuning het beste werkt. Ook kan de trajectbegeleider in de klas de interactie tussen docent en leerling observeren en door het geven van gerichte handelingadviezen en feedback de docent ondersteunen.

3 Educatief partnerschap met de ouders: samenwerking en directe communicatielijnen

Samen met ouders wordt besloten tot plaatsing in de trajectvoorziening. Het opstellen van het ontwikkelingsperspectief gebeurt in samenspraak met ouders en ouders zijn nauw betrokken bij de evaluaties. Voor ouders is de trajectbegeleider, naast de mentor, een vast aanspreekpunt en samenwerkingspartner in de ondersteuning van hun kind. Hierdoor ontstaat er meer rust en basisveiligheid bij ouder en leerling.

In het plan van aanpak wordt uitgegaan van de driehoek school-ouders-leerling. Alle beschikbare informatie, ervaring en kennis wordt bij elkaar gelegd. Wat gaat goed? Waar moet extra ondersteuning bij geboden worden? Op welke wijze? Wat biedt de trajectvoorziening hierin? Wat kan er thuis gebeuren? En wat wordt er van de leerling verwacht? Door vervolgens in de praktijk de communicatielijnen heel kort te houden worden - zo is al gebleken - mooie resultaten geboekt.

Inrichting van de trajectvoorziening

Iedere school bepaalt zelf hoe de voorziening voor de eigen school wordt ingevuld, met inachtneming van de drie pijlers en het doel dat zoveel mogelijk leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften het diploma op de eigen school behalen. Ruwweg zijn er twee organisatievormen te zien: een meer vaste groep met een eigen ruimte en een flexibele (ambulante) vorm.

4.3.3 Schoolmaatschappelijk werk

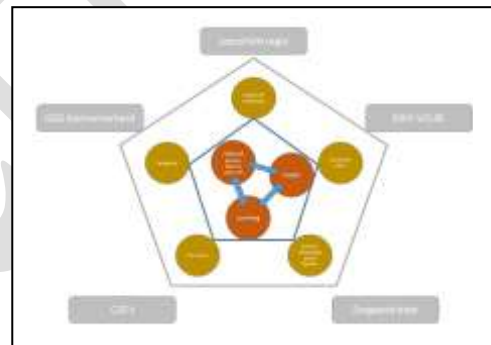
Zoals eerder beschreven is het maatschappelijk werk op de scholen per gemeente in het Samenwerkingsverband verschillend geregeld. Het Samenwerkingsverband zou graag zien dat iedere school door de jeugdhulp uit de eigen gemeente een voorziening heeft of krijgt die het maatschappelijk werk uitvoert in de school. Van een goed georganiseerd schoolmaatschappelijk werk gaat een preventieve werking uit; de voorziening kan zeer laagdrempelig zijn. Het is daarmee een essentiële schakel tussen onderwijs en jeugdhulp. De opzet is een kortdurende interventie als er sprake is van problematiek met elementen buiten de school (ouders, vriendenkring enz.).

Actiepunt:

- *Schoolmaatschappelijk werk bespreken met gemeenten, met als doel afstemming over de inzet van smw in alle gemeenten en realisering van de aansluiting met CJG*

4.3.4 Samenwerking met ketenpartners

In geval een leerling op een school extra ondersteuning nodig heeft is er een aantal samenwerkingspartners die steeds betrokken zullen zijn in te voeren MDO's. Dat zijn o.a. Leerplicht, CJG-coaches, jeugdartsen, schoolmaatschappelijk werkers; samen met de zorgcoördinator van de school en de consulent van het Samenwerkingsverband zijn zij betrokken bij individuele casussen.

De stappen die doorlopen worden als er sprake is van problematiek die (deels) buiten de school ligt zijn:

1. Preventief: schoolmaatschappelijk werk of groepsaanbod zoals SOVA-trainingen
2. Intensieve samenwerking met CJG en zorgaanbieders ten behoeve van individuele leerlingen, met inzet van individuele arrangementen
3. Doorbraaktafel (doorzettingsmacht van het Samenwerkingsverband) ter voorkoming van thuiszitters

Actiepunt:

- *Het kernpartnermodel in de regio versterken door gestructureerd overleg op managementniveau. Inzet daarbij is de samenwerking tussen organisaties verder te ontwikkelen, o.a. door regelmatig backtracking van enkele ingewikkelde casussen*

4.3.5 Individuele arrangementen

Naast de hierboven genoemde ondersteuning op een school kan het soms noodzakelijk zijn een leerling daarbovenop extra maatwerkondersteuning te geven. Dit kan in de vorm van een

arrangement. Het Samenwerkingsverband kent onder andere de volgende arrangementen in de scholen:

- maatwerkarrangement; hierbij kan gedacht worden aan extra ondersteuning op diverse terreinen, van didactisch tot sociaal-emotioneel
- taalarrangement; voor leerlingen die via de Internationale Schakel Klassen (ISK) op één van de scholen terecht gekomen zijn, kan in bijzondere situaties een extra taalarrangement worden toegekend; hiervoor zijn aparte beleidsafspraken gemaakt
- zorgbudget voor zorgscholen

Actiepunt:

- *arrangementen rondom thuisonderwijs, docent op de fiets, deeltijdonderwijs verder uitwerken.*

4.3.6 Zorgscholen

Het Samenwerkingsverband kent drie scholen voor vmbo/lwoo met een geïntegreerde ondersteuningsstructuur: Paulusmavo, Daaf Gelukschool, Tender College IJmuiden. Op deze scholen worden alleen leerlingen geplaatst indien zij naast leerachterstanden ook extra (meestal sociaal-emotionele) ondersteuningsbehoeften hebben. Deze scholen kennen een eigen aannamebeleid. Het schoolbestuur en het Samenwerkingsverband dragen zorg voor voldoende capaciteit.

In 2016 is een toelatingsbeleid ontwikkeld voor de zorgscholen. Hoofdpunten hieruit zijn:

1. Voor een leerling die aangemeld wordt op een zorgschool moet ten minste vanaf groep 7 op de basisschool een ontwikkelingsperspectiefplan opgesteld zijn. Niet alleen de ondersteuningsbehoefte is daarin beschreven, maar ook de acties die de basisschool hiervoor heeft ingezet.
2. Voor aanmelding op een zorgschool wordt altijd op initiatief van de basisschool een MDO-O gevoerd, waarin onderzocht wordt of de zorgschool de benodigde ondersteuning kan bieden.
3. Als in het MDO blijkt dat de leerling niet per se is aangewezen op de integrale ondersteuningsstructuur van een zorgschool, dan zal de zorgschool zorgen voor een passend onderwijsondersteuningsaanbod op een andere school, bijvoorbeeld met behulp van de trajectvoorziening van een reguliere school.

Het Samenwerkingsverband ervaart de volgende knelpunten:

- twee scholen (Daaf Gelukschool, Paulusmavo) halen al enkele jaren het maximaal te plaatsen aantal leerlingen in bepaalde leerjaren; de Paulusmavo al bij de onderinstroom in de brugklas, de Daaf Gelukschool door zijinstroom in de hogere leerjaren. Het Samenwerkingsverband maakt zich zorgen over plaatsing van leerlingen bij onvoldoende capaciteit
- hierdoor is er steeds minder plaats voor zijinstroom op deze twee scholen; voor onderbouwers van andere scholen wordt soms overplaatsing naar een zorgschool aangevraagd.

Het gesprek hierover is in juni 2016 gestart tussen de betreffende scholen, het schoolbestuur (Dunamare) en het Samenwerkingsverband.

4.3.7 Scholen voor speciaal onderwijs

Deze scholen kennen vanouds een eigen integrale ondersteuningsstructuur die in hun financiering verwerkt is.

Actiepunt:

- *In 2017/2018 worden afspraken met de vso-scholen met betrekking tot 'groebekostiging' nader uitgewerkt. Als leerlingen gedurende het schooljaar overstappen van VO naar vso, worden de vso-scholen door het Samenwerkingsverband gecompenseerd voor deze groei.*

4.4 Specifieke doelgroepen en bovenschoolse ondersteuning

Binnen het Samenwerkingsverband zijn er enkele specifieke groepen leerlingen die extra (beleids)aandacht vragen; zij worden in deze paragraaf besproken. Deze groepen vormen daarmee de check of het totale aanbod van alle scholen dekkend is voor de regio of dat er groepen leerlingen zijn die nu geen passend onderwijs kunnen ontvangen en waarvoor nieuwe vormen van onderwijs ontwikkeld moeten worden. Deze groepen krijgen voorrang in het meerjarenbeleid van het Samenwerkingsverband.

Ambities:

- **De school (h)erkent specifieke onderwijsondersteuningsbehoeften bij al haar leerlingen en levert de benodigde ondersteuning conform het schoolondersteuningsprofiel;**
- **Er is geen onterechte afstroom of uitval door een niet-erkende of niet-gehonoreerde ondersteuningsvraag;**
- **Alle thuiszitters zijn in beeld;**
- **Er is een doorzettingstafel voor langdurig geoorloofd verzuimers die wachten op plaatsing in een zorginstelling;**
- **Bij een vrijstelling 5a of 11g is altijd een consulent van het Samenwerkingsverband betrokken. Er wordt per leerling bekeken welke vorm van onderwijs nog wél mogelijk is.**

4.4.1 Afstromers en zorgleerlingen

Afstromen wordt in de regio gezien als een reguliere zaak; scholen maken via het RBO onderlinge afspraken over plaatsing van deze leerlingen. Gezien het grote aantal afstromers in het gehele Nederlandse onderwijs, zowel in onderbouw als bovenbouw, is het te verwachten dat ook een aantal leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte ieder jaar zal afstromen.

Voor de overplaatsing van “zorgleerlingen” hebben de besturen binnen dit Samenwerkingsverband afspraken gemaakt. De doorzettingsmacht ligt bij het Samenwerkingsverband. Op inhoudelijke gronden doen oude school en consulent een voorstel; als de scholen er niet uitkomen beslist de directie van het Samenwerkingsverband na consultatie van de betrokkenen – waaronder de ouders. Jaarlijks wordt aan de schoolbesturen gerapporteerd hoeveel leerlingen via deze procedure geplaatst zijn op de verschillende scholen, zodat er nadere afspraken gemaakt kunnen worden of aanwijzingen worden gegeven aan de directeur van het Samenwerkingsverband.

4.4.2 Jongeren in een kwetsbare positie

Jongeren in een kwetsbare positie zijn jongeren die vanwege een bijzondere thuissituatie, gedragsproblemen en/of specifieke leerbehoeften kwetsbaar zijn en een verhoogd risico lopen om uit te vallen uit het onderwijs zonder startkwalificatie of een goed arbeidsmarktperspectief. Zij

worden dan voortijdig schoolverlater (VSV'er). Deze doelgroep is vooral te vinden onder de groep jongeren die uitstromen uit het PrO, het vso en mbo niveau 1.

Voor de begeleiding van deze jongeren is vanuit de VSV-gelden een projectgroep ingesteld: ATTN – Arbeidsmarkt Training en Toeleidings Netwerk. De doelstelling van deze projectgroep, waarin onderwijs, opleiders, gemeenten en werkgevers samenwerken, luidt: een gezamenlijke aanpak realiseren van om jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt maximale kansen te bieden op passende zinvolle en duurzame arbeidsparticipatie naar vermogen. Om dit te bereiken wordt vanuit een collectieve ambitie een samenhangend aanbod in de regio gerealiseerd waar alle participanten hun schouders onder zetten.

Actiepunten m.b.t. voortijdig schoolverlaten, in samenwerking met de projectgroep en stuurgroep VSV:

- *Analyse van de uitval in de bovenbouw havo/vwo*
- *Overdracht van leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte naar het mbo*
- *Voortzetting ATTN-project*

4.4.3 Thuiszitters

Sinds schooljaar 2015/2016 registreert het Samenwerkingsverband de thuiszitters en rapporteert daarover viermaal per jaar aan de onderwijsinspectie. Thuiszitters zijn jongeren tot 18 jaar die zonder geldige reden meer dan vier weken verzuimen. In overleg met Leerplicht is een 'handreiking verzuim' opgesteld, waarin de stappen bij verzuim beschreven zijn en de regiehouders benoemd zijn.

Maar dit Samenwerkingsverband voelt ook de verantwoordelijkheid voor de volgende jongeren:

- a) geoorloofd verzuimers (langer dan 4 weken afwezig wegens psychische of fysieke ziekte)
- b) absoluut verzuimers (niet ingeschreven op een school)
- c) leerlingen met een vrijstelling 5a of 11g

Het Samenwerkingsverband wil partner zijn in het permanent checken van de onderwijsbehoefte van deze leerlingen en in het overleg gaan over het aanbieden van het gewenste onderwijs. Voor leerlingen die langdurig wachten op plaatsing in een zorginstelling wil het Samenwerkingsverband een doorzettingstafel instellen, waarbij de gemeenten/Leerplicht en de scholen nauwgezet de stand van zaken monitoren en plaatsing bespoedigen.

Voor de leerlingen met een vrijstelling wil het Samenwerkingsverband afspraken met Leerplicht maken, waarin de aandachtspunten zijn

- vóór het verlenen van een vrijstelling wordt een consulent van het Samenwerkingsverband bij de casus betrokken
- vrijstellingen worden voor een bepaalde duur gegeven; na het verstrijken van de gestelde termijn wordt de casus geëvalueerd
- als een leerling met een vrijstelling de VO-leeftijd bereikt, wordt de casus opnieuw bekeken
- voor leerlingen met een vrijstellingen wordt de mogelijkheid tot deeltijdonderwijs bekeken

4.4.4 Van VSO (terug) naar regulier VO-onderwijs

Het Samenwerkingsverband heeft als uitgangspunt "speciaal onderwijs als het moet en (weer) naar regulier onderwijs als het kan". Een overstap van speciaal naar regulier onderwijs moet door alle partijen zorgvuldig voorbereid worden. Een beschrijving van de stappen die daarbij gezet moeten

worden staat in de notitie 'Beleid overplaatsing van vso naar regulier vo' (bijlage 5).

4.4.5 Wat als regulier onderwijs echt niet (meer) lukt?

Het gebeurt dat ondanks inzet van school, ouders en leerling de huidige school niet langer meer passend is voor de leerling en diens verdere schoolloopbaan. In veel situaties zal er ook al sprake geweest zijn van de inzet van een arrangement om te ervaren of daarmee de leerling wel verder kan. Twee mogelijkheden dienen zich in deze situatie aan: afstromen en/of plaatsing in het VSO.

Plaatsing in het VSO is een zaak voor het Samenwerkingsverband dat een TLV zal moeten afgeven. Eerder is al gesteld hoe het Samenwerkingsverband dat doet via formele toetsing door de commissie van het advies van de betrokkenen: ouders en professionals. De praktijk leert dat overplaatsing van een reguliere VO-school naar het VSO een proces is dat ingewikkeld is en tijd vraagt aan alle betrokkenen om daaraan te wennen. Het Samenwerkingsverband wil hier zorgvuldig mee omgaan. Hierbij hoort ook de plaatsing van leerlingen in het VSO tijdens het schooljaar.

Als ouders en professionals het niet eens kunnen worden over een plaatsing in het VSO, kan de school toch een TLV aanvragen voor de leerling. De school met de zorgplicht en het Samenwerkingsverband zijn er immers verantwoordelijk voor dat er wel een passende onderwijsplek aangeboden wordt.

VSO-scholen geven aan erg onder druk te staan door de huidige afspraak dat leerlingen die een TLV krijgen meteen instromen in het VSO. De klassen in het VSO ervaren dit als onrust en zijn vaak een periode moeilijk te managen.

Actiepunt:

Voorstel uitwerken over het instromen van nieuwe leerlingen op alle momenten in het jaar op plaatsen die daadwerkelijk beschikbaar zijn door te werken met populatiebekostiging. Intern werken aan tijdige communicatie rond leerlingen die deze overstap gaan maken. In tussenperiodes dit eventueel met een arrangement opvangen

4.4.6 Leerlingen met autisme of verwante stoornis

De Vestiging Gunning op de Daaf Geluk (VG DG) is een voorziening voor leerlingen met geïnternaliseerde angst- en ASS-problematiek, op de niveaus kaderberoepsgericht vmbo, vmbo-theoretische leerweg en havo (ook wel auti-havo genoemd). De maximum capaciteit van deze school wordt al enkele jaren bereikt; zijinstroom is nauwelijks nog mogelijk.

In deze regio is geen aparte school voor vwo-leerlingen met internaliserende problematiek. Deze leerlingen worden ondersteund binnen de trajectbegeleiding van de reguliere vwo-scholen. Onderzocht moet worden of dit aanbod voldoende is of dat er een extra voorziening nodig is. Deze voorziening zou dan eventueel gekoppeld kunnen worden aan de havo-afdeling van de VG DG. De mogelijkheden om daar een gedifferentieerd lesprogramma aan te bieden moeten in dat onderzoek meegenomen worden.

De ambitie van het Samenwerkingsverband is een tweesporenbeleid: waar mogelijk via passend onderwijs d.m.v. trajectbegeleiding in bestaande scholen - met daarnaast een aparte vwo-locatie, eventueel gekoppeld aan de havo-afdeling van de VG DG.

Actiepunten:

- *Capaciteit havo op Gunning vestiging Daaf Geluk bespreken*
- *Mogelijkheden voor vwo voor leerlingen met geïnternaliseerde angst- en ASS-problematiek onderzoeken*

4.4.7 *Leerlingen op het grensvlak vmbo-PrO*

Voor leerlingen met leerachterstanden en een IQ tot 85 is het niet altijd meteen duidelijk of zij beter op hun plaats zijn in het Praktijkonderwijs of in het vmbo-beroepsgericht. Vaak zijn zij gebaat bij een kleinschalige leeromgeving, die de PrO-scholen in de regio wel, maar de vmbo-beroepsgerichte scholen in Haarlem niet kunnen bieden. In 2014 is door het Samenwerkingsverband onderzoek gedaan naar de wenselijkheid en haalbaarheid van een aparte voorziening in Haarlem voor deze doelgroep, maar tot uitvoering is het niet gekomen. Daarom wil het Samenwerkingsverband een andere mogelijkheid onderzoeken, naar voorbeeld van het Tender College in IJmuiden, waar zowel vmbo als PrO wordt aangeboden in één gebouw. Daar zijn schakelklassen ingericht voor leerlingen op het grensvlak PrO/vmbo, van waaruit de leerling kan doorstromen naar zowel PrO als vmbo. Deze opzet blijkt goed te werken. Het Samenwerkingsverband wil de mogelijkheden onderzoeken om dergelijke schakelklassen ook in Haarlem te starten, mogelijkerwijs in de samenwerking tussen twee scholen.

Actiepunt:

- *Onderzoek naar mogelijkheid combiklassen in Haarlem*

4.4.8 *Bovenschoolse arrangementen*

+VO is de naam van de bovenschoolse voorziening die door het Samenwerkingsverband vo Zuid-Kennemerland in stand gehouden wordt. Wanneer het ondersteuningsaanbod van de school onvoldoende aansluit op de ondersteuningsbehoefte van een leerling, of wanneer om een andere reden de school handelingsverlegen is, kan de leerling tijdelijk geplaatst worden in deze bovenschoolse voorziening. Het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) van de leerling vormt de basis voor het programma in de +VO.

Er zijn vier arrangementen mogelijk:

A. Doorstroomperspectief onderwijs

Het perspectief is plaatsing in regulier vo - hetzij op de school van herkomst, hetzij op een andere vo-school; in sommige gevallen mbo of vso. Hieronder valt ook de huidige time-outfunctie, die voorlopig op beperkte schaal gehandhaafd wordt en die in specifieke gevallen de vorm van crisisplaatsing aan kan nemen als de veiligheid van leerlingen of medewerkers op de school van herkomst in het geding is.

B. Doorstroomperspectief arbeid

Het perspectief is plaatsing in een leerwerktraject of op een (begeleide) arbeidsplaats.

C. Doorstroomperspectief onderwijszorgarrangement

Het perspectief is plaatsing in een behandelcentrum of zorginstelling, met als uiteindelijk doel te komen tot een maatwerkcombinatie van onderwijs en zorg/jeugdhulp.

D. Combinatieperspectief

Het perspectief is deeltijdonderwijs: een combinatie van begeleiding door deskundigen en deeltijdonderwijs (eventueel thuis). Een re-integratietraject na thuiszitten kan een combinatieperspectief zijn.

Als in het MDO geen overeenstemming is bereikt over het doorstroomperspectief is een vijfde arrangement mogelijk, waarbij na observatie een second opinion gegeven wordt.

Actiepunt

De +VO voorziening ombouwen tot een systeem van bovenschoolse arrangementen om aan meer leerlingen maatwerk te kunnen leveren.

4.5 Iedere leerling naar de juiste vervolgplek

Verreweg de meeste leerlingen stromen na het VO door naar een passende plek in vervolgonderwijs, op de arbeidsmarkt of in dagbesteding. Toch zijn er enkele groepen die speciale aandacht vragen om hun ontwikkelingsloopbaan ononderbroken voort te kunnen zetten. Deze groepen worden in deze paragraaf besproken.

Ambitie:

Alle leerlingen, en zeker die met een specifieke ondersteuningsbehoefte, worden naar de juiste vervolgplek begeleid en goed en volledig overgedragen

De uitstroommogelijkheden in het VO zijn

- het behalen van een havo- of vwo-diploma dat al een startkwalificatie is
- het behalen van een vmbo-diploma dat toegang geeft tot een vervolgopleiding die een startkwalificatie geeft (havo, mbo-niveau 2 of hoger)
- uitstroom naar duurzame arbeid (ATTN)
- uitstroom naar dagbesteding

Er is een tussenstap mogelijk voor de mbo-startkwalificatie: leerlingen voor wie mbo-niveau 2 nog niet direct haalbaar is, kunnen via de Entree-opleiding (mbo-niveau 1) toegang krijgen tot mbo-niveau 2 of de arbeidsmarkt.

Met name voor leerlingen die extra ondersteuning gekregen hebben in het VO is de overstap naar mbo, hbo of WO soms erg groot.

Actiepunt:

Gesprekken met mbo, hbo en WO starten om de overstap van leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte te vergemakkelijken; o.a. door goede overdracht van de ondersteuningsbehoefte.

Ook andere doelgroepen leerlingen behoeven extra aandacht: vavoleerlingen en ongediplomeerde uitstromers.

4.5.1 VAVO

We constateren dat er steeds meer leerlingen in de bovenbouw van vmbo-TL, havo en vwo uitvallen en hun schoolcarrière om moverende redenen in het vavo voortzetten. Het vavo is daarmee een belangrijk onderdeel geworden in de regio om een dekkend aanbod te realiseren en voortijdig schooluitval te voorkomen. Het Samenwerkingsverband zal de komende planperiode een tweesporenbeleid volgen:

- enerzijds het vavo (financieel) ondersteunen om de zorgstructuur voor leerlingen die op een UBO vanuit het reguliere onderwijs aldaar aan het onderwijs deelnemen de juiste en passende ondersteuning te kunnen geven, en
- anderzijds de reguliere scholen ondersteunen en aanspreken op hun doorplaatsing naar het vavo met als oogmerk het doorstroompercentage in het eigen onderwijs te vergroten en daarmee de deelname aan vavo te verkleinen.

4.5.2 Ongediplomeerde uitstroom - VSV

Alle leerlingen die zonder diploma uitstromen worden gemonitord in de Stuurgroep VSV (Voortijdig School Verlaten; RMC regio West Kennemerland). De regio kent een gezamenlijk plan van aanpak. Er is één speciale groep die de aandacht van het Samenwerkingsverband heeft: jongeren in een kwetsbare positie. Hiervoor is de projectgroep ATTN ingesteld, die door middel van uitstroomtafels bemiddelt naar een juiste vervolgplek voor de leerling (zie ook p. 23).

4.6 Educatief partnerschap met ouders

Voor het realiseren van passend onderwijs hebben de school en de ouders elkaar nodig. Er is sprake van een gelijkwaardige relatie tussen ouders en school, met waardering voor elkaars deskundigheid en een besef van de ongelijkheid als het gaat om professionaliteit of ervaringsdeskundigheid. Ouders zijn leidend in de ontwikkeling van hun kind en worden betrokken bij het onderwijs van hun kind, tenzij de veiligheid van het kind in het geding is.

Educatief partnerschap is daarom een van de pijlers van passend onderwijs. De jongere, zijn ouder(s) en de school vormen samen een driehoek, waarin zij gebruik kunnen maken van elkaars kracht. Bij het aanmelden van een leerling met extra onderwijsondersteuningsbehoeften op een vo-school is het van belang dat ouders volledige informatie geven en met de school bespreken welke ondersteuning de school kan bieden en op welke wijze die wordt ingezet. Het schoolondersteuningsprofiel geeft hierbij houvast.

Belangrijke kenmerken bij educatief partnerschap zijn:

- Wederzijdse betrokkenheid van ouders en school
- Beide partijen voelen zich gehoord, gezien en gerespecteerd
- Beide partijen kunnen invloed uitoefenen
- Dialoog en positieve feedback
- Transparantie over wederzijdse verwachtingen

Alle scholen besteden bijzondere aandacht aan de kwaliteit van de communicatie met de ouders. Die kwaliteit wordt gewaarborgd door vertrouwen, respect en verbondenheid met de leerling.

Vanuit het Samenwerkingsverband wordt informatie verstrekt via een aparte pagina op de website. Daarnaast kunnen ouders informatie en ondersteuning vragen aan de vijf consultants die in dienst zijn van het Samenwerkingsverband. Zij adviseren ouders bij vragen over ondersteuningsmogelijkheden op de scholen en bij schoolwisseling.

Als de ouders er niet uitkomen met de school en de eigen consultants, staan er verschillende vervolgwegen open. Ten eerste biedt het Samenwerkingsverband een optionele geschillenroute, waarbij een onafhankelijke deskundige de rol van mediator vervult. Als dat geen oplossing biedt kunnen ouders zich tot de landelijke Onderwijsconsultanten wenden. Ten slotte kunnen ouders zich voor een bezwaar of een geschil wenden tot de landelijke commissie Onderwijsgeschillen, waarbij het Samenwerkingsverband aangesloten is.

Ouders zijn voorts bij het Samenwerkingsverband betrokken via de ondersteuningsplanraad (OPR), die instemmingsrecht heeft op dit ondersteuningsplan. In 2017 is aanvullende input van ouders gevraagd tijdens een OPR-evenement, waarvoor ouders van de MR'en en de ouderraden van de

scholen zijn uitgenodigd.

4.7 Scholingsaanbod en deskundigheidsbevordering

Naast de budgetten die aan de scholen beschikbaar worden gesteld voor professionalisering op de eigen school, organiseert en/of faciliteert het Samenwerkingsverband diverse scholingen, trainingen en themabijeenkomsten voor belangstellenden van alle scholen.

Hiertoe behoren

- praktische gesprekstechnieken met acteurs (Oefenlab lastige gesprekken)
- mentortrainingen
- themadag voor docenten en directies
- intervisie en collegiale visitatie voor trajectbegeleiders
- lezingen voor zorgcoördinatoren
- uitwisselingsmiddag voor directies (m.b.t. samenwerkingsprojecten, professionaliseringstrajecten en pilots)

Het Samenwerkingsverband hecht groot belang aan de uitwisseling tussen scholen, het delen van expertise en ervaringen met elkaar. Uitwisseling met andere scholen is dan ook altijd een criterium bij het toekennen van budgetten voor pilots en projecten. Jaarlijks presenteren enkele scholen de resultaten van hun innovatietrajecten aan de andere scholen op een door het Samenwerkingsverband georganiseerde centrale bijeenkomst.

4.8 OOGO met gemeenten

Voor het Op Overeenstemming Gericht Overleg met de gemeenten trekken de samenwerkingsverbanden PO en VO samen op. Het overkoepelend thema voor de komende beleidsperiode is “Iedereen volgt onderwijs”, met drie subthema’s:

- a. *aansluiting Onderwijs – Jeugdhulp*
Het doel is de samenwerking tussen CJG-coach, jeugdarts, leerplicht, samenwerkingsverband en school te verstevigen. Dit overleg wordt gevoerd met de portefeuillehouders van de gemeenten binnen het regionaal Besturen Overleg (RBO).
- b. *onderwijs-jeugdhulp arrangementen*
Er zijn leerlingen (ook thuiszitters) waarvoor jeugdhulp noodzakelijk is of zelfs voorliggend is boven onderwijs. Voor deze leerlingen moeten onderwijs en jeugdhulp flexibele arrangementen creëren.
- c. *aansluiting Onderwijs – Arbeid voor jongeren in een kwetsbare positie*
Over arbeidgerelateerde onderwerpen (o.a. ATTN, Perspectief) wordt overleg gevoerd in de VSV-stuurgroep, waarvan de wethouder van de verantwoordelijke RMC-gemeente (Haarlem) de voorzitter is.

Deze thema’s worden jaarlijks bijgesteld.

De tijdens de vorige planperiode 2014-2018 gemaakte afspraken gemaakt over de overige onderwerpen van de samenwerkingsagenda, zoals leerlingenvervoer en onderwijshuisvesting zijn nog van kracht.

4.9 Privacy

Het Samenwerkingsverband heeft een privacyreglement voor de uitwisseling van persoonlijke

gegevens met externe partners. Hierin is o.a. beschreven hoe omgegaan wordt met de informatie die nodig is voor het toewijzen van TLV's. Het Samenwerkingsverband heeft het recht om algemene persoonsgegevens te verwerken omdat die nodig zijn bij het vervullen van zijn wettelijke taak. Ook de verwerking van bijzondere persoonsgegevens met betrekking tot de lichamelijke en geestelijke gezondheid is toegestaan aan samenwerkingsverbanden⁶.

Naast het formele privacyreglement zijn er nog enkele extra aandachtspunten:

- Als ouders bij de aanmelding van hun kind aangeven dat het extra ondersteuning nodig heeft, gaat de school onderzoeken of zij de benodigde ondersteuning kan geven. De documenten en gegevens die de school daarvoor nodig heeft worden opgevraagd via de ouders, nooit direct aan artsen, psychologen of andere instanties. Als ouders weigeren deze gegevens te leveren voldoen zij niet aan de informatieplicht en is de school vrijgesteld van zorgplicht.
- Als in een MDO door alle partijen behalve de ouders overeenstemming is dat het vso de meest passende plek voor de leerling is, kan de school ook zonder toestemming van de ouders een TLV aanvragen. De school moet immers aan kunnen tonen dat er een andere passende onderwijsplek is voor de leerling.
- In verband met de meldplicht datalekken, die sinds 1 januari 2016 van kracht is, moet beschreven worden welke stappen gezet worden als er sprake is van een ernstig datalek.

Actiepunten:

- *Algemeen privacybeleid opstellen met extra aandachtspunten*
- *Stappenplan bij datalekken opstellen*

⁶ Wet op het Voortgezet Onderwijs, artikel 17a, lid 14.

5 Zicht op resultaten / Kwaliteitszorg

In dit hoofdstuk wordt aangegeven hoe het Samenwerkingsverband zicht op resultaten wil krijgen en houden. In hoofdstuk 5.1 worden de bronnen van kwantitatieve gegevens op een rij gezet. In hoofdstuk 5.2 worden kwalitatieve gegevens benoemd die in de toekomst een rol zullen gaan spelen. De laatste paragraaf gaat vervolgens in op de structuur van interne kwaliteitszorg.

5.1 Kwantitatieve gegevens

Onderwijsmonitor RBO

Het RBO geeft regelmatig in samenwerking met het onderzoeksbureau Oberon de Onderwijsmonitor van de regio uit. Deze monitor bevat belangrijke gegevens over de deelname aan het onderwijs. Dit document schetst het regionaal-brede beeld van alle onderwijsdeelnemers en vormt daarmee de basis van het verkrijgen van inzicht in onderwijs en daarmee ook passend onderwijs.

Aanvullende gegevens

Het Samenwerkingsverband verzamelt een aantal aanvullende gegevens die jaarlijks intern gemonitord en besproken worden. Dat zijn, geordend naar beleidsspeerpunt:

Leerlingaantallen

- aantal leerlingen in regulier VO en in VSO
- aantal lwoo-leerlingen en vavo-leerlingen

Overgang PO naar VO

- aantal MDO's
- op- en afstroom in de onder- en bovenbouw; op basisschooladvies in derde leerjaar

Ondersteuningsstructuur van iedere school

- deelname trajectbegeleiding / aantal OPP's
- afstroom

Specifieke groepen

- thuiszitters
- voortijdig schoolverlaters
- deelname aan VAVO; m.n. leerlingen op een UBO

Iedere leerling het juiste vervolg

- ongediplomeerde uitstroom (VSV)

Voorts registreert het Samenwerkingsverband jaarlijks de interne en externe afstroom, de uitstroom en de opstroom op de vo-scholen.

5.2 Kwalitatieve gegevens

De volgende kwalitatieve gegevens worden verzameld, geordend naar beleidsspeerpunt:

Overgang PO naar VO

- Kwaliteit MDO's en contacten met basisschool

Ondersteuningsstructuur van iedere school

- Tevredenheid leerlingen, ouders en docenten
- Professionalisering van het zorgteam (intervisie en supervisie)
- Samenwerking met jeugdhulp

Specifieke groepen

- +VO-rapportage jaarlijks: instroom, uitstroom, vervolgttrajecten
- Evaluatie trainingen, scholingen
- Evaluatie schoolmaatschappelijk werk
- Iedere leerling het juiste vervolg

Evaluaties

Het Samenwerkingsverband onderzoekt de tevredenheid van betrokkenen op de volgende onderwerpen:

- *Tevredenheid met betrekking tot MDO-Overdracht*

Dit onderzoek wordt jaarlijks uitgevoerd door Bureau Oberon; het meet in hoeverre intern begeleiders van het PO, zorgcoördinatoren van het VO en ouders tevreden zijn met de uitvoering en resultaten van de overdrachts-MDO's

- *Trajectbegeleiding*

In de jaren 2012-2015 heeft het Samenwerkingsverband jaarlijks onderzoek gedaan naar de tevredenheid van leerlingen, ouders, docenten en trajectbegeleiders met de trajectvoorzieningen. Sinds 2016 zijn de scholen zelf verantwoordelijk voor de kwaliteitsbewaking met betrekking tot tevredenheid onder alle betrokkenen.

In het najaar van 2016 hebben de consultants van het Samenwerkingsverband een algemeen onderzoek gedaan onder trajectbegeleiders en zorgcoördinatoren naar het functioneren van de trajectvoorzieningen. In twee gesprekken zijn de volgende onderwerpen aan de orde gekomen:

- de inbedding van de trajectvoorziening in (de ondersteuningsstructuur van) de school
- kwaliteit en professionaliteit van de trajectvoorziening
- relatie met omliggende voorzieningen en scholen

In schooljaar 2017-2018 zal een kwantitatieve analyse plaatsvinden: in hoeverre draagt de trajectvoorziening bij aan de doelstellingen van het Samenwerkingsverband en passend onderwijs? Dit gesprek vindt plaats tussen directies van de scholen en de directeur van het Samenwerkingsverband.

; *Overige evaluaties*

Tweejaarlijks worden er tevredenheidsonderzoeken uitgezet over het schoolmaatschappelijk werk onder zorgcoördinatoren en schoolmaatschappelijk werkers. Voorts zijn in de vorige schoolplanperiode evaluaties uitgevoerd met betrekking tot de onderwerpen basisondersteuning en formatie van de trajectvoorzieningen

5.3 Interne kwaliteitszorg

Jaarplannen

Het Samenwerkingsverband stelt jaarlijks een aantal beleidsspeerpunten vast met concrete doelstellingen. Deze passen binnen de hoofdlijnen van beleid van dit Ondersteuningsplan. Deze speerpunten worden zo concreet mogelijk geformuleerd, waarbij de te behalen doelstellingen meetbaar benoemd worden (SMART).

Scholen

Het Samenwerkingsverband heeft gegevens en evaluaties van de scholen nodig voor de eigen kwaliteitszorg.

Voor de financiering van projecten dienen scholen een aanvraag in, die inhoudelijk beoordeeld wordt volgens vooraf bepaalde criteria. Na toekenning en uitvoering sturen scholen een factuur aan het Samenwerkingsverband om de kosten te declareren.

Scholen leveren jaarlijks de gegevens met betrekking tot interne en externe afstroom en opstroom plus uitstroom naar vso of andere reguliere scholen, bijv. wegens verhuizing.

Jaarlijks voert de directeur van het Samenwerkingsverband een gesprek met alle directies van de scholen, waarin de resultaten van het afgelopen jaar geëvalueerd worden. De middelen die het Samenwerkingsverband toekent aan de scholen (gelden voor lwoo, trajectbegeleiding, professionalisering, projecten enz.) worden daarbij gerelateerd aan de behaalde resultaten.

Voor alle middelen die de scholen van het Samenwerkingsverband ontvangen wordt op twee manieren verantwoording afgelegd:

- Rechtmatigheid: waaraan is het geld besteed?
- Doelmatigheid: met welk resultaat? (output)

In een beleidsnotitie is per budget vastgelegd hoe dit vormgegeven wordt; hierbij is onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele middelen.

Verantwoording doorbetaling financiën aan de scholen

Ambitie:

Jaarlijks vinden er gesprekken plaats tussen Samenwerkingsverband en elke school, waarbij de resultaten van de school op ondersteuningsgebied gerelateerd worden aan de door het Samenwerkingsverband beschikbaar gestelde middelen.

Vier geldstromen worden zonder factuur aan de scholen doorbetaald:

1. Ondersteuningsstructuur op de reguliere vo-scholen
 - a) Trajectvoorzieningen
 - b) Integrale ondersteuningsstructuur op zorgscholen
2. Lwoo-gelden (populatiebesteding)
3. Individuele arrangementen en zorgbudgetten
4. Doorontwikkelingsmiddelen (professionaliseringstrajecten enz.)

Ook voor deze geldstromen wordt verantwoording gevraagd, zowel kwantitatief als kwalitatief. Kwantitatieve gegevens zijn doorgaans leerlingaantallen, slagingspercentages, eventueel ook onderliggende facturen en contracten. Kwalitatieve verantwoording wordt afgelegd met behulp van evaluaties en uitwisselingen tussen scholen van *good practices*.

Actiepunt:

interne audits/visitaties; het opzetten van een intern auditsysteem: scholen bezoeken elkaar per schooltype, en kijken naar de inrichting en uitvoering van de ondersteuningsstructuur, om van elkaar te leren.

6 Interne organisatie en financiën

Hoe organiseren we dit? In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe het Samenwerkingsverband georganiseerd is om het beoogde beleid te verwezenlijken en de afgesproken taken te vervullen. Tevens wordt aangegeven hoe dit gefinancierd wordt.

6.1 Bestuur en organisatie

De huidige inrichting van Samenwerkingsverband

De afgelopen jaren is een goed georganiseerd samenwerkingsverband ontstaan. Er is een stabiele structuur van een vereniging waarvan alle schoolbesturen lid zijn (zie bijlage 1). Het Samenwerkingsverband is zeer tevreden over deze gekozen structuur omdat het zijn van een vereniging juist de gezamenlijke opgave en samenwerking benadrukt.

Om slagvaardig te zijn kent de vereniging een directeur/bestuurder; hij/zij heeft van de ledenraad een helder mandaat verkregen. De toezichthoudende functie binnen de vereniging is belegd bij de Ledenraad. De ledenraad wordt voorgezeten door een onafhankelijke technisch voorzitter, die geen afgevaardigde van een der leden is.

Intern toezicht

De ledenraad is belast met het houden van integraal intern toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in de vereniging, alsmede op de uitvoering en de kwaliteit van de activiteiten van de vereniging. De ledenraad is mitsdien belast met de functie intern toezicht als bedoeld in de WVO (artikel 14 lid 1 van de statuten van de vereniging) Om dit te waarborgen is er een onafhankelijke technisch voorzitter.

Horizontaal toezicht

Het horizontale toezicht wordt vormgegeven in en via het RBO; zowel het (bestuurlijk) overleg in de keten (PO – VO – MBO) vindt hier plaats, als het overleg met de Gemeente (jaarlijks OOGO).

6.2 Interne organisatie (Bureau Samenwerkingsverband)

Het Samenwerkingsverband heeft vijf consultants in dienst die op de scholen komen en zorgdragen voor de uitvoering van de werkzaamheden. Daarnaast zijn er de functies van administratief medewerker en beleidsmedewerker. Tezamen vormen zij het Bureau Samenwerkingsverband. Het bureau kent zijn eigen Medezeggenschapsraad (MR-P).

Consultanten

Aan elke school is een consultant Passend Onderwijs toegewezen die ondersteuning, advies en expertise “aan de voorkant” biedt bij het zorgvuldig doorlopen van de ondersteuningsroute, bij het MDO en de trajectvoorzieningen. Daarnaast heeft elke consultant zijn eigen expertisegebied, zoals vso, thuiszitters, lwoo/Pro. Consultants geven ook informatie en advies aan ouders vanuit het principe “niet overnemen maar versterken”. Voorts coördineren zij de overleggen tussen trajectbegeleiders en zorgcoördinatoren.

Directie

In 2016 is er een nieuwe directeur/bestuurder benoemd. De functie van adjunct-directeur is opgeheven.

Commissie Toewijzing van bovenschoolse ondersteuning Vanuit Onderwijs- en ondersteuningsbehoeften (TVO-commissie)

Voor toewijzing naar het speciaal onderwijs of een ander (bovenschools) traject is een TVO-commissie ingesteld. Toewijzing vindt alleen plaats als de expertise dan wel het ondersteuningsaanbod van die voorziening voorwaarde is voor de leerling om passend onderwijs te kunnen volgen. Overdracht naar een niet-reguliere voorziening is zorgvuldig en volledig.

Omdat de aanvraag van bovenschoolse ondersteuningsmiddelen altijd in gezamenlijkheid (leerling, ouders, school, SWV-consulent) tot stand komt na een zorgvuldig doorlopen ondersteuningstraject op de huidige school, toetst de commissie aanvragen formeel op drie criteria: transparantie, navolgbaarheid en volledigheid. Zie ook bijlage 3.

Overlegstructuur met besturen en scholen

Binnen het Samenwerkingsverband vinden periodiek de volgende overleggen plaats:

- Ondersteuningsplanraad
- Ledenraad
- Voortgangscommissie
- Directieoverleg
- Plenair directieoverleg
- Zorgcoördinatorenoverleg
- Trajectbegeleidersoverleg

6.3 Financiën

Het Samenwerkingsverband heeft een “positieve vervening” doordat er in de regio minder leerlingen speciaal onderwijs volgden dan landelijk gemiddeld. Het Samenwerkingsverband heeft daardoor financiële reserves opgebouwd die nu ingezet worden voor professionalisering en pilots/projecten om het dekkend aanbod te versterken en uit te bouwen.

Uitgangspunt:

Bij de besteding van de middelen wordt altijd eerst gekeken naar wat een leerling nodig heeft en wat het beste voor de leerling is; vervolgens wordt gekeken hoe dat gefinancierd kan worden. De inhoud is leidend, het geld volgend.

Het Samenwerkingsverband besteedt de beschikbare financiële middelen aan de vier volgende uitgavencategorieën:

1. Bureaukosten: kantoor, personeel, administratie, communicatie
2. Verenigingskosten: bestuur, medezeggenschap
3. Uitgaven t.b.v. scholen / scholing: na- en bijscholing van professionals op de scholen, doorontwikkeling Passend Onderwijs, trainingen en voorlichting
4. Uitgaven t.b.v. passend onderwijs aan leerlingen. Dit gebeurt in zes programma's:
 - a) Trajectvoorzieningen op reguliere scholen,
 - b) Leerwegondersteunend onderwijs,

- c) Praktijkonderwijs,
- d) Onderwijs op de drie zorgscholen (specifiek voor dit Samenwerkingsverband),
- e) VSO - voortgezet speciaal onderwijs, en
- f) Individuele arrangementen

a) Trajectvoorzieningen

De gelden hiertoe worden toegekend via een staffel naar schoolgrootte. De scholen richten van deze middelen een interne trajectvoorziening in.

b) Iwoo

Het Samenwerkingsverband heeft gekozen voor opting-out in de eerste ronde die landelijk mogelijk was. Momenteel is er sprake van een tweejarige overgangssituatie waarin deze middelen worden toegekend via populatiebekostiging. Er is een werkgroep actief om voorstellen voor te bereiden voor na de overgangsperiode.

c) Praktijkonderwijs

Toelating tot het praktijkonderwijs gebeurt via aanvraag van een TLV door de PrO-school bij het Samenwerkingsverband. Indien opting-out mogelijk wordt in de komende beleidsperiode zal het Samenwerkingsverband in overleg met de besturen en de scholen tot een voorstel komen om hier mee om te gaan.

d) De zorgscholen

Het Samenwerkingsverband kent drie vmbo-scholen die uitsluitend leerlingen aannemen met zowel leerrachterstanden als sociaal-emotionele problematiek. Deze scholen krijgen momenteel een sterk verhoogde bijdrage in plaats van trajectvoorzieningsgelden (op grond van vroeger aantal "rugzakjes"), Iwoo-bekostiging voor de leerlingen die aan deze criteria voldoen en aanvullende zorgbudgetten voor die leerlingen die gestapelde problematiek hebben, maar zonder leerachterstanden. Op deze manier hebben deze scholen een 100% populatie die extra ondersteuning nodig heeft. Met het PO zijn goede werkafspraken gemaakt over toeleiding naar deze scholen bij de overstap van PO naar VO.

e) vso

Alle toelatingen gebeuren met een TLV conform landelijk beleid. Bekostiging gebeurt vervolgens via inhoudingen door DUO en de landelijke regeling groeibekostiging. Daarnaast kent het Samenwerkingsverband een eigen regeling 'Geld volgt leerling'.

In de komende planperiode wordt in overleg met de vso-partners een nieuwe groeibekostigings-regeling uitgewerkt, waarin populatiebekostiging het uitgangspunt vormt.

f) Individuele arrangementen

Waar nodig kent het Samenwerkingsverband individuele arrangementen toe aan leerlingen die niet in de trajectvoorziening of de bestaande ondersteuningsstructuur van de school bediend kunnen worden. Het richtbedrag is € 3500. Daarnaast zijn plaatsingen in de +VO mogelijk. Momenteel wordt een traject voorbereid om dit alles om te bouwen tot een pakket van arrangementen.

Toekomstig financieel beleid

Het Samenwerkingsverband streeft ernaar de overheadkosten (bureau en vereniging) beperkt te houden, zodat optimale inzet van de middelen mogelijk is ten behoeve van passend onderwijs. Hoofdpunt van financieel beleid is het handhaven van de huidige positie aan de positieve kant van de vereveningsgrens. Door aan deze kant van de streep te blijven wordt ervoor gezorgd dat er altijd financiële middelen zijn die geïnvesteerd kunnen worden in professionaliteit van docenten/medewerkers (en daarmee de draagkracht van passend onderwijs) en projecten ten behoeve van specifieke groepen leerlingen (en daarmee de handhaving van een dekkend aanbod).

Het streven is de zes financiële programma's de komende jaren alle in te richten naar populatie-bekostiging met de volgende uitgangspunten:

- de populatie voor een komend jaar wordt vastgesteld op grond van een voortschrijdend gemiddelde van de laatste twee jaar,
- op deze manier kunnen alle scholen hun ondersteuning goed inrichten voor het komende schooljaar en ontstaat er een stabiel systeem van plaatsen en bekostiging,
- de budgetten zijn taakstellend; in een jaarlijks managementgesprek tussen Samenwerkingsverband en schooldirectie worden prestatie-indicatoren voor ieder programma besproken en transparant gemaakt naar elkaar en naar alle scholen,
- de tarieven worden jaarlijks door het bestuur vastgesteld, na goedkeuring in de Ledenraad.

Uitvoering

Het Samenwerkingsverband maakt ieder boekjaar een begroting, een meerjarenbegroting en een bestuursjaarverslag conform landelijke regelgeving. In deze documenten wordt aan bovenstaand beleid vorm gegeven.

Actiepunten:

- *Opstellen meerjarenbegroting die investeringsruimte helder weergeeft*
- *Vaststellen van de benodigde reserve om dit beleid meerjarig te kunnen voeren*
- *Nieuwe criteria voor toekenning middelen aan professionalisering en projecten; heldere indicatoren en rapportage*

Bijlage 1 Schoolbesturen en scholen van het Samenwerkingsverband VO Zuid Kennemerland

SWV 27-05 bestuursnummer 42646

Bestuur en scholen	adm.nr.	gemeente
• IRIS, Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs	41021	
1. Eerste Christelijk Lyceum www.eclh.nl	01LZ	Haarlem
2. Haemstede-Barger www.haemstede-barger.nl	17HH	Heemstede
• Stichting Interconfessioneel (RK/PC) Voortgezet Onderwijs Gregor Mendel	85425	
3. Mendelcollege www.mendelcollege.nl	07FH	Haarlem
• Stichting Dunamare Onderwijsgroep	41664	
4. Coornhert Lyceum www.coornhert.nl	20RF	Haarlem
5. Daaf Gelukschool www.daafgeluk.nl	25FU-8	Haarlem
6. Duin en Kruidbergmavo www.duinenkruidbergmavo.nl	01KL-11	Velsen
7. Haarlem College www.haarlemcollege.nl	02KM	Haarlem
8. Hartenlustschool www.hartenlustschool.nl	19EQ	Bloemendaal
9. Ichthus Lyceum www.ichthuslyceum.nl	01KL-0	Velsen
10. Maritiem College IJmuiden www.maritiemcollegeijmuiden.nl	01KL-7	Velsen
11. Montessori College Aerdenhout www.mcaweb.nl	02YH	Bloemendaal
12. Oost-ter-Hout www.oost-ter-hout.nl	15NE	Haarlem
13. Paulusmavo www.paulusmavo.nl	25FU-0	Haarlem
14. Prof. dr. Gunningschool www.gunningschool-vso.nl	18EC00	Haarlem
	18EC03	
15. Schoter Scholengemeenschap www.schoter.nl	20RC	Haarlem
16. Sterren College Haarlem www.sterrencollegehaarlem.nl	01KL-8	Haarlem
17. Technisch College Velsen www.technischcollegevelsen.nl	01KL-6	Velsen
18. Tender College IJmuiden www.tendercollege.nl	13JF	Velsen
	PrO	
	VMBO	
19. Vellesan College www.vellesancollege.nl	01KL-14	
20. Wim Gertenbach College Zandvoort www.wimgertenbachcollege.nl	20EK	Velsen
	01KL-10	Zandvoort
• Stichting Voor Voortgezet Vrijeschoolonderwijs Noord-Holland	41219	
21. Rudolf Steiner College www.rscollege.nl	16TS02	Haarlem
• Stichting Kolom, Stichting voor Speciaal Onderwijs	77690	
22. Praktijkcollege De Schakel www.deschakelpro.nl	01KD	Haarlem
• Aloysius Stichting Onderwijs Jeugdzorg	41008	
23. Het Molenduin www.aloysiusstichting.nl	18XY00	Molenduin
	18XY10	
• Onderwijsstichting College Hageveld	78157	
24. Atheneum College Hageveld www.hageveld.nl	02UC	Heemstede
• Stichting RK Scholengemeenschap Sancta Maria	73646	
25. Lyceum Sancta Maria www.sanctamaria.nl	02SB	Haarlem
• Stichting Bijzondere Scholengemeenschap Kennemer Lyceum	46632	
26. Kennemer Lyceum www.kennemerlyceum.nl	02GN	Bloemendaal
• Onderwijsstichting Zelfstandige Gymnasia	13556	
27. Stedelijk Gymnasium Haarlem www.stedelijkgymnasiumhaarlem.nl	20QY	Haarlem
28. Gymnasium Felisenum www.felisenum.nl	20DG	Velsen
• Stichting Spaarnesant	13802	
29. Dr. A. van Voorthuissenschool www.voorthuijs.nl	18IS	Haarlem
30. De Regenboog www.mytyschoolderegenboog.nl	18LW	Haarlem
• Stichting Katholiek en Interconfessioneel (RK/PC) Onderwijs "Sint Bavo"	83163	
31. De Schelp www.stichtingsintbavo.nl	09QN	Haarlem
• Stichting Heliomare Onderwijs	40837	
32. Heliomare Onderwijs www.heliomare.nl	01MI	Beverwijk
• Stichting Epilepsie Instellingen Nederland	85775	
33. De Waterlelie www.dewaterlelie.net	05PE	Haarlemmermeer

BASISONDERSTEUNINGSPROFIEL

Alle scholen binnen het samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland bieden, vanuit de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling gezien, intern of in samenwerking met ketenpartners:

1. samenwerking met ouders en informatie naar de ouders bij toewijzing van ondersteuning

Er is sprake van educatief partnerschap met ouders: ouders zijn samen met de school verantwoordelijk voor de schoolloopbaan van hun kind. De ouders worden daarom meteen ingeschakeld als er problemen zijn, of als de school bepaalde maatregelen wil nemen. In het schoolplan, ondersteuningsplan of de schoolgids is beschreven wat ouders van de school mogen verwachten. Maar ouders hebben ook informatieplicht; zij weten, bijv. uit de schoolgids, wat zij over hun kind aan de school moeten laten weten. Het uitgangspunt hierbij is dat er sprake is van een gelijkwaardige relatie tussen ouders en school, met waardering voor elkaars deskundigheid.

2. zorg voor een veilig schoolklimaat, zowel voor leerlingen als voor medewerkers

De school zorgt voor een sociaal en veilig klimaat; beleidsafspraken hierover zijn schriftelijk vastgelegd. Ook is vastgelegd welk gedrag er van de leerlingen verwacht wordt.

3. (ortho)pedagogische en/of orthodidactische programma's en methodieken, die gericht zijn op sociale veiligheid en cognitieve ontwikkeling en ondersteuning

Voor leerlingen die dit nodig hebben zijn methoden en materialen beschikbaar gericht op zowel leren als gedrag, bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining of training om faalangst te verminderen.

Iedere leerling heeft een eigen eerste aanspreekpunt (mentor).

De school heeft rollen en verantwoordelijkheden van interne ondersteuners vastgelegd. Er is een functionaris voor de keuzebegeleiding.

Op school wordt aandacht besteed aan het aanleren van schoolse vaardigheden zoals agendabeheer, huiswerkvaardigheden, tas inpakken.

4. preventieve ondersteuning en curatieve zorg die de school (samen met ketenpartners) kan bieden

De school wil (samen met andere instellingen) leerlingen ondersteunen door problemen op te lossen en te voorkomen door middel van

- Tijdige bespreking van signalen met ouders
- inzet van schoolmaatschappelijk werk / CJG-coach
- integrale aanpak ziekteverzuim, waarin alle partijen goed samenwerken
- goede communicatie met de leerplichtambtenaar en uitvoering van het regionaal verzuimprotocol

Een zorgcoördinator coördineert bovenstaande en andere activiteiten. De school neemt deel aan een met de ketenpartners gevormd multidisciplinair overleg (MDO of ZAT). Hierin wordt samengewerkt met als doel de plaatsing van de leerling op een passende onderwijsplek.

5. differentiatie

Docenten voldoen conform de Wet op de beroepen in het onderwijs (BIO) aan de competenties van de Stichting Beroepswaardigheid Leraren (SBL)⁷. De school biedt de docenten scholing aan om hun deskundigheid te bevorderen.

Docenten maken n.a.v. de onderwijsbehoeften van de leerling zo nodig aanpassingen in hun lessen op het gebied van o.a.

- meer of minder dan gemiddelde cognitieve mogelijkheden
- specifieke psychologische of sociaal-emotionele kenmerken
- dyslexie en dyscalculie: de school heeft passende materialen en methodieken voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie. In het dyslexie/dyscalculieprotocol is opgenomen hoe gesignaleerd en gediagnosticeerd wordt en tevens hoe wordt omgegaan met leerlingen met vastgestelde dyslexie of dyscalculie.

⁷ die competenties zijn: interpersoonlijk, pedagogisch, vakinhoudelijk, didactisch, organisatorisch competent, competent in het samenwerken met collega's en met de omgeving, competent in reflectie en ontwikkeling

6. zorgvuldige overdracht

Bij leerlingen met extra onderwijs- of ondersteuningsbehoefte en bij op- en afstromende leerlingen vindt altijd een “warme” (=uitgebreide mondelinge) overdracht plaats. Hierbij gaat het om doorlopende leer- en ondersteuningslijnen, een ontwikkelingsperspectiefplan kan hiervan een onderdeel zijn. Het betreft zowel de overstap van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs als de overstap van de ene vo-school naar de andere vo-school en de doorstroom naar het mbo/ hbo/ wo.

Onderwijs- en ondersteuningsbehoeften worden in kaart gebracht en vastgelegd op basis van schriftelijke informatie bij de aanmelding, aangevuld met mondelinge informatie bij de warme overdracht en informatie van ouders.

7. registratie in een leerlingvolgsysteem

De school beschikt over een beveiligd digitaal systeem, waarin gegevens van de leerlingen beschikbaar zijn voor de medewerkers en (deels) voor de ouders. Het leerlingvolgsysteem heeft als functies o.a. dossieropbouw en communicatie. In het leerlingvolgsysteem worden de ontwikkeling en vorderingen van de leerling, onderwijs- en ondersteuningsbehoefte (indien nodig), interventies en geboden ondersteuning, verzuim en incidenten en samenwerking met ouders vastgelegd. Docenten en andere professionals zorgen dat zij bekend zijn met de inhoud van het leerlingvolgsysteem. De school registreert de resultaten van ingezette acties en beoordeelt de effectiviteit en het rendement ervan. Met behulp van het leerlingvolgsysteem worden systematisch de uitstroom- en afstroomgegevens van de school bijgehouden.

8. fysieke toegankelijkheid van schoolgebouwen, aangepaste werk- en instructieruimtes

De scholen geven aan welke voorzieningen het gebouw heeft voor leerlingen met een fysieke beperking. Er zijn onderwijsprogramma's die waar nodig zijn afgestemd op leerlingen met fysieke beperkingen en langdurig zieke leerlingen, bijv. aangepaste roosters en het thuis aanleveren van werk.

9. een protocol voor verpleegkundige en medische handelingen

Er is vastgelegd welke verpleegkundige en medische handelingen mogelijk en welke onmogelijk zijn, bijv. medicijnverstrekking, diabetesinjecties.

Tot de basisondersteuning behoort ook het wegwerken van eventueel opgelopen leerachterstanden, opdat de leerling uitstroomt met een diploma, deelcertificaat of een duurzame plek op de arbeidsmarkt vanuit de school waar de leerling is binnengekomen.

NB:

Aspecten die wettelijk zijn voorgeschreven of geëist worden door de inspectie e.d. (zoals melding kindermishandeling, aanwezigheid vertrouwenspersonen) worden niet meer genoemd. Dit zijn o.a.

- aanwezigheid vertrouwenspersonen en veiligheidscoördinator
- beleid om pesten tegen te gaan
- melding kindermishandeling en huiselijk geweld
- verzuimprotocol
- OPP voor leerlingen die extra ondersteuning krijgen

Bijlage 3 Procedure voor het toewijzen van een TLV

TVO-PROCEDURE

TOEWIJZEN van bovenschoolse ondersteuning VANUIT ONDERWIJS- EN ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

Van overnemen naar versterken: een passend onderwijstraject voor elke leerling

ingangsdatum 1 augustus 2014
Samenwerkingsverband vo Zuid-Kennemerland

**vastgesteld op 10 september 2014
door de ledenraad van het swv-ZK**

**goedgekeurd op 24 september
door de Ondersteuningsplanraad van het swv-ZK**

INLEIDING

Goed onderwijs impliceert ook goede onderwijsondersteuning. Het samenwerkingsverband stelt zichzelf ten doel voor alle leerlingen in het voorgezet onderwijs in de regio Zuid-Kennemerland een diploma naar vermogen, op een school in de regio, of een passende en duurzame plek op de arbeidsmarkt te realiseren.

Het samenwerkingsverband wil een dekkend en samenhangend geheel aan onderwijs- en ondersteuningsvoorzieningen bieden binnen de regio, zodat alle leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken, binnen het reguliere onderwijs en waar nodig, binnen het speciaal onderwijs.

Binnen het samenwerkingsverband zijn alle reguliere scholen in staat om naast basisondersteuning leerlingen met speciale onderwijsbehoeften extra te ondersteunen vanuit de trajectvoorziening. Als het ondersteuningsaanbod van de reguliere school niet toereikend is wordt verwezen naar het onderwijs- en ondersteuningsaanbod van de bovenschoolse ondersteuning: het speciaal onderwijs, de +VO of een ander onderwijsarrangement.

Het ondersteuningsaanbod van iedere school staat beschreven in het schoolondersteuningsprofiel (SOP). Dit ondersteuningsprofiel wordt in schooljaar 2014-2015 in iedere schoolgids opgenomen, het is tevens in samengevatte vorm (kruisjeslijst) te vinden op de website van het samenwerkingsverband.

Voor de toewijzing van bovenschoolse ondersteuning is een procedure ontwikkeld die hierna beschreven wordt. Deze procedure is opgesteld vanuit de volgende uitgangspunten:

- *toewijzen* van bovenschoolse ondersteuning in plaats van indiceren, vanuit een handelingsgericht kader;
- toewijzen vanuit onderwijs- en ondersteuningsbehoeften, de mogelijkheden van de leerling en bevorderende factoren opdat het ondersteuningsaanbod hier zo goed mogelijk op aan kan sluiten;
- transparant, navolgbaar en controleerbaar;
- altijd in samenspraak met ouders, vanuit educatief partnerschap;
- met nadruk op het voortraject, dat wil zeggen: het verkrijgen van duidelijkheid en overeenstemming over het gewenste aanbod en perspectief vindt plaats op de school. Ook dit gebeurt in gezamenlijkheid (school, ouders,

betrokken ketenpartners, leerling) met een integrale aanpak. Het multidisciplinair overleg (MDO) op de school heeft hierin een nadrukkelijke rol – hier wordt het eigenlijke besluit genomen;

- voorwaarde voor toewijzing is een zorgvuldig doorlopen ondersteuningsroute op de school;
- de TVO-commissie heeft uitsluitend een toetsende en toewijzende rol.

De consulenten passend onderwijs van het samenwerkingsverband ondersteunen de scholen bij de aanvraag voor bovenschoolse ondersteuning. De commissie “Toewijzen vanuit onderwijs- en ondersteuningsbehoefte” (vanaf hier: TVO-commissie) toetst de aanmelding en verstrekt een toelaatbaarheidsverklaring, +VO-toewijzing of toewijzing onderwijsarrangement.

Voor een uitgebreide toelichting op deze uitgangspunten verwijzen wij naar de notitie “Het venster van Passend Onderwijs”, te vinden op www.swv-vo-zk.nl, onder “bijlagen ondersteuningsplan”.

Hoofdstuk 1

AANVRAAG EN TOEWIJZEN VAN BOVENSCHOOELSE ONDERSTEUNING: +VO, SPECIAAL ONDERWIJS EN INDIVIDUELE ONDERWIJSARRANGEMENTEN

Als de leerling bij aanvang of in de loop van de schoolloopbaan een ondersteuningsvraag ontwikkelt die de basisondersteuning van de school overstijgt, is het de verantwoordelijkheid van de school om in overleg met leerling en ouders de nodige trajectondersteuning in te zetten binnen de school en deze ondersteuningsroute zorgvuldig vast te leggen. Als er gezamenlijk (school, ouders en leerling) wordt besloten dat er bovenschoolse ondersteuning nodig is dan is het de verantwoordelijkheid van de school om de aanmelding bij de TVO-commissie van het samenwerkingsverband te verzorgen. Bij de aanmelding zijn ouders en school akkoord met de inhoud van de aanmelding.

Er zijn drie mogelijke toewijzingen/beschikkingen vanaf schooljaar 2014-2015, te weten:

- TLV (Toelaatbaarheidsverklaring vso)
- TBV (Toewijzingsbesluit Bovenschoolse Voorziening: +VO)
- TIA (Toewijzingsbesluit Individueel Arrangement)

Wie meldt aan voor bovenschoolse ondersteuning

De aanvraag voor bovenschoolse ondersteuning wordt, na toestemming van ouders en leerling, gedaan door het bevoegd gezag van de school bij het samenwerkingsverband. Het samenwerkings-verband heeft hiertoe een commissie ingesteld (de TVO-commissie) waar toetsing en toewijzing plaatsvindt over de aanvraag. Zie aldaar op pag. 6.

Criteria en aanmeldingsroute

Criteria

De aanvraag van bovenschoolse ondersteuningsmiddelen komt tot stand in gezamenlijkheid (leerling, ouders, school), na een zorgvuldig doorlopen ondersteuningstraject op de huidige school. Binnen de interne ondersteuningsstructuur van de vo-school vindt de voorbereiding plaats voor het proces om te komen tot de aanvraag: een zorgvuldig beschreven ondersteuningstraject (criterium 1), een MDO-T (toewijzing) (criterium 2), benodigde toestemming ouders en 16+ leerling (criterium 3) en een ingevuld OPP (criterium 4).

Aan de hand van onderstaande criteria wordt getoetst of aan de voorbereiding is voldaan:

Criterium 1: vaststellen inzet ondersteuning

Voordat de school de leerling aanmeldt bij de TVO-commissie, heeft de school, samen met ouders en ketenpartners, alle ondersteuning geboden heeft die verwacht kan worden en/of heeft aanvullend onderzoek laten doen, het ondersteuningstraject zorgvuldig doorlopen en geregistreerd.

Criterium 2: verslag Multidisciplinair overleg Toewijzing (MDO-T)

Aanmelding kan alleen plaatsvinden als er een multidisciplinair toewijzingsoverleg (MDO-T) heeft plaatsgevonden met de school, ouders, de leerling zelf, en andere direct betrokkenen (bijvoorbeeld leerplicht of jeugdhulp). In dit MDO worden de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling en de mogelijke oplossingen gezamenlijk geformuleerd. Een consulent passend onderwijs van het samenwerkingsverband heeft het voorzitterschap tijdens dit overleg. Het MDO-T

formuleert een **besluit** m.b.t. gewenste ondersteuning. Het besluitvormingsproces is hiermee de gezamenlijke verantwoordelijkheid van school, ouders en leerling. De school verzorgt een kort verslag van dit MDO-T.

Criterion 3: Benodigde Toestemming

School, ouders en leerling hebben gezamenlijk besloten tot een aanmelding bij de TVO-commissie en hebben de aanvraag schriftelijk geaccordeerd (ondertekend).

Criterion 4: Een volledig ingevuld digitaal aanmeldformulier van het samenwerkingsverband en een ontwikkelingsperspectief (OPP).

Toetsing van de genoemde criteria:

Criterion 1: Toetsing hiervan gebeurt door de consultants passend onderwijs van het samenwerkingsverband.

Criteria 2, 3 en 4: Toetsing hiervan gebeurt door de TVO-commissie.

Aanmeldingsroute

De school stuurt de aanvraag aan de TVO-commissie.

De TVO-commissie toetst de aanvraag en verstrekt de toewijzing van

- a. TLV (Toelaatbaarheidsverklaring vso),
- b. TBV (Toewijzingsbesluit Bovenschoolse Voorziening, zoals +VO)
- c. TIA (Toewijzingsbesluit Individueel Arrangement)

Ad a. Toelaatbaarheidsverklaring vso

Met een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) kunnen ouders hun kind aanmelden bij een vso-school Cluster 3 of Cluster 4 van hun keuze.

Naast voor leerlingen uit het reguliere vo kunnen ook voor leerlingen uit het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en (primair) speciaal onderwijs volgens de beschreven procedure een TLV aangevraagd worden bij het samenwerkingsverband-**VO**. Voor hen geldt dat de school waarvan de leerling afkomstig is, het MDO organiseert⁸.

Ook voor de volgende leerlingen gelden dezelfde procedurestappen:

- leerlingen uit het particuliere onderwijs
- verhuisleerlingen, voor wie speciaal onderwijs geadviseerd wordt
- leerlingen met een plaatsbekostigde setting, voor wie de behandeling stopt en speciaal onderwijs geadviseerd wordt

Voor deze leerlingen is eerst de zorgplicht van de school waar zij ingeschreven zijn, dan wel zich hebben aangemeld van toepassing, en voorts de hierboven beschreven procedure.

Voor Cluster3-leerlingen, die al het basisonderwijs in so Cluster 3 volgden, geldt een aangepast meldformulier.

Ad b. Toewijzen naar bovenschoolse voorziening, zoals +VO

Hiervoor gelden dezelfde procedurestappen als hierboven beschreven.

Ad c. Voorbeelden van individuele onderwijsarrangementen zijn:

- extra ondersteuning op het vavo voor leerlingen met een UBO
- onderwijsarrangementen in combinatie met jeugdhulp (onderwijszorgarrangementen)
- leerwerktrajecten bij Perspectief
- ondersteuning aan leerlingen die niet door de trajectvoorziening geboden kan worden zoals aan leerlingen met een lichamelijke beperking, (langdurig) zieke leerlingen

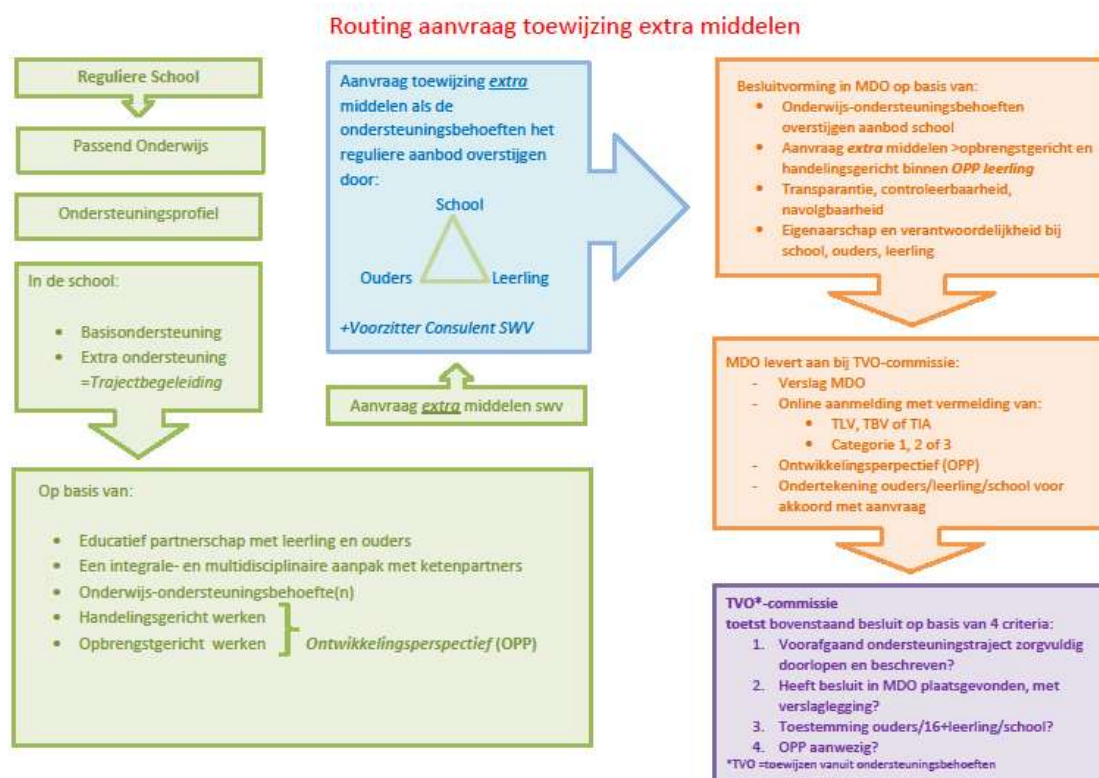
Aan de individuele arrangementen wordt in schooljaar 2014-2015 standaard een bedrag van € 3.500 verbonden.

Beredeneerd kan hier van afgeweken worden.

De aanvraag voor individuele arrangementen verloopt via de bovenstaande beschreven procedure.

⁸ Als ouders hun kind aanmelden bij een vso-school zonder dat er een TLV is, vraagt die school een TLV aan volgens de beschreven procedure. De school van aanmelding heeft immers zorgplicht.

Schematische weergave:

Hoofdstuk 2

DE TVO-COMMISSIE

Samenstelling van de TVO-commissie

De TVO-commissie bestaat uit een onafhankelijk voorzitter en een of meerdere deskundigen (waarbij voldaan wordt aan de wettelijke eisen hiervoor) van het samenwerkingsverband. Andere deskundigen worden indien nodig geraadpleegd.

Werkwijze wekelijks overleg van de TVO-commissie

De aanvraag wordt **binnen 10 dagen** behandeld door de TVO-commissie van het samenwerkingsverband. De taak van de commissie is de aanvraag van het bevoegd gezag van de school te toetsen volgens de in deze notitie beschreven procedure en definitief toe te wijzen.

De TVO-commissie geeft **binnen 2 dagen** schriftelijk bericht over de toewijzing, tegelijkertijd aan het bevoegd gezag van de school, aan de ouders en indien van toepassing aan de bovenschoolse voorziening, waarin vermeld staat:

- de toewijzing met onderbouwing
- de startdatum van de toewijzing voor +VO, onderwijsarrangement of toelaatbaarheidsverklaring vso
- de einddatum van de toewijzing voor +VO, onderwijsarrangement of toelaatbaarheidsverklaring vso
- het overeengekomen bekostigingsniveau van de ondersteuning: categorie 1 (laag), 2 (midden) of 3 (hoog) bij het toekennen van een toelaatbaarheidsverklaring.

Voorlopige toewijzing

Als blijkt dat de aanvraag niet voldoet aan de gestelde criteria kan de commissie tot de conclusie komen om een toewijzing aan te houden totdat de aanvraag wel voldoet aan gestelde eisen.

De commissie kan de aanvraag op drie manieren beoordelen:

1. goed
2. matig: dan volgen suggesties voor verbetering

3. onvoldoende: het formulier wordt teruggestuurd waarbij duidelijk wordt aangegeven welke verbeteringen er nodig zijn. Binnen drie dagen verwacht de commissie de aangepaste formulieren terug in het online systeem zodat het proces van plaatsing niet onnodig wordt vertraagd.
Indien het formulier niet binnen de gestelde termijn wordt aangepast en geretourneerd wordt de aanmelding aangehouden. De commissie stuurt een aanhoudingsbrief, met reden waarom, naar bevoegd gezag van de school en de ouders en in cc naar de directie van het samenwerkingsverband.

Registratie, wettelijke termijnen, verlenging en monitoring

De minimumtermijn van een toelaatbaarheidsverklaring is ten minste één schooljaar, met dien verstande dat indien een TLV voor een jaar wordt afgegeven in bijvoorbeeld maart 2015, deze geldig is tot 31 juli 2016. In overleg met ouders kan voor een korter traject worden gekozen.

De wet passend onderwijs onderscheidt de volgende drie categorieën voor zware ondersteuning:

- **categorie 1 (laag)**: huidige zeer moeilijk lerende kinderen (leerlingen met een verstandelijke beperking); langdurig zieke kinderen; leerlingen met epilepsie en cluster4-leerlingen;
- **categorie 2 (midden)**: huidige lichamelijk gehandicapte leerlingen (leerlingen met een lichamelijke beperking);
- **categorie 3 (hoog)**: huidige meervoudig gehandicapte leerlingen.

Hoofdstuk 3

REGISTRATIE EN BEZWAAR

Registratie, omgaan persoonsgegevens

Het samenwerkingsverband zal de aanmeldingen, plaatsingen en terugplaatsingen monitoren.

- a. Registratie van leerlingen die extra ondersteuning krijgen en waarvoor een ontwikkelingsperspectief wordt opgesteld. Deze gegevens moeten worden opgenomen in BRON (basisregistratie onderwijsnummer)
- b. In het kader van de samenwerking tussen onderwijs en partners voor jeugdhulp is het gewenst om goede afspraken te maken over het omgaan met persoonsgegevens

NB Een privacyreglement wordt opgesteld en vastgesteld door het bestuur van het samenwerkingsverband.

Het samenwerkingsverband bewaart de onderstaande gegevens tot drie jaar na afloop van:

- a. de definitieve toewijzingsbrief of TLV;
- b. de verschillende aanmeldingsdocumenten

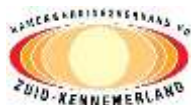
Beroep en bezwaar

Een belangrijke taak van het samenwerkingsverband betreft de toetsing of een leerling toelaatbaar is voor het (v)so. Deze toelaatbaarheidsverklaring is een besluit in de zin van de Algemene Wet Bestuursrecht. Tegen die beslissing staat bezwaar en daarna beroep open. Geschillen *daarover* kunnen volgens de wet worden voorgelegd aan de “Landelijke Bezwaaradviescommissie Toelaatbaarheidsverklaring sbo/(v)so”, waarbij het samenwerkingsverband-vo Zuid-Kennemerland is aangesloten.

De toelaatbaarheidsverklaring moet niet verward worden met de beslissing van het schoolbestuur (het bevoegd gezag) om de leerling die extra ondersteuning behoeft (vervolgens) toe te laten tot een bepaalde school.

Nog invoegen

CONCEPT

Beleid overplaatsing van vso naar regulier vo

Inleiding

Als een leerling in het speciaal onderwijs (vso) geplaatst wordt, heeft hij een toelaatbaarheids-verklaring (TLV) van het samenwerkingsverband nodig. Deze wordt afgegeven voor een bepaalde periode en is in de regel geldig tot het einde van een schooljaar. Daarbij wordt een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld. Hierin worden de onderwijsdoelen beschreven en is opgenomen wat de verwachte uitstroombestemming is. Als na het verstrijken van de TLV-periode de doelen niet gehaald zijn wordt verlenging van de TLV aangevraagd. Als de doelen wel gehaald zijn stroomt de leerling door naar het regulier onderwijs. Ook als het uitstroombestemming "vervolgonderwijs vmbo/havo/vwo" was, stapt de leerling na afsluiting van de kerndoelen over op het reguliere vo.

Bij overplaatsing van leerlingen vanuit vso naar regulier vo is in het verleden gebleken dat het vaak moeilijk is om een vo-school te vinden die de leerling op wil/kan nemen. De ervaring leert dat het van belang is dat de vo-school vroegtijdig in het overdrachtsproces betrokken wordt. Het is daarom nodig om hier duidelijke afspraken over te maken. Bovendien heeft het swv de wettelijke verplichting om beleid te maken op de terug- of overplaatsing van vso naar vo.⁹

Voorstel

Oriëntatiefase

Als in het OPP als uitstroombestemming het reguliere vo genoemd is, bewerkstelligt de vso-school in ieder geval dat de beschreven doelen behaald zijn, zodat de leerling op verantwoorde wijze en succesvol geplaatst kan worden in het reguliere vo.

Wanneer de leerling naar de mening van de vso-school zover is, dat hij/zij door kan stromen naar een vo-school, voert de vso-school een vooroverleg met een of meer vo-scholen die passen bij de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling. Wanneer de vso-school niet duidelijk weet welke vo-school een passend aanbod heeft, kan de leerling anoniem besproken worden met zorgcoördinatoren of trajectbegeleiders. Het overleg met de vo-school vindt ruim voor een eventuele overplaatsing plaats (richtlijn: vijf maanden). In dit overleg moet duidelijk worden welke vaardigheden van de leerling verwacht worden om succesvol te zijn op de vo-school.

Overdrachtsfase

De vso-school organiseert dan een multidisciplinair overleg (MDO). Hierbij zijn ten minste de ouders en de leerling zelf aanwezig. Er wordt vastgesteld wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling zijn en welke vo-school/scholen een daarbij passend aanbod hebben. De leerling en de ouders geven aan welke vo-school hun voorkeur heeft.

De leerling wordt vervolgens tijdig aangemeld bij de gekozen vo-school. De vso-school organiseert opnieuw een MDO, waarbij ook de vo-school aanwezig is. In dit MDO wordt een toeleidend traject besproken, waarin de volgende onderwerpen aan de orde komen:

- Het ondersteuningsaanbod
- Startdatum
- Voorbereiding van de leerling op de overstap (stappen in het toeleidingstraject)
- Proefperiode ("wen"-periode)
- Nazorg van het vso c.q. ondersteuning van het vso in de vo-school
- Bijstelling van het OPP, met evaluatieafspraken

Bij de afspraken die in het MDO gemaakt worden is sprake van maatwerk rond de leerling.

⁹ WVO, artikel 17 a, lid 8 d. :Het ondersteuningsplan omvat in elk geval: de procedure en het beleid met betrekking tot de terugplaatsing of overplaatsing naar het voortgezet onderwijs van leerlingen van scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs voor wie de periode waarop de toelaatbaarheidsverklaring, bedoeld in artikel 40, twaalfde lid, van de Wet op de expertisecentra betrekking heeft, is verstreken.

Als de leerling is aangemeld bij de vo-school *handelt de vo-school alsof zij de zorgplicht heeft* – dit is een binnen het swv afgesproken gedragsregel.

Indien blijkt dat de vo-school toch geen passend onderwijsaanbod kan doen, zoekt de vo-school (en niet de vso-school) een andere school die dat aanbod wel heeft.

Het swv zal monitoren of de keuze voor deze school terecht was en of de resultaten van de leerling overeenkomen met de gestelde doelen.

Het betreft hier een regionale *afsprake* die door alle leden onderschreven wordt.

Deze regeling geldt ook voor geïndiceerde leerlingen die nog recht hebben op twee jaar plaatsing in de vso-school vanaf augustus 2014. Ook voor hen is tussentijdse overplaatsing mogelijk. De vso-school zal er steeds alert op zijn of de leerling toe is aan doorstromen naar het vo.

vastgesteld in de ledenraad
van swv-vo Zuid-Kennemerland
18 juni 2014

CONCEPT

Bijlage 6 Geraadpleegde literatuur

Over (passend) onderwijs

- Hattie, John (2009), *Visible Learning*, London/New York, Routledge
- Mitchell, David (2014), *What really works, in special and inclusive education*, London/New York, Routledge
- Mol, Peter (2015), *Passend Onderwijzen; pedagogisch vakmanschap in de klas*, Houten, Lannoo/Campus
- Mol, Peter (2016), *Passend Voortgezet Onderwijzen; pedagogisch vakmanschap in de klas*, Houten, Lannoo/Campus
- Verstraete, Inge & Karin Nijman (2016), *Leren leren, 5 krachtige leerprincipes vertaald naar de praktijk*, Huizen, Uitgeverij pica

Over achterstanden en sociale ongelijkheid

- Dronkers, Jaap (2007), *Ruggengraat van ongelijkheid, beperkingen en mogelijkheden om ongelijke onderwijskansen te veranderen*, Amsterdam, Mets & Schilt
- Putnam, Robert D. (2015), *Our Kids, the American dream in crisis*, New York, Simon & Schuster
- Werfhorst, Herman van de (red.) (2015), *Een kloof van alle tijden, verschillen tussen lager en hoger opgeleiden in werk, cultuur en politiek*, Utrecht, Maedum

Over jeugdzorg/jeugdhulp en onderwijs

- Droste, Anno (2015?), *Eén kind, één gezin, twee stelselwijzigingen. Een onderzoek naar de succesfactoren van samenwerking tussen onderwijs en gemeenten ten aanzien van de verbinding tussen passend onderwijs en jeugdzorg*, Utrecht, VO Raad
- Harinck, Frits, Annette van de Ven & Martijn Willemse (red.) (2012), *Onderwijszorg en de keten, op weg naar een samenwerkingsmodel voor leraren, zorgspecialisten en ouders*, Antwerpen-Apeldoorn, Garant
- Snijder, Mark (Red.) (2015), *Samen om het kind, op school, thuis en in de wijk*, Utrecht, Nederlands Jeugd Instituut
- Kremer, Ingrid E.H. e.a. (2016), *Welke jeugdinterventies in Nederland zijn kosteneffectief? Systematische literatuurreview naar de huidige stand van zaken*. Utrecht, Nederlands Jeugd Instituut

Nederlandse overheid

- Inspectie van het Onderwijs (2016), *De staat van het onderwijs, Onderwijsverslag 2014/2015*, Utrecht, Inspectie van het Onderwijs
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap, (2012), *Memorie van Toelichting, Wet Passend Onderwijs*, Tweede Kamer, vergaderjaar 2011–2012, 33 106, nr. 3
- Onderwijsraad (2014), *briefadvies Overgangen in het Onderwijs*, Den Haag, Onderwijsraad
- Onderwijsraad (2014), *Samen voor een ononderbroken schoolloopbaan*, Den Haag, Onderwijsraad
- Onderwijsraad (2010), *De school en leerlingen met gedragsproblemen*, Den Haag, Onderwijsraad
- Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (2016), *Een gedurfde ambitie, veelzijdig samenwerken met kind en gezin*, Den Haag, Raad voor Volksgezondheid en Samenleving

Over governance en goed bestuur

- Fuite, Martine e.a. (2015), *50 x Passend Onderwijs*, Amsterdam, Beekveld & Terpstra
- Dekkers, Marieke (2016), *Een aanzet tot een Code Goed Bestuur voor samenwerkingsverbanden passend onderwijs; 32 principes voor reflectie en gesprek*, Amsterdam, Beekveld & Terpstra
- Steunpunt Passend Onderwijs (2015), *Reader Bestuursverslag Samenwerkingsverbanden*, VO Raad
- Steunpunt Passend Onderwijs (2016), *Risicomanagement door samenwerkingsverbanden passend onderwijs PO en VO*, VO Raad (versie 1.0; mrt 2016)

Over het Samenwerkingsverband VO Zuid Kennemerland en de regio

- Dieleman, Nnette (2015), *Ondersteuningsplan Passend Onderwijs 2014-2018*, Haarlem, Samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland (aangepaste versie augustus 2015)
- Gemeente Haarlem (2012), *VSV Convenant 2012 – 2015*,
- Leerplein Midden- en Zuid-Kennemerland (2014), *Regionale agenda voor de toekomst "Aanval op de schooluitval 2015 – 2018"*,

Cijfermatige gegevens

- RBO (mei 2016), *Regionale Onderwijsmonitor Zuid-Kennemerland*, Utrecht, Oberon
- Ministerie van OCW (mrt 2016), *RMC factsheet, schooljaar 2015-2016, Jongeren in kwetsbare positie, RMC Regio 25; West-Kennemerland, Zoetermeer, DUO*
- Ministerie van OCW (mrt 2016), *RMC factsheet, convenantjaar 2014-2015, Nieuwe voortijdige schoolverlaters*,

Bijlage 7 Gebruikte afkortingen

Soorten onderwijs

HBO	Hoger Beroepsonderwijs
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
PO	Primair Onderwijs
VO	Voortgezet Onderwijs
WO	Wetenschappelijk Onderwijs
SBaO/SBO	Speciaal Basis Onderwijs
SO	Speciaal Onderwijs (in het PO)
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VAVO	Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs
UBO	uitbestedingsovereenkomst (voor zgn Rutte-leerling)

Soorten voortgezet onderwijs

PrO	Praktijk Onderwijs
VWO	Vorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
HAVO	Hoger Algemeen Vormend Onderwijs
VMBO	Vorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs
- TL	Theoretische Leerweg (mavo)
- GL	Gemengde Leerweg
- K	Kaderberoepsgerichte Leerweg
- B	Basisberoepsgerichte Leerweg
LWOO	Leerweg Ondersteunend Onderwijs (altijd in combinatie met VMBO)
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs

Onderwijs en Jeugdhulp

CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst (o.a. jeugdartsen)
NJI	Nederlands Jeugd Instituut
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg (tussen gemeente(s) en samenwerkingsverband)
WMO	Wet Medezeggenschap Onderwijs

Passend Onderwijs

ASS	Autistisch Spectrum Stoornis
MDO	Multidisciplinair Overleg
SWV	Samenwerkingsverband
TLV	Toelaatbaarheidsverklaring (tot het (Voortgezet) Speciaal Onderwijs)
TVO	Commissie voor Toewijzen vanuit Onderwijs- en Ondersteuningsbehoefte
VGDG	Vestiging Gunning op de Daaf Geluk, voor leerlingen met geïnternaliseerde angst- en ASS-problematiek
VSV	Voortijdig Schoolverlater (zonder startkwalificatie)
ZoCo	zorgcoördinator (op de school)

In de regio

RBO	Regionaal Besturenoverleg Onderwijs
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (voor voortijdig schoolverlaters)